

P2P'nin sonu gelecek mi?

Ufuk Yamankılıçoğlu,
Genel Yayın Yönetmeni

AYIN TAVSİYESİ

Adım Adım Nasıl Yapılır Rehberi

CHIP'in "Nasıl Yapılır?" başlığını taşıyan bu özel sayısında, PC'nizi kullanarak hayata geçirebileceğiniz basit ve kullanış-

lı 44 projeyi bir araya getirdik. Nasıl yapılacağını adım adım açıkladığımız bu projeleri kendi başınıza uygularken; bilgisayarların potansiyel kullanım alanları hakkında geniş bir öngörüye sahip olmaya ek olarak, hoşça vakit geçireceğinize gönülden inanıyoruz.

Bilgi için: www.chip.com.tr/ozel/ne_nasil.asp

CHIP'in Mayıs 2005 sayısı 43.351 adet satılmıştır. Bu rakama yaklaşık 5.500 abone dahildir. Kaynak: DPP A.Ş.
CHIP'in okur katsayısı 2.40'tır.

Müzik ve film endüstrisi, eDonkey, Bittorrent ve Kazaa gibi milyonlarca kullanıcısı olan ve her gün milyonlarca dosyanın paylaştırıldığı takas borsalarına karşı topyekün karşı saldırıya geçmiş durumda. Satışlardan elde ettikleri kazanç her geçen gün azalan dev firmaların, dosya paylaşım araçları nedeniyle her yıl milyarlarca dolar zarar ettiği söyleniyor. CD ve DVD üzerindeki dijital materyallerin kopyalanmaması için sürekli olarak yeni kopya koruma teknolojileri ve araçları geliştiriledursun, kendilerine "modern çağın Robin Hood'ları" lakabını yakıştıran PC korsanları da hemen bu korumalara karşı çözümler üretiyorlar. Hatta cracker grupları arasında, bir eseri daha önce kırmak ve paylaşımına sunmak için dakikaların bile önemli bir rol oynadığı amansız bir rekabet yaşanıyor.

Dünya ekonomisine yön veren dev firmalar, modern çağın korsanlarıyla kolay kolay baş edemeyeceklerini görmüş olacaklar ki, hükümetleri etki altına alıp, korsan kopyacılığa büyük cezalar öngören kanuni düzenlemelerin uygulamaya konması için var güçleriyle çalışıyorlar. Amerika ve Avrupa'da bunun ilk sonuçları alındı. Telifli eserleri paylaşımına sunan P2P kullanıcıları, büyük para cezalarıyla, ekstrem durumlarda da hapis cezalarıyla karşı karşıya kalıyorlar. Avrupa Birliği ile uyum yasaları çerçevesinde, ülkemizde de yakında benzer kanun, düzenleme, denetim ve cezalarla karşılaşmamız büyük bir sürpriz olmayacaktır. Ancak korsanlarla dev firmaların arasındaki bu savaş sona erecek gibi görünmüyor.

Bu ayki kapak konumuzda (₺40) dosya paylaşımındaki yeni hileleri, teknolojileri ve tuzakları açıklıyor ve daha hızlı dosya paylaşımı için en iyi araçları tanıtıyoruz. Hemen her türlü video ve ses biçimini oynatabilen DivX Player'lar artık her evin olmazsa olmaz elektronik cihazlarından. Piyasadaki en yeni DivX Player'ların neler başardığını ₺96'dan itibaren okuyabilirsiniz. Ayrıca yüzlerce GB'lık bir veri deposunu istediğiniz yere yanınızda taşıyabilmenizi sağlayan harici sabit disklerin karşılaştırmalı testini ₺76'da bulabilirsiniz.

Hızlı bir sisteminiz ve internet bağlantınız varsa, dünyanın istediğiniz bir noktasını bilgisayarınızın başından izleyebilir veya sanal bir dünya turu atabilirsiniz. Yapmanız gereken tek şey eCHIP'teki Google Earth ve Nasa World Wind programlarından birini (ya da her ikisini de) kurmak (ayrıntılar ₺168).

Ufuk Yamankılıçoğlu

uyaman@chip.com.tr

Otomotik PC

Windows'ta bir sorunla karşılaştığımda sistemi yeniden kurmaktan başka bir çare bulamıyordum. "Otomotik PC" yazınız sayesinde bir daha Windows'u baştan kurmaya gerek kalmayacağını umuyorum.

Mahir Çatak

azından şiridilik dergide 1 sayfa olarak programlama dillerinin temelini, nasıl geliştirilebileceğini anlatırsanız sevinirim. Ayrıca bizim gibi meraklılara bu konuda bir kitap önerebilir misiniz? İlginiz için teşekkürler.

Oğuz Taçyıldız

CHIP: Forum sayfalarımızda (www.chip.com.tr/forum) programlamayla ilgili merak ettiğiniz her şeyi bu konuya ilgi duyan diğer okurlarımızla paylaşabilir, merak ettiğiniz soruların cevaplarını bulabilirsiniz.

CD'de kurslar

Enter dergisi ile birlikte Herkes İçin Bilgisayar dergisinin eski sayılarının kodlarını veriyordunuz, acaba eski sayılarını da CD içerisinde verebilir misiniz? CHIP'in eski sayılarında, derginin arkasında bazı kurslar oluyordu. Acaba bunları CD içerisinde verebilir misiniz veya derginin arkasında çeşitli dersler yayınlamayı düşünüyor musunuz? Eski dergilerinizin tamamını veya elinizde olanları CD'de vermeyi düşünüyor musunuz? Teşekkürler.

Yaşar Ay

CD zarfları nerede?

Ben yaklaşık 17 aylık bir CHIP okuyucusuyum. Bilgisayar aldıktan sonra CHIP dergisi benim için vazgeçilmez oldu. Sizden ricam şu: Daha önceleri derginizle beraber verdiğiniz CD'ler için özel CD saklama zarfları veriyordunuz. Fakat nedendir bilinmez, artık vermiyorsunuz. Bu zarfları tekrar verirseniz sevinirim. Sizden bir ricam da tüm codec'lerin bulunduğu güncel bir codec paketi vermeniz. Sizlere iyi çalışmalar diliyorum.

Umut Çankaya

dergilerine de baktım ama bence hiçbirisi sizin kadar güzel değil. Derginizi zaten ilk defa aldım ve umduğumdan fazlasını buldum. Yolunuz açık olsun.

İbrahim Yazkan

Kodak niye testte yok?

Merhaba, uzun zamandır CHIP dergisini takip ediyorum, bu ayki CD içeriklerini gerçekten zengin bulduğumu söylemek istiyorum. Ayrıca geçen senenin dergilerinin .PDF biçiminde verilmesine de sevindim. Merak ettiğim bir konu var: Geçen sayılardan birinde dijital fotoğraf makineleri testinizde Kodak markasına neden yer vermediğinizi merak ediyorum. Belli markaların testlerde yer almaması, insanın aklında ister istemez tarafsızlığınız konusunda şüpheler oluşmasına neden oluyor. Saygılarımla.

Abdülkadir Durmuş

*CHIP: Temmuz 2005 sayımızdaki SLR kamera-
lar incelemesinde Kodak markalı bir ürün var-
dı. Haziran 2005 sayısındaki dijital fotoğraf
makinaları testimizde ise, distribütör firmanın
ihmalkarlığından kaynaklanan bir durum söz
konusu. Daha önce de belirttiğimiz gibi, bir
testte belirli marka bir ürünün yer almaması-
nın tek nedeni, ilgili distribütör firmanın test
merkezimize ürünlerini zamanında gönder-
memesi.*

Programlama dilleri

Ben programlamaya ilgi duyuyorum ve kendim de bir programlama dili geliştirmek istiyorum. Ancak bu konuda bir bilgim yok ve en

Dergi iyi yapıştırılmamış

Bu ay gene sabırsızlıkla bekleyerek derginizi aldım. Derginizi aldığım tarih 01.07.2005. Fakat derginin kapağı iyi yapıştırılmadığından çevirdiğim sayfa elimde kalıyor. Böyle bir şey olabilir mi, bu devirde, bu üretim teknolojisinde? Kalitenize güvendiğimden dolayı mağduriyetimin giderileceğine eminim. Yeni derginin tarafıma gönderilmesini talep ediyorum. Umarım böyle sorunlarla bir daha karşılaşmayız. Saygılar.

Cüneyt Cetiz

CHIP: Firesiz ve hatasız hiçbir üretim teknolojisi yoktur, her sayıda maalesef problemlı basılmış bazı dergiler olabiliyor. Dergi ve CD'ler ile ilgili bu tip sorunlarınızı açık adresinizle birlikte yardim@chip.com.tr veya dergi@chip.com.tr adreslerine bildirebilirsiniz.

Teşekkürler CHIP

Merhaba Türk yıldızları. Bu ayki derginizi aldım ve gerçekten çok beğendim. Diğer PC

 CHIP'E ULAŞIN

Okur mektupları

CHIP Yazı İşleri
Vefa Bayırı Sokak Gayrettepe
İş Merkezi B Blok No: 6 34349
Gayrettepe / İstanbul
yorum@chip.com.tr

Teknik sorular

yardim@chip.com.tr

Dergi ve CD ile ilgili sorular

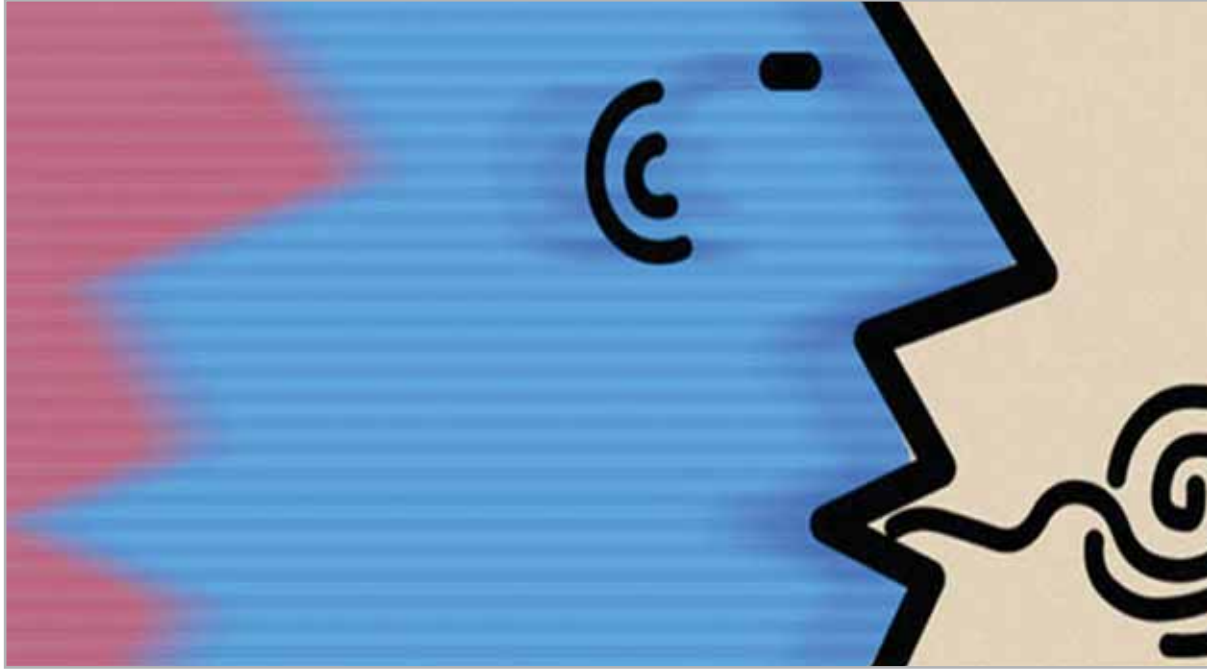
dergi@chip.com.tr

**Abonelik, eski sayı siparişi
ve Özel Sayılar**

Tel: (212) 217 93 71
Faks: (212) 217 94 23
abone@vogel.com.tr
<http://abone.vogel.com.tr>

Diğer gerekli tüm adres bilgilerini Künye'de bulabilirsiniz: ☎ 217.

100 yıldır süren iletişim tekeline son veren satış gerçekleşti

Nihayet kaliteli, ucuz ve alternatifli iletişim

Türk Telekom için açılan ihalede, Oger Telecoms şirketi 6,5 milyar dolara Türk Telekom hisselerinin çoğunluğunu satın alarak iletişimde devlet tekeline son verdi.

■ Telecom Italia ve British Telecom ile teknik işbirliği yapan Oger Telecoms şirketi, temmuz başında verdiği 6 milyar 550 milyon dolarlık teklifle, Türk Telekom'un hisselerinin %55'ini satın aldı. Bu satışla birlikte telekomünikasyon alanındaki devlet tekelinin sona ereceği kesin. Ancak piyasadaki diğer şirketler şimdi de özel bir tekelin oluşacağından endişeli. Özel Telekom şirketlerinin yöneticileri, Türk Telekom'un satışı sırasında değerinin düşmemesi için bugüne kadar devlet eliyle korunduğunun, bu nedenle piyasadaki diğer oyuncuların kendilerini geliştiremediklerinin, ve şimdi Türk Telekom ile rekabet edecek güce sahip olmadıklarının altını çiziyor ve yeni dönemde devlet tekelinden, özel tekele geçileceğini iddia ediyorlar.

Telekom'un satışıyla günlük yaşamın bir parçası olan internet hizmetlerinden telefon görüşmelerine, yeni telefon servislerine kadar pek çok değişim bekleniyor. Orta vadede tarifelerin ucuzlaması ve yeni tarifelerin ortaya çıkması neredeyse kesin. Kısa süre önce dağıtılan orta ve uzun mesafe görüşme lisanslarının sahibi olan firma-

lar da bu alanda Türk Telekom'u zorlayacak rakipler olarak ortaya çıkacaklardır.

Artık bütün şirketler eşit

Zira, bugüne kadar milli menfaatler öne sürülerek "yukarıdan" kayrılan Türk Telekom'un, bundan sonra da aynı muameleyi görmesi halinde diğer şirketlerin isyan edeceği açık. Ancak ilk aşamada orta ve uzun mesafe görüşmelerinde beklenen rekabet kadar, internet pazarında da önemli bir rekabetin yakın olduğu düşünülebilir. Özellikle ADSL ve kablo üzerinde Türk Telekom'un tekelinin nasıl önüne geçilebileceğini tartışan telekom şirketleri karamsar tablolar çizseler de, Wi-max gibi yeni kablosuz teknolojiler sayesinde karadan yenemedikleri Türk Telekom'a havadan saldırma fırsatını geri çevirmeyeceklerini göreceğiz. Dolayısıyla yakın zamanda, mevcut GSM operatörlerinin ve diğer telekom şirketlerinin cazip kablosuz bağlantı servisleri ile karşımıza çıktıklarını görmek sürpriz olmayacak. Bu konuda yaşanabilecek gelişmelere verilebilecek en basit örnek, İstanbul Beyoğlu'nda İstiklal Cade-

si'ni kaplayan kablosuz ağ hizmeti gibi girişimlerin artık Türk Telekom'u koruyan tekel yasaları nedeniyle mahkemelik olamayacağı ve hizmete girdikten üç gün sonra "size kim izin verdi?" bahanesiyle kaldırılamayacağıdır. Beyoğlu'nu dünyadaki nadir örneklerden biri yapacak bu projeyi hayata geçiren tarafların tümü, belediyesinden teknoloji sponsorlarına kadar herkes, tekel yasasını ihlal ettikleri gerekçesiyle ağır cezalar istemiyle mahkemelik olmuşlardı ve bilindiği üzere servis de, daha insanlar ne olduğunu anlamadan hizmetten kaldırılmıştı.

Tüketiciler için yeni bir çağ

Türk Telekom'un satışının kullanıcıları ilgilendiren çok önemli bir ayrıntısı daha var: Bugüne kadar bütçeleri sarsan, insanların devamlı yakınmalarına neden olan, her yerde kesintisiz iletişim sağlamak için ortaya çıkan ama görüşme ücretlerinin yüksekliği nedeniyle kontrollü hat gibi kolayca "kesilebilir" çözümlerin tavan yapmasına neden olan GSM alanında da önemli bir rekabet başlayacak. Cep telefonlarının yeni yaygınlaştığı dönemlerde sadece Turkcell ve Telsim tarafından şekillendirilen piyasada fiyatların ne kadar yüksek olduğunu, cep telefonu faturaları yüzünden ailelerin dağıldığını, insanların icra mahkemelerinde süründüğünü, cep telefonu sahibi olmanın, otomobil sahibi olmak gibi önemli bir prestij kaynağı haline geldiğini hatırlıyor olmalısınız. Birkaç yıl önce ne olduysa, birbirine "küsen" ve aniden rakip olduklarını hatırlayan iki GSM operatörümüzün reklamı, kampanyalı ağız dalaşları ile başlayan fiyat indirimlerinin, Türk Telekom'un özelleştirmesiyle daha da hızlanaca-

ğını tahmin edebilirsiniz. Ayrıca uzun süredir aradığını bulamadığından yakınan Avea, Türk Telekom'u satın alan ortağı Italian Telacom's'un sayesinde hizmetlerini Türk Telekom ile senkronize hale getirecek ve tariflerinde önemli avantajlar sağlayacaktır. Telsim de özel bir şirkete satıldığında cep telefonu ile konuşmanın maliyetinin daha kabul edilebilir düzeye gerileyeceğini, hatta belki de, cep telefonları üzerinden televizyon seyredip, video konferans yapabilmenin sandığımız kadar lüks veya imkansız bir işlem olmadığını anlayacağız. Telekomünikasyon alanındaki bu tarihi gelişmenin sosyal sonuçlarının ise kendini göstermeye başladığını birkaç sene içinde göreceğiz. Belki beş sene sonra, zamane çocukları eski bir dolapta unutulmuş, sararmış, tozlanmış beş-on yıllık bir telefon faturası bulduklarında iletişimin bu kadar pahalı olduğuna inanamayacaklar.

Toplumsal gelişimde önemli çarpan

Üstelik bürokrasinin ağırlığından ve hantallığından kurtulmuş, elleri kolları tekel yasaları ile bağlanmamış Telekom şirketleri de, yeni teknolojileri hızla kullanıcılarına ulaştıracak. Artık, insanları hızlı internetle tanıştırmak için inşa edilmesi gereken ADSL santralleri örneğinde yaşadığı gibi iletişim hizmetlerindeki atılımların önce yasaya, sonra ihale kanununa, sonra tasarruf tedbirlerine, sonra hükümet değişikliğine, sonra bürokrat değişikliğine takılıp iki sene beklemesi ve bu gibi komedilerin yaşanmayacağı yeni ve sağlıklı bir döneme girildiğini düşünmek istiyoruz. ■

Cem Şancı, cemsanci@chip.com.tr

Creative PC-CAM 930 Slim

İnce ve yetenekli kamera

■ Creative, yeni hepsi bir arada dijital fotoğraf makinesi PC-Cam 930 Slim'i satışa sundu. 3.1 Megapiksellik CMOS algılayıcıyla donatılmış aygıt, enterpolasyon ile 8 megapiksellik fotoğraflar çekebiliyor. SD kart ile artırılabilen 16 MB dahili belleğe sahip olan PC-Cam 930 Slim ile diler seniz video kaydı da yapabiliyorsunuz. 2 inçlik geniş LCD ekrandan çekmiş olduğunuz görüntülerin izlenebilmesi, ürünün avantajlarından bir diğeri. 4X dijital yakınlaştırma ve otomatik flaş gibi özelliklerin de bulunması, ürünün kullanımını kolaylaştırıyor.

PAL ve NTSC çıkışlarıyla TV'ye de bağlanabilen PC-Cam 930 Slim'i, diler seniz USB kablosu üzerinden bilgisayarınıza bağlayarak web kamerası olarak da kullanabiliyorsunuz. PC-Cam 930 Slim aynı zamanda taşınabilir bellek görevi görüyor.

Bilgi için: www.tr.creative.com

Türkçe fotoğraf makinesi Kodak C360

Kodak'ın Türkçe menülü EasyShare C360 modeli, 5.0 MP çözünürlüğü sayesinde, 50 x 75 cm'ye kadar fotoğraf çekebiliyor. 3X optik zum özelliği, kolay erişimli 17 çekim modu ve 5 farklı renk modu bulunan C360, fotoğrafları makine üzerinde geliştirme imkanı da sunuyor. C360'ın üzerindeki paylaşım (Share) ve favoriler tuşlarıyla, fotoğrafları etiketlemek, basmak ve e-postayla yollamak kolaylaşıyor. Kodak Renk Bilimi yongası, parlak ve net renkler sağlıyor. Tamamı cam olan Kodak Retinar Aspheric lens ise en ince ayrıntıları bile yakalıyor. C360, kırmızı göz oluşumunu engelliyor, fotoğraf makinesi üzerinde kırpmayı yapılmamasını sağlıyor ve bulanık fotoğrafları tespit ediyor. Görüntüleri, 2.0 inçlik yüksek çözünürlüklü renkli ekranda, doğrudan gün ışığında bile izlemek mümkün oluyor.

Bilgi için: www.kodak.com.tr

READ.ME

MAHMUT KARSLIOĞLU
Yayın Koordinatörü
mkars@chip.com.tr

» Artık imzanızı da klavye ile atabilirsiniz

■ Türkiye, e-devlet kavramı ile tanışalı henüz çok zaman olmadı. Aslına bakılırsa, sadece e-devlet ile değil, bilişim dünyası ile olan tanışıklığımız bile henüz çok yeni. Bu açıdan bakıldığında zaman, e-devletin bu kadar hızlı bir şekilde hayata geçirilip geliştiriliyor olması bile gerçekten oldukça gurur verici. Bilgisayar fuarlarını kaçırmayanlar bilirler, her yeni bilişim fuarı, yeni ve geliştirilmiş e-devlet hizmetleri ile tanışma yeridir. Burada yıl içinde sizlere dergi sayfalarından aktarmaya çalıştığımız hizmetlere etkileşimli olarak ulaşma ve deneme şansınız olur.

Bu hizmetleri gerek fuarda gerekse günlük hayatında deneyenler ve yeni gelişmelerin yakın takipçisi olanlar ise mutlaka fark etmişlerdir: Belirli bir noktaya gelen e-devlet uygulamalarına yenileri artık çok fazla eklenmiyor. Tabii ki bunun da bir sebebi var. E-devlet uygulamalarının gelişmesini, yani bir sonraki adıma geçmesini sağlayacak kilit uygulamalardan biri olan elektronik imza (e-imza) henüz hayata geçirilemedi. Ya da geçirilememişti demek daha doğru olur.

Çünkü Telekomünikasyon Kurumu'na başvuran üç firmadan biri olan Türkrust, istenilen şartları karşılamayı başardı ve kurumdan yetki belgesini aldı. Dolayısıyla da artık geri sayım başlamış oldu. Yakın bir zamanda Türkrust, bu sertifikayla birlikte e-imza serti-

fikası vermeye başlayacak. Yani özel sektör ve vatandaşlara yasal nitelikli elektronik sertifika, güvenli elektronik imza ve zaman damgası hizmetleri verecek. Bu şekilde, elektronik ortamda tüm işlemlerin güvenli ve yasal açıdan geçerli ve bağlayıcı bir biçimde yapılmasına da olanak sağlanacak.

Bilmeyenler için kısaca özetlemek gerekirse de elektronik imza; bankacılık, borsa, finans, e-iş ve e-ticaret işlemlerinde, sözleşmelerde, alışverişte, iç veya dış yazışmalarında, vergi ve prim ödemelerinde, sosyal güvenlik ve sağlık alanında, ticari, hukuki, bireysel ve kurumsal resmi başvuru işlemlerinde kalem ile atılan imzanın yerini alacak. İlgili yasa ve konu ile ilgili daha bilgi almak isteyenler Telekomünikasyon Kurumu Başkanı Dr. Tayfun ACARER tarafından açılan www.e-imza.gen.tr web portalını ziyaret edebilirler.

Elektronik imza ile emektar kalemimizin bir işini daha elinden almış oluyoruz. Ne diyelim, herhalde son olarak bize de hayırlı olsun demek düşüyor. Umarız milyonlarca internet kullanıcısına sahip çok gelişmiş ülkelerin bile güvenlik konusunda üzerine çok düştükleri bu sisteme bizde de gereken özen gösterilir ve sistem sorunsuz bir şekilde işler. Böylece biz de devlet dairelerinde kapı kapı gezmekten kurtulur ve tüm imza işlerimizi evden güvenle yapabiliriz.

Bilgisayarlı eğitime destek verin

Her mesaj bir destek

■ Türkiye Bilişim Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TÜBİSAD), ilköğretim okullarındaki bilgisayar adedini 1 milyona çıkarmak amacıyla, Milli Eğitim Bakanlığı ile ortak bir proje yürütüyor. "Bilgisayarlı Eğitime Destek" adı verilen bu bağış kampanyası kapsamında, bireylerden ve kuruluşlardan çeşitli miktarlarda bağışlar geliyor. Bu bağışların bir kısmı da, SMS (kısa mesaj) yoluyla yapılıyor. Avea hattı üzerinden yapılan SMS bağışlarıyla, kampanyaya kısa mesaj başına 5 YTL katkı sağlanıyor. Konuyla ilgili olarak bir açıklama yapan TÜBİSAD Başkanı Or-

han Göksal, SMS ile bağış sürecini şöyle özetliyor: "Kısa mesaj (SMS) yoluyla bağış yapmak isteyenlerin Avea hattı üzerinden 7555'e boş bir mesaj göndermeleri gerekiyor. Bir SMS karşılığında kampanyaya 5 YTL bağış yapılmış oluyor. Böylece, her gelir grubundan yurttaşımızın Bilgisayarlı Eğitime Destek kampanyasına katılabilmesi sağlanıyor. SMS aracılığıyla yapılan bağışlar, Vakıfbank'ta açılan hesaba gönderiliyor. SMS'in ücreti, yani 5 YTL, katılımcının faturasına yansıyor." Bilgisayarlı Eğitime Destek kampanyası, ilköğretim okullarına 1 milyon adet bilgisayar bağışlanmasını hedefliyor. Bağışlar bireysel ya da kurumsal olabiliyor. Bağışçılar para veya bilgisayar yardımıyla kampanyaya katkıda bulunabiliyor.

Bilgi için: www.bilgisayarliiegitimdestek.org

Daha net görüntü, daha düşük fiyat

Yeni LG Plazma TV

■ Türkiye dağıtımını Digicom'un yaptığı LG Plazma, yeni ürünü 42PXRV ile piyasadaki en yüksek kontrast oranına sahip plazma TV olarak öne çıkıyor. LG Plazma 42PXRV, 10.000:1 kontrast oranı yüzünden benzerlerinden daha net bir görüntüye sahip. LG-42PXRV'nin piyasadaki diğer plazmalarla karşılaştırıldığında iki kat fazla kontrast oranına sahip olduğu görülüyor. LG-42PXRV'nin fiyatıyla da tüketicileri cezp etmeyi hedefliyor. LG Plazma 42PXRV 5.299 YTL'ye satışa sunuluyor.

Bilgi için: www.digicom.com.tr

Arşivinizi hareketlendirin

Mpio iCE HD300

■ MPIO iCE HD300, çok şık bir çanta hediyesiyle birlikte sunuluyor. MPIO iCE HD300 Juicebox, 20 ya da 40 GB'lık bellek seçenekleri ile binlerce müzik parçasını saklama kapasitesine sahip. Cihaz, rakiplerinin birçoğunda olmayan FM radyo, dahili mikrofondan ya da FM radyodan doğrudan MP3 kayıt ve SRS WOW efektleri gibi özelliklere sahip. Dahili mikrofondan veya FM radyodan direkt MP3 kayıt, 7 farklı ekolayız, 8 satır geniş LCD, çalan parça ile ilgili ayrıntılarını gösteren ID3 etiket özelliklerine de sahip olan MPIO iCE HD300, müzik tutkunlarına gerçek bass (True Bass) keyfini de sunuyor. İsteğe göre 20GB ya da 40GB bellek kapasitesini depolama aygıtı olarak kullanılabilen MPIO iCE HD300, şarj edilebilir yük-

sek performanslı Li-Ion pil ile 16 saate kadar kesintisiz müzik dinleme imkânı sunuyor. MPIO iCE HD300, 104 x 60 x 17mm ölçülerindeki boyutları ile çantada veya cepte kolayca taşınabiliyor. Ağırlığı ise 159 gram. USB 2.0 standardı ile hızlı bağlantı imkânı sağlayan

MPIO iCE HD300, şarj edilebilir Li-ion pil ile yaklaşık 16 saat kesintisiz müzik dinleme keyfi sunuyor. MP3, WMA, OGG, ASF biçimleriyle uyumlu olan MPIO iCE HD300, firmware güncelleme özelliği ile gelecekteki teknolojilere de kolaylıkla uyum sağlayabiliyor. Cihazın fiyatı ise 20 GB'lık sürüm için 399 \$+KDV, 40GB'lık versiyonu ise 449\$+KDV olarak belirlenmiş.

Bilgi için:

www.hizlisistem.com.tr

Terlemeden kitap ve hediye seçin

Yenisayfa.com'da tatil kitapları

■ Türkiye'nin önde gelen kitap dağıtım kanalı Yeni Çizgi'nin online perakende servisi Yenisayfa.com, yaz sıcaklarında sokağa çıkmaya üşenenlere, internet üzerinden diledikleri kitaba ulaşma imkânı sunuyor.

Kitap, müzik albümü, VCD-DVD filmler ile bilgisayar oyunları ve yazılımları satan web servisi, yaz aylarında özel olarak, 27 yayınevinin kitaplarında özel indirim de düzenliyor. Hediye servisi de bulunan site, ne hediye alacağına karar veremeyenlere hediye seçiminde tavsiyelerde bulunuyor. Hediye alınacak kişinin siteye üye olması halinde özel günlerinde kendisine hediye edilmesini isteyeceği ürünleri seçtiği istek listesini de göstererek hediye bu listeye göre belirleme imkânı

da sunuyor. Ayrıca, paket servisi bölümünden, hediyein kaplanacağı kâğıttan içine yazılacak nota, hatta isminizi gizlemeye kadar pek çok ayrıntıyı belirtme imkânı da Yenisayfa.com'u, benzerleri arasında öne çıkartıyor.

Bilgi için: www.yenisayfa.com

Club kapısında artık bilgisayarınıza da bakacaklar

Dell'den sosyete PC'si

■ PC üreticisi Dell, sonbaharda masaüstü ve dizüstü sistemler için yeni bir lüks marka tanıtacak. Buna paralel olarak da, ev eğlencesi aygıtlarındaki çeşitlilik tahminen daha da genişleyecek.

Dell, lüks markasının adını henüz açıklamak istemiyor ama tüketici bölümünün müdür yardımcısı Michael George, fiyatların 1.200 ila 3.500 ABD Doları arasında olacağını ipucunu veriyor. Sistemlerde yalnızca yüksek kaliteli bileşen-

ler kullanılacak. Michael George'a göre Dell bununla şimdiye kadar "hazır" bilgisayarlarla ilgilenmemiş kullanıcıları hedef alıyor: "Bundan böyle, bugüne kadar kendi PC'lerini kendi toplamış olan kullanıcılara da hizmet veriyoruz." Premium sınıfına uyacak şekilde, Dell bir de "Premium service" sunmak istiyor.

Bilgisayarlarını kendilerini monte etmeyi seven ev kullanıcılarının çoğu kez, hazır ve garantili sistemlerin yüksek fiyattan kaçınmak için bu yöntemle başvurduğu düşünülürse, yeni pazarlama stratejisinin Türkiye'de geri tepebileceği düşünülebilir. Zaten Dell de, yeni markanın başlangıçta sadece ABD pazarı için düşünüldüğünü ifade ediyor. Ancak sistem ABD'de yaygınlaşırsa, dünyanın her yanında özellikle ev eğlencesi için bilgisayara ihtiyaç duyan yüksek gelir kesiminin yeni markaya talepte bulunacağı düşünüyor.

Bilgi için: www.dell.com

Pahalı ve şık: Dell'in yeni markası, en son teknolojiyi takip etmek isteyen kullanıcılara "anahtar teslimi" lüks modeller sunuyor.

AMD Sempron piyasada

64 bit Sempron

■ AMD 64 bit mimarisini masaüstü bilgisayarlar için AMD Sempron işlemcisine taşıyarak, günümüzün ekonomik bilgisayar kullanıcılarına, ulaşılabilir fiyatlı üstün performans sunmayı hedefliyor. IBM'in PC bölümünü satın alan Çinli Lenovo da, Çin'de 64 bit özellikli AMD Sempron işlemcisiyle donatılmış sistemler sunmaya başlayacağını duyurdu. Böylece 64 bit teknolojisini uygun fiyatla tüketiciye ulaştırmak mümkün olacak. AMD Sempron işlemcisi ailelere, öğrencilere, bütçeye önem veren veya giriş düzeyinde bilgisayar ihtiyacı olan kullanıcılara yönelik tasarlanmış. Gündelik bilgisayar ihtiyaçları için gerekli Gelişmiş Virüs Koruması, HyperTransport teknolojisi ve 3DNow Profesyonel teknolojisi gibi özellikler, tüketicilerin her türlü ihtiyaçlarını güvenilir performansla karşılamalarını amaçlıyor.

Bilgi için: www.amd.com/sempron

Yaşlı tarayıcıya kalp pili

"Tabbed Browsing"

■ Microsoft'a göre "Tabbed Browsing" işlevi, yani tek bir tarayıcı penceresinde birden fazla sayfanın açılabilmesi, ancak IE 7'ye eklenecek bir özellikti. Ancak Microsoft bu işlevi şimdi IE 6'da deniyor. Bunun için öncelikle MSN Search Toolbar 2.0'ı kurmak zorundasınız, daha sonra yıllanmış tarayıcı da sekmelerle sörf yapmaya izin veriyor. Yine de bazı şeyleri göze almanız şart: Araç çubuğunun kurulumundan sonra malesef masaüstünün ve tarayıcının her yerini MSN logosu süslüyor. Üstelik arama çubuğunu kaldırırsanız sekmeli gezintiyle de vedalaşmanız gerekiyor.

Bilgi için: www.microsoft.com

Türkiye'nin ilk USB'li UPS'i

Digitech 700 VA UPS

■ Kesintisiz güç kaynakları üreticisi Tunçmatik geçtiğimiz günlerde ürün gamına eklediği USB bağlantılı Digitech 700 VA ile renkli vakum floresan ekran ve cold start (elektrikler kesik iken açılabilme) özelliklerini kullanıcılara sundu. Üzerlerinde bulunan USB bağlantısı sayesinde çevre birimlerle uyumlu çalışabilen Digitech 700 VA ile bilgisayar arasındaki bilgi akışı da USB portu üzerinden sağlanıyor.

Digitech serisi kesintisiz güç kaynağı ürünleri, bilgisayarın telefon hattı üzerinden gelebilecek yüksek gerilimden ve piklerden fax modem kartının zarar görmesini önleyen teknik donanımına sahip. Beraberindeki yazılım, UPS'in durumunu ekrandan izleme imkânı veren yeni nesil ürün, kesinti anında açık dosyaları kaydedip bilgisayarı kapatıyor. Yazılımı sayesinde ay-

rıca, bilgisayar ekranında akü doluluk oranı, yük göstergesi, giriş-çıkış voltajı ve frekansı gibi bilgiler de görülüyor.

Bilgi için: www.tuncmatik.com

STYLUS R1800

- ▶ Tunçmatik Digitech 700 VA
- ▶ VDF (Vacuum Fluorescent Display) ekranlı.
- ▶ USB bağlantısı.
- ▶ Topraklı prizi sayesinde kolay kurulum imkânı.
- ▶ Geniş giriş voltaj aralığı sayesinde akü ömrünü uzatır kullanım kolaylığı sağlar.
- ▶ Otomatik voltaj regülasyonu özelliğine sahiptir. Line-Interactive teknoloji ile üretilmiştir.
- ▶ Aşırı yük / kısa devre koruması mevcuttur.
- ▶ Elektrikler kesik iken açılabilme özelliği olan cold start özelliği mevcuttur.
- ▶ Windows 95/98/XP/NT/2000, Unix, Novell, Linux uyumlu.
- ▶ 2 yıl garantili.

JVC'den "sabit diskli kamera"

JVC Everio dijital kamera

■ JVC'nin yeni nesil dijital kamerası Everio, ufak boyutları, 4 GB'lık Microdrive sabit diske ve hafıza kartına DVD kalitesinde kayıt imkânı, yüksek kalitede fotoğraf çekimi ve ses kayıt cihazı olarak kullanabilme özelliği ile dikkatleri üzerine topluyor. 4 GB'lık Microdrive sabit disk sayesinde 1,4 GB'lık Mini DVD kapasitesine kıyasla 3 kat daha uzun süreli kayıt yapabilen cihaz, 1.024 x 768 XGA kalitesinde 9.999 adet fotoğraf depola-

yabiliyor. Bunun yanında stereo olarak Fine modunda 5,3 saat, eco modunda 34,5 saat ses kaydedebilme özelliği sayesinde, toplantılarda, seminerlerde önemli noktaları kaydetmeye izin veriyor. Everio'nun dünyanın en ufak ve en ince MPEG-2 codec yongasına sahip Megabrid işlemcisiyle sabit ve hareketli görüntüler birbirinden bağımsız oluyor. Böylece film ve resim kalite performansı en üst düzeye çıkıyor.

JVC EVERIO TEKNİK ÖZELLİKLERİ:

- Lens: F1.8
- Optik zum: 10X
- USB PC bağlantısı: DVD, VCD oluşturma, MPEG4 e-posta video klip çekimi, dijital sabit fotoğraf, web kamerası işlevi; kolay yazdırma özelliği
- HG dijital fotoğraf çekimi: 1.600 x 1.200 piksel
- Dijital zum: 200X
- Kayıt: 4 GB Microdrive sabit disk
- Audio dubbing: PCM ya da WAV biçiminde
- Farklı kalitelere kayıt imkânı: 4 farklı kalite (Ultra, Fine, Normal, Eco)
- Kolay izleme için görüntülü bölmelere ayırma: Evet
- Yazılımlar: Digital Photo Navigator/ Imagemixer
- Dijital efektler - görüntü geçişleri: Var
- AV / S-Video çıkışları: Evet
- Snapshot (Sabit Resim Alma): Var
- Otomatik flaş: Var
- Zamanlayıcı: Var

İnternette tek dile doğru...

Google'dan akıllı çeviri yazılımı

■ "Otostopçunun galaksi rehberi" isimli romanda, canlıların kulaklarında yaşayan ve duydukları yabancı dilleri, ev sahibi canlının diline çeviren küçük canlılardan ilham alan Google, kendi kendine yabancı dil öğrenen bir çeviri yazılımı geliştirdi. Google, bunun için Birleşmiş Milletler belgelerinden faydalanmış çünkü bu belgeler birçok dilde düzgün şekilde çevrilmiş kopyalara sahip. Böylece programa çeviri yapması öğretilmiş. Önce yazılıma hangi dilde alıştırma yapacağı söylenmiş ve yazılım o dilde yazılmış belgeleri incelemiş. Yazılım, örneğin Almanca ve İngilizceye hâkim olduktan sonra, metinlerin karşılaştırılmasından cümlelerin ve deyimlerin de doğruca öteki dile nasıl aktarılabilceğini öğrenmiş. Program IT analistleri için bir konferans olan "Google Factory Tour" sırasında tanıtıldı. İlginç olansa, Google'ın çeviri aletini doğrudan bir taramacı içine ekleyebilecek olması. Sörfçüler böylece İngilizce veya Türkçe bir siteden Japonca bir siteye geçseler bile farkına varmayacaklar.

Bilgi için: www.google.com

İTÜ yüksek başarımlı ulusal hesaplama merkezi

İTÜ'nün süper bilgisayarı

■ İTÜ Rektörü Prof. Dr. Faruk Karadoğan, İTÜ'nün beş yıldan uzun bir süredir süper bilgisayara sahip olduğunu ve üniversitenin bünyesinde yaklaşık 1 Teraflop (saniyede bir trilyon) işlem gücünde, toplam 300 yüksek performanslı merkezi işlemci birimi barındırdığını söyledi. İTÜ'nün dünyanın ilk hesaplamalı bilim ve mühendislik doktora programına (HBM) ve Avrupa'nın süper bilgisayar ağına Türkiye'den katılan büyük hesaplama şebekesine (GRID) sahip olduğunu vurgulayan Rektör, Türkiye ve Ortadoğu'nun ilk Ulusal Süper Bilgisayar Merkezi'nin İTÜ'de kurulduğunu belirtti.

Projede sorumluluk üstlenen ve SUNY Brockport Üniversitesi'nde görev yapan dünyaca ünlü Türk bilim insanı Prof. Dr. Osman Yaşar, toplantıda pro-

jenin endüstriye yansımaları konusunda açıklamalarda bulunarak, İTÜ programının dünya konjonktüründeki yerini anlattı. Proje kapsamında Haziran 2005'te İTÜ'de düzenlenen Uluslararası Hesaplamalı Bilim ve Mühendislik Konferansı'yla ilgili bilgiler veren İTÜ Bilişim Enstitüsü Müdür Yardımcısı Prof. Dr. Hasan Dağ, konferansın sonucunda yüksek başarımlı hesaplamanın kaçınılmaz olduğu ve pek çok araştırma ve endüstriyel problemin çözümü için süper bilgisayarlara gereksinim duyulduğu gerçeğinin, bir kere daha ortaya çıktığını ifade etti. Ekonomik büyümenin motoru olarak görülen yüksek başarımlı hesaplama yapmak için, hem kaliteli araştırmacı gücüne hem de ciddi finansal yatırıma ihtiyaç duyulduğunu vurgulayan Dağ, İTÜ'nün Ulusal Hesaplama Merkezi'nin birçok ihtiyaca cevap verecek boyutta olduğunu söyledi.

İTÜ Bilişim Enstitüsü Müdürü Prof. Dr. Nüzhet Dalfes de yaptığı konuşmada, İTÜ'deki yüksek başarımlı hesap gücünün, çevre, atmosfer ve iklimle ilgili araştırmaların başlatılmasını sağladığını belirterek, bu sistemle gerek yerel boyutta, gerekse küresel iklim değişikliklerinin Türkiye'ye nasıl yansıtacağı gibi ulusal stratejik önemi olan konularda araştırmalar yapıldığını açıkladı. Bu alanda İTÜ'nün Çevre ve Orman Bakanlığı ile birlikte çalıştığını ifade etti.

Bilgi için: www.itu.edu.tr

Bir Teraflop: İTÜ'de kurulu Türkiye'nin ilk ve en güçlü süper bilgisayarı.

Ağustos'taki İstanbul buluşmasından önce yarışların ardındaki teknoloji

Pitteki bilgisayarlar

Boğaz Köprüsü'ndeki veya Sultanahmet'teki gösteri sürüşleri basın ilgisini çekiyor, ancak artık Formula1 pistlerinde bilişim teknolojileri de yarışıyor.

■ Dünya çapındaki Formula1 takımlarının tümünün bünyesinde çok gelişmiş BT bölümleri var ve bölümlerdeki uzmanlar, dünyanın en güçlü şirketlerindeki meslektaşları kadar eğitilmiş ve donanımlı. Artık Formula1 pistlerinde sadece arabalar ve pilotlar değil, günümüzün en ileri teknoloji ürünü bilgisayar uygulamalarını hiç aksamadan yürütebilmek kapasitede BT sistemleri de yarışıyor.

Örneğin, geçen seneki yarışların şampiyonu olan Ferrari'nin arkasında AMD'nin desteği bulunuyordu. AMD, Ferrari Formula1 takımına AMD Opteron, AMD Athlon 64, Mobile AMD Athlon 64 ve AMD Athlon 64 FX işlemci tabanlı, güçlü ve güvenilir iş istasyonları ve taşınabilir PC sistemleri sağlayarak, Ferrari takımının gerçek zamanlı performans ölçümleri, akışkan dinamiği simülasyonları ve telemetri uygulamaları gibi, yarışlar

için yaşamsal önem taşıyan birçok işlemi gerçekleştirmesini sağlamış.

Her ekibin bir BT takımı var

Ferrari'nin BT bölümü ve mühendisleri, geçtiğimiz yıl boyunca yürüttükleri geniş kapsamlı ve ayrıntılı bir proje sonucunda, AMD'nin yeni AMD 64 teknolojisine geçişi tamamladılar. İtalya'nın Maranello kentinde bulunan, dünyaca ünlü mimar Renzo Piano tarafından tasarlanmış Galleria del Vento, yani Rüzgâr Tüneli, dünyanın en modern veri edinme sistemleri ve en gelişmiş

kuvvet ölçüm sistemleriyle donatılmış. Burada da Ferrari mühendisleri tarafından Formula 1 araçlarının performansının simülasyonu ve analiz edilmesi için yüksek performanslı AMD Opteron tabanlı sistemlerle özel ölçüm düzenekleri kurulmuş.

Rüzgâr tünelindeki testler

Ferrari'nin BT yöneticisi Antonio Calabrese "Rüzgâr Tüneli'nde yaptığımız çalışmalarda bir yandan çok büyük miktarlarda veri toplamamız, bir yandan da tam anlamıyla zamana karşı yarışmamız gerekli," derken, bilişim

teknolojilerinin uç noktalarında ki sistemler olmadan hedeflerine ulaşmalarının zor olduğunu vurguluyor. Yeni kural ve yönetmeliklerin takımlara getirdiği büyük kısıtlamalar, yarış stratejisini planlama konusunda simülasyonları ve telemetri ölçümlemleri Ferrari ekibinin vazgeçilmez yardımcısı haline getirdi. Araçlar piste yarışırken, ekibin mobil üssündeki bilgisayar sistemleri, daha yarış devam ederken gelen verileri analiz edip, takım kaptanına hızla raporlar sunuyor ve ekibin pilota daha doğru taktikler ulaştırmasını sağlıyor.

Üstelik bu sayede yarış pistinde daha fazla hız, daha fazla rekabet oluştuğu için, seyirciler için de keyifli bir yarışın oluşması sağlanıyor. Ağustos ayında tüm dünya İstanbul'daki Formula 1 ayağına odaklandığı ve insanlar heyecanla yarışları izlediği sırada da, çoğu insan farkına bile varmayacak ama arka planda çalışan devasa işlem gücüne sahip bilgisayarlar ve kalabalık bilişim mühendisleri, yarışların daha hızlı geçmesi ve rekorların kırılması için birbirleriyle yarışacaklar.

Bilgi için: www.amd.com

Pilotlar ve bilişimciler: Formula 1'in medyatik pilotları yüksek hızda başarılarını ve hayatlarını bilişimcilere emanet ediyorlar.

Koç.net'ten turistik "alo" seçeneği

Koç.net Phone Card

■ Koç.net, ön ödemeli "Koç.net Phone Card"ı, BT (British Telecom) "marka" işbirliğiyle bireysel ses pazarına sundu. BT, bu işbirliğiyle ilk kez markasını, ön ödemeli bir telefon kartında ikinci bir şirket markasıyla birlikte kullanmış oldu. BT'nin (British Telecom) Türkiye'de Koç.net ortaklığı ile özel bir işbirliği anlaşmasıyla pazara sunulan Koç.net Phone Card, havaalanları, gazete bayileri, benzin istasyonları, Migros mağazaları, otomobil kiralama şirketleri ile bakkal/market ve tu-

ristlerin yoğun olduğu bölgelerde satılmaya başladı. 5, 10, 15 YTL olmak üzere üç ayrı standart fiyat seçeneğiyle pazara sunulan Koç.net Phone Card, Koç Holding şirketlerinden Düzey Pazarlama'nın Türkiye çapındaki 100 binden fazla satış noktasından temin edilebilecek. İlk etapta 250 bin adet olarak pazara sunulan Koç.net Phone Card'ın dağıtımına Antalya'dan başlandı. Kart, kullanıcılarını; İngilizce, Almanca, Rusça, Fransızca ve Türkçe dil seçenekleriyle yönlendirecek. Fiyatların telefon kartı üzerinde yazılı olması, hem satıcı hem de turistler açısından fiyat konusunda herhangi bir karışıklık yaşanmamasını sağlayacak.

Bilgi için: www.koc.net.com

ÖSS Sonuçları cep telefonunda

ÖSS Bilgi Servisi

■ Turkcell'in ÖSYM ile birlikte gerçekleştirdiği "ÖSS Mobil Bilgi Servisi"yle Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından açıklanacak olan 2005 yılı ÖSS sonuçları, Turkcell aboneleri tarafından SMS ile anında öğrenilebilecek. Turkcell'in gençlik kulübü GNCTRKCLL'e üye olan abonelere sonuçlar 1 SMS ücreti/2 kontör karşılığında otomatik olarak gönderilecek. ÖSS Mobil Bilgi Servisi'nden yararlanmak isteyenlerin kısa mesajla TC kimlik numaralarını yazarak 3366'ya göndermeleri gerekiyor. Sorgulama mesajlarında sadece "TC kimlik numarası" yazılması halinde cevap mesajında tüm puanlar iletilecek. "TC kimlik numarası boşluk OSS boşluk SAY" yazılması halinde sadece sayısal puan sonucu iletilecek.

Bilgi için: www.turkcell.com.tr

Apple Intel işlemci kullanmaya başlıyor

Apple son kozunu oynuyor

Apple, 2006'dan itibaren Intel işlemci kullanmaya başlayacak. CHIP herkesi şaşırtan bu kararı inceliyor ve Apple'ın son şansı olabilecek anlaşmanın arka planlarını gösteriyor.

■ Geliştiriciler konferansında Apple'ın IBM'i terkettiğini ve kendisine yeni bir sevgili bulunduğunu anlatan Steve Jobs, tüm yeni Apple bilgisayarlarına Haziran 2006'dan itibaren Intel işlemcilerin yerleştirilecek olmasını, büyük bir aşkın bitişiye benzetti: "Bu bir zamanlar birbirine aşık iki kişinin büyük ayrılığı gibi." Daha birkaç ay önce IBM, işlemci teknolojisi üzerinde daha fazla uzmanlaşmak ve iş çözümleri, sunucular ve Microsoft, Sony ve Nintendo'dan gelecek oyun konsollarına işlemci üretmek için PC bölümünü Çinli üretici Lenovo'ya satmıştı. Dolayısıyla, Apple'ın ayrılması IBM için büyük bir kayıp olarak kabul edilmiyor. Analistlere göre, Apple IBM'den yılda 3,5 milyon adet işlemci satın alıyordu. Oysa IBM yalnızca gelecek kuşak oyun konsolları için 30 milyonun üzerinde işlemci üretecek. Dolayısıyla bu ayrılık IBM tarafından büyük yankı uyandırmadı. Oysa Apple'ın şaşkınlık yaratan kararında bu bakış açısının payı vardı. Steve Jobs, IBM ile işbirliğinde umduğunu bulamamıştı. Apple'ın mükemmeliyetçiliği ile

ünlü şefi, yeni G5 işlemcilerinin ne kadar az performans verdiğini gördüğünde büyük hayal kırıklığına uğramıştı. Power Mac G5'in tanıtımı sırasında Jobs coşkun bir biçimde, bir yıl içerisinde 3 GHz'lik bilgisayarlar vaat etmişti. Oysa bugün, yani o tarihten iki yıl sonra, en hızlı G5'ler 2,7 GHz saat frekansına sahip ve özel, pahalı bir su bazlı soğutma sistemine ihtiyaç duyuyorlar.

İşlemciler makinenin kalbi

Dizüstü bilgisayarlarda durum daha da kötü, çünkü Apple'ın dizüstü bilgisayarları tıpkı bundan

birkaç yıl önce olduğu gibi, de-mode G4 işlemcilerle çalışıyor. G5 işlemcisi ise hem çok fazla akım tüketiyor hem de aşırı ısınıyor. G5 hayal kırıklığının ana nedeni, bildik ekonomik sebeplere dayanıyor. IBM'in, düşük sayıda üreteceği işlemci için yüksek araştırma bütçesi ayırması beklenemezdi.

Konuyu IBM'in basiretsizliği ile açıklamak yanlış olur çünkü IBM yongalarında çok daha fazla potansiyel bulunduğunu yeni Xbox kanıtlıyor. Bu oyun konsolunda da G5 benzeri bir işlemci var, ancak üç çekirdekli işlemci 3,2 GHz saat frekansı ile çalışı-

yor. Apple, beş yıldır kendi işletim sistemini her iki dünya için de programlıyor: Yani hem PowerPC hem de Intel yongaları için. Böylece Apple, bir Intel-Apple üzerinde hem Mac OS hem de Windows çalıştırabilecek ve yeni müşteriler kazanacak. Ama Steve Jobs Mac OS'un normal bir PC üzerinde çalışmamasının da altını çizdi. Üstelik Apple tüm Intel-Mac'lerini Mac OS olmasa çalışmayacak şekilde, özel bir BIOS ile donatıyor. AMD de bu birlikteliği yakından takip ediyor. Tekelcilik suçlaması nedeniyle Intel ile gırtlak gırtlak gelen AMD, şayet talep olursa Apple için seve seve işlemci üretebileceğinin altını çiziyor.

Hem Windows hem MacOS

Apple için gerçek hayatta kalma mücadelesi, ilk Intel-Mac'ler çıkar çıkmaz başlayacak. Böylece ilk kez Apple ve Microsoft sistemlerinin gerçeğe yakın bir Benchmark karşılaştırılması olanağı olacak. Apple için başka bir belirleyici nokta da eski Mac'lerle uyumluluk: Birçok eski program yeni bilgisayarlar ile yardımcı emülatör yazılımlar sayesinde çalışacak. Apple bunun için tüm yeni Mac'leri "Rosetta" isimli bir emülatör yazılımı ile müşterilerine ulaştıracak.

Bilgi için: www.apple.com

Bardak taşı: IBM'in Apple'ın istediği güçlü işlemcileri üretmemesi Apple'ın patronu Steve Jobs'un sabrını tüketti.

Cep telefonundan Google ile arama

Google'dan Mobil Web arama servisi

Cep telefonları ile internete bağlanmak yeni bir teknoloji değil ancak telefon sörfçülerinin en sık karşılaştığı sorun uyumsuz web sayfalarını cep telefonun küçük ekranı üzerinde doğru görüntülemenin imkansızlığıdır. Aranılan bilgiye ulaşmak için telefon ekranlarıyla uyumlu bir sayfa bulana dek dolaşılacak onlarca web sitesinin hem telefon faturasını kabbartması hem zaman kaybına neden

olması her zaman şikayet kaynağı olmuştur. Bu sorunu dikkate alan internetin en popüler arama motoru Google, sadece mobil web sayfaları arasında arama yapan yeni bir arama motorunu hizmete sundu.

Dev bir yazılım firması haline dönüşen ve kendi işletim sistemini hazırladığı söylenen Google'ın mobil arama motoru XHTML uyumlu cep telefonları ve cep bilgisayarları için

hazırlanmış XHTML sayfalarını tarıyor. Böylece uyumsuz sayfalar arasında dolaşmadan kullanıcının doğru hedefe ulaşmasını sağlıyor. Motor, cep telefonlarının ekranları için hazırlanmış sayfalar üzerinde arama yaptığı için bulduğu sayfaları telefon ekranları üzerinde açmak daha pratik ve hızlı oluyor. Servise www.google.com üzerindeki "Mobil Web" seçeneğinden ulaşılabilir.

Ev sineması amplifikatörü

Pioneer VSX-915

Pioneer'ın piyasaya sunduğu VSX-915 ev sinema amplifikatörü çok kanallı sesleri üst seviyede verebilme özelliğine sahip ve en yüksek ses işlemcisi (48 bit işlemci) sayesinde, sesler daha net duyulabiliyor. Ürünün en önemli özelliklerinden biri olarak, 7 kanalın her biri için 100W DIN etkin çıkış verebilmesi gösteriliyor. Ayrıca Pioneer VSX-915, 4 farklı s-video ve 3 farklı komponent video bağlantısı yapabileceğiniz bir görüntü aktarıcı olarak kullanılabilir. Programlanabilir uzaktan kumanda ise kullanım kolaylığı sağlıyor.

Bilgi için: www.digicom.com.tr

ÖZELLİKLERİ

- Ürün fiyatı; 1.039.000 YTL
- Yüksek kapasiteli ses işlemcisi (48 bit)
- 7x100W DIN etkin çıkış gücü
- Dolby Digital-Ex, Pro Logic II-Ex, DTS-Es, DTS-neo:6
- Çok kanallı sesleri üst seviyede verebilme
- Programlanabilir uzaktan kumanda
- MCACC (Çoklu kanal akustik kalibrasyon sistemi) ile çevresel ses ayarlarının otomatik kurulumu
- SR+ bağlantı terminali ile Pioneer plazma TV'den kontrol edilebilme olanağı
- WMA9 Pro kod çözümü desteği ile PC'den gelen çok kanallı sesleri en üst kalitede dinletebilme özelliği

ETRUST, ARCserve, Pestpatrol CA ürünleri Türkçe

■ CA, Windows için BrightStor ARCserve Backup r11.1, Dizüstü ve Masaüstü Bilgisayarlar için BrightStor ARCserve Backup r11.1, eTrust Antivirus r7.1 ve eTrust PestPatrol Anti-Spyware kurumsal sürümü r5.0.2'yi Türkçe dahil, 11 dilde piyasaya sürdüğünü duyurdu. Kanal Merkez ve Doğu Avrupa ile Türkiye Bölge Satış Müdürü Rızan Flenner, Türkiye'nin önemli bir pazar ve CA için stratejik öneme sahip bir büyüme fırsatı olduğunu belirtti. Flenner, CA'nın Toplam Koruma portföyündeki çözümleri yerel dilde sunarak Türk müşterilerine verdiği sözü yerine getirmiş olduğunu vurguladı. Windows için BrightStor ARCserve Backup r11.1, eTrust PestPatrol Anti-Spyware Kurumsal Sürümü r5.0.2 ve eTrust Antivirus r7.1'in Türkçe sürümleri CA'nın yerel kanal iş ortaklarından temin edilebilir.

Bilgi için: www3.ca.com

Bilişim öğrencilerine

MoreMotion

■ Mor Yazılım, gelişmiş tasarım yetenekleriyle daha fazla üretkenlik öneren MoreMotion 3. sürümünü kullanıma sundu. Yazılım, 1999 yılında Mor Yazılım tarafından XML, XSL ve Java teknolojileri kullanılarak geliştirilmeye başlanmış. Ürün, 2002 yılında, ilk sürümleriyle pazarı elinde tutan ürünlere ciddi bir rakip olma iddiasıyla yola çıktı. Mart 2005 de ise, güçlü özelliklere yenilenmiş olan MoreMotion versiyon 3, kullanıcılara duyuruldu. "MoreMotion Advanced Suite", kısaca MMAS, artık bir dünya standardı olarak kabul edilen XML teknolojisini etkin bir şekilde kullanan bir "İleri Düzey Web Tabanlı Uygulama Geliştirme Platformu". XML ve XSL teknolojilerinin etkin bir şekilde kullanılmasına olanak tanıyan MMAS, J2EE standartlarına uyumlu platform bağımsız uygulamaların, tüm veritabanları üzerinde, minimum kod ve maksimum üretkenlik ile geliştirilmesine olanak sağlıyor.

Bilgi için:

www.moryazilim.com.tr

Windows Server 2003 Workshop gerçekleştirildi.

Hiçbir soru cevapsız kalmadı...

16 Temmuz 2005'te gerçekleştirilen Windows Server 2003 Workshop, katılımcıların soruları ve konuşmacıların renkli anlatımları ile başarılı bir şekilde son buldu.

■ Türkiye'nin lider BT yayımcısı VogelBurda tarafından yayımlanan ve BT profesyonellerine hitap eden BT yayını Windows & .NET Magazine ve Türkiye'nin alanında en yetkin bilişim firmalarından APRO tarafından düzenlenen Windows Server 2003 Workshop, 16 Temmuz 2005 tarihinde başarıyla gerçekleştirildi. Temel düzeyden Active Directory kurulumuna ve kurulum senaryolarına kadar geniş bir yelpazeyi kapsayan seminer, katılımcılar tarafından büyük ilgi gördü. Kapanışta bir konuşma

yapan Windows & .NET Magazine genel yayın yönetmeni Cenk Tarhan şöyle dedi. "Bilgisayar dergileri olarak okurlarımıza her zaman en doğru ve en güncel bilgileri ulaştırmaktan gurur duyuyoruz. Düzenleyeceğimiz workshop'lar serisinin ilk adımı olan Windows Server 2003 Workshop ile bu hizmeti bir adım daha ileri götürüyor ve okurlarımızın bilgi almak istedikleri konular üzerinde tüm gün sürecek yoğunlaştırılmış seminerler gerçekleştiriyoruz. Bu tür workshop'ların önemli avantajlarından biri de,

seminer sonrasında ucu açık bırakılan soru-cevap oturumları. Bu oturumlarda katılımcılar gün boyu aldıkları notları konuşmacılara sorabiliyor, buna ek olarak firma içerisinde günlük hayatta yaşadıkları sıkıntı ve sorunlar konusunda da tavsiye ve görüş alışverişinde bulunabiliyorlar. Sponsor firmaların katılımcılara sunduğu fırsatlarla renklen ve konusuna hakim ve deneyimli eğitimler eşliğinde gerçekleştirilen Windows & .NET Magazine workshop'ları değişik konularda devam edecek. Katılımcıların konu hakkında ayrıntılı bilgi alabilmeleri için katılımın sınırlı tutulduğu workshop'lar konusunda ayrıntılı bilgi için <http://www.winnetmag.com.tr/workshop> adresine başvurabilirsiniz. Bir sonraki workshop konusu ve katılım koşulları bu adreste anons ediliyor.

Bilgi için:

www.winnetmag.com.tr

İlgi büyüktü: İTÜ Gümüşsuyu kampüsünde gerçekleştirilen Windows Server 2003 Workshop büyük ilgi gördü. Katılımcılar, soruları ile konuşmacıları terlettiler.

GÜNCEL MOBİL

Walkman efsanesi artık cep telefonunda

Müziğinizi cepte taşıyın

■ Sony Ericsson bu kez de Walkman efsanesini cep telefonuna taşıdı. Dünyanın ilk Walkman cep telefonu W800'ün özel hoparlörleri ve stereo kulaklıklarıyla gerçek müzik keyfini cep telefonunda yakalamak mümkün. W800i, endüstri standardı haline gelmiş MP3 ve AAC müzik dosyalarıyla uyumlu. Ürünle birlikte gelen yarım GB'lık Memory Stick Duo bellek kartı, W800'ün yaklaşık 150 şarkıyı (ya da kullanıcının mevcut koleksiyonunda bulunan 10-12 CD'yi) depolayabilmesini sağlıyor. CD'den telefona bilgisayar aracılığıyla hızlı ve kolay müzik aktarımı sağlayan Disk2Phone yazılımı sayesinde, dosyaları müzik çalara aktarmak çocuk oyuncağı. Yazılım, müzik dosyalarını incelemeyi, sınıflandırmayı, bulmayı, aktarmayı ve silmeyi kolaylaştırdığından, koleksiyonu güncelleştirmek son derece kolay hale geliyor. W800'ün kullanışlı arayüzü müzik çaların kullanımını son derece kolaylaştırıyor. Telefon, müzik çalar ve kamera işlevleri birbirini tamamlayacak biçimde geliştirilmiş. Ayrıca kullanıcılar arandıklarında zil sesini stereo kulaklıktan da duydukları için, gelen çağrıları fark etmeme riski ortadan kalkıyor. Kullanıcı çağrıyı yanıtlamaya karar verirse, müzik görüşme süresince duruyor.

Bilgi için: www.sonyericsson.com.tr

Motorola müzikten ilham alıyor Eğlence her yerde

■ Motorola, kullanıcılar için cazip ürünler üretmeye devam ediyor. Son zamanlarda özellikle aksesuar sınıfındaki ürünleriyle dikkat çeken Motorola, canlı yayınları cebe getiren yeni E680i sayesinde, müzik dünyasında yaşamak isteyenler için yeni deneyimler sunuyor. 3B stereo çevresel hoparlörler, RealPlayer yazılımı, dijital müzik çalma ve FM radyo özellikleriyle Motorola E680i, gençlere diledikleri gibi müzik keyfini yaşama fırsatı tanıyor.

Motorola E680i'nin 2 GB'ın üzerindeki seçimlik hafızası ile müziği saklamak, göndermek ve sevilen şarkıları taşımak mümkün. Yeni Motorola E680i, dünyanın ilk Bluetooth kablosuz stereo kulaklığı HT820 ile geliyor. Kullanıcılar yeni Bluetooth özellikli stereo kulaklıklarıyla sevindikleri müziğin keyfini 100 metreye kadar, kablo derdi olmadan sürebiliyorlar. Motorola E680i, MP3, WMA, RealAudio/Video, MIDI, WAV, AAC ve bir dizi diğer medya biçimini destekliyor.

Bilgi için: www.motorola.com.tr

Samsung'dan ultra ince cep telefonu

İncelikte son nokta

■ Samsung Electronics, ince ve kompakt tasarımıyla en son teknolojik yenilikleri bir araya getiren V740 modelini tanıttı. Samsung'un 14,5 mm kalınlıktaki yeni cep telefonu, dış görünüm olarak ince ve küçük elektronik cep ajandasına benziyor, üstelik kıyafet cebinde taşınabilmesi de çok pratik. SCH-

V740, kablosuz stereo kulaklık seti ve Bluetooth özelliği sayesinde kısa mesafedeki kablosuz iletişimde eller serbest konuşmaya ve başkalarının da müzik dinlemesine izin veriyor. Ayrıca bütünsel File-Viewer işlevi telefonda kayıtlı olan değişik dokümanlara ve resimlere hareket halindeyken kolayca ulaşım sağlıyor. Telefon ekranında MS Word, MS Excel, .PDF, .JPG ve metin dosyaları yakınlaştırılarak veya uzaklaştırılarak incelenebiliyor. Plug & Play Files-to-go özelliği ile PC'ye kolayca bağlanabilen V740, hızlı veri aktarımıyla taşınabilir bir sabit disk işlevi de üstleniyor.

Bilgi için: www.samsung.com.tr

İlk cep telefonu fotoğrafları sergisi açıldı

Cep telefonu sergisi

■ Sony Ericsson, görüntüleme alanında bu kez de bir sergi projesi gerçekleştirdi. Amatör ve profesyonel fotoğrafçıların online buluşma noktası Foto Fan Club üyeleriyle gerçekleştirilen proje ile Türkiye'de bir ilk yaşanmış oldu.

"Sony Ericsson K750i Objektifinden Dünya" başlıklı sergi kapsamında, aralarında ünlü vahşi yaşam fotoğrafçısı Süha Derbent'in de bulunduğu on Foto Fan Club üyesinin, K750i ve zifiri karanlıkta çekim yapma olanağı sunan harici geçek flaş MXE-60 ile çektikleri serbest dalda fotoğraflar öncelikle www.fotofanclub.com internet sitesinde yayınlanmaya başladı. Projenin ikinci aşamasında ise internet sitesinden seçilen fotoğraflar Tepe Nautilus Alışveriş Merkezi'nde sergilenmeye başladı.

Bigi için: www.sonyericsson.com.tr

GÜNCEL MOBİL

Nokia 770 Tablet Linux tabanlı

Linux ceplere girdi

■ Nokia 770, özellikle internette sörf yapmak ve e-postalarınızı kontrol etmek için tasarlanmış bir cihaz. En çok göze çarpan özelliklerinden biri de; Wi-Fi desteği sağlaması. 800 x 600 piksel ekrana sahip olan Nokia 770, dokunmatik ekran ve yakınlaştırma özelliklerine de sahip. Eğer isterseniz, Wi-Fi özelliğinin dışında Bluetooth özelliği bulunan herhangi bir cep telefonu üzerinden de ,Nokia

770 ile internete bağlanabiliyorsunuz. Nokia 770'in kullandığı "Nokia Internet Tablet 2005 Linux tabanlı bir işletim sistemine sahip. Nokia 770 aynı zamanda, internet radyosu, RSS haber okuyucu, resim görüntüleyici ve medya oynatıcı gibi ek özel yazılımlara da içeriyor. İnternet radyosu, RSS haber okuyucu, resim görüntüleyici ve medya oynatıcı gibi ek özel yazılımlara da bulunuyor.

Bilgi için: www.nokia.com.tr

SonyEricsson J300i

Gençlere müjde

■ GSM sektörünün gençlere ve kullandıkları telefonlara en çok önem gösteren firmalarından olan Sony Ericsson'un yine gençler için tasarladığı J300i modeli, nihayet satışta. Ekonomik telefon modelleri arasında uygulama ve içerik yapısıyla göze çarpan J300i'nin, kısa zamanda gençlerin favorisi olması bekleniyor. J300i'nin 65.536 renkli ekranı bulunuyor. J300i, değiştirilebilir Style-Up kapakları, hareketli duvar kağıtları, zil sesi seçenekleri ve temalarıyla gençlerin istediği şekilde kişiselleştirilebiliyor. Donanımındaki müzik ayrıntıları sayesinde kullanıcılarına gerçek müzik keyfi yaşatan J300i, kullanıcıları özel hoparlörü sayesinde müziklerini yüksek kalitede dışarıya da verebiliyor. J300i'de kullanıcıların kendi müziklerini oluşturmaları için Müzik DJ bulunuyor. Yüksek performanslı medya oynatıcı uygulamasına sahip olan J300i'de, müzik klipleri, film fragmanları ve diğer video klipler izlenebiliyor.

Bilgi için:

www.sonyericsson.com.tr

Ödünsüz yalınlık

Motorola ve tasarım

■ Motorola Avrupa ve Singapur Tasarım Merkezleri Direktörü Ignacio Germade, Milan, Londra, New York, Hamburg ve Moskova gibi kentlerde de gerçekleştirilen Motorola Design Tour 2005 kapsamında İstanbul'daydı.

Motorola, tasarım konusuna verdiği önemin işareti olarak gerçekleştirdiği Design Tour 2005 ile farklı tasarım vizyon ve misyonu hakkında bilgi ver-

meyi amaçlıyor. Şirket, bu vizyon ve misyon doğrultusunda şekillenen yeni RAZR-PEBL-SLVR modellerini tanıtmayı hedefliyor. Germade, efsane üçleme olarak adlandırılan RAZR-PBL-SLVR modellerinin, Motorola'nın tasarım felsefesinin merkezinde bulunan incelik ve ovallik anlayışını yansıttığını belirtti.

Bilgi için:

www.motorola.com.tr

Ses tanıyan Bluetooth'lu telefon

E620 sese duyarlı

■ Samsung Electronics, ses tanıma teknolojisini ve Bluetooth'u bir araya getiren yeni modeli E620'yi Türkiye pazarına sundu. Şirket tarafından Avrupa pazarına "Bluetooth Ses Tanıma Telefonu" olarak lanse edilen model, Bluetooth kulaklık üzerinden sadece ses kullanarak telefon görüşmesi başlatabiliyor. Kişinin adını telefon rehberinden bularak arama yapabilen telefon, kullanıcılara mobil telefonlarını esnek bir şekilde kullanma olanağı sunuyor. Blu-

etooth kulaklıklar daha önce sadece gelen çağrılarının cevaplanmasında yardımcı oluyordu. Söz konusu teknoloji ile daha gelişmiş bir şekilde gelen "Bluetooth Ses Tanıma Telefonu", Bluetooth kulaklıkla kablosuz arama yapmaya olanak sağlıyor.

Bilgi için:

www.samsung.com.tr

Güvenlik raporu

KISA KISA

Batıda internet mafyası türedi

Kurtlar Vadisi online

Hacker'lar online işletmeleri büyük zarara uğratmak tehdidiyle haraç ve fidye isteyerek yüzbinlerce dolar kazanç sağlıyor.

■ Batı ülkelerinde yeni bir suç oluşumu resmi makamları endişelendiriyor. Üstelik herkesin eli kolu bağlı. Durumu en iyi şekilde, yaşanan örnekler açıklıyor. Hollandalı bir online kumarhane, şu sıralar ayda 100.000 Euro haraç ödüyor. Bu ödeme yapılmazsa, hacker'lar kumarhanenin Web sayfasını Denial-of-Service saldırısı ile felç edip firmayı iflasa sürüklemekle tehdit ediyorlar. Benzeri örneklerin şu sıralar birçok online işletmede yaşandığı düşünülüyor. Zira kimsenin elinden bir şey gelmiyor. Suçlular arkasında iz bırakmıyor. İşletmeler de koruma parasını ödeyerek işlerini sürdürmeye çalışıyor.

Örgütlü suçun yeni türüne karşı mücadele etmenin bu kadar zor olmasının nedeni, online mafyanın güçlü stratejisinde yatıyor. Toplumun karşı karşıya kaldığı bu yeni suçlular, eski konvansiyonel mafia tipine uymuyor. Söz konusu suçlular, eline silah alıp kaba kuvvet kullanan, eğitimsiz bir alt kültürden değil, yüksek öğrenimli, çok zeki ve online dünyada arkalarında iz bırak-

madan dolaşmayı çok iyi bilen işinin uzmanı, matematik ve bilgisayar dehalarından oluşuyor. Mafya, özel olarak kendileri için Botnet'ler inşa eden Hacker'ları çalıştırıyor. Suçluların elindeki en önemli silah, bir DoS saldırısı başlatan binlerce zombi PC'den oluşan ağlar. Bu ağlar, bugüne dek şikayet ettiğimiz virüslü e-postalar gibi yollarla bir şekilde masum kullanıcıların bilgisayarlarına sızmış virüslerin yarattığı dev network'ler. Herhangi bir firma haracını ödemeyi reddettiğinde, mafya tuşa basıyor ve hiçbir şeyden habersiz yüz binlerce masum kullanıcının bilgisayarlarındaki virüsler harekete geçip, bulaştıkları bilgisayarın hedefe saldırmasına neden oluyor.

Elbette bu dev saldırının karşısında kimse duramıyor ve hedef web sitesi çökertilip, çalışmaz hale getiriliyor. Bir vakada saldırganlar bir kurbanı bir ay boyunca 792 MBit/s'lik bant genişliğiyle saldırdılar. Karşılaştırma için şu örneği verebiliriz. Hızlı çalıştığını düşündüğünüz çoğu yabancı web sitesi yaklaşık 100 Mbit/s

Gençler: Mafya, yetenekli ve asi hacker'ları kullanıyor.

genişlik kullanır ve bu miktar doğru zaman fazla bile gelir.

Bir Botnet görece kolay inşa edilebiliyor. Hacker, PC'lere bulaşan ve onları iradesiz yardımcıları haline sokan bir solucan yazıyor. Şantajcılarının elinin altında bir hacker yoksa, yaptıkları Botnet kiralamak oluyor. Hollanda'daki örnekte görüldüğü gibi, yatırım, bedelini hak ediyor. E-posta kutusuna düşen her "seni seviyorum" mektubunu açan, bilgisayarına virüs koruması kurmayan dikkatsiz kullanıcıların farkında olmadan katıldıkları ordu ise gittikçe büyüyor.

Güvenlik firması Ciphertrust (www.ciphertrust.com) günde yaklaşık 172.000 yeni zombi PC oluştuğunu hesaplamış. Anti virüs üreticileri duruma el koyamıyor, çünkü solucanlar o kadar sık değişiyor ki, bir terfi çıkmadan önce binlerce PC zombiye dönüşüyor bile. Online haydutlar cezai bir takibattan da korkmuyorlar çünkü Botnet adı verilen küçük casus yazılımlar şantajcı e-postanın kökenini gizliyor. Paranın transfer edileceği hesabı araştırmak da fayda etmiyor. Ödeme, e-gold gibi anonim ödeme sistemleri üzerinden yapılıyor

Bilgi için: www.eicar.org

Saldırgan e-posta solucanı "Mytob"

Mytob solucan ailesi anti virüs üreticilerini endişelendiriyor. Solucan, bulaştığı PC'lere yabancıların erişimini olanaklı kıyor. Sırf mayıs ayında, en yaygın on virüs listesinde bu e-posta solucanının üç sürümü yer alıyordu. Haziran'da günbegün yeni uyarılar bunlara eklendi. Solucanlar o kadar hızla çeşitleniyor ki, anti virüs araçları buna ayak uyduramıyor.

Bilgi için: www.sophos.com

Şarkıcı hırsız aslan

LDPinch-BD adlı Truva atı kitlesel e-postalar sayesinde yayılıyor. Posta içeriğindeki bağlantıya tıkladığında ekranda canlı bir aslan ve "You are the king today! Hope U have a R-O-A-R-I-N-G time on your Birthday!" satırını gösteren zararlı kod etkinleşiyor. Truva atı, arka planda önemli parolaları çalıyor.

Bilgi için: www.mwrti.net

Outpost Firewall'ın yeni sürümü

Agnitum, Outpost Firewall Pro'sunun yeni sürümü 2,7'yi yayınladı. Yazılımda diğer özelliklerin yanı sıra, bellek koruma ve gizli süreçlerin kontrolü iyileştirilmiş bulunuyor. Tam sürümün fiyatı 40 Euro civarında, 30 günlük deneme sürümü de aynı şekilde üretici Web sitesinde mevcut.

Bilgi için: www.agnitum.com

MacOS için Quicktime

Apple'ın popüler video oynatma yazılımı, Apple bilgisayarları casuslara açık hale getiriyor. Oynatılan bir videodaki kötü niyetli kod üzerinden hacker'lar yabancı verilere erişim elde edebiliyor. Apple'ın yeni sürümü 7.1 bu güvenlik açığını kapatıyor.

Bilgi için: www.apple.com/support/downloads/quicktime701.html

Film değil gerçek: Avrupa'da online işletmelerin başına bela olan yeni mafia Kurtlar Vadisi'ndeki entrikaları aratmıyor.

Know-how: SQL Injection

Online mağazaları saldırı

■ İster online mağaza olsun ister forum, neredeyse tüm dinamik Web siteleri SQL veritabanlarını kullanıyor. Bu da hacker'lar için biçilmiş kaftan, zira SQL'den verimli hedef yok. Login penceresine girilen birkaç satır kod, gizli müşteri verilerini saldırgana veriyor.

Bu tarz saldırılar "SQL Injection" adını taşıyor ve şöyle işliyor: Bir veritabanından bilgileri almak için, web sayfasının arka planında script'ler SQL (Structured Query Language) dili üzerinden sorguları işletiyor. Bir kullanıcıya ve parolasına dair soru için tipik bir satır şu şekilde:

```
SELECT user, passwd FROM
db.user WHERE user = 'name' AND passwd = 'geheim'
```

Burada, Web sayfasının giriş penceresi çoktan adı ve parolayı SQL sorgusuna vermiş bulunuyor, sorgu da veritabanında bunu arıyor. Akabinde "Injection" yani yabancı kodun zerk edilmesi geliyor. Saldırgan, bir kullanıcı adı yerine şu satırı giriyor:

```
' OR 1=1 --
```

(') işareti sorguda ad için değişkeni kapatıyor: Bu normal olarak dizinin boş olduğu ve veritabanında hiçbir şey bulunmadığı anlamına geliyor. Login denemesi başarısız kalıyor. Ancak buna "OR 1=1" kodu da dahil. Bu hakiki bir ifade, yani SQL kodu devam ediyor. Çifte eksi işareti başlangıçtaki sorgudan geriye kalanı bir yoruma indiriyor. Hacker doğrudan "OR 1=1" in arkasına bir de noktalı virgül eklerse, başka SQL komutlarını da ekleyebiliyor ve yürütebiliyor. Örneğin:

```
SELECT * FROM *
```

veritabanının tüm tablolarındaki tüm verileri gösteriyor. Bir dükkan sisteminde saldırgan bu şekilde kullanıcı adlarına, parolalarına, müşteri verilerine, kredi kartı numaralarına vs. erişebiliyor. Programcılar kendilerini birçok şekilde savunabiliyor. En basiti, girilmiş metni SQL sorgusuna aktarılmadan önce sınamak.

Spyware

Virüs avcıları kodları iyileştiriyor

İki ünlü virüs avcısı ürünlerini casus yazılımlara karşı donattı: Kaspersky, Maintenance Pack 3 ile Kaspersky Anti Virus koruma programına casus programlar için özel bir koruma ekliyor. Ancak yazı işleri kapanışında henüz Pro sürüm için bir yama mevcut değildi. H+BEDV firması da yeni sürüm AntiVir 6.31'i aynı şekilde casus yazılım koruması ile donattı.

Bilgi için: www.kaspersky.com
www.antivir.com

Internet Explorer 7

Tam güvenlik Longhorn'da

Internet Explorer, güvenlik açıkları konusunda Microsoft'un başına en çok dert açan yazılım. Internet Explorer'ın gelecek terfisiyle, Microsoft uzunca bir süredir eleştirilen bir ku-

YENİ GÜVENLİK AÇIKLARI

Windows

WinZip 8.1: Zip'leyip postalama işlevi ve tampon bellek taşıması hatası sayesinde, hacker'lar bir bilgisayar üzerinde daha öncelikli haklar elde edebiliyor.

→ Bu ve başka güvenlik açıklarını kapatan yamalar, sürüm 9.0 Service Release 1'e dahil edilmiş.

Bilgi için: www.winzip.com/wz90sr1.htm

Symantec Brightmail AntiSpam: Spam önleyicinin veritabanı global bir parolaya sahip. Saldırganlar böylece haricen verilere erişim elde edebiliyor.

→ İyileştirilmiş sürüm 6.0.2'yi Symantec'in Web sitesinden indirin.

Bilgi için: www.symantec.com/techsupp/

Linux

SuSE (tüm sürümler): Popüler Linux dağıtımı SuSE'nin tüm sürümlerini içeren paketindeki güvenlik sorunları ve hatalar, yama yoluyla kapatılıyor. Virüs tarayıcı Clamav, Ethereum ve Squirrelmail etkilenen paketler.

→ Terfiler SuSE-FTP sunucusu üzerinde mevcut.

Bilgi için: <ftp://ftp.suse.com/pub/suse/>

Apple

Mac OS X 10.3.9: Apple işletim sisteminde ondan fazla güvenlik açığı bulundu.

→ Apple Web sitesi üzerinde başka şeyler yanında Bluetooth ve PHP'yi de yenileştiren terfiler hazır bulunduruyor. Firma düzenli olarak yeni terfiler hazırlıyor.

Bilgi için: www.apple.com/support/downloads/security_update2005006macosx1039.html

Cepler tehlikede

Bluetooth'a hack

Tel Aviv Üniversitesi çalışanları, veri aktarım standardı Bluetooth'u kırdılar. Saldırganlar şimdiye kadar yalnızca güvenlik açıkları üzerinden Bluetooth'a erişebiliyorlardı ve standardın kendisi güvenli sayılıyordu. İsrailiiler şimdi çalışmalarında Bluetooth PIN'in nasıl ortaya çıkarılacağını gösterip bunun tersini ispatladılar. Ama paniğe gerek yok, çoğu aygıt bu açıktan etkilenmiyor.

Bilgi için: www.eng.tau.ac.il

GÜNCEL TEKNOLOJİ

A'dan Z'ye LightScribe

DVD yazıcılar artık boş disklerle veri depolamakla kalmıyor, üzerlerine baskı bile yapıyor! HP'nin geliştirdiği teknoloji, lazer ile DVD'lerin etiketlenmesini sağlıyor ve piyasa standardı olma yolunda hızla ilerliyor. CHIP yeni LightScribe teknolojisinin içyüzünü araştırdı.

■ CD'leri ve DVD'leri etiketlemede kullanılan keçeli kalemler ve yapıştırıcılar artık miadını doldurdu. LightScribe sayesinde metinler ve resimler disk yüzeyine doğrudan "basılabilir". İlk CD-R LightScribe ortamları raflarda boy göstermeye başladı bile. Ancak ortalama 80 cent fiyatlı bu diskler, etiket katmanı olmayan yazılabilir disklerden yaklaşık dört kat pahalı. Hewlett Packard tarafından geliştirilmiş olan teknolojinin tam adı LightScribe Direct Disc Labeling, yani Doğrudan Disk Etiketleme. Bu yöntem disklerin sırtına baskı yapmak için DVD yazıcının mevcut lazerinden faydalıyor. Bu yeni etiketleme teknolojisinden siz de yararlanmak istiyorsanız şunlar şart:

- ▶ LightScribe destekli DVD yazıcı,
- ▶ Özel LightScribe diskleri,
- ▶ LightScribe yazma yazılımı.

LightScribe yazıcılarını, yazılımlarını ve disklerini, LightScribe logosu sayesinde kolayca ayırt edebilirsiniz.

Üreticiler için küçük bir adım

Mevcut donanım ve yazılımlar üzerine yapılacak küçük bir eklemeye mevcut donanım ve yazılımlara LightScribe desteği kazandırmak mümkün. Sadece disklerin üretim sürecinde büyük bir masraf yapılması gerekiyor. HP ise yüksek lisans talepleri ve bileşenlerin sürekli test edilmesi gibi koşullar öne sürerek en üst seviyede sistem uyumluluğunu güvence altına almaya kararlı.

LightScribe uyumlu bir boş CD ya da DVD'niz varsa, yazma ve etiketleme işi son derece zahmetsizce gerçekleşiyor. Sistem, CD/DVD'nin iç barkot halkasına bakıp tanıtıcı verileri okuyor

(aşağıdaki grafiğe bk.) ve kullanılan diskin bir LightScribe ham ortamı olup olmadığını sınıyor. Bundan sonra kullanıcının diski sürücüden çıkartıp veri yüzü yukarıya gelecek şekilde, ters çevirip tekrar yerleştirmesi gerekiyor. CD/DVD yazma yazılımı sürücüsü hakkında bilgi topluyor ve elde ettiği veriyi, disk verileriyle birleştirip daire şekilli bir resim dosyası yaratmak için kullanıyor. Lazerin yazma işlemini gerçekleştiren sürücüyü, bu sefer de etiketleme için gerekli komutlar gönderiliyor.

Lazer ışını, diskin sırtındaki LightScribe katmanına 32mW'lık darbelerle çarpıyor ve HP'nin Leuco-Dye (leuko= Yunancada beyaz ya da renksiz) olarak nitelenen maddeyi renk değiştirmeye sevk edecek bir başka kimyasal maddeyi (activator, yani etkinleştirici) uyarıyor. Değişik

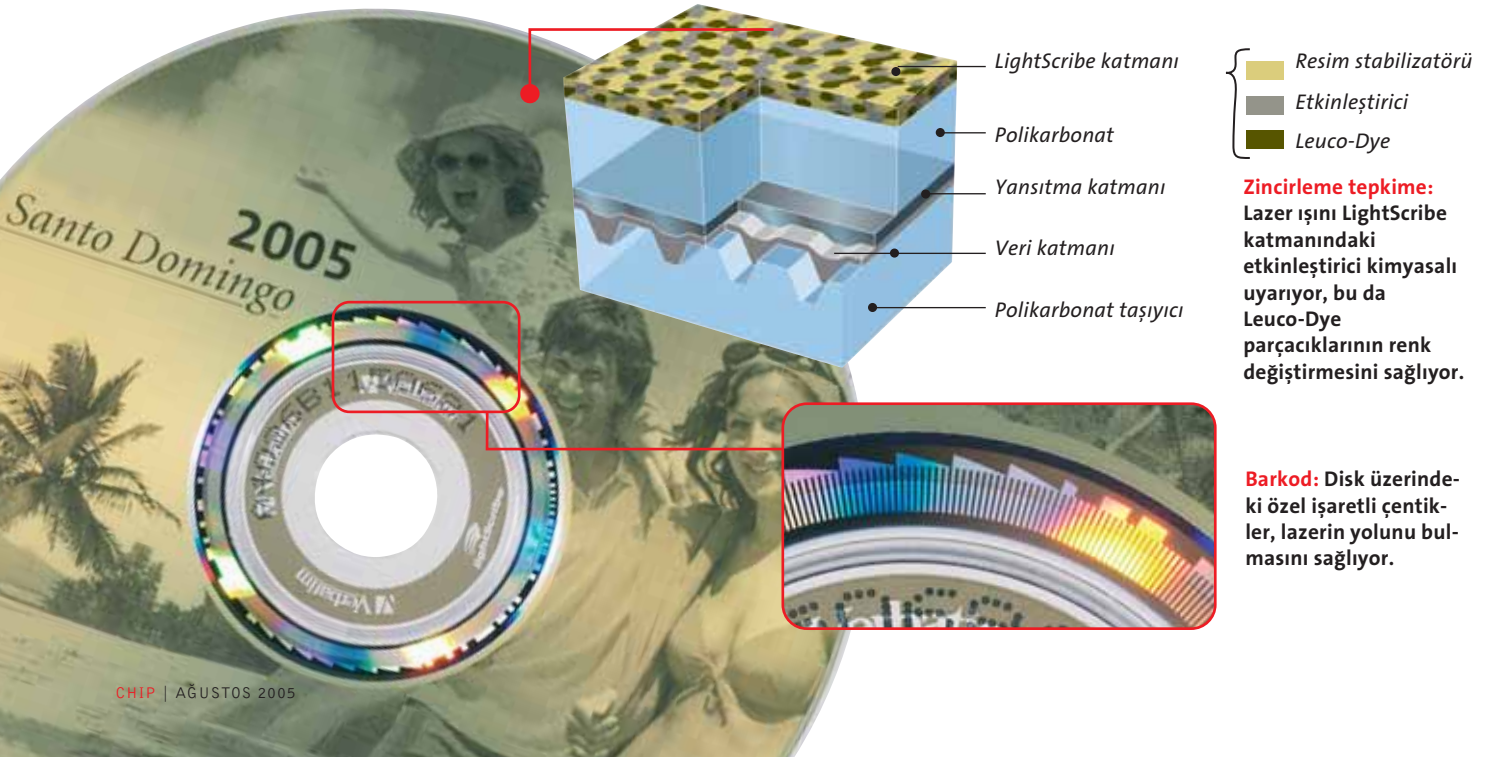
tonlar elde etmek içinse renk değiştiren noktalar arasındaki farklı mesafelerden yararlanılıyor. HP, LightScribe için 256 koyuluk değeri tanımlamış.

Şu anda komple bir grafiği diskin üzerine basmak yaklaşık yarım saat sürüyor. Tek bir satır (örneğin seri numarası) ise on dakikadan daha az bir sürede ham ortam üzerinde yerini alıyor. 780-nm lazer, eş merkezli izler üzerine yaklaşık 32 mW'lık bir güçle resim baskısı yapıyor ve etiketleme işlemi sona erince CD/DVD çıkartılıyor.

LightScribe için firmware güncellemesi yetmiyor

Söylentiler aksini iddia etse de, sıradan bir DVD yazıcıya Firmware güncelleme yoluyla LightScribe desteği kazandırmak mümkün değil. LightScribe yazıcılarında küçük bir ek kart (sağ-

Ayrıntılarıyla bir LightScribe ham ortamının bileşenleri

daki resim) eksen, iz ve odaklama yönetimini devralıyor. Bu küçük devre kartı aynı zamanda aynı bir yüksek hızlı veri kanalı sayesinde LightScribe yazılımıyla sürekli iletişim halinde bulunuyor.

Resimler ortak merkezli, daire şeklindeki yuvarlak yollar olarak basılıyor. Lazer veri yazmada basılı spiral ize göre hareket edebilirken, LightScribe arayüzü üzerinde sadece spiral şekil üzerinde hareket etmek zorunda değil. Bu yüzden iz kontrol birimi her seferinde 40.000 iz arasındaki uzaklığı ölçüyor. İzler arasındaki mesafe çok kısa, yalnızca 10 mikrometre civarında. Odaklama yönetimi de son derece karmaşık bir şekilde gerçekleşiyor. Baskının homojen bir şekilde gerçekleşmesini garantiye almak için, ortaya çıkan kesintiler lazerin sürekli yeniden odaklanması sayesinde gerçek zamanlı olarak dengeleniyor.

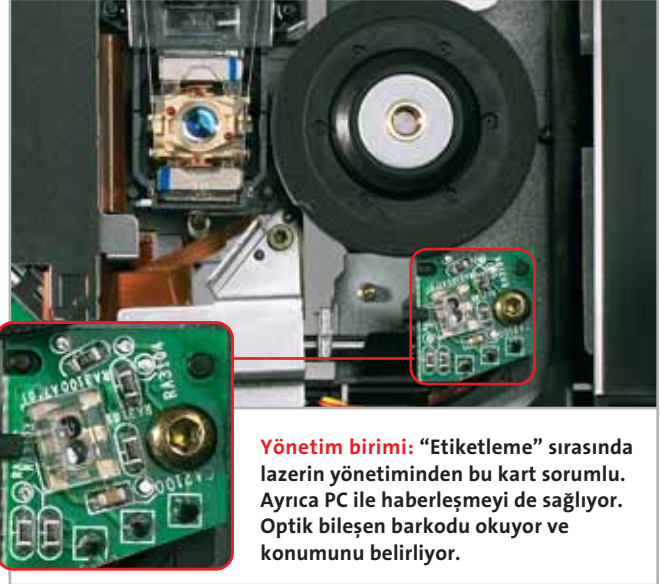
LightScribe yazılımının kurulumu sırasında üç API (Application Program Interface- Uygulama Yazılım Arabirimi) uygulama ve işletim sistemi arasında arabirimler olarak katılıyor: LightScribe Label Control adlı API, etiket-

leme yönetimine hizmet ediyor. LightScribe Drive Communication Layer API ise yüksek hızlı bir iletişim yolu yaratıyor. Bu tüm donanım iletişimini ve yönetimini güvence altına alıyor, ayrıca sürekli yazma durumunu iletiyor. Label Engine API ise tüm sistem bileşenlerinin eşgüdümünde çalışmasından sorumlu.

LightScribe Windows'ta standart mı olacak?

HP başarılı bir lisanslama politikası güdüyor: Şimdiye kadar 24 sürücü ve ortam üreticisi teknolojiyi satın almış bulunuyor. Besbelli HP CD ve DVD ham ortamları için kapsamlı bir piyasa standardı gündeme getirmekle meşgul. Microsoft şimdiye kadar bu konuda açıklama yapmak istemiyorsa da, biz LightScribe işlevlerinin kısıtlanmış bir haliyle de olsa, kısa ya da uzun bir süre içinde Windows işletim sistemlerinde yerini alacağına inanıyoruz. Ama henüz bunun zamanı gelmiş değil:

Yaptığımız testte şu an piyasada bulunan LightScribe ortamlarının hepsiyle başa çıkmayı başaran sadece HP'nin kendi DVD yazıcısı DVD 640i oldu. Benç

Yönetim birimi: "Etiketleme" sırasında lazerin yönetiminden bu kart sorumlu. Ayrıca PC ile haberleşmeyi de sağlıyor. Optik bileşen barkodu okuyor ve konumunu belirliyor.

DVD-RW DW1625 ise Verbatim marka disklerle çalışmayı reddetti ama bu sorunun bir sonraki firmware güncellemesiyle ortadan kalkacağı kesin.

Şu anda LightScribe ortamlarının tek türü var

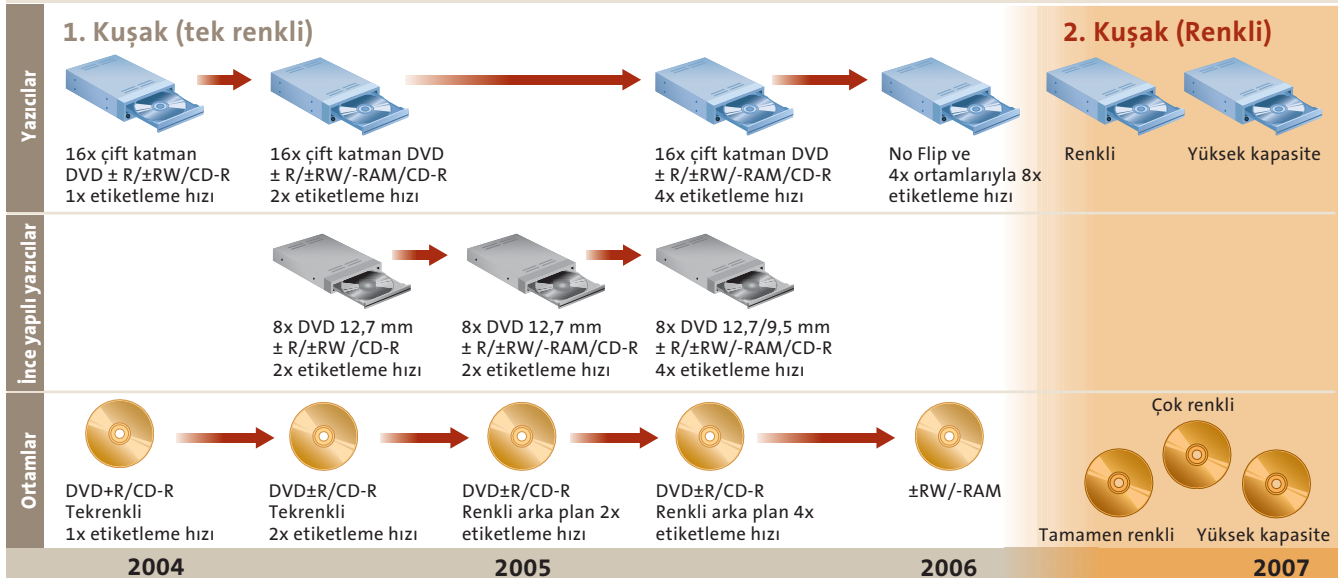
LightScribe'in sunduğu 256 grit tonlama ve yüksek çözünürlük, en ince ayrıntıların bile disk yüzeyine basılmasına izin veriyor. Renkli arka planlar gelecekte ilk olarak birkaç renkli, sonraları ise

tümüyle renkli bir şekilde karşımıza çıkacak. Aşağıdaki yol haritasında da görülebileceği gibi, HP yazma hızını da adım adım yükseltmeye kararlı. Ek olarak, LightScribe teknolojisinin her türden yazılabilir DVD ortamını kapsayacak şekilde genişletilmesi planlanıyor. Ayrıca, gelecek sürücü modellerine ikinci bir lazer eklenecek ve böylece disklerin veri ve etiket yazma işlemleri arasında çıkartılıp ters yüz edilmesi geçmişte kalacak.

GİZLİ LIGHTSCRIBE YOL HARİTASI

» HP LightScribe için şu geliştirmeleri planlıyor

Yalnızca CHIP okurları için: HP yol haritasının izini sürmeyi yalnızca biz başardık. Geliştirme ve piyasaya sürülme aşamaları LightScribe'da el ele ilerliyor. HP'nin etiketleme tekniğini ne kadar hızlı geliştireceği, alıcıların talebine bağlı.

PC FİYAT DANIŞMANI

08/2005

Güncel PC sistemleri

CHIP Test Merkezi her ay üç adet PC sistemi oluşturup bu sayfalardan sizlere duyuruyor. Ofis, Multimedya ve Profesyonel kategorilerine ayırdığımız bu PC sistemleri her kesimden kullanıcıya rehberlik etmeyi hedefliyor.

yaklaşık 650 \$

Ofis PC

Kasa: 300 Watt güç kaynaklı standart ATX kasa

Anakart: Intel 865G yonga seti/ K8T800 ve Lan, Sound, USB 2,0

İşlemci: Intel Celeron D 340 (2,93 GHz) / AMD Sempron 3100+ (socket 754)

Bellek: 512 MB DDR400

Ekran Kartı: GeForce FX 5700LT / Radeon 9600 128 MB

Sabit Disk: 120 veya 160 GB 7200 RPM

Optik Sürücü: 16X DVD-ROM

Klavye+Fare: Kablolu klavye ve kablolu scroll fare

Yazılım: Microsoft Windows XP Home

yaklaşık 1.300 \$

Multimedya PC

Kasa: 350 Watt güç kaynaklı Midi-Tower ATX kasa

Anakart: Intel i945P yonga seti/ nForce4 ve Gbit Lan, 7,1 Sound, USB 2,0

İşlemci: Intel Pentium 4 650 (3,4 GHz) / Athlon 64 3700+

Bellek: 1 GB DDR400 (2 * 512 MB DDR400)

Ekran Kartı: GeForce 6600GT / Radeon X800 128 MB

Sabit Disk: 250 GB 7200 RPM

Optik Sürücü: 16X DVD Yazıcı (Çift katman)

TV Kartı: DVB-T / Analog

Klavye+Fare: Kablosuz klavye ve kablosuz scroll fare

Yazılım: Microsoft Windows XP Home

yaklaşık 2.000 \$

Profesyonel PC

Kasa: 420 Watt güç kaynaklı Big-Tower ATX kasa

Anakart: Intel i955X yonga seti/ nForce4 SLI ve Gbit Lan, 7,1 Sound, USB 2,0, Fireware ve S-ATA Raid

İşlemci: Intel Pentium 4 830 (3,0 GHz) / Athlon 64 4000+

Bellek: 2 GB DDR400 (4 * 512 MB DDR400)

Ekran Kartı: GeForce 6600GT-SLI / Radeon X850XT 256 MB

Sabit Disk: S-ATA 400 GB 7200 RPM

Optik Sürücü: 16X DVD Yazıcı (Çift katman)

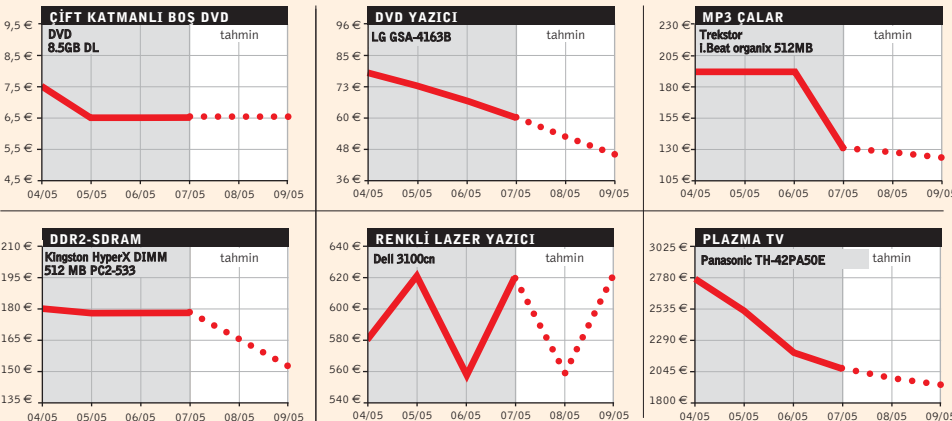
TV Kartı: DVB-T / Analog

Klavye+Fare: Kablosuz klavye ve kablosuz scroll fare

Yazılım: Microsoft Windows XP Professional

BİLEŞENLERDEKİ FİYAT DEĞİŞİMİ

» “PC bileşenleri ve tüketici elektroniğinde fiyat gelişimi”

Çift katmanlı DVD medyaları normal medyalara göre çok daha pahalı ve bu durum bir süre daha değişmeyecek gibi görünüyor. Buna karşın DVD yazıcılar ucuzlamaya devam ediyor. Flash tabanlı MP3 çalarlarda Apple'ın iPod Shuffle modeli ve DDR2-RAM belleklerde yeni 667MHz bellekler fiyatları aşağı doğru çekiyor. Plazma TV'lerin fiyatları ise düşmeye devam ediyor.

Diyagramlardaki fiyatlar ortalama fiyatları esas alır

Kaynak: CHIP

e-CHIP içeriği

Ağustos 2005

Sizler için her ay özenle seçtiğimiz kullanışlı ve ilginç yazılımlarla dolup taşan eCHIP'lerin içeriklerini ve bu CD'lerde yer alan bazı yazılımlara dair açıklamaları bu sayfalarda bulabilirsiniz.

3 TAM SÜRÜM PROGRAM

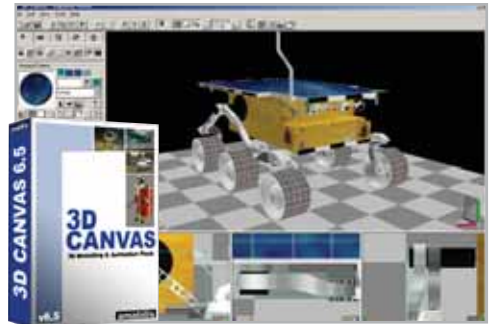

► **NOD32 Antivirus System:** NOD32 Antivirus System, PC'nizi ve Microsoft Windows 95 / 98 / ME / NT / 2000 / 2003 / XP çalıştıran çeşitli platformları tehdit eden risklere karşı en üst seviyede, dengeli bir koruma sağlar. Virüsler, solucanlar, Truva atları ve diğer zararlı kodlar, kıymetli verilerinize zarar veremeyecekleri bir uzaklıkta tutulur. Yazılıma eklenmiş gelişkin saptama yöntemleri, yeni virüs ve solucanların oluşturduğu geleceğe yönelik tehdide karşı bile koruma sağlar. NOD32 Antivirus System'in dördüncü neslinin başta gelen özellikleri, daha önce benzerine rastlanılmamış derecede başarılı bir virüs saptama geçmişi, en yüksek tarama hızı ve akıl almayacak kadar düşük sistem kaynak kullanımı.

► Pdf995Suite

Pdf995Suite, doküman yayınlama ihtiyacınızı karşılamak üzere bütünlük bir çözüm sunan üç ürün-den (Pdf995, PdfEdit995 ve Signature995) oluşan bir

paket. Pdf995'in bileşenleri ayrı ayrı da kullanılabilir ve böylece istediğiniz işlevsellik seviyesini seçebilirsiniz. Pdf995 profesyonel kalitedeki dokümanları popüler PDF dosya biçiminde yaarmak için kolay ve hesaplı bir yöntemdir. Kolay kullanımlı arabirimi, PDF dosyalarını herhangi bir uygulamanı yazdır komutunu seçerek yaratmanıza ve PDF görüntüleyiciyle donatılmış herhangi bir bilgisayarda görüntülenize izin verir.

► **3DCanvas 6.5.1.0:** 3D Canvas, 3B modellemeye sezgisel sürükle - bırak yaklaşımını içeren, gerçek zamanlı bir 3B modelleme ve animasyon aracı. Karmaşık modeller, basit 3B primitiflerden inşa edilebilir ya da 3D Canvas'ın nesne inşa araçları ile oluşturulabilir. 3B nesneleri deforme etmek, biçimlendirmek ve renklendirmek için gereken modelleme araçları da dahildir. Hareketli bir sahne yaratmak için tüm yapmanız gereken, animasyon boyunca nesneleri doğru zamanlarda konumlandırmak. 3D Canvas sonuçta ortaya çıkan animasyonun akıcı olacağını garantiler. Animasyonunuzu ister kare kare, ister gerçek zamanlı olarak izleyebilir, isterseniz de yaratımınızı dağıtmanıza izin veren bir video (AVI) dosyası halinde kaydedebilirsiniz.

ECHIP'TE YENİLİKLER!

Artık daha renkli!
Yenilenen arabirimiyle daha kullanışlı bir hal alan eCHIP'te programlar yanında eğlenceli bölümler de yer alacak.

▲ **Flash oyunlar:**
Bilgisayarınızla çalışırken birkaç dakikalık molalarınızda sizi eğlendirebilecek minik oyunlar artık her ay eCHIP'te yer alacak.

▲ **Film fragmanları:**
Gösterime girecek olan filmlerin yüksek kalitedeki fragmanlarını eCHIP arabiriminden izleyebilir veya bilgisayarınıza kopyalayarak arşivleyebilirsiniz.

▲ **PCONLINE:** Web sitesi tanıtımları, Studio Web+, Elektronik sözlük

DİKKAT!

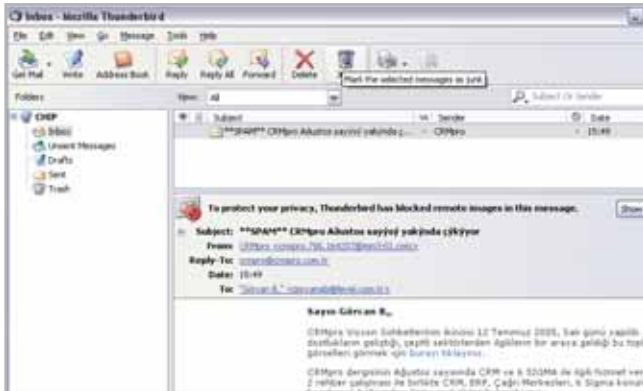
Çizik, kırık veya başka nedenlerden dolayı çalışmayan CD'lerinizi değiştiriyoruz. Bunun için yardim@chip.com.tr adresine adres ve telefon bilgilerinizi içeren bir e-posta gönderebilirsiniz.

THUNDERBIRD 1.0.2

Yıldırım hızında posta alışverişi

Son zamanlarda Windows'un dahili uygulamalarına alternatif birçok yazılım çıkmaya başladı. Mozilla Firefox web tarayıcısı ise gün geçtikçe kullanıcı sayısını artırıyor. Mozilla'nın bir diğer ürünü de Outlook Express'e benzeyen e-posta yazılımı Thunderbird.

► **Kurulum ve ayarlar:** Programı kurduktan sonra karışımıza çıkan ilk pencerede, Outlook Express ayarlarınızı Thunderbird içine aktarma işlemleri yapabilir ya da *Account Wizard* ile kolayca posta hesabınızı ekleyebilirsiniz. POP posta hesabınızla ilgili bilgileri bu bölüme

Junk butonu: Junk düğmesine bir kere bastığınızda o adres mimmeleniyor ve bir daha size spam e-posta gelmiyor.

giriyorsunuz. Gelen postaların hangi klasöre kaydedileceğini, açılışta posta alıp verme özelliğini, yazdığınız mesajın HTML veya düz metin olarak gönderilmesi gibi ayarları buradan yapabiliyorsunuz.

► **Arabirim:** Outlook Express ile hemen hemen aynı arabirime sahip olan Thunderbird'ü kullanırken hiç zorluk yaşamayacaksınız. Hatta Outlook Express'te olmayan birçok yeni özelliği bu programda bulmanız mümkün. Yazılımın, kendine özgü temaları ve eklentileri bulunuyor. Özellikle internet üzerinden (<https://addons.mozilla.org>) ulaşabileceğiniz eklentiler işinizi hayli kolaylaştıracak. Flashgot ile download kolaylığı, Image Zoom ile resimleri büyük görebilme ve birden fazla aynı mesajı otomatik olarak silebilen eklentiler mevcut.

► **Başımızın belası spam:** Thunderbird'ün belki de en iyi yanı, spam mesajları yüksek oranda engelleyebilmesi. Programın *Tools* menüsündeki *Junk Mail Controls* bölümünden *White List* ile spam taramasından geçen adresleri seçiyorsunuz. Seçtiğiniz adresler kesinlikle bloke edilmiyor. Junk postalar ise ister doğrudan siliniyor ya da bir klasöre kopyalanabiliyor. Thunderbird'ün akıllı filtresi sayesinde, adresinize gelen junk postaları işaretlemeniz halinde söz konusu adres mimmeleniyor ve bir daha sizi rahatsız edemiyor.

ASKAR MÜHENDİSLİK ELEKTRONİK VE
TEKNİK SERVİS HİZMETLERİ TİC. SAN. LTD. STİ.

TEKNİK SERVİS
MERKEZİ

NOTEBOOK
SATIS*YEDEK PARÇA*SERVİS

HARDDISK
DATA KURTARMA

ibook ve MAC Onarım Servisi

<http://www.askarltd.com>
E-mail: askar@askarltd.com

DEREBOYU Cd. No:16 Kat:1 Mecidiyeköy/Istanbul
Tel:(0212) 216 31 86 - 216 37 49 Fax:216 36 34

Elektronik ve Bilgisayar:

DATA KURTARMA VE MARKA BAĞIMSIZ NOTEBOOK ONARIMI

Web'den ücretsiz diziler ve filmler

Maksimum Download

İnternette film indirenler genellikle BitTorrent'i kullanıyorlar ve en hızlı P2P ağının zayıf noktalarını tespit eden film endüstrisi, bu durumdan hiç memnun değil. Ancak kullanıcılar her zaman önde.

» Bu yazıda

Hollywood'un BitTorrent'e nasıl karşı koyduğunu ve korsan kopyacıların nasıl bir adım önde olduklarını bulabilirsiniz.

BitTorrent nasıl çalışıyor? CHIP, BitTorrent'in neden tüm zamanların en hızlı paylaşım ağı olduğunu açıklıyor. **42**

Torrent İstemcileri: En iyi BitTorrent programlarının yapabildikleri. **44**

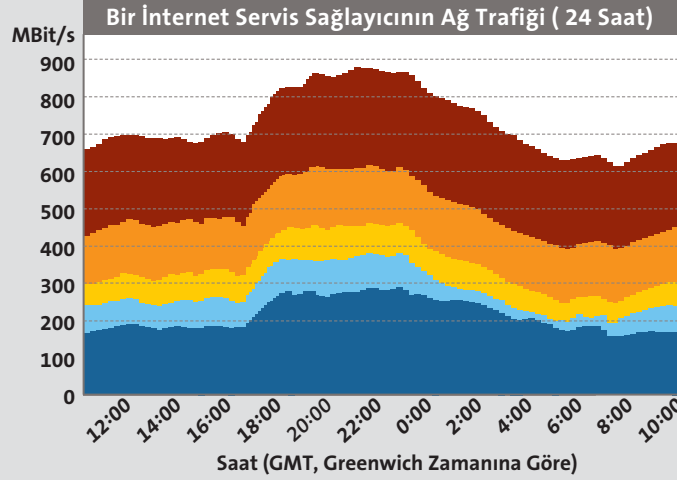
BitTorrent Takipçileri: Yeteri kadar hızlı ve aynı zamanda sağlam mı? Yeni P2P ağı eXeem mercek altında. **46**

BİTTORRENT'i GELİŞTİREN KİŞİNİN Asperger sendromu rahatsızlığına sahip olduğunu biliyor muydunuz? Otizmin basit bir biçimi olan bu sendrom sosyal ilişkileri zayıflatıyor, ancak Bram Cohen, geliştirdiği paylaşım ağı sayesinde milyonlarca insanı birbirine bağlamayı başardı. Dünya çapında web üzerinden gerçekleşen veri trafiğinin yaklaşık olarak üçte biri BitTorrent üzerinden yapılıyor. En hızlı P2P ağı, daha çok en büyük boyutlu dosyaları oluşturan filmleri indirmek için kullanılıyor.

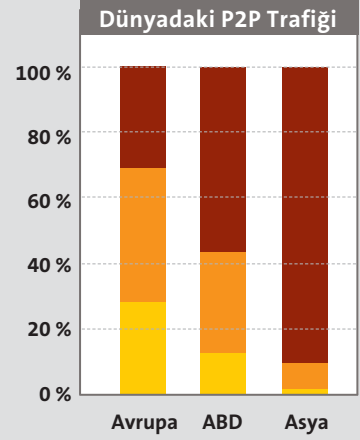
30 yaşındaki Cohen ile yapılan röportajlar ise genellikle tek heceli cümleler ile

KANIT OLARAK İNTERNET TRAFİĞİ

» Bağlantıların izin verdiği oranda download yapılıyor

WWW'da P2P: Cachelogic, 2004'de yarı yıl boyunca büyük servis sağlayıcıların internet trafiğini inceledi. Buna göre tüm trafiğin yüzde 60'ı başta BitTorrent olmak üzere paylaşım ağları tarafından kullanılıyor.

Koz Torrent: Dünyadaki en aktif ve en hızlı büyüyen P2P ağı BitTorrent.

BitTorrent eDonkey Diğer P2P HTTP P2P hariç diğerleri Kaynak: Cachelogic

kesiliyor. Özellikle, Cohen'in ilgilenmediği BitTorrent'in ekonomik veya hukuki sonuçları gibi konular söz konusu olduğunda, programcı sadece kısa bir cümle ile cevap veriyor ve yorumunu "I don't care" yani "Beni ilgilendirmiyor" şeklinde

dile getiriyor. Ancak film haklarını gözetmen Motion Pictures Association of America (MPAA - Amerikan Sinemacılar Birliği), onunla aynı fikirde değil. Yapılan açıklamaya göre, video korsancılığının film stüdyolarına 2004 yılındaki maliyeti yaklaşık olarak dört milyar dolar civarında oldu. Bu rakamın 2005 yılında 5,4 milyara çıkması bekleniyor. Paylaşım ağlarının bu kayıptaki payı ise 900 milyon dolar civarında. MPAA'ya göre BitTorrent, her tür DSL bağlantısını tam olarak kullanabildiği için, bu rakamlardaki aslan payını da elinde tutuyor. BitTorrent, televizyon dizilerinin HDTV bölümlerini sadece birkaç saat içerisinde indirebilecek kadar hızlı bir paylaşım imkanı sunuyor. Bu sayede "Yüzüklerin Efendisi" gibi 20 GB'ın üzerinde boyutlara sahip olan HDTV filmleri bile kullanıcıların gözünü korkutmuyor. Son zamanlardaki en popüler televizyon dizisi ise, Türk televizyonlarında da büyük ilgi gören, Amerikan yapımı "Desperate Housewives". Nitekim dizinin bir bölümünü indirmek istediğinizde kısa bir süre içerisinde yaklaşık olarak 10.000 potansiyel download kaynağına ulaşabiliyorsunuz. ABD'de akşam yayınlanan bir bölüm sadece bir iki saat sonra Avrupa'daki PC'lere kaydediliyor. Ancak TV dizisi indirenlerin, kanuna aykırı bir

iş yaptıklarının da bilincinde olması gerekiyor.

Film endüstrisinin sorunu: BitTorrent tamamen yasal

Mahkemeler BitTorrent'i yasaklayabilir ancak bunun sonucunda çeşitli sorunlar ile karşılaşabilir. Çünkü bu paylaşım protokolü için yeteri kadar kanuni kullanım alanı da mevcut. Örneğin, bu protokol kullanılarak Linux dağıtımları ve Wikipedia gibi online ansiklopedilerin DVD sürümleri de hızlı bir şekilde paylaşılmakta. Ancak film endüstrisi filmlerin korsan kopyalarının yasal olmayan bir şekilde paylaşılmalarını engellemeye çalışıyor.

Hollywood'un şansı: Kopyacıların ağındaki merkezi zayıf nokta

MPAA, "müzik endüstrisinin kaderini değiştirmek için" (John Malcolm'dan alıntı, MPAA Anti Piracy Director) 2004 yılı sonunda Torrent dosyalarını sunan (Tracker sayfaları) veya bağlantı içeren (Lister sayfaları) en büyük Torrent sitelerine karşı savaş başlattı. Söz konusu sayfalar tüm sistemi çökertebilecek olan en zayıf noktalar. Torrent ağının anahtarı Torrent dosyaları. Söz konusu dosya olmadan tüm istemciler devre dışı kalıyor ve →

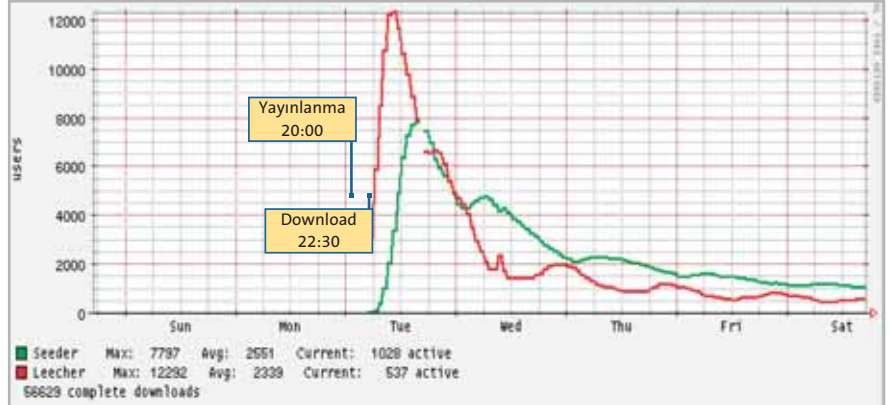
DOĞRU DOWNLOAD İÇİN

- 1. Torrent dosyasını indirin:** Bir BitTorrent ağına giriş kartı olarak ilk başta uygun .torrent dosyasına (örneğin, Wikipedia için "wikipedia_1_2005_dvd.iso.torrent") ihtiyacınız olacak. Bu Torrent dosyalarını Google veya www.legal-torrents.com gibi sayfalardan bulabilirsiniz.
- 2. Torrent istemcisini çalıştırın:** Bu Torrent dosyasını bir Torrent istemcisi ile açın. (© eCHIP-Code Torrent). Böylece ilgili Torrent ağını denetleyen Tracker ile bağlantı kurabilirsiniz.
- 3. Torrent ağına dahil olun:** Bu noktadan itibaren download işlemini istemci yönetecektir. İlk olarak Tracker'dan bağlantı kurulacak diğer istemcilerin adresleri alınır ve daha sonra indirilen dosyalar değiş tokuş edilir. Ancak bu işlem biraz uzun sürebileceği için acele etmemelisiniz. Örneğin, Wikipedia'nın indirilmesi bir gece sürebilir.

dolayısıyla download mümkün olmuyor (Bkz. alttaki kutu “BitTorrent nasıl çalışıyor?”). Böylece TV yayınlarını kanundışı yöntemlerle BitTorrent üzerinden temin eden Türk kullanıcılar da isteklerine ulaşamayacaklar.

MPAA, bunun için ilk olarak büyük balıkları gözüne kestirdi. Çünkü bir sayfa ne kadar çok tanınırsa o kadar çok kullanıcı bu sayfadan Torrent çekiyor ve o kadar çok potansiyel Torrent ağı kullanıcısı da istemci araçlarını kullanarak film dosyalarını indiriyor. Tabii ki download hızı da kullanıcıların sayısına bağlı olarak belirleniyor. Bu, büyük ve tanınmış web sayfalarının hızlı, uzun ömürlü ve güvenilir Torrent ağları sundukları anlamına geliyor.

Suprnova, LokiTorrent veya Torrentbits gibi en önemli Torrent dosyası sunucuları, MPAA baskısı karşısında boyun eğerek arka arkaya ağdan çekilmek zorunda kaldı. MPAA sadece ünlü avukatlar kullanmak, dünya çapında uyarılar yayınlamak ve davalar açmakla kalmadı, LokiTorrent ve Suprnova sunucularının yöne-

Torrent trafiği: Yaptığımız ölçümlerde de görüldüğü gibi Amerikan kült dizisi “24” gibi (4. dönem, 11. bölüm) sevilen TV dizileri yayınlandıktan hemen sonra download edilebiliyor.

ticilerinin yaptığı açıklamalara göre, söz konusu Torrent siteleri aynı zamanda Denial of Service saldırıları ile de servis dışı bırakılmaya çalışılmış.

Web'deki Torrent'ler: Servis sağlayıcılar, dolandırıcılar

BitTorrent ağı temel olarak güven üzerine kurulu. Bu, LokiTorrent durumunda da görüldüğü üzere, sistemin ikinci po-

tansiyel zayıf noktası. Bir rivayete göre servis sağlayıcı, avukat masraflarını karşılayabilmek için anlaşma teklif etmiş. Birlik, bunu kabul ederek 34.000 \$ vermiş ve servis sağlayıcının MPAA ile birleşerek çalışmasına devam etmesi yönünde bir tazminat ödemek durumunda bırakılmış. Bunun sonucunda web sayfası 680.000 üyesinin tüm kullanıcı bilgilerini de MPAA'ya teslim etmiş.

BITTORRENT'İN ARKASINDAKİ TEKNOLOJİ

» BitTorrent nasıl çalışıyor? Paylaşım ağı download sırasında neden diğer tüm

BitTorrent tüm download işlemini hızı göre optimize ediyor. Bunun için geliştirilen çözüm ise, her bir download için söz konusu dosyayı mümkün olan maksimum hızda dağıtmaktan başka hiçbir şey ile ilgilenmeyen kendine ait Ad Hoc, yani alt yapısız bir ağ kurulmasıdır. Bu işlem gerçekleştirildiğinde ise söz konusu Ad Hoc ağı kaybolur. Üyeler, böylece download konusuna daha az yoğunlaşır ve indirdikleri bölümleri anında diğer kullanıcıların hizmetine sunarlar.

Tracker: Torrent ağının file bekçisi

Tüm Torrent ağlarının merkezinde, Tracker olarak adlandırılan bir koordinasyon programı bulunur. Bunlar ağı başlatır ve kendisine bağlanan tüm bilgisayarlar için bir bilgi sunucusu gibi çalışır. İsteyen tüm kullanıcılar, kendi bilgisayarlarında bir Tracker kullanabilirler. Bir ağı dahil olmak isteyen tüm kullanıcıların ilk olarak Tracker'a bağlanmaları gereklidir. Bunun için de Torrent dosyası kullanılır. Bu dosyada sadece Tracker'ın URL'si değil, aynı zamanda dosya büyüklüğü ve kontrol toplamı hakkında bilgiler bulunur. Bunun haricinde dosyanın kaç parçaya ayrıldığı (Pieces) ve söz konusu parçaların büyüklüklerinin (normalde 256 KB ile 2 MB arasında) ne kadar olduğu bilgileri de bura-

da saklanır. Bu parçalar ise bir kere daha bölünür ve her biri 16 KB büyüklüğünde paketler (Sub Pieces, Alt Parçalar) halinde gönderilir. PC, Torrent dosyasına sahip olduğunda Tracker ile bağlantı kurabilir ve kendisini Ad Hoc ağının bir üyesi (Peer) olarak kaydettirebilir. Bunun için Tracker'a, kendi oluşturduğu ve ağ içerisindeki kimliğini belirten 20 Byte uzunluğunda bir tanımlama bilgisi (Peer_id) gönderir. Bu bilgi alış veriş sırasında Peer Tracker'dan, ağda ne kadar Peer daha bulunduğunu, indirilmeye sunulan tamamlanmış dosyaların (Seeder) ve sadece bir parçası bulunanların (Leecher) sayısını öğrenir. Ayrıca Tracker'dan bağlanabileceği 50 Peer ID'sinden oluşan bir liste alır.

Eşler dosya indirmeyi kendileri düzenliyor

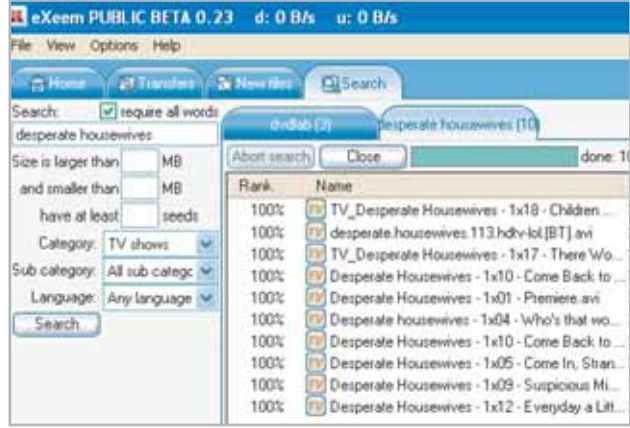
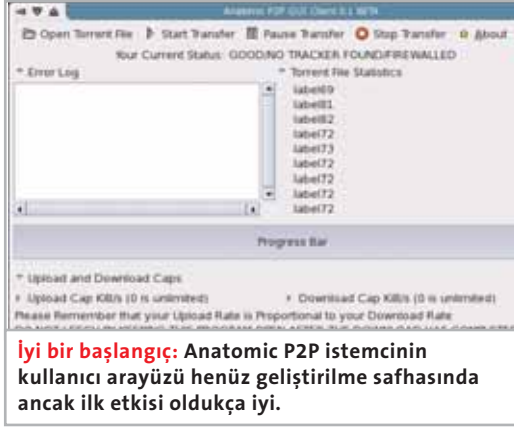
Bu noktadan itibaren Tracker devre dışı kalıyor ve Ad Hoc ağı artık onsuz çalışmaya başlıyor. Çünkü parçaların alınması ve gönderilmesi işlemini birbirleri ile bağlanan Peer'lar kendi aralarında düzenliyor. Ağa yeni dahil olan Peer diğer Peer ile bağlantıya geçiyor ve kendilerinden bir şeyler indirip indiremeyeceğini soruyor. İlk bağlantı aşaması Handshake, yani el sıkışma olarak adlandırılır, sadece genel bilgileri içeriyor. Ardından “Bitfi-

eld” değiş tokuşu gerçekleşir, yani her bir Peer'in o ana kadar hangi parçaları indirdikleri bilgisi verilir. Peer, söz konusu Bitfield bilgilerinin yardımıyla ağda hangi parçaları daha rahat bulabileceğini ve hangilerinin daha az yayıldığını yavaş yavaş tespit edebilir. Bu bilgileri, daha az bulunan parçaları istemek için uygun şekilde değerlendirir. Bu sayede ağda darboğaz meydana gelmez. Bu kuraldaki tek istisna ise bir Peer'in ilk dosya indirmesi sırasında ortaya çıkar. Burada, kendisi mümkün olan en kısa sürede upload yapabilmek için herhangi bir parça ister.

Ne kadar çok verersen o kadar alırsın

Her katılımcı kendi download hızını artırmakla sorumlu olduğu için, benciller hemen ortaya çıkabilir. Bunlar, mümkün olan en çok Peer'den download etmeye çalışırlar ve sadece kendilerine yüksek download hızı sunan Peer'lara upload izni verirler. Bu durum ise hızlı Peer'lerin tercih edileceği ve daha yavaş olanların kısa bir süre içerisinde mümkün olduğunda dışlanacakları (“choked” yani boğulmuş) anlamına gelir. Buna göre düşük bir upload hızı sunanlar tabii ki çok yüksek download hızlarına ulaşamazlar.

Bu nedenle Choking tek taraflı olarak çalışır. Yani katılımcılar, yavaş olan Peer'in

Anatomic P2P: Bu projenin arkasında yatan düşünce, BitTorrent protokolünü kullanan ama sunucusuz Gnutella ağına (GWeb Cache) benzer şekilde arama işlevine de sahip bir istemci hazırlamak. İstemci, bağlantı kurmak için bir script yardımıyla Tracker listesini internetten yükleyebiliyor. Tüm istemciler, bilgileri, Tracker üzerinden değiş tokuş ettikleri için ayrı bir Torrent dosyasının kullanılmasına da gerek kalmıyor. Ayrıca Anatomic her bir ağ için iki ile dört arasında Tracker öngördüğü için sadece bir tane Tracker'a bağlı kalan klasik Torrent ağlarına kıyasla çok daha sağlam ve uzun süreli çalışabiliyor. Şu anda 0.1 Beta sürümü bulunan istemcinin grafik kullanıcı arayüzü de kısa bir süre önce yayınlandı. **Bilgi için:** <http://anatomic.berlios.de>

Kenosis: Bu proje de BitTorrent'i dağınık hale getirmek için başka bir paylaşım ağı-

nın teknolojisini kullanıyor. Bunun için eDonkey ağına alternatif olarak eMule istemcisine entegre edilen Kademlia'dan faydalıyor. Kademlia, Kademlia algoritması ile donatılmış olan tüm istemcilerin "Bootstrapping" ile paylaşım ağına dahil olabilmesi sayesinde, herhangi bir sunucuya ihtiyaç duymuyor. Algoritma, bunun için istemcinin daha önceden bildiği Peer ID'sini seçiyor. Eğer kendi istemcisi daha önce ağına dahil olmadıysa uygun bir tane bulana kadar rasgele Peer ID'ler deniyor. Burada önemli olan kendi Peer ID'sinin istemcinin sunduğu dosyalar ile ilişkilendirilmesidir. Bu sayede tüm istemciler söz konusu bilgilerin indekslenmesine katıldıkları ve sorguları ileri taşıdıkları için ağdaki belirli dosyaların aranması işlemini gerçekleştirilebiliyor. Ancak Kenosis henüz o kadar yaygın değil. Şu anda istemcilerin ağına dahil olabilmesi için merkezi bir Node, yani düğüm

kullanılıyor. İstemcinin kendisi Python dili kullanılarak programlanmış. Açık kaynak portalı SourceForge üzerinden yayınlanan Kenosis ile çalışmak isteyen kullanıcıların ilk olarak yazılımı kendi platformlarına uygun olarak derlemeleri gerekiyor.

Bilgi için:

<http://kenosis.sourceforge.net>

Trackerbt: Bu istemci ise BitTorrent sisteminin ikinci zayıf noktası olan Tracker üzerine yoğunlaşmış. Trackerbt, Minder adında başka bir örnek daha ekleyerek bu sorunu çözmeye çalışıyor. Bu, bir Torrent ağı için farklı Tracker'lar kullanıyor ve bunlardan bir tanesinin çevrim dışı kalması durumunda diğerlerinin görevi üstlenmelerine imkan sağlıyor. Bunlar da sahip oldukları Peer listeleri üzerinden çalışıyor. Tracker'lar veya Minder'lar arasındaki haberleşme, dışarıdan müdahaleyi →

DOWNLOAD İÇİN GEREKENLER: EN İYİ BITORRENT İSTEMCİLERİ

Program	Açıklama	Bilgi için
BitTorrent 4.0.2	BitTorrent'in resmi olarak standart istemcisi sadece download işlevleri sunuyor. İlk olarak bu sürümden itibaren basit yapılandırma seçenekleri ve bir istatistik işlevine sahip oldu.	www.bittorrent.com
ABC 3.0.1	BitTornado 0.20'yi temel alan proje çok daha iyi bir kullanıcı arayüzüne sahip. Ayrıca bu istemciyi de Azureus'dakine benzer şekilde bir web arayüzü üzerinden kullanabilirsiniz.	http://sourceforge.net/projects/pingpong-abc
Azureus 2.3.0.4	Önceliklerin belirlenmesi, önizleme, IRC istemcisi, istatistik işlevleri ve birçok eklenti gibi çok sayıda özellik ile donatılmış olan Azureus tüm Torrent istemcilerine kıyasla çok daha kullanışlı. Ancak Azureus Java tabanlı olduğundan yavaş bilgisayarlar için uygun değil.	http://azureus.sourceforge.net
BitComet 0.59	Download sırasında Torrent'in tüm dosyalarını veya sadece birkaçını indirmenize imkan sağlıyor. Ayrıca Torrent Maker ile kendi Torrent'lerinizi oluşturabilir ve Tracker olabilirsiniz.	www.bitcomet.com
BitTornado 0.3.12	Ücretsiz yazılım, başlatılan download hakkında kaç tane Peer'e ulaşılabileceği veya hangilerinden alındığı gibi akıcı bilgiler sunuyor. Bu sürümdeki bir yenilik ise istemcinin bir bağlantı kurulana kadar rasgele portlar seçmesi. Güvenlik duvarı kullanalar için iyi bir özellik.	www.bittornado.com
TorrentPia 1.85c	İstemci, Torrent dosyalarını arayabileceğiniz entegre bir web aramasına sahip. Hatta Torrent bağlantılarının bulunduğu web sayfalarını program içerisinden çağırabilirsiniz. Yeni sürümdeki arama işlevi daha konforlu ve sayfa üzerinde yeni bir dosya ile karşılaşıldığında uyarı mesajı ekran getiriyor.	www.torrentpia.com
G3 Torrent 1.01	Yıldızı yeni parlayan istemci, Java gerektirmediği için kaynak tasarrufu yaparak maksimum konfor ve Azureus'un seçeneklerini sunuyor. Seeder ve Leecher'ların dağılımını grafiksel olarak gösteren istatistik işleviyse dikkat çekiyor.	http://g3torrent.sourceforge.net/
BitBuddy 0.984	BitBuddy ile download ve upload limitlerine karar verebilir ve boğulmamış Peer sayısını istediğiniz gibi belirleyebilirsiniz. İstemci ayrıca diğer Peer'ler ile haberleşebilmemiz için entegre bir sohbet işlevine de sahip.	www.btvampire.com

TEST: BITTORRENT ALTERNATİFİ EXEEM

» Saldırlara karşı korunaklı bir paylaşım ağı

BitTorrent'in halefi eXeeem, sahip olduğu tümleşik arama işlevi sayesinde, hiç açığı olmayan hızlı bir paylaşım ağı vaat ediyor. CHIP, bu ağı sizler için inceledi.

Test 1: eXeeem, artık casus ve reklam araçlarından arındırılmış mı?

Burada Cydoor bilgi toplama kodundan arındırılmış ve reklamlar ile finanse edilen 0.23 Beta sürümünü kullandık. Swarm Systems'e göre bu, web tabanlı ve herhangi bir ek yazılıma gerek duymuyor. Ancak reklamları engelleyenler 5 KBit/s'lik bir download hız limiti ile cezalandırılıyor.

eXeeem'in kurulumu sırasında biraz dikkatli olmalısınız. eXeeem, yüklenirken opsiyonel olarak Internet Explorer için Whenu araç çubuğunun da kurulmasını sağlıyor. Spywareguide'in (www.spywareguide.com) açıklamalarına göre ayrıca kullanıcı bilgilerini de toplayan (www.benedelman.org/spyware/whenu-privacy) bir Adware kaynağı ile karşı karşıyayız. Kısacası, bu araç çubuğundan kesinlikle uzak durmalısınız.

eXeeem'in kurulum programının, Install Watch Pro (www.epsilonssquared.com) ile yaptığımız kontrol sonrasında başka bir .EXE dosyası ile ilişkilendirilmediğini tespit ettik. Yani Cydoor'dan gerçekten de iz yok. Ancak ağ izleyicisi Ethereum (www.ethereal.com) ile yaptığımız incelemede, Cydoor'un casusluk aracı olarak değilse bile, reklam dağıtıcısı ve bilgi toplayıcısı sıfatıyla çalıştığını tespit ettik. Buna göre Cydoor'a ait bir takip çerezi kullanılıyor ve reklam çubuğuna tıklandığında Cydoor'a da haber veriliyor.

Test 2: Merkez Torrent web sayfası olmayan paylaşım ağı mı?

eXeeem, dağınık bir BitTorrent sözü veriyor ancak kendisi bu sözü henüz yerine getiremiyor. Yazılım ilk olarak bir eXeeem sunucusuna bağlanıyor ve buradan, ağda dağıtılan dosyalar hakkında tüm bilgilere sahip olan yüz tane rasgele seçilmiş Tracker alıyor. Tracker'lar arasındaki haberleşme ise eXeeem'in arama işlevini temel alıyor. Hatalı dosyalar ise tüm kullanıcılar tarafından gerçekleştirilebilecek bir değerlendirme ve yorumlama işlevi tarafından engelleniyor. Ayrıca eXeeem ağına bağlanan her onuncu istemci, otomatik bir şekilde Tracker olarak seçiliyor. Bunun haricinde eXeeem normal bir BitTorrent istemcisi olarak çalışabiliyor ancak bunun için birkaç eXeeem bağlantısı

webde yayınlandı bile. Burada download için söz konusu bağlantıya tıklanması yeterli oluyor.

Peki eXeeem, Amerikan dizilerinin alınması için download severlere yardımcı olabiliyor mu? Örneğin, "Desperate Housewives" bölümlerini ararken toplam on sonuç ile karşılaştık, bunlardan sadece üç tanesi yorumlanmış ve iki tanesi de değerlendirilmişti. Bu, diğer paylaşım ağlarının sundukları ile karşılaştırılmaz bile. Örneğin, eDonkey'de tüm bölümler zorlanmadan bulunabiliyor. eXeeem'i test ederken, Amerikan dizisi "24"ün güncel bölümlerine ise rastlayamadık bile. Daha az bilinen bazı dizilerde de (deadwood) herhangi bir sonuç elde edemedik. MPAA, tüm Torrent sayfalarını saf dışı bırakmadan önce eXeeem'in herhangi bir avantajı olmayacaktır.

Test 1: Yeni paylaşım ağı ile download ne kadar hızlı?

Download hızı normal BitTorrent istemcileri ile karşılaştırılamasa da, tüm eDonkey istemcilerini geride bırakıyor. eXeeem'in standart ayarlarında herhangi bir değişiklik yapmadan gerçekleştirdiğimiz ilk denemede yaklaşık olarak ortalama 25 KBit/s gibi bir download hızına ulaştık. Ancak eXeeem, varsayılan yapılandırmasıyla upload için de download için sunulan ile aynı bant genişliğini ayırdığı için ikinci denememizde upload hızını 15 KBit/s ile sınırlandırdık. Upload hızının öncekiye göre oldukça düşürülmesi ise download hızını çok fazla etkilemedi. Ancak KBit/s'lik hız, normal BitTorrent istemcilerine kıyasla çok da fazla sayılmaz. Normal istemcilerde, sevilen diziler yaklaşık iki kat daha hızlı geliyor.

Sonuç: Şimdiden ileride ama...

eXeeem, nispeten çok yeni ve oldukça yayılmış durumda. Eğer yeterli kullanıcı sayısına ulaşırsa, download hızları ve arama işlevi daha iyi olabilir. Ancak eXeeem tavsiye edilebilir mi? Torrent'lerin web sayfalarından nispeten rahat bir şekilde temin edilebildiğini düşünürseniz bilgisayarınıza bir Adware kurmanız için hiçbir neden yok. Ayrıca eXeeem, Torrent topluluğundan ayrı olduğu için, ileride Tracker'ların eXeeem istemcilerinin sorgularını engellemeleri gibi bir sorunla da karşılaşabiliriz.

engellemek için SSL ile şifreleniyor. İstemciler ise Minder ile doğrudan bağlantı kuramıyor ve sadece Tracker ile konuşuyor. Buna rağmen söz konusu konsept de bir Tracker URL'sinden çıkıyor; ancak bu, DNS yardımıyla farklı IP adresleri ile ilişkilendirilebiliyor. Bu sayede istemciler, Minder ile ilişkilendirilmiş olan Tracker'lardan birine rasgele bir şekilde bağlanıyor.

Bilgi için: <http://www.alhem.net/project/trackerbt/>

Azureus 2.3.0.4: Yazı hazırlanmadan kısa bir süre önce yayınlanan BitTorrent istemcisi Azureus 2.3.0.4'ün de gösterdiği gibi her zaman yeni bir protokol sunmak şart değil. İstemci, Kademia'da da kullanıldığı gibi bir Distributed Hash Table ile çalışıyor. Tüm Azureus kullanıcıları, bir kısmını kendi bilgisayarlarında yönettikleri bu dağınık veritabanı sayesinde bir Tracker olmadan da dosya indirmeye başlayabiliyor ve devam edebiliyorlar. Azureus, bu veritabanındaki Torrent'ler için, eXeeem'dekine benzer şekilde ayrıca bir bağlantı da oluşturabiliyor. Bu sayede web sayfaları da devre dışı bırakılmamış oluyor ama Torrent ağları daha sağlam oluyor ve daha uzun süre yaşıyor.

Gelecek: Sağlam paylaşım ağları yeni sorunlar getiriyor

Film ve televizyon endüstrisi, şu anda içerisinde bulunduğumuz Torrent dalgasını durdurabilecekmiş gibi görünmüyor. Tabii ki Torrent ağlarına gerçekleştirilecek bir sonraki saldırı kullanıcıların bilgisayarlarında gerçekleşmezse. Finlandiyalı firma Viralg (www.viralg.com), yasal olmayan dosya paylaşımını engellemek için paylaşım ağlarına bozuk parçalar sokuyor. Torrent ağındaki her bir blok SHA1 kontrol toplamı ile test ediliyor ancak bu işlem download sonrasında gerçekleşiyor. Eğer herhangi bir sorun olursa, söz konusu blok yeniden indiriliyor. Eğer bir Torrent ağı hatalı bloklar ile doluyorsa, download hızı da otomatik olarak düşüyor.

Forumlarda başka bir saldırı noktasından daha söz ediliyor. Buna göre bir istemci, download işlemi sonrasında (Endgame Mode) bir bloğun paketlerini farklı Peer'lardan alacağı için Torrent ağına hatalı paketlerin sokulması yeterli. Söz konusu "Sub Pieces", yani alt parçalar herhangi bir doğruluk kontrolünden geçmiyor. ■

MM/ Kadir Tuztas, ktuztas@chip.com.tr

İÇİNDEKİLER

54	Çift çekirdekli Intel Daha hızlı, daha güçlü
58	Donanım inceleme Yeni donanımlar testte
76	Test: Harici diskler Her yerde yüksek kapasite
86	Notebook aksesuarları İş, oyun ve eğlence için
96	Test: DivX Player'lar Evde sinema keyfi
104	AMD Turion Yeni notebook teknolojisi
106	GeForce 7 testte
110	Öğretmen notebookları
112	Donanım günlüğü Donanım dünyasında bu ay
114	CHIP TOP 10

AMD, Intel'e tekelleştirme davası açtı

Devlerin tekelleştirme davası

AMD, ABD'de Intel aleyhine, tekelleştirme davası açtı. AMD'nin dava dilekçesine göre bilgisayar üreticileri, sistem kurucuları, dağıtıcılar ve perakendeciler dünya çapında AMD ürünlerini kullanmamaya zorlanıyor.

■ AMD'nin kırk sekiz sayfadan oluşan suç duyurusunda, Intel'in dünya çapındaki müşterileri AMD ile çalışmamaya zorlayarak x86 işlemci piyasasındaki tekeli yasadışı yollardan koruduğu iddia ediliyor. Dava dilekçesinde zorlamaya konu olan 38 şirketin arasında büyük ölçekli bilgisayar üreticileri, küçük sistem kurucular, toptan dağıtıcılar ve perakendeciler var. Üç kıtaya yayılan girişimlerde, yedi ayrı yasadışı yolun kullanıldığı anlatılıyor. Davanın arkasında ise Japonya Rekabet Kurulu'nun yakın zamanda verdiği bir karar var. Karara göre, Intel tekelleştirme gücünü kullanarak açık ve adil rekabete engel olmuş, Japonya'nın tekelleştirme yasalarının 3. maddesini ihlal etmiş. Japon Rekabet Kurumu'na göre Intel Japon PC üreticilerine kısıtlamalar getirerek AMD'nin artan pazar payını durdurmak için yasadışı yollara başvurmuş. Avrupa Komisyonu da Intel hakkında tekelleştirme yasalarının benzer ihlallerinden ötürü soruşturma başlattığını ve Japon yetkililerle işbirliği içinde olduğunu bildirdi.

AMD'nin suçlamaları ciddi

AMD'nin şirket dışı avukatlarının başkanı olan, O'Melveny & Myers LLP'de görevli Charles P. Diamond, 48 sayfa uzunluğundaki dava dilekçesini yaptığı araştırmalar sonucunda hazırlamış. Diamond dilekçesinde Intel'in faaliyetleri-

ni "müşterilerinin AMD ile iş yapmalarını, dünya çapındaki müşterilerin ve tüketicilerin zararına engellemek için başlatılan yayılmacı, küresel bir girişim" olarak adlandırıyor. Mahkemeye sunulan dilekçeye göre Intel'in tekeli yasadışı yollardan koruması iddiasını ispatlamak için gösterilen örneklerden en çarpıcı olanları şunlar:

- Dell, Sony, Toshiba, Gateway ve Hitachi gibi bazı büyük müşterileri, AMD ile iş yapılması karşılığında nakit ödeme, ayrımcı fiyatlandırma veya pazarlama sübvansiyonları gibi yollarla Intel'e özel anlaşmalara zorlamak,
- NEC, Acer ve Fujitsu gibi diğer büyük üreticileri, AMD'den alımlarını çok büyük oranda kısıtlamaları veya tamamen durdurmaları karşılığında alacakları indirimler, ödenekler veya pazar geliştirme destekleri gibi tekliflerle kısmen münhasır anlaşmalara sokmak,
- Müşterilerin AMD'den önemli hacimde işlemci satın almalarını kısıtlamak amacıyla, ancak çok yüksek alım miktarlarında söz konusu olabilen, ayrımcı ve geriye dönük indirim sistemleri kurmak, Intel yetkilileri ise 18 ay içinde savunmalarını hazırlayacaklarını ifade ederek, iddialara henüz cevap vermedi. AMD'nin dava dilekçesinin tam metnine <http://www.amd.com/breakfree> adresinden ulaşabilirsiniz.

SD kart yuvalı MP3 çalar

Karta kaydet ve dinle

Infronic'in inf markalı MP3 çalar modelleri genişliyor. SD kart yuvalı yeni inf MP3 çalar, 512 MB kapasiteli USB bellek, MP3 çalar, FM radyo, FM ve ses kayıt özellikleri bulunan bir ürün. .MP3 ve .WMA dosyalarını çalabilen ürünün SD ve MMC kart yuvası bulunuyor. Bu sayede bellek kapasitesini daha da artırmak mümkün oluyor. Küçük (kibrit kutusu kadar) bir boyuta sahip olan ürün, kalem (AAA) pil kullanıyor. 10 saat pil ömrü olan inf MP3 çala-

rı, üzerindeki mikrofon sayesinde, 60 saate kadar ses kayıt olanağı bulunuyor. Üzerindeki tek bir tuşla FM radyodan kayıt yapma olanağı bulunan ürünün 6 farklı ekolayzır ayarı ile güçlü ve temiz ses çıkışı sağlanıyor. Linux dâhil olmak üzere PC ve Mac'te her türlü ortamı destekleyen inf MP3 çalar, 32,5 gram ağırlığında.

Bilgi için: www.shop.infronic.com

HP bilgisayarlar yenilendi

Hem içi hem dışı yepyeni

HP, kişisel masaüstü ve dizüstü bilgisayarını, hem tasarım, hem de hız ve performans açısından yeniledi. Diğer modellerden ayırt edilebilmesi için "Home Edition" ismiyle piyasaya sürülen yeni ürünler, oyun ve dijital görüntüleme için yüksek bilgi işlem ve grafik performansına ihtiyaç duyanlara, ideal bir fiyat/performans oranı sunmayı hedefliyor. Yeni HP Home Edition bilgisayarlar, kişilerin

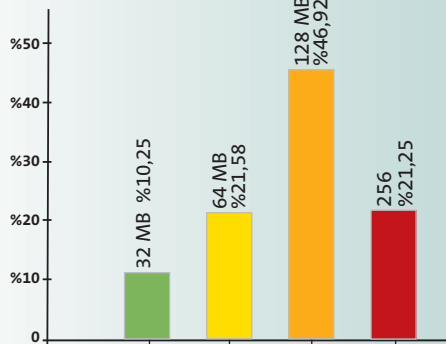
yüksek performans ihtiyaçlarına cevap verirken, modern tasarımlarıyla da gözlere hitap edecek şekilde tasarlanmış. İç dışı yenilenmiş HP Home Edition bilgisayarlar, HP'nin bütün yazıcıları ve hepsi bir arada ürünleriyle tam uyum içerisinde çalışabiliyor. Daha yuvarlak hatlara sahip olan cihazlar, teknolojiden ödün vermeksizin, daha ince bir işlemci sayesinde mekândan tasarruf sağlıyor.

Bilgi için: www.hp.com.tr

EKRAN KARTLARI

Ekran kartınızın hafızası kaç MB?

Kaynak: CHIP ONLINE

128 MB: Kullanıcıların yarısına yakını, hala en uygun miktar kabul edilen 128 MB hafızalı ekran kartlarını kullanıyor. Yeni nesil kartlarla birlikte 256 MB kullanıcıların sayısında artış bekleniyor.

billionton

Cep telefonunuzun* kablosuz bilgisayar bağlantısı!

Billionton Bluetooth çözümleri:

**USB Adaptör,
CF Adaptör,
PCMCIA Adaptör**

Bluetooth

Billionton Bluetooth, Notebook ve PC'nizin kablo bağlantısı olmadan cep telefonunuzla haberleşmesine olanak sağlar.

Oyun, mp3, resim, melodi yüklemek artık çok kolay...

Bluetooth sayesinde bilgisayarınızdaki cep telefonuna uygun oyun, mp3, resim ve melodileri cep telefonunuza yükleyebilir, e-postalarınızı kontrol edebilir ve internete bağlanabilirsiniz. Nerede olursanız olun e-posta ya da internete bluetooth ve cep telefonu yardımıyla girebilirsiniz. Network ağına bağlanabilmeniz yanı sıra bluetooth olan başka cihazlarla da bağlantı kurabilirsiniz.

**Bluetooth Class2
10m USB Adaptör**

Özellikleri:

- Class2
- Bluetooth V 1.1 uyumlu
- UB UHCI/OHCI spec 1.1 uyumlu
- USB arayüz
- 10 metre uzaklıkta çalışma

**Bluetooth Class1
100m USB Adaptör**

Özellikleri:

- Class1
- Bluetooth V 1.1 uyumlu
- UB UHCI/OHCI spec 1.1 uyumlu
- USB arayüz
- 100 metre uzaklıkta çalışma
- Tek, Çift Kutuplu Anten

**Bluetooth Class1
100m PCMCIA Adaptör**
Gizlenebilir anten

**Bluetooth Class2
10m CF Adaptör**

*Bluetooth uyumlu cep telefonu ve operatör desteği gerektirir.

**3YIL
GARANTİ**

Turanlı Elektronik İthalat San. ve Tic. Ltd. Şti.
Selahattin Pınar Cad. No: 4 Kat: 2 Mecidiyeköy 34387 İstanbul
Tel: (0212) 216 05 20 (pbx) Faks: (0212) 216 05 25
e-mail: billiontone@turanlı.com.tr www.turanli.com.tr

turanlı

KISA... KISA...

► Blue Gene/L birinci

Supercomputer Top 500 listesi, yılda iki kez, dünyadaki süper bilgisayarların değerlendirilmesiyle oluşturulan bir liste. Bu sene Almanya'da açıklanan listede, 136,8 teraflop hızı ulaşan Blue Gene/L birinci oldu. IBM yapımı süperbilgisayar, tamamlandığında ise 360 teraflop hızı ulaşacak. Söz konusu bilgisayar, ABD Enerji Bakanlığı'na bağlı Lawrence Livermore National Laboratory'de, nükleer araştırmalarda kullanılıyor. Yıllık elektrik tüketimi 1 milyon dolar olarak hesaplanıyor. www.tubitak.gov.tr/bayg/gelecekicin

EDİTÖRLERDEN NOTLAR

Cem Şancı
Haber Müdürü

Overclock'a dikkat

Overclock terimi, hep dikkat uyarısı ile kullanılmıştır. Ancak sık tekrarlanan her uyarı gibi artık "dikkat" kelimesi de anlamını kaybetmeye başladı. Özellikle yeni nesil anakartlar ve ekran kartları ile gelen pratik overclock yazılımları, kullanıcılara bir iki tıklamayla kartlarının performanslarını yükseltme imkanı verirken, dikkat kavramı ön planda bulunmuyor. Ancak, tüm diğer parametrelerin yanında, overclockun ekstra elektrik anlamına geldiğini unutmayın. Eğer güç kaynağınız ucuz modellerden biriyse, güç çıkışı sabit olmayacak ve fazla yüklenmeniz durumundaysa yanabilecektir. Daha da kötüsü, kendisini yakarken, başka bileşenleri de yakacaktır.

Tam anlamıyla taşınabilir dizüstü Amilo M7440G

Yeni model, zarif ve ince tasarımı, net ve keskin görüntüler sunan Crystal View ekranı, tümleşik kablosuz LAN özelliği ile taşınabilirlik ve yüksek performans arasında bir denge kurmayı hedefliyor. Intel Centrino teknolojisi sayesinde düşük güç tüketimi

sağlayarak daha uzun pil ömrüne sahip olan Amilo M7440G'e üzerindeki tümleşik S-video çıkışı, IEEE 1394, SPDIF ve 3 USB 2.0 yuvası ile tüm sayısal aygıtlar ve çoklu ortam araçları bağlanabiliyor. Temmuz ayı sonunda piyasaya çıkan Amilo M7440G modelinin satış fiyatı 1.099 USD (KDV hariç). Intel Pentium M 725A işlemcili (1,6 GHz) Intel Centrino Mobil teknolojisine sahip Amilo M7440G'in ekranı, 15 inç XGA LCD Crystal View.

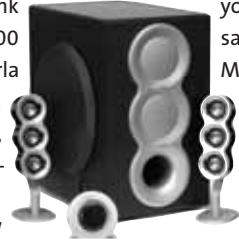
Bilgi için:

www.fujitsu-siemens.com.tr

I-Trigue 34001

Bol renkli çok kullanışlı

2.1 olarak tasarlanan ürün oldukça hoş bir görünüme sahip. Ürünün 10 farklı renk seçeneği mevcut. 3400 yalnızca bilgisayarla değil, DVD oynatıcısı, MP3 çalar, walkman, TV gibi tüm çoklu ortam cihazlarıyla kullanılabilir. 24W rms subwoofer ve 8.5W rms'lik iki uydu hoparlörden oluşan 3400'ün kablolu uzaktan ku-

mandası da mevcut. Kumanda sadece ses ayarı için kullanılmıyor, üzerindeki girişler sayesinde, kulaklık veya MP3 çalar bağlanması da izin veriyor. Creative'in yeni I-Trigue 3400 modeli tüm bu özelliklerinin yanı sıra zengin renk seçenekleri nedeniyle de adından çokça söz ettireceğe benziyor.

Bilgi için: www.tr.creative.com

Yeni Sony Vaio VGN-A417M

Sony, Vaio VGN-A417M modelini kullanıcılarına sundu. VGN-A417M, yeni nesil 533 MHz hızındaki Intel Pentium M 750 1,86 GHz işlemcisi, 2 MB önbelleği, 17 inçlik WXGA X Black LCD (1440x900) ekranı, 256 MB ATI MOBILITY RADEON X600 ekran kartı ve 80 GB yüksek kapasiteli 5.400 rpm sabit disk ile rakiplerinden ayrılıyor. Yeni VGN-A417M çift katman DVD+/-RW optik sürücüsü bulunan ve 405,5 mm x 42,2-45,2 mm x 280,1 mm boyutlarında olan yeni VGN-A417M sadece 3,9 kg ağırlığında. Sony Vaio VGN-A417M modeli tümleşik Wireless LAN 802.11b/g ve Bluetooth özellikleri ile her türlü kablosuz haberleşmeyi destekliyor. Sony Vaio'nun bu modeli 2 yıl garantili ve Özel Bilgi İşlem satış noktalarında 1.999 \$ + KDV fiyat ve ödeme seçenekleriyle satışa sunuldu.

Bilgi için: www.ozel.com

Asırlara meydan okuyan baskılar

Epson Stylus R1800

Epson'ın yeni modeli Epson Stylus Photo R1800, Epson Stylus Photo R800'ün ödül kazanan özelliklerinden birçoğuna sahip. Epson Stylus Photo R1800, A3 biçimine kadar kenarlıksız baskı imkânı sunuyor. Yüksek tanımlı görüntüler, en yüksek ayrıntıları yakalamak için, 1,5 pl'lik damla-

cıklara sahip olan Epson'ın UltraChrome Hi-Gloss pigment mürekkebi sayesinde elde ediliyor. Epson UltraChrome Hi-Gloss'u mürekkeplerle bastırılan görüntüler 100 yıla kadar solmaya dayanıklı. Epson Stylus Photo R1800, fotoğraf kağıtları, sanat baskı ürünleri, rulo kağıtların yanı sıra, mürekkep püskürtmeli yazıcıyla baskı yapıyor. Tüm bu özellikleri sayesinde R1800, piyasadaki sayılı çok yönlü A3 yazıcılar arasında giriyor.

STYLUS R1800

- ▲ Sıra dışı fotoğraf kalitesi ve dayanıklılığı için Epson UltraChrome Hi-Gloss mürekkep,
- ▲ Mükemmel fotoğraflar ve kenarlıksız baskı için 5.760 x 1.440 dpi değerine varan optimize çözünürlük,
- ▲ 66 saniyede 1.440 x 720 dpi'de 25,4 x 20,3 marjlı fotoğraflar,
- ▲ 1,5 pl'lik mürekkep damlacıklarıyla en ince fotoğraf ayrıntısını yakalama,
- ▲ En yüksek seviyede maliyet verimliliği için sekiz ayrı karışım.

ASUS'tan yeni dizüstü serisi

Asus'tan yeni dizüstü

ASUS'un yeni M6V, serisi dizüstü bilgisayarlar, Intel Centrino teknolojisinin tüm avantajlarından yararlanıyor. Grafik tasarımcılar için geliştirilmiş ATI Mobility Radeon X700 ekran kartı ile 128 MB bellek sunulan modellerde, DDR-2 400MHz ana bellek ve yeni 533 MHz FSB'li Intel Pentium M işlemcisi ise performans arayanlara yönelik. ASUS M6V, serisi Bluetooth ve kablo-

suz ağ özelliği ile her yerde çalışma imkânı sunuyor.

14 inçlik geniş ve parlak ekranı, gümüş renkli metal kasası ile ASUS, 1,6 GHz'den 1,8 GHz'e kadar işlemci yelpazesini bünyesinde barındırıyor. Modelin 1,8 GHz sürümü, 128 MB ATI Mobility Radeon X600 ekran kartı, grafik performansını en üst seviyeye çıkartıyor.

Bilgi için:

www.hizlisistem.com.tr

Engelliler için yazıcı

Tüm işlemciler 64 bit

CANON iR 5570 ve iR 6570, yüksek güvenlik özelliklerinin yanı sıra, engelliler için de birçok ek özellik taşıyor.

iR 5570 ve iR 6570'in "Sesli Rehber Özelliği" (İngilizce) görme engellilere kontrol panelini

rahatlıkla kullanma imkanı sunuyor. "Uzaktan Operatör Yazılımı Özelliği", bedensel engelli çalışanların masaüstünden yazıcıyı rahatlıkla kullanmalarına olanak sağlıyor.

Bilgi için: www.canon.com.tr

Intel, 64 bite geçişi tamamladı

64 bit treni kalkıyor

Celeron D 351 işlemcisini tanıtan Intel, tüm masaüstü ve sunucu işlemci serisinde Intel EM64T (Intel Extended Memory 64 Technology) veya 64 bit bellek kullanımını hazır hale getirdi. Intel EM64T desteğine sahip Intel işlemcisine sahip bilgisayarlar, genişletilmiş sanal ve fiziksel belleği kullanabiliyor. Ayrıca, Intel EM64T'yi destekle-

yen Intel işlemciler, büyük miktarlardaki verileri saklama özelliğine sahip. Intel Celeron D işlemci ailesindeki Intel EM64T desteği, Intel'in giriş seviyesi bilgisayarlarına yönelik çeşitli özelliklerinden sadece biri. 7.1 surround sesi destekleyen Intel, kullanıcıların beğenisine şu günlerde sunuldu.

Bilgi için: www.intel.com.tr

N91 ile geniş ağ

Telefonunuz Wi-Fi destekli

Nokia N91 entegre Wi-Fi desteği sağlıyor. Telefonun 4 GB hafızası bulunuyor. 2 Megapiksel kamerasıyla 1.600 x 1.200 çözünürlüğünde fotoğraf çekebilen N91'de flaş bulunmuyor. N91, entegre Bluetooth aracılığıyla da diğer Blu-

etooth uyumlu cihazlarınızla konuşabiliyor. Aynı zamanda MP3 calar olarak da kullanılabilen cep telefonu, USB 1.2 standardı üzerinden bilgisayara bağlanıyor.

Bilgi için:

www.nokia.com/nseries

oynat **kaydet** kullan de
çek kullan **taşı** oynat kaydet kul
depola çek **depola** kayd

SanDisk CompactFlash®, SD™, MultiMediaCard, SmartMedia™ ve Memory Stick®'leri ile yeni nesil dijital cihazların ihtiyaç duyduğu en yüksek performansı en geniş ürün yelpazesıyla sunmayı sürdürüyor...

Artık kart okuyucuları ve dijital fotoğraf görüntülme cihazları ile birlikte herkes için uygun bir taşınabilir bellek çözümü bulmanız mümkün... Üstelik flash bellek standartları yaratıcısı ve dünya lideri SanDisk güvencesiyle...

Orijinal Memory kullanın,
SanDisk kullanın.

SanDisk
More Memory. More Possibilities.

Turanlı Elektronik İthalat San. ve Tic. Ltd. Şti.
Selahattin Pınar Cad. No: 4 Kat: 2 Mecidiyeköy 34387 İstanbul
Tel: (0212) 216 05 20 (pbx) Faks: (0212) 216 05 25
e-mail: SanDisk@turanli.com.tr www.turanli.com.tr

turanlı

KISA KISA...

► Engelliler için yazıcı

CANON iR 5570 ve iR 6570, yüksek güvenlik özelliklerinin yanı sıra, engelliler için de birçok ek özellik taşıyor. iR 5570 ve iR 6570'in "Sesli Rehber Özelliği" (İngilizce) görme engellilere kontrol panelini rahatlıkla kullanma imkanı sunuyor. "Uzaktan Operatör Yazılımı Özelliği", bedensel engelli çalışanların masaüstünden yazıcıyı rahatlıkla kullanmalarına olanak sağlıyor.

Bilgi için: www.canon.com.tr

► N91 ile geniş ağ

N91 entegre Wi-Fi desteği sağlıyor. Telefonun 4 GB hafızası bulunuyor. 2 Megapiksel kamerasıyla 1.600 x 1.200 çözünürlüğünde fotoğraf çekebilen N91'de flaş bulunmuyor. N91, entegre Bluetooth aracılığıyla da diğer Bluetooth uyumlu cihazlarınızla konuşabiliyor. Aynı zamanda MP3 calar olarak da kullanılabilen cep telefonu, USB 1.2 standardı üzerinden bilgisayara bağlanıyor.

Bilgi için:

www.nokia.com/nseries

► Yeni Web kameralarır

Yeni inf web kameralarında, ilki olan 302 mini, siyah renkli, USB 1.1 desteği bulunuyor ve 100k piksel donanım, 300k piksel yazılım çözünürlüğüne sahip. İkinci inf webcam modeli olan 359C modeli ise inf webcam'ler arasında en yüksek çözünürlüğe sahip olanı. Donanım çözünürlüğe 300k piksel olan ürün, metalik renkte yuvarlak ve çok şık bir kasaya sahip. USB 1.1 desteği bulunan ürün 4 lensli ve 4 lambalı. Ayrıca üzerinde mikrofonu da bulunan ürün bu özelliklerine karşın yine uygun fiyatlı. inf 359C modeli web kamerasının fiyatı 19 USD+KDV.

Bilgi için:

www.shop.infronic.com

Televizyona renk evlere ambians

Philips Ambilight

Philips, Flat TV'leri ile kusursuz görüntü ve ses kalitesi sunuyor. Philips Ambilight teknolojisinin temel çalışma prensibini televizyonun sağ ve sol taraflarına yerleştirilmiş aydınlatma sistemi ile duvara ışık yansıtılması oluşturuyor. Yansıyan ışığın rengi ma-

nuel ayarlanabiliyor ya da ekrandaki görüntünün ana rengine göre televizyon ayarı otomatik olarak yapabiliyor. Philips Pixel Plus'un bir ileri teknolojisi olan Pixel Plus2, ince renk detayları, parlak, titreşimsiz, düzgün ve keskin görüntüler ile renge bağlı keskinlik ayarı olanağı sağlıyor. 3B Tarak Filtresi (Combfilter), Dinamik Parazit Azaltma (DNR) ve Dijital Doğal Hareket ile Dinamik Kontrast özelliği sayesinde %30 daha fazla kontrast sağlıyor.

Bilgi için:

www.design.philips.com

Fotoğraf meraklılarına baskı cihazı

Brother MFC 210C

Brother'in çok işlevli ürünü MFC 210C, fotoğraf meraklısı ofis ve ev kullanıcıları için tasarlanmış. Yeni Brother MFC 210C'de faks, flatbed kapaklı fotokopi, yazıcı ve tarayıcı işlevlerine ek olarak "Fotoğraf Baskı Merkezi" işlevi yer alıyor. Cihaz 4 kartuşlu renkli inkjet sistemi ile çok düşük baskı maliyeti sunuyor. Kullanıcılar PC'den bağımsız, bdoğrudan baskı yapabilme olanağına sahip. Diğer özellikleri arasında,

flatbed kapaklı fotokopi, PC faks özelliği, 6.000 x 1.200 dpi baskı çözünürlüğü, 100 sayfalık kâğıt tepsisi sayılabilir.

Bilgi için: www.brother.com.tr

Boyutu küçük, marifeti büyük

Acer TravelMate 3002

Acer'in 1,4 kilo ağırlığındaki mini dizüstü bilgisayarının Türkiye'deki satışlarını Infronic

yapıyor. TravelMate 3002 zengin özellikleri ve uzun pil ömrü ile de (6,5 saat) dikkat çekiyor. 1,4 kg ağırlığında olan ve 12,1 inç ekrana (geniş XGA) sahip olan Acer TravelMate 3002, Intel Sonoma teknolojiyi işlemci kullanan dizüstü, Bluetooth'tan kablosuz LAN ve kızılötesi, dörtlü kart okuyucu, seçilebilir port çoğaltıcı desteği ve uzun pil ömrü gibi teknik özelliklere sahip.

Bilgi için:

www.shop.infronic.com

Samsung'dan SlimFit TV LCD gibi CRT

Samsung'un yeni televizyonu SlimFit TV, CRT'lerin üçte iki oranında genişliğe sahip. Televizyon, aynı zamanda yüksek tanımlı televizyon seçenekleri de sunuyor. Samsung'un yeni modeli, televizyonlarından yüksek performans bekleyenlerin ihtiyaçlarına cevap veriyor. Koyu gri renkteki tasarımıyla dikkatleri üzerine toplayan SlimFit TV, görüntü kalitesini artırmayı hedefliyor. Bütünleşik HD Tuner'ı olan televizyon ek bir alıcıya ihtiyaç duymadan yüksek tanımlı programları izleme olanağı sunuyor. Görüntü kalitesini ayarlamak için dört değişik görüntü ayarı sunan televizyon ayrıca beş değişik ses modunu da destekliyor. SlimFit TV, nano pigment teknolojisini kullanarak ekran görüntüsünü berraklaştırıyor.

Bilgi için: www.samsung.com.tr

TRAVEL MATE 3002

- Intel Centrino Mobil Sonoma teknolojisi, Intel Pentium M 740 işlemci (1,73 GHz, 2 MB ön bellek, Intel 915GM Express yonga seti, Intel Pro Wireless 2200BG kablosuz ağ desteği,
- 12,1 inç geniş XGA ekran,
- 512 MB DDR2 400/533 MHz bellek, 60 GB Ultra ATA disk
- Intel 915GM paylaşımlı maks. 128 MB ekran kartı,
- Harici IEEE 1394 DVD/CD-RW combo sürücüsü,
- 56k faks/modem, Gigabit LAN, 802.11b/g WLAN WiFi,
- Bluetooth, kızılötesi, IEEE 1394 ve 3 adet USB 2.0 yuvası,
- Dörtlü (SD, MMC, MS, MS Pro) kart okuyucu,
- 2 adet Li-Ion pil
- Fiyat: 1.799 USD+KDV

Daha güvenli var!

Yeni Web kameraları

İnfronic'in yenileri

Yeni inf web kameralarından, ilki olan 302 mini, siyah renkli, USB 1.1 desteği bulunuyor ve 100k piksel donanım, 300k piksel yazılım çözünürlüğüne sahip. İkinci inf webcam modeli olan 359C modeli ise inf webcam'ler arasında en yüksek çözünürlüğe

sahip olanı. Donanım çözünürlüğe 300k piksel olan ürün, metalik renkte yuvarlak ve çok şık bir kasaya sahip. USB 1.1 desteği bulunan ürün 4 lensli ve 4 lambalı.

Bilgi için:

www.shop.infronic.com

Yeni bir pozometre

Sixtomat Digipro F

Alman Gossen firmasının Türkiye distribütörü ARFO, Gossen'in tüm ışıkölçerlerinin yanında yeni model Digipro F'i de piyasaya sundu. Gossen'in gözde modeli olan Sixtomat Flash'ın yeni sürümü Digipro F, döner ölçüm kafasına sahip. Hem doğrudan gelen ışığı hem de konudan yansıyan ışığı ölçebilen Digipro F, kontrast ölçü-

mü de yapıyor. 1/10 diyafram hassasiyetiyle çalışan Digipro F, son ölçüm değerini hafızasında tutuyor. Enstantaneye aralığı 60 dakikadan 1/8000 saniyeye uzanıyor. Diyafram aralığı ise 1'den 90.9'a kadar, ISO ayarı ise 3.2 ile 8.000 arasında değiş-

tilirebiliyor.

Bilgi için: www.arfo.com.tr

Hem evlere hem ofislere

Epson projektör

Yeni Epson EMP-S3 projektör, küçük tasarımı ve yeni özellikleriyle yüksek kaliteli görüntüler sağlıyor. Epson'un çift optimize yansıtma lambası (E-TORL) teknolojisine sahip olan EMP-S3, kendi fiyat sınıfındaki en hafif ve en parlak 3LCD projektörlerden biri olarak dikkat çekiyor. E-TORL, elipsoid bir yansıtıcı küresel olmayan bir mercek ve özel açılı bir aynayla bir araya getirerek ışık sızmasını ve kırılmasını en aza indiriyor. 1600 ANSI lümen'lik lamba ve 500:1'lik yüksek kontrast

oranı, EMP-S3'ün keskin ve net görüntüler sağlamasını daha da kolaylaştırıyor. Tam bir mobil cihaz olarak tasarlanan Epson EMP-S3, sadece 2,5 kg ağırlığında. Şık ve küçük tasarımı sayesinde toplantı odası, sınıf ve ev arasında çaba sarf edilmeden taşınabilen ürün, 5 saniyelik başlatma süresiyle zaman kaybını da önüyor. Ayrıca tek düğmeyle kapatma işlevi sayesinde, kullanıcılar projektörün soğumasını beklemek zorunda kalmıyor.

Bilgi için: www.epson.com.tr

EPSON EMP-S3

- Yeni moda küçük tasarım
- Işıklı koşullarda net görüntü için 1600 ANSI lümen
- Hızlı başlatma (5 saniye) ve bir düğmeyle kapatma (Soğutma süresi yok)
- 2,5 kg ağırlık

- Düşük fan sesi: 28dB (Düşük parlaklık modu)
- Temel işlevlere hemen ulaşmak için büyük ve iyi tanımlı düğmeler
- Projektörün yüksekliğini ayarlamak için tek ayaklı serbest bırakma kolu

Sandisk® Cruzer® Titanium

Cruzer® Titanium. Sadece SanDisk®'ten.

Nihayet en zor şartlara bile göğüs gerecek bir USB

2.0 Flash bellek geliştirildi. Neredeyse yok edilemez bir Titanium

kasa içine yerleştirilmiş, yaklaşık 1000 kg basınca dayanıklılığı bağımsız laboratuvarlarca* da onaylanmıştır. Aynı zamanda 15 MB/s (100x) hızıyla standart USB belleklerden 3 kat daha hızlıdır. Güvenliği olağanüstü yükseltilmiş CruzerLock™ yazılımı ile şifrelemek istediğiniz çok özel dosyalarınıza sadece sizin ulaşmanızı sağlar. Bir USB bellekte aradığınız, yüksek performans, inanılmaz mekanik dayanıklılık, geliştirilmiş güvenlik ve çok şık bir tasarım ise, 5 yıl garantili SanDisk® Cruzer® Titanium tam size göre.

de bakabilirsiniz.

ve Micro

li seçenek...

arı ile tüm önemli

iz. Bir kaç gram ağırlığında

elleklerin kullanımı da son derece

ortu olan tüm bilgisayarlara

ce önemli verilerinize,

ında ve hızlı bir

şekilde erişebilirsiniz. SanDisk® Cruzer® Mini ve Micro

serisi ile dosyalarınız her gittiğiniz yerde

yanınızda ve güvende.

SanDisk
STORE YOUR WORLD IN OURS™

turanlı

Turanlı Elektronik İthalat San. ve Tic. Ltd. Şti.
Tel: (0212) 216 05 20 (pbx) Faks: (0212) 216 05 25
www.turanli.com.tr e-mail: SanDisk@turanli.com.tr

Çift çekirdek HT'ye kafa tutuyor

İki çekirdekle daha güçlü

Pentium 4 serisi 3,8 GHz'e dayanmış durumda. Fakat bununla yetinmeyen Intel, çift çekirdekli Pentium D serisini de 2,8 GHz hızında, aynı kulvarda yarıştıyor. Bu durumda hangi işlemci tercih edilmeli? Sorunun cevabını bu yazımızda okuyabilirsiniz.

GELECEK, ÇOKLU ÇEKİRDEKLİ İŞLEMCİLERDE. İŞLEMCİ ÜRETİCİLERİ bunun farkındalar ve tüm güçlerini bu konuya yoğunlaştırmış durumdalar. Öyle ki, çift çekirdekli işlemcilerin yanı sıra 4 çekirdekli işlemciler için de çalışmalar tüm hızıyla sürüyor. Aslında bu teknolojinin temelinin HyperThreading teknolojisi ile atıldığını söylememiz mümkün. Bildiğiniz gibi, HyperThreading teknolojisi ile fiziksel işlemcinin yanı sıra, bir de sanal işlemci söz konusuydu.

Şimdiki değişim çok farklı değil, sadece biri sanal biri fiziksel iki işlemci yerine, iki adet fiziksel çekirdek yer alıyor. Böylece, işlemci üreticileri arasında nicedir süregiden Gigahertz savaşı so-

na ermeye yüz tutuyor ve yeni teknolojiler ön plana çıkıyor. Söz gelimi, işlemci boyutlarının sürekli küçülmesini fırsat bilen üreticiler, ikinci bir işlem birimini aynı yapının içine ekleme düşüncesiyle, bu teknolojik mücadeleyi farklı bir alana taşıdılar. Bu, uzun zamandan sonra nihayet gözle görülür bir performans artışının yaşanacağı anlamına geliyor. Dolayısıyla, yeni nesil işlemcilerde yüksek bir sistem saat frekans artışı beklemek pek de doğru değil. Ama dikkat, çift çekirdek mimarisi, performans değerinin ikiye katlanacağı anlamına gelmiyor.

Çünkü performansın artabilmesi için, gerekli olan donanım mimarisi ile işletim sisteminin de bu teknolojiye uyumlu olması gerekiyor. 3,06 Pentium 4 işlemcisi ve HyperThreading teknolojisi, ilk kez iki thread'i aynı anda çalıştırmayı başarmıştı. Bu gelişim de hatırı sayılır bir performans artışına neden olmuştu. Bu yüzden olsa gerek, oturmuş olan HyperThreading'li işlemcilerin üretimi, çift çekirdekli işlemcilerle aynı anda devam edecek. Bu tahminimizde pek yanılmadığımız da ortada. Çünkü Test Merkezimize, tam da beklediğimiz gibi, her iki ürün grubunun en yeni temsilcileri ulaştı. Bunlar, çift çekirdek mimarisine sahip olan 820 kod numaralı Pentium D (2,8 GHz) ve 670 kod numaralı Pentium 4 (3,8 GHz).

Pentium D 820, Pentium 4 670'e meydan okuyor

Piyasaya yeni giriş yapan bu işlemciler birbirleri ile kıyaslandığında ilk olarak 1 GHz'lik fark göze çarpıyor. Bu yüzden, çift çe-

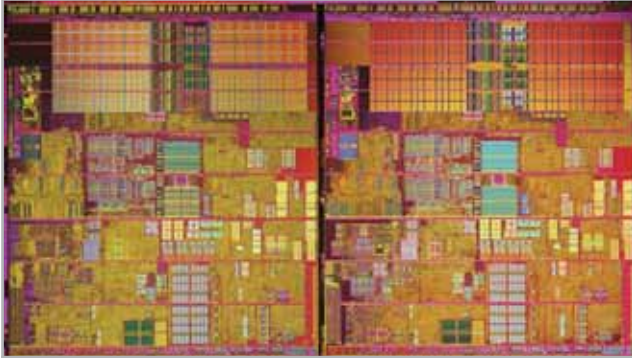

Görünürde aynı:
Intel'in yeni nesil
çift çekirdekli
işlemcileri, Pentium 4
ailesi ile aynı
görünümüne sahip

Temponuz tavana vursun!

kirdekli Pentium D işlemcisinin bu ciddi farka rağmen üstün-
lük sağlayıp sağlayamayacağı sorusu akıllara gelebilir. Bu so-
ruya teorik olarak yaklaştığımızda Single Threaded olarak
programlanan uygulamalarda, çift çekirdek ile tek çekirdek
arasında bir fark olmaması gerektiğini görüyoruz. Bundan do-
layı da işlemciler arasındaki farkın, işin içine MultiThreading
girdiğine ortaya çıkması lazım. Peki, tek fark bu mu?

Çift çekirdekli Pentium D işlemciler görünürde Pentium 4
işlemcilerden farklı görünmüyor. Örneğin her iki işlemci 90
nm teknolojisi ile üretilmiş. Çift çekirdekli işlemcide ikinci çe-
kirdeğin aynı Die üzerinde oturturulmuş olması da görünür-
de bir fark yaratmıyor. Ayrıca Pentium 4 işlemcilerden bildiği-
miz NetBurst mimarisini taşıyan bu iki çekirdek, 1 MB büyük-
lüğünde iki adet ön belleğe sahip. Üstüne üstlük, 800 MHz'lik
FSB değeri ve LGA 775 yuvası, önceki Pentium 4 işlemciler ile
aynı. Aradığımız fark, çift çekirdekli işlemcilerin bir Bus
arayüzü üzerinden haberleşebiliyor olması. Bu da çekirdekler-
in L2 ön belleklerini paylaşabilmelerinin önünü açıyor. Bu
önemli bir artı olmasına karşın, işlemcilerin aşırı derecede
ısınması da en büyük dezavantajları. Intel bu yüzden soğutma
sisteminde görsel bir değişikliğe gitmiş. Bu yeni soğutma siste-
minin farkı, daha büyük bir bakır çekirdeğe sahip olması. Ay-

Çift çekirdek: Pentium D, aynı yapı üzerinde birbirinden
farksız iki adet çekirdek barındırıyor.

rica kenarlıklar da daha ince bir yapı kazanmış durumda. Ürü-
nün güç tüketimi 130 Watt ile ekonomik olmaktan çok uzak.
EIST (Enhanced Intel Speed Step) teknolojisini de buna ekle-
mek lazım, zira EIST ile bir işlemcinin hızı en fazla 2.8 GHz'e
kadar düşürülebilir.

Yeni bir işlemci ile yeni bir yonga seti

Intel'in 600 serisi Pentium 4 ailesi, 630, 640, 650, 660 ve 670 ol-
mak üzere toplam 5 işlemciden oluşuyor. Bu işlemcilerin hızı 3
ile 3,8 GHz arasında değişiyor. 2 MB büyüklüğünde bir ön bel-
leğin yanı sıra, 800 MHz FSB ve Hyper Threading teknolojisine
sahip olan bu işlemciler EMT64T, SpeedStep ve bilgisayar
tampon bellek taşımamak için XD teknolojisini de des-
teklüyorlar. Testimize katılan ve bir işlemciyi güçlü kılan tüm
özelliklere sahip olan Pentium 4 670 işlemcisi, şu an piyasanın
en yüksek saat frekanslı ürünü olmasına karşın 115 Watt'lık
bir güç tüketimine sahip. Bu değer, çift çekirdek mimarisi ile
kıyaslandığında daha düşük ama yine de yeterli değil. İşlemci-
lerle birlikte yeni yonga setlerinin de doğmasına birçoğumuz
alıştık. Bu yüzden işlemcileri kıyaslamaya başlamadan, yeni
yonga setini de kısaca bir gözden geçirelim.

Yeni bir işlemci ile birlikte yeni bir yonga setinin de ortaya

SanDisk™'ten müzik tutkunları için harika bir MP3 çalar. Tek bir AAA
pil ile 15 saat kesintisiz, kristal berraklığındaki ses kalitesiyle müzik
dinleyebilirsiniz. SanDisk® Digital Audio Player, MP3, WMA, WMA-
DRM gibi tüm yaygın müzik
formatlarını destekler. Beraberinde
gelen şeffaf kılıfı ve kol bandı her
ortamda müzik dinleyebilenizi
kolaylaştırır. Geliştirilmiş dijital FM
Stereo Radyosu ve ses kayıt özelliğinin
yanı sıra, şarkıcı ve şarkı isimlerini
görebileceğiniz aydınlatmalı, çoklu satırlı
LCD grafik ekranıyla, SanDisk™'in MP3 çalar
standartlarını ne kadar yükselttiğini görün.

SanDisk
STORE YOUR WORLD IN OURS™

turanlı

Turanlı Elektronik İthalat San. ve Tic. Ltd. Şti.
Tel: (0212) 216 05 20 (pbx) Faks: (0212) 216 05 25
www.turanli.com.tr e-mail: SanDisk@turanli.com.tr

çıkması, artık bizi şaşırtmıyor. Bu yüzden de Intel'in yeni nesil işlemcilerine 945P/G yonga setlerinin eşlik etmesini normal karşıladık. Lakeport olarak adlandırılan bu yeni yonga seti, esasında 955X'in light sürümü. P ve G olmak üzere iki çeşidi bulunan 945 yonga seti, bu yüzden daha çok ofis bilgisayar sistemleri için düşünülmüş bir ürün. P sürümü, baş harfinden de anlaşılacağı üzere, performansa önem veren kullanıcılara yönelik. 945 G ise Graphics Media Accelerator 950 grafik işlemcisi sayesinde tümleşik 3B performansının çitasını biraz daha yükseltmiş görünüyor. GMA900'ün 7,95 GB/sn'lik bant genişliğine karşılık, GMA950 9,93 GB/sn'lik bir performans sergiliyor. ICH7 ile donatılmış olan bu yeni yonga seti, altı adet PCI 2,3 yuvası ile birlikte sekiz adet USB 2.0 arabirimini destekliyor. Matrix Storage teknolojisi adı altında RAID 0/1/5 ve RAID 10 modlarını destekleyen yeni yonga setinde, High Definition Audio işleviyle de ses kanalı ses desteği sunuluyor.

Tüm bunlara rağmen 945P/G genel olarak yeni bir teknoloji değişimi sunmuyor. Ama 915 yonga setine kıyasla çok daha performanslı durumda olduğu da bir gerçek: Örneğin 1.066 MHz'lik FSB ve DDR2-667 bellek modüllerinin desteklenmesi sadece bu yonga seti ile mümkünken, i915'te bu bir hayalden öteye geçmiyor. Gördüğünüz gibi, Intel'de değişimin sonu yok. Peki, bu değişimin önümüzdeki yıllarda nasıl bir yol izleyeceğini merak ediyor musunuz?

Önümüzdeki yıllarda bizi neler bekliyor?

Bu yılın sonunda, inceleme fırsatı bulduğumuz Pentium 4 6xx serisi, yeni teknolojilerle güçlendirilecek. Örneğin, Vanderpool olarak adlandırılan teknoloji sayesinde, birden fazla disk bölümünde birden çok işletim sisteminin aynı anda çalışması mümkün olacak. 2006 yılına girdiğimizde yepyeni bir çekirdek mimarisi ile tanışacağız. Presler olarak adlandırılan bu mimari, 65 nm teknolojisine sahip çift çekirdekli işlemcileri içerecek. Presler'in diğer bir özelliği, her bir çekirdeğin 3,6 GHz'lik sistem saat frekansında çalışması olacak. 2006 yılının üçüncü çeyreğinde 4 MB L2 ön bellekli Conroe işlemcisi piyasaya sürülecek. Çift çekirdek mimarisine sahip olacak olan bu işlemcinin, 2 MB ön bellekli ve tek çekirdekli modelleri de bulunacak. Averill platformunda yer

→ PENTIUM D, PENTIUM 4'E KARŞI

Pentium D 820: Intel'in 2,8 GHz'de çalışan uygun fiyatlı çift çekirdek çözümü. Bu işlemcinin bir özelliği de her bir çekirdeğin 1 MB büyüklüğünde bir ön belleğe sahip olması.

Teknik veriler:

Çekirdek: Smithfield

Ön bellek (L1/L2/L3):

32/2.048/0 KB

Mimari: 90 nm

FSB: 800 MHz

Sistem frekansı: 2,8 GHz

Yuva yapısı: Soket 775

Teknoloji: Çift çekirdek, 64 bit

Pentium 4 670: Tek çekirdekli bu üst uç masaüstü işlemcisi 3,8 GHz'lik bir çalışma frekansına sahip. L2 ön belleği 2 MB büyüklüğünde.

Teknik veriler:

Çekirdek: Prescott 2M

Önbellek (L1/L2/L3):

16/2.048/0 KB

Mimari: 90 nm

FSB: 800 MHz

Sistem frekansı: 3,8 GHz

Yuva yapısı: Soket 775

Teknoloji: Hyperthreading, 64 bit

alacak olan bu işlemci, ICH8 yonga setiyle çalışacak. 2007 yılında da Broadwater adlı bir platform ile tanışacağız. Millville ve Alendale adlı işlemcileri kullanacak olan bu yeni platform, Pentium ve Celeron'un yerlerini alacak. Gelecekteki değişimlerden sonra tekrar günümüze dönelim ve elimizdeki ürünlerin artı ve eksilerini saymaya başlayalım.

Özetle: Fiziksel sanaldan daha iyi

Pentium 4 670, sahip olduğu 3,8 GHz'lik sistem frekansı ile yüksek bir performansa sahip bir işlemci olduğunu belli ediyor. Bu yüksek performans, ne yazık ki sadece Single Threaded uygulamalar için geçerli. Dolayısıyla, çift çekirdekli Pentium D işlemcilerin düşük sistem saat frekansı yüzünden daha düşük sonuçlar vermesini normal karşılamak gerekiyor. Çift çekirdekli işlemciler resim işleme, ses ve video kodlama ya da kod çözme uygulamalarında gerçek gücünü gösteriyor ve daha düşük sistem saat frekansına rağmen daha iyi sonuç verebiliyor.

Sonuçta, Direct 3D ve Open GL gibi Single Threaded uygulamaları çalıştıracak olan kişiler isteklerini 64 bitlik bir Pentium 4 işlemcisi ile karşılamayı tercih edebilirler. Aynı tercih, günümüzün gözde oyunlarını çalıştırmak isteyen kişiler için de geçerli olabilir: Ama işin içine Multiprocessing özelliği girdiğinde, çift çekirdekli Pentium D'nin daha doğru bir seçim olduğunu unutmamak gerekiyor. Zira iki adet fiziksel çekirdeğin Hyperthreading gibi çekirdeklerin birinin sanal olduğu bir sistemden çok daha iyi performans ortaya koyacağı kesin. Ayrıca oyun geliştiricilerinin gelecekte oyunları çok işlemcili sistemleri dikkate alarak yazacaklarını düşünürsek, çift çekirdeğe şimdiden geçmek doğru bir seçim olabilir. Çoğu sistemde bir uygulama çalışırken arka planda anti virüs ya da güvenlik duvarı uygulamaları da yer alır. Bu işlemler multithreading işlemi olarak algılandığında, çift çekirdekli bir işlemci doğal olarak avantajlı duruma geçecektir. Yaptığımız testlerde bu özellik kendisini fazlasıyla belli etti ve birden çok uygulamanın eşzamanlı işletilmesi söz konusu olduğunda, çift çekirdek mimarisi üstünlüğünü gösterebildi. Buna karşın, çift çekirdekli işlemciler tekli uygulamalarda düşük sistem saat frekansına yenik düştüler. Burada da dikkat edilmesi gereken bir nokta var elbette: Bu aslında bir dezavantaj değil çünkü test ettiğimiz çift çekirdekli işlemcilerin aynı saat frekansına sahip tek çekirdekli işlemci ile kıyaslandığında, hiç de aşağı kalır yanı olmadığını da gördük. ■

Ecevit Bıktım, ecevitb@chip.com.tr

(MCSA+MCSE)

YENİ NESİL INTEL İŞLEMÇİLER

Model	Sistem hızı (GHz)	FSB (MHz)	L2 Ön bellek	Çift çekirdek	EM64T	EIST
840	3,2	840	840	840	840	840
830	3,0	830	830	830	830	830
820	2,8	820	820	820	820	820
670	3,8	670	670	670	670	670
660	3,6	660	660	660	660	660
650	3,4	650	650	650	650	650
640	3,2	640	640	640	640	640
630	3,0	630	630	630	630	630
571	3,8	571	571	571	571	571
570	3,8	570	570	570	570	570
561	3,6	561	561	561	561	561
560	3,6	560	560	560	560	560
551	3,4	551	551	551	551	551
550	3,4	550	550	550	550	550
541	3,2	541	541	541	541	541
540	3,2	540	540	540	540	540
531	3,0	531	531	531	531	531
530	3,0	530	530	530	530	530
520	2,8	520	520	520	520	520

İÇİNDEKİLER

59

Mini PC
Aopen Xcube AV-EA65
Taşınabilir hoparlör
JBL On Tour
P3 çalar
Muzio JM-2500

60

Ekrankartı
Gigabyte GeForce 6800 GT
Anakart
EPoX 5NVA+SLI Gold
Cep telefonu
SAMSUNG E7200

62

Lazer işaretleyici
Trust Wireless Presenter
Kasa
AOPEN H700B
Ekrankartı
ABIT RX700LE-Guru

64

MP3 çalar
Olympus m:robe MR-100
İnternet kamerası
D-Link DCS-5300G
LCD TFT monitör
LG L1980Q

66

Ağ depolama birimi
Maxtor Shared Storage 300GB
MP3 çalar
Mobiblu DAH-1700
Kablosuz erişim noktası
Motorola WA840G

68

Anakart
Winfast NF4K8AB-RS
Mini PC
Shuttle ST61G4
MP3 çalar
Creative ZEN

70

ADSL modem
Sagem Fast 1500
Anakart
Soltek SL-915P-G
Cep telefonu
Sony Ericsson K750i

72

Anakart
ASUS P5LD2 Deluxe

80

İşlemci
AMD Athlon 64 X2 4800+

CHIP ONLINE

Geçmiş sayılarda tanıtılan ürünlerden bazılarını www.chip.com.tr/donanim adresinde bulabilirsiniz.

Yeni Donanım TESTLERİ

Bilgisayar piyasasına her ay yeni ürünler katılıyor. CHIP Test Merkezi olarak, bu ürünleri mümkün olduğunca tanıtmayı hedefliyoruz. Her ay bu sayfalarda yeni ve ilginç donanım ürünlerinin incelemelerini bulabilirsiniz.

■ Masaüstü kullanıcıları için işlemcilerde yeni bir dönem başlıyor. Önce 64 bit işlem gücüne sahip işlemciler piyasaya çıktı, şimdi de çift çekirdeğe sahip işlemciler satışa sunuluyor. AMD'nin, bu özelliklerin ikisine birden sahip olan X2 modeli, çoklu uygulamalarla çalışanlara büyük ferahlık sağladığı gibi, Windows XP ile entegre virüs koruması da sunuyor. 64 bit işletim sistemleri ile uyumlu olmasının yanında, oyunlarda ve multimedya uygulamalarda da iyi bir performans yakalayan ürünün incelemesine göz atmanız, PC'lerin evrimi hakkında önemli bir fikir edinmenizi sağlayacak. Diğer ayın ürünü seçimimiz ise ASUS'un P5LD2 Deluxe adlı anakartı. LGA775 işlemci, DDR2 bellek, nVidia SLI, SATA II gibi güncel teknolojileri bir araya getirmesinin yanında analog/dijital

tal TV ile FM radyo yayınlarını alan ve WiFi ağlara bağlanmanızı sağlayan bir kart sunan bu anakart, overclock yapmak isteyen kullanıcılar için de uygun. LCD ekrana geçiş yapmak isteyen veya daha büyük bir LCD ekran satın almak isteyenleri, donanım inceleme sayfalarımızda 19 inç ekran alanına sahip şık bir LG monitör bekliyor. Multimedya ürünlerin meraklıları ise, yeni Creative Zen, Olympus m:robe, JBL hoparlör, Mobiblu ve Muzio MP3 çalar yazılarına göz atabilirler. Ağ çözümleri açısından da doygun bir ay yaşıyoruz, zira incelemeler arasında D-Link IP kamera, Maxtor NAS, Motorola Kablosuz Erişim Noktası ve Sagem ADSL Modem yer alıyor.

Aytun Çelebi, aytun@chip.com.tr,
Yavuz Şahin, yavuz@chip.com.tr

DEĞERLENDİRME

Donanım test sayfalarında, ürünler hakkında detaylı bilgi ve ürünleri puanlandıran bir not sistemi bulabilirsiniz. Puanlama sisteminin karmaşık olmaması için iki kategori oluşturduk. Bunlar "CHIP Puanı" ve satın almada önemli bir rol oynayan "Fiyat/Performans Oranı".

Tüm ürünleri daha önce belirlediğimiz test platformu ve test kriterlerine uygun olarak inceleyip değerlendiriyoruz. Böylece önceki aylarda yer alan benzer ürünleri de birbirleri ile karşılaştırma fırsatını yakalayabilirsiniz. Bu yeni puan sistemini ürünleri daha kolay

değerlendirip sıralandırmak için uygun gördük. Böylece puanlandığımız ürünleri başka ürünler ile kıyaslayıp size göre bir alternatif oluşturup oluşturmadığını belirleyebilirsiniz. Ürünlerin teknik verilerini ayrıca bir kutu halinde vermemizin sebebi ise, ürünler arasında karşılaştırmayı kolaylaştırmak. Burada test edilen ürünler, eğer puanları tutarsa her ay güncellediğimiz TOP 10 listelerimizde yer alabilecekler. Bu sayede piyasada bulunan en iyi 10 ürünü bir bakışta görebilirsiniz. Top 10 listelerinin tamamına www.chip.com.tr adresinden de ulaşabilirsiniz.

TOPLAM CHIP PUANI

çok iyi	■ ■ ■ ■ ■	(100–90 Puan)
iyi	■ ■ ■ ■ ■	(89–75 Puan)
orta	■ ■ ■ ■ ■	(74–60 Puan)
vasat	■ ■ ■ ■ ■	(59–45 Puan)
kötü	■ ■ ■ ■ ■	(44–20 Puan)
çok kötü	■ ■ ■ ■ ■	(19–0 Puan)

FİYAT/PERFORMANS

çok iyi	■ ■ ■ ■ ■	(100–90 Puan)
iyi	■ ■ ■ ■ ■	(89–75 Puan)
orta	■ ■ ■ ■ ■	(74–60 Puan)
vasat	■ ■ ■ ■ ■	(59–45 Puan)
kötü	■ ■ ■ ■ ■	(44–20 Puan)
çok kötü	■ ■ ■ ■ ■	(19–0 Puan)

Mini PC**AOPEN XCUBE AV-EA65**

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Çözüm
BİLGİ İÇİN (216) 540 64 74
WEB www.cozum.com.tr
FİYAT 389 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

İşlemci Intel Pentium 3,2 GHz
Bellek 512 MB DDR SDRAM
Ekran kartı Intel Extreme Graphics 2
Sabit disk 120 GB Seri ATA 72.00 RPM
Boyutu 300 x 200 x 185 mm
Diğer Uzaktan kumanda, kart okuyucu

Taşınabilir hoparlör**JBL ON TOUR**

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

-

FİRMA Baran Elektronik
BİLGİ İÇİN (212) 343 13 68
WEB www.baranltd.com
FİYAT F.A.

TEKNİK VERİLER

Çıkış gücü 3Watt + 3Watt
Frekans aralığı 100Hz – 20KHz
Hoparlör sayısı 2 adet Odyssey Neodymium
Boyutlar 88 x 175 x 35mm
Ağırlık 350gr
Diğer Taşıma çantası

MP3 çalar**MUZIO JM-250**

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Tellioglu
BİLGİ İÇİN (212) 213 34 40
WEB www.tellioglu.com.tr
FİYAT 163 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

Arabirim USB 1.1
Dosyalar MP3, WMA, OGG, ASF
Bellek 256 MB
Ağırlık 56 gr
Boyut 70 x 44,5 x 19,5mm
Diğer 65 bin renkli 4 satır OLED, FM Radyo

HESAPLI EV EĞLENESİ: Masaüstü PC'ler ile eşdeğer güce sahip Mini PC'ler oturma odalarında yerini almaya başladı. Bu cihazlar, küçük boyutları ve şık görünümlerinin yanında, işlevsel olarak bazı farklılıklara da sahipler. Örneğin Microsoft'un Windows Media Center Edition işletim sistemine sahip ev eğlence sistemleri bir uzaktan kumanda yardımıyla TV/radyo yayınlarını alıp bu yayınları kaydedebiliyor, DVD/Fotoğraf/Müzik CD-lerine de erişim sağlıyor. Aopen'ın XCube çözümünde Windows XP Home Edition kullanılmış. Ev eğlencesi için InterVideo Home Theatre yazılımı ve uzaktan kumanda tüm bu saydıklarımızı gerçekleştirebiliyor. Düşük fiyat için Intel i865 yonga setine sahip anakart ve eski yapıdaki (Soket 478) işlemci tercih edilmiş, ancak bu sistem multimedia işlemleri için yeterli. Ön yüzünde de kontrol paneli bulunan AV-EA65'teki kart okuyucu fotoğraf ve veri aktarmak isteyenler için iyi bir çözüm. Eğer yeni oyunları oynamak istiyorsanız anakart üzerindeki AGP 8X yuvasına güçlü bir ekran kartı takmalısınız.

SONUÇ: Aopen, oturma odanız için uygun fiyatlı bir eğlence merkezi oluşturmuş.

- + Windows MCE'den farksız
- + Uygun fiyat
- Eskiye teknolojiler kullanılmış

BASİT VE ŞIK: iPod'un yarattığı etki, eğlence, hatta giyim sektörünü bile etkisi altına almış durumda. Bu noktada iPod için üretilen aksesuarların piyasayı doldurması gayet normal. Hoparlör üreticileri arasında saygın bir yeri olan JBL'in On Tour adlı taşınabilir hoparlör birimi, gerçekten de hem göze hem de kulağa hitap ediyor. Genel çizgileriyle iPod'u anımsatan bu ürün, doğal olarak sadece iPod'a değil, her türlü ses kaynağına bağlanabiliyor. On Tour kapaklı sistemi sayesinde kapatıldığında oldukça az yer kaplıyor. Küçük hoparlör boyutları sizi aldatmasın: Ses, gerek yükseklik gerekse kalite açısından kesinlikle tatminkar. Mükemmel tasarımı ve ses kalitesi sayesinde On Tour MP3 çalarınızın en yakın arkadaşı olarak gittiğiniz her yerde size eşlik edebilir. 4 adet AAA (ince kalem pil) ile çalışan JBL On Tour, beraberinde gelen adaptör yardımıyla da çalışabiliyor. Cihazın üzerindeki iki düğme sayesinde ses yüksekliğini ayarlamanız mümkün.

SONUÇ: JBL On Tour, Apple'ın temel felsefesini kullanıyor: Basit, şık ve kaliteli. Bu taşınabilir hoparlörler, küçük boyutlarına rağmen gayet kaliteli bir ses sunuyor.

- + Küçük boyutlar
- + Yüksek ses kalitesi
- + Başarılı tasarım

RENKLİ EKRANLI MP3 ÇALAR: Muzio'nun birçok modeline geçtiğimiz aylarda donanım inceleme sayfalarımızda yer etmiştik. Bu ay test merkezimize gelen Muzio JM-250 modeliyse, eski modeli olan JM-200 ile aynı dış görünüşe sahip. Fakat teknik özelliklerine baktığımızda birçok farklılık gördük: 65.000 renkli OLED ekrana sahip olan JM-250, farklı renk seçenekleri ile kullanıcıların beğenisine sunuluyor. Hafızasındaki resimleri slayt şov halinde gösterebilmesi ve metin görüntüleyebilmesinin yanı sıra, saat ve alarm göstergesi de bulunuyor. 20 kanal hafızalı FM radyosu ve ses kayıt özelliği bulunan ürünün pil ömrüyse 13 saat olarak belirtilmiş. Kullanıcı tarafından ayarlanabilir 9 kanallı 7 hafızalı ekolayzırı oldukça gelişmiş bulduk. 256 MB belleğe sahip Muzio'da firmware güncelleme, dil öğrenmek isteyenler için farklı çalma hızı ayarlama, sınırsız klasör desteği ve güncellemeyle değiştirilebilen 30 farklı menü dili bulunuyor. Ayrıca başka bir aletten giriş yaparak MP3 biçiminde ses kaydı yapabiliyor. Renkli ekran koruyucuları da şık tasarımı tamamlıyor.

SONUÇ: Muzio JM-250 ergonomik yapısı ve canlı menüsü ile hayatınıza renk getirecek.

- + Metin görüntüleyici
- + Renkli ve geniş ekran
- + Firmware güncelleme

Ekran kartı

**GIGABYTE GEFORCE
6800 GT**
CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■

FİYAT/PERFORMANS -

FİRMA Hızlı sistem, Kont
BİLGİ İÇİN (212) 454 99 00,
(216) 528 55 00
FİYAT F.A.

TEKNİK VERİLER

Yonga seti nVidia GeForce 6800 GT
Bellek 256 MB GDDR3
GPU frekansı 350 MHz
Bellek frekansı 1.000 MHz
Veriyolu PCI Express x 16
Diğer SilentPipe soğutma sistemi

Anakart

EPOX 5NVA+SLI GOLD
CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■

FİRMA Mascom
BİLGİ İÇİN (216) 321 17 00
WEB www.mascom.com.tr
FİYAT 215 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

Form faktörü ATX
Yonga seti nVidia nForce 4 SLI + MCP04
İşlemci yuvası LGA 775
FSB hızı 1.066/800/533 MHz
Bellek yuvası 4 x DDR2 SDRAM
Yuva sayısı 2 x PCIeX16, 2 x PCIeX1, 2 x PCI

Cep telefonu

SAMSUNG E720
CHIP PUANI ■ ■ ■ ■ ■FİYAT/PERFORMANS ■ ■ ■ ■ ■

FİRMA Samsung Türkiye
BİLGİ İÇİN (216)) 340 39 99,
WEB www.samsung.com.tr
FİYAT 369 EURO + KDV

TEKNİK VERİLER

Bağlantı Bluetooth, USB, SyncML
Ekran Dahili 260K TFT ekran,
Harici 65K OLED ekran
Frekans bandı 900/1800/1900
Boyut 91 X 45 X 23.3 mm
Ağırlık 90 gram
Hafıza 88.6MB bütünlük

ÜSTÜN PERFORMANS KARTI: Gigabyte, geçen ay incelediğimiz SilentPipe çözümünü üst düzey nVidia ekran kartına da entegre ederek test merkezimize gönderdi. GeForce 6800 GT işlemcisine sahip bu ürünün, iki yüzü de soğutma bloğu ile kaplı. SilentPipe teknolojisi blokların arasında bulunan ısı aktarma borusunun içerisindeki sıvının, ön yüzden arka yüze aktarılması, daha sonra burada kasa ve güç kaynağı fanı ile soğutulup ön yüze dönmesi prensibi ile soğutma sağlıyordu. Ancak bu üründe durum biraz farklı, çünkü arka yüzde bir fan bulunuyor. Böylece kasanızın içinde güçlü bir soğutma olmasa da fan ekran kartının soğutulması için yeterli oluyor. nVidia'nın çift ekran kartı çözümü olan SLI'ı da destekleyen 6800 GT'nin kutusunda çalışması için gereken ek gücü sağlayan kablo, DV-I/VGA çevirici ve video giriş/çıkış kablolarını bulunduruyor. Overclock aracı, DVD yazılımı ve tam sürüm oyunlar da dahil olduğundan, fiyatının yüksek olduğunu belirtmeliyiz.

SONUÇ: Tamamen oyun performansına adanmış bir PC oluşturan ve bütçe sıkıntısı çekmeyenler için uygun bir çözüm.

- + Az sesli bir soğutma çözümü
- + Yüksek çözünürlükte bile zorlanmıyor
- Yüksek fiyat

INTEL İŞLEMCLİ SLI ANAKART: EPoX'un 5NVA+SLI modeli, nVidia nForce4 SLI yonga seti kullanan ve Intel işlemci yuvasına sahip olan nadir anakartlardan birisi. LGA775 yuvası ile Pentium 4, Pentium D ve Celeron D işlemcileri çalıştırabilen ürün, çift kanal çalışabilen 4 adet DDR2 yuvasına sahip. IDE ve Seri ATA bağlantıları ile güç girişlerinin birbirine yakın olmaları, kablo karmaşasını ortadan kaldırıyor. Ancak PCI-Express yuvalarından birisinin SLI veya tek ekran kartı modunu belirleyen anahtarın hizasında olması PCI Express kart kullanımında sorun çıkartabilir. Artık her anakartta bulunan USB 2.0, PS/2, Paralel ve Seri bağlantı yuvaları ile Gigabit Ethernet ve 8 kanal entegre ses çözümü bulunan donanımda, güç sorununu anında teşhis etmenizi sağlayan, BIOS durumunu ve belleğin kullanım oranını gösteren ayrı LED lambaları bulunması çok iyi. Ayrıca BIOS üzerinden voltaj ve çarpan değerleri ayarlanmaması overclock için uygun bir ürün olduğunu gösteriyor.

SONUÇ: Elindeki donanımlardan daha yüksek performans almak isteyenler için EPoX 5NVA+SLI güvenli bir seçenek

- + Overclock için uygun
- + Güvenlik ve kararlılık ön planda
- + Soğutması başarılı

MOBİL YAŞAMDA SON NOKTA: Mobil yaşam biçimine farklı bir soluk getiren Samsung'un yeni modeli E720, yüksek çözünürlükte fotoğraf ve video çekimine olanak sağlıyor. Ayrıca, MP3 çalabiliyor ve 64 polifonik zil tonunu stereo kalitede sunuyor. Entegre 1 megapiksel çözünürlüklü kamerasıyla fotoğrafın yanında 60 dakikaya kadar yüksek kaliteli video çekebilen E720, bu çekimleri MPEG4 biçiminde kaydedebiliyor. 88,6 MB hafızaya sahip cep telefonu, kendi filmlerinizi çekmenize imkan sağlayan entegre kamera ile 4X dijital züm yapabiliyor. Cep telefonuyla çekilen video görüntüler istenilirse hareketli arka plan görüntüsü olarak da kullanılabilir. Mobil baskı uygulamalarını destekleyen E720'de Bluetooth teknolojisi ve USB bağlantısının yanında IrDA teknolojisi de kolay veri iletişimi için mevcut. E720'deki harici müzik tuşu MP3 dosyalarına çabuk ulaşım sağlıyor. Kameralı cep telefonlarında ilk defa kullanılan bu teknoloji ile bellekteki MP3 parçalarına dış kapaktaki bir tuş ile kolayca ulaşılabilir.

SONUÇ: Tasarımı, kolay kullanım özellikleri ve en son görüntüleme teknolojisi ile başarılı bir mobil çözüm.

- + Tek tuş ile MP3 erişimi
- + MPEG4 video kaydı
- + Kolay kullanım ve başarılı ergonomi

Lazer işaretleyici

**TRUST WIRELESS
PRESENTER TK-3300P**

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Trust
BİLGİ İÇİN +0031 786 54 99 98
WEB www.trust.com.tr
FİYAT 50 EURO

TEKNİK VERİLER

Alıcı tipi	Kablosuz
Arabirim	USB
Mesafe	Yaklaşık 20 metre
Tuş sayısı	Trackball ve 5 tuş
Güç	2 x AAA pil
Boyut	45 x 51 x 120 mm

Kasa

AOPEN H700B

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

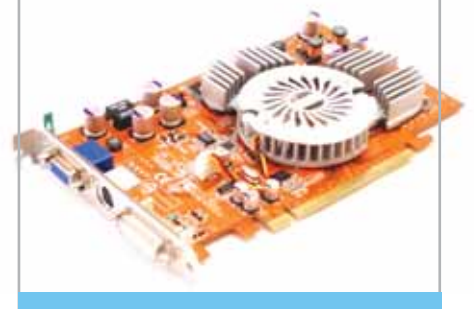

FİRMA Çözüm
BİLGİ İÇİN (212) 540 64 74
WEB www.cozum.com.tr
FİYAT 140 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

Desteklenen yapı	ATX, microATX, Full AT
Genişleme yuvası	6 adet 5,25 inç, 7 adet 3,5 inç
Fan	3 adet
Güç kaynağı	400W
Boyutu	625 x 200 x 475
Ağırlığı	13 Kg

Ekran kartı

ABIT RX700LE-GURU

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Koyuncu. Prodigy
BİLGİ İÇİN (216) 528 88 88,
(212) 272 18 18
FİYAT F.A.

TEKNİK VERİLER

Yonga seti	ATI Radeon X700LE
Bellek	256 MB DDR
VPU frekansı	400 MHz
Bellek frekansı	740 MHz
Veriyolu	PCIe 16X
Diğer	vGuru paneli

SUNUMLARA LAZERLİ KONTROL: Sık sık sunum yapan kişiler bilirler, sunumun anlaşılır olması için bir de lazer işaretleyici kullanırsınız. Ama bu iş sanıldığı kadar kolay değildir. Çünkü elinizdeki lazer işaretleyiciyle, sunum yapacağınız kitlenin karşısında dururken, bir yandan da sunumu yapan bilgisayarı yönetmek gerekir. Bu da işin en önemli yanıdır. Zira, yönetme işini bir başkasına bıraktığınızda, gereken uyumun sağlanamaması durumunda iyi hazırlanmış bir sunum ister istemez kötü hale gelebilir. Ayrıca kabul edersiniz ki, bu oldukça zahmet edici bir yöntem ve profesyonellikten de uzak. Oysa, Trust'ın Wireless Presenter Wireless Presenter TK-3300P adlı ürünü ile bu tür zorluklar yaşamıyorsunuz. Kontrol tamamen sizde oluyor ve lazer işaretleyicisi ile sunumlarınızı istediğiniz gibi yönetebilirsiniz. TK-330P'yi benzer ürünlerinden ayıran fark, kablosuz teknolojiyi (20 metre) desteklemesi. Bu da geniş salonlarda sunum yapmayı kolaylaştırıyor.

SONUÇ: Kurulumu da kullanımı da kolay. Lazer işaretleyici ve Trackball ile 5 tuşun bulunması sunum etkisini arttıran özelliklerden.

- + Radyo alıcı, lazerli işaretçi
- + Alıcı ve verici, başarılı ergonomiye sahip
- + Fare ile benzer tuşlara sahip

PROFESYONEL KASA ÇÖZÜMÜ: Yeni anakartlar birçok donanım bileşenini aynı anda kullanmamıza olanak sağlıyor. Bu raya kadar her şey hoş. Fakat kasanız, eklemeyi düşündüğünüz donanımları barındıracak yere sahip değilse ya da gereken güç beslemesini yapamıyorsa, tüm bu teknolojilerin önemi kalmıyor. Düşünün, güçlü bir güç kaynağı ve her tür donanımı içersinde barındırabilecek bir kasa ile neler yapılmaz ki? Bu ay sunucular için özel bir kasa sistemi olarak da nitelendirdiğimiz Aopen H700B incelememiz altında. Bu profesyonel kasa sistemi, toplam 6 adet 5,25 inç, 7 adet 3,25 inç sürücü yuvası ve 7 adet kart yuvasıyla hem KOBİ'lerde hem de büyük işletmelerde kullanılan sunucular için ideal görünüyor. Aopen marka güç kaynağı, 400 Watt güç desteği veriyor. Ön kapak üzerinde iki adet USB, kulaklık, mikrofon ve Firewire çıkışından oluşan bir panel bulunuyor. Kasanın arka tarafında bulunan iki adet 8cm'lik fan ve yan kapaktaki FanDuct ile ortalama bir hava sirkülasyonu sağlıyor.

SONUÇ: Ürünün güvenli ve etkili kasa sistemi arayan kullanıcılara profesyonel bir çözüm ortağı olacağını düşünüyoruz.

- + Geniş iç tasarımı
- + Etkili güç kaynağı
- Soğutma sistemi ortalama

ORTA SEVİYEDE ÇARPIŞMA SÜRÜYOR: Ekran kartı üreticileri arasındaki yarış, PCI Express arabirimli anakartların yaygınlaşmasının hemen ardından, kaldığı yerden devam ediyor. Kullanıcıların büyük bölümünün orta seviyedeki ekran kartlarına rağbet ettiği düşünülürse, fiyat/performans oranının önemi oraya çıkacaktır. Abit'in yeni modeli olan RX700LE-Guru, orta seviyede yüksek fiyat/performans oranına sahip kartlardan birisi. 128 bitlik bellek veriyolunu, 8 veri hattına sahip mimariyi ve SmartShader özelliğini bu kartta bir araya getiren Abit, anakartlarında görmeye alıştığımız vGuru panelini bu ürüne adapte ederek oldukça yararlı bir çözüm oluşturmuş. Bu panel ile ekran kartınızın çalışma frekansını, yonga seti sıcaklığını, hafıza frekansını, çekirdek voltajını ve fan hızını görebilir, bu değerler üzerinde oynama yapabilirsiniz. Abit'in bellek ve VPU frekanslarını güçlendirdiği donanım, yaptığımız testler sonucunda ATI'nın Radeon X700LE referans kartına göre daha başarılı sonuçlar elde etti.

SONUÇ: Abit RX700LE-Guru, sınırları zorlamak isteyen kullanıcılara orta seviyede iyi bir çözüm sunuyor.

- + Uygun fiyat
- + Başarılı overclock özellikleri
- + Güç desteği yok

MP3 çalar

OLYMPUS M:ROBE MR-100

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Beyaz Teknoloji
BİLGİ İÇİN (212) 449 38 25
WEB www.beyazteknoloji.com
FİYAT 734 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

Kapasite	5GB
Arabirim	USB 2.0
Pil	Entegre Li-Ion
Boyutlar	90 x 52 x 15mm
Ağırlık	100g
Diğer	Ekstra özellik yok

İnternet kamerası

D-LINK DCS-5300G

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA SKY
BİLGİ İÇİN (216) 422 75 05,
WEB www.sky.com.tr
FİYAT 486 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

Arayüz	802.11g/Fast Ethernet
Çözünürlük	704 x 576
Zum	Dijital
Yönetilebilirlik	Web arayüzü üzerinden
Dinamik DNS	Var
Hareket algılayıcı	Var

LCD TFT monitör

LG L1980Q

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Ufotek
BİLGİ İÇİN (212) 336 61 00
WEB www.ufotek.com.tr
FİYAT 675 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

Ekran	LCD TFT
Görüntü alanı	19 inç
Maksimum çözünürlük	1.280 x 1.024 piksel
Nokta aralığı	0,29 mm
Boyut	422 x 71 x 358 mm
Ağırlık	8,5 kg

ÖĞRETMENLERE ÖZEL DİZÜSTÜ: Milli Eğitim Bakanlığı'nın açtığı ihaleyle iki farklı konfigürasyona sahip dizüstü bilgisayar piyasaya çıktı. Hesaplı konfigürasyona sahip sistemlerden birisi Exper tarafından test merkezimize incelenmek üzere gönderildi. Exper Active A3000, aslında ASUS tarafından üretilen, ancak üzerinde Exper logosu taşıyan bir dizüstü. Intel Celeron M işlemcisini 256MB bellek ile bir araya getiriyor. Ancak bu belleğin 64 MB'ı paylaşımlı ekran kartına ayrılıyor. Windows XP Home Edition kurulu olarak gelen sistem, 56K modem, 10/100Mbit Ethernet kartı ve Intel PRO/W2200BG kablosuz ağ kartına sahip. Ek kart takmak isterseniz Exper Active A300 PCMCIA yuvası, ses çıkışları, 4 adet USB 2.0 ve 1 adet Firewire portu ile SD/MMC/MMS ve MS PRO kart okuyucuya sahip. Exper Active'de cep telefonu gibi mobil cihazlarla bağlantı kurabilmek için Bluetooth bağlantısı yok, ancak kızılötesi alıcı bulunuyor. Optik medya için DVD yazıcı yerine 8X DVD okuyan ve 24X CD yazabilen kombo sürücü tercih edilmiş.

SONUÇ: Orta karar bir performansı benzersiz bir fiyatla sunuyor.

- + Ek kısayol tuşları
- + Fiyat/performans oranı
- Yüksek hızlara erişemiyor

KABLOSUZ GÜVENLİK KAMERASI: PC'nin USB arabiriminden bağlanan web kameraları out, ağ ortamına bağlanan internet kameraları in. Öyle ki, ağ kameraları olarak da adlandırılan bu ürünler gün geçtikçe daha fazla ilgi çekiyor. Bunun nedeni de kolay kurulabilmelerinin yanında web ortamından görüntü aktarabilmeleri. Böylece, internet bağlantısı olan herhangi bir PC'den D-Link DCS-5300'ü kullanabilir, evinizde veya ofisinizde neler olup bittiğini görebilirsiniz. DCS-5300G, benzer ürünlerin sahip olduğu Ethernet arabirimine ek olarak 802.11g standardını da destekliyor. Bunun anlamı, kablosuz ağ ortamlarında da görüntü aktarabilmesi. Bu da yerleştirilebileceği alan konusunda esneklik sağlıyor. CCD algılayıcı ile donatılmış olan DCS-5300G, 704 x 576 piksel çözünürlüğünde keskin ve net görüntüler sunarak ilk iyi izlenimi oluşturuyor. Çünkü video görüntüleri MPEG4 biçiminde aktarılıyor. Buna ek olarak, entegre mikrofona sayesinde görüntü ile birlikte seslerin de aktarılması önemli bir özellik.

SONUÇ: Kablosuz ağ teknolojisini destekleyen, güvenlik maksadıyla da kullanılabilen başarılı bir ağ kamerası.

- + Etkili güç kaynağı
- + Web üzerinden kontrol
- Dış kullanıma pek uygun değil

LG'DEN DEKORATİF LCD: LCD monitörler CRT monitörlerin tahtını ele geçirdi. Bunun başlıca sebebi az yer kaplamaları ve parlak bir görüntü sunmaları. LG'nin yeni 19 inç görüntü alanına sahip ürünü olan L1980Q, oldukça şık görünümüyle sizi kolaylıkla cezbedebilir. Siyah ve gri dış yapısı metal ayağı ile birleştiğinde oldukça sağlam bir görüntü oluşturuyor. Sade görünümünün yanında otomatik ayarlama yapabilen dokunmatik menüsü de ürünün bizi etkileyen diğer bir yönü oldu. Yükseklik seviyesi ayarlanabilen L1980Q, yatay ve dikey olarak 160 derecelik bir görüş açısı sunuyor. Teknik değerlere baktığımızda 8ms'lik tepki süresi seri ekran yenileme yapabilmesini sağlıyor. Bu da oyun severler için adeta bir müjde. Üzerinde hem analog hem de dijital giriş bulunan L1980Q'nun 250 cd/m²'lik parlaklık oranı ortalama bir parlaklık sağlıyor. Çalışırken 48 Watt, stand-by konumunda ise 2 Watt güç harcayan ürünün hoparlöre sahip olmaması bizi şaşırtan yanı oldu.

SONUÇ: Monitörünüzün görüntü alanı kadar görünümü de önem taşıyorsa, bu ürün tam size göre.

- + Şık görünüm ve ince yapı
- + Dokunmatik menü sistemi
- Hoparlöre sahip değil

Ağ depolama birimi

MAXTOR SHARED STORAGE 300GB

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Penta
BİLGİ İÇİN (216) 528 00 00
WEB www.penta.com.tr
FİYAT 499 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

Arabirim Ultra ATA 133
Kapasite 300 GB
Boyutlar 41 x 140 x 271mm
Ağırlık 17 kg
Devir hızı 7.200 RPM
Önbellek 16 MB

MP3 çalar

MOBIBLU DAH-1700

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Hızlı sistem
BİLGİ İÇİN (212) 454 99 00
WEB www.hs.com.tr
FİYAT 189 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

Arabirim USB 2.0
Güç Dahili lityum polimer pil
Bellek 256 MB
Ağırlık 35 g.
Boyut 28 x 58 x 22 mm.
Diğer FM radyo, ses kayıt, Video/fotoğraf gösterme

Kablosuz erişim noktası

MOTOROLA WA840G

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Setkom
BİLGİ İÇİN (212) 210 73 23
WEB www.setkom.com.tr
FİYAT 120 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

Arabirim 10/100 Ethernet
Haberleşme standardı 802.11g/b
Hız 11-54 Mbps
Etki alanı 100-400 m
Veri güvenliği WPA, TKIP, AES, 128 bit WEP
Boyut/Ağırlık 105x24x125 mm, 187 g

AĞINIZA 300 GB VERİ DEPOLAMA KAPASİTESİ KATILIR: Bir sabit diski, ağınızdaki bir bilgisayara bağlayıp Windows üzerinden paylaşabilirsiniz. Ancak, dosya alış-verişi sırasında yaşanan sistem darboğazlarının yükünü üzerinizde taşımak istemiyorsanız, NAS (Network Attached Storage) adı verilen ürünler bu problemi çözmek için karşımıza çıkıyor. Ev ve küçük ofis kullanıcılarının ağırlarını hedefleyen bu ürün, temel olarak bir dosya ve yazıcı sunucusu barındırıyor. Tüm ayarlar bir web arabirimi üzerinden değiştirilebiliyor. Güvenlik konusuyla fazla uğraşmak istemiyorsanız ortak bir klasörü paylaşma açabilirsiniz. Çift USB portunu ağ üzerinde yazıcı paylaşımı için kullanabiliyorsunuz ve böylece yazıcılara erişmek için bir PC'nin açık kalma zorunluluğu da ortadan kalkıyor. Disk dolduğunda USB 2.0 portu üzerinden ek sürücüler takılabilir ve yönetilebilir. Donanım, RAID desteği olmadığı için büyük işletmeler tarafından pek uygun görülmemeyebilir.

SONUÇ: Maxtor'un NAS ürünü küçük boyutu ve bağlanabilirliği ile bu tür bir çözüme ihtiyaç duyan ev ve küçük ofis kullanıcıları için ideal bir seçenek.

- + Kurulumu son derece kolay
- + USB 2.0 üzerinden yazıcı paylaşımı
- Log ve raporlama bulunmuyor

İŞLEVLERİ BOYUNDAN BÜYÜK: Hızlı Sistem tarafından ülkemize getirilen Mobiblu'nun DAH-1700 adlı bu modeli, ufak ve hafif olduğundan her cebe rahatça sığıyor ve adeta varlığını hissettirmeden taşıyor. Dahili lityum polimer pili, USB bağlantısıyla şarj edilebiliyor ve 12 saat MP3 çalabiliyor. Ancak sık sık PC bağlantısı kurmak istiyorsanız, USB kablusunu da yanınızda taşımalsınız. 256 MB bellek ise her kullanıcıya hitap etmiyor, fakat 512 ve 1 GB bellek seçenekleri de mevcut. FM radyo, ses kayıt ve Line-in girişi üzerinden farklı cihazlardan kayıt yapabilme özelliklerinin yanında 11 hazır ekolayzır modu, saat ve alarm gibi işlevleri de bulunan Mobiblu, desteklediği .MP3, .OGG, .WMA, .WAV, .ASF, MPEG ve JPEG dosya biçimleriyle benzerlerine nazaran oldukça yetenekli. Bu ürün sadece müzik çalmıyor, 65 milyon renkli OLED ekranında fotoğraf ve video da gösterebiliyor. Fakat ekranın ufak olması bunun önemini biraz azaltıyor.

SONUÇ: Ergonomik tasarımını bir çok işlevle birleştiriyor, fakat video ve fotoğraf görüntüleme özellikleri ufak ekran yüzünden pek işe yaramıyor.

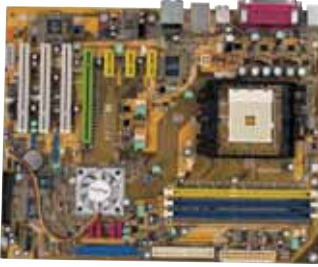
- + Şık görünüm
- + Zengin özellikler
- Ekranı multimedya için ufak

MOTOROLA'DAN KABLOSUZ AĞ TEKNOLOJİLERİNE GİRİŞ: Eskiden bilimkurgu filmlerinde görüp de özendiğimiz kablosuz iletişim teknolojileri, 802.11b ve 802.11g standartlarının yaygınlaşması ile hayal olmaktan çıkarak, gerçeğe dönüştü. Bununla birlikte, çeşitli bağlantı ürünleri de gelişerek bu teknolojiye olan yatırımları arttırdı. Bu pazarda söz sahibi olmak isteyen Motorola da bu alana el atarak WA840G adlı kablosuz erişim noktasını hazırladı. WA840G, sadece 802.11g teknolojisi ile ön plana çıkmıyor: Aygıt, desteklediği protokoller sayesinde çok daha güvenli. WA840G'nin desteklediği Wi-Fi Protected Access (WPA), Temporal Key Integrity Protocol (TKIP) ve Advanced Encryption standartlarına (AES) ek olarak 128 bit şifreleme tekniği, istenmeyen kişileri uzak tutmasını biliyor. Profesyonel bilgi gerektirmeyen kurulum sihirbazı ile her ortama rahatlıkla uyum sağlayabilen bu ürün, sahip olduğu Wireless Distribution System modu sayesinde 4 adet erişim noktası ile de haberleşebiliyor.

SONUÇ: Kablosuz haberleşme standardını birçok ağ yapısına entegre edebilen başarılı ve kolay kullanımlı bir ürün.

- + Etkili performans
- + Güvenlik işlevleri
- Köprü özelliği bulunmuyor

Anakart

WINFAST NF4K8AB-RS

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

-

FİRMA Çözüm, kont
BİLGİ İÇİN (212)540 64 74,
(216) 528 55 00
FİYAT F.A

TEKNİK VERİLER

Form faktörü ATX
Yonga seti nVidia nForce4
İşlemci yuvası Soket 754
FSB hızı 800 MHz HyperTransport
Bellek yuvası 3 x DDR SDRAM
Yuva sayısı 1 x PCIeX16, 3 x PCIeX1, 3 x PCI

Mini PC

SHUTTLE ST61G4

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Hızlı Sistem
BİLGİ İÇİN (0212) 454 99 00
WEB www.hs.com.tr
FİYAT 369 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

İşlemci desteği LGA 775
Bellek desteği DDR SDRAM
Grafik arabirimi Tümlüşük ATI Radeon 9100
Anakart yonga seti ATI RS300 / IXP150
Boyutu 300x200x185mm
Ağırlığı 2,85kg

MP3 çalar

CREATIVE ZEN

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Samsung Türkiye
BİLGİ İÇİN (212) 340 39 99
WEB www.samsung.com.tr
FİYAT 369 EURO + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Kapasite 20 GB
Arabirim USB 2.0
Pil Çıkarılabilir Li-Ion
Desteklediği biçim MP3, WMA, WAV, ADPCM
Boyutlar 62 x 95 x 19mm
Ağırlık 203 g

EKONOMİK 64 BIT TERFİSİ: WinFast multimedya ürünleriyle tanınan bir marka, fakat bu kez elimizde bir anakart bulunuyor. Foxconn'un AMD tabanlı anakart çözümleri, kendi markaları olan WinFast adıyla satılıyor. nVidia'nın nForce4 yonga setini kullanan bu anakart, Soket 754 kullanan AMD Athlon 64 işlemciler için hazırlanmış. Şu an piyasada yaygın olan AMD Athlon 64'ler Soket 939 yuvası için üretilenler, fakat performans bakımından aralarında çok önemli bir fark olduğunu söyleyemeyiz. Soket 754 işlemcilerin fiyatı Soket 939'a nispeten biraz daha düşük. DDR bellek kullanan bu donanım, PCI Express ve 2 adet SATA bağlantısına sahip. IDE ve SATA bağlantıları RAID yapılarak daha fazla performans sağlayabiliyor. Üzerindeki diğer eklentiler ise entegre Realtek 5.1 ses kartı, 100Mbit/sn hızında Broadcom Ethernet. Kart performans olarak ortalama değerler elde ederken, beraberindeki yazılımlar ile performansı artırabilmek mümkün.

SONUÇ: Hem BIOS hem de yazılım ile overclock yapılabilmesi, düşük maliyetle güçlü bir sistem oluşturmak isteyen kullanıcılar adına sevindirici.

- + BIOS veya yazılımla overclock
- + Yüksek fiyat/performans oranı
- Ortalama teknik özellikler

SHUTTLE MEDIA CENTER PC: TV, radyo, müzik seti ve film oynatma özelliklerinin hepsini üzerinde barındıran, oturma odasına özel PC sistemlerini duymuşsunuzdur. Küçük yapıda olan bu sistemler oldukça sessiz çalışıyor ve performanstan da ödün vermiyor. Şimdiden geleceğin trendi olarak görülen bu PC sistemleri, birçok üretici tarafından Barebone adı altında satılıyor. Sözü edilen bu Barebone sistemler, Windows Media Center entegrasyonu ile Ev eğlence sistemine dönüşerek, oturma odasında kullanılmaya hazır hale getiriliyor. Böylece tek bir kumanda ile birçok özelliği yönlendirmek mümkün oluyor. Shuttle XPC SB83G5C işte bu tür bir ürün. Benzerlerinden farkı, müzik, video ve TV özelliklerinin yönetimini kendi ürünü olan XPC MAX Home Theater yazılımı ile yapıyor olması. Dolayısıyla TV Tuner özelliği uzaktan kumanda ile kontrol edilebildiği gibi üzerinde bulunan 109,2 x 13,4 mm'lik ekranından da, yapılan ayarlar görülebiliyor.

SONUÇ: Kendi zevkinize göre oluşturabileceğiniz bu PC sistemi, XPC MAX yazılımı ile oldukça başarılı bir Media Center PC'ye dönüşüyor.

- + Yüksek performans, sessiz çalışma
- + Güncel teknolojinin entegrasyonu
- + Başarılı ergonomik yapı

YENİ ZEN DAHA İYİ: Creative daha önce incelediğimiz Zen modelini yenileyerek test merkezimize bir örnek gönderdi. 40 GB yerine 20 GB kapasiteye sahip yeni Zen, yaklaşık 10.000 şarkı barındırabiliyor. USB bağlantısı ile Creative Zen'i bir depolama aygıtı olarak kullanmak da mümkün. Böylece film, oyun, yazılım gibi farklı verileri kolayca taşıyabilirsiniz. Altı satırlık 1,65 inç boyutundaki LCD ekran, menülerde rahatça dolaşma olanağı sağlıyor. Ortadaki dokunmatik dikey kontrol tuşu işleri büyük ölçüde kolaylaştırıyor. Kulaklıkları takıp müzik dinlemeye başladığınızda ses kalitesi sizi etkileyecek. Bunda Creative Zen'in 96dB'lik sinyal-gürültü oranı da etkili. On bir saat müzik çalabilen Creative ZEN, FM radyo ve mikrofona da sahip. FM radyo yayınlarını kaydedebilen donanım, Microsoft Outlook ile senkronize olması sayesinde ufak bir ajanda işlevi de görüyor. Adres defteri, Takvim ve Yapılacaklar bölümüne notlarınızı kolaylıkla kaydedebilirsiniz. Magnezyum alaşımly şık bir dış tasarıma sahip Creative ZEN'in çevresindeki mavi LED ışık da ilgi çekici.

SONUÇ: Creative Zen benzerlerinden ucuz bir fiyata geniş kapasite sunuyor.

- + Uygun fiyata geniş kapasite
- + FM radyo ve mikrofon
- + Geniş LCD ekran

ADSL modem

SAGEM FAST 1500

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Sentim Telekom
BİLGİ İÇİN (216) 528 33 33
WEB www.sentimtelekom.com.tr
FİYAT 75 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

Form faktörü ATX
Yonga seti nVidia nForce4
İşlemci yuvası Socket 754
FSB hızı 800 MHz HyperTransport
Bellek yuvası 3 x DDR SDRAM
Yuva sayısı 1 x PCIeX16, 3 x PCIeX1, 3 x PCI

Anakart

SOLTEK SL-915P-G

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA BOR-TAY
BİLGİ İÇİN (212) 237 49 81
WEB www.bortay.com.tr
FİYAT 126\$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Form faktörü ATX
Yonga seti Intel 915P + ICH6
İşlemci yuvası LGA 775
FSB hızı 800 MHz
Bellek yuvası 4 x DDR SDRAM
Yuva sayısı 1 x PCIeX16, 3 x PCIeX1, 2 x PCI

Cep telefonu

SONY ERICSSON K750I

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Sony Ericsson
BİLGİ İÇİN (212) 473 77 77
WEB www.sonyericsson.com.tr
FİYAT 720 YTL + KDV

TEKNİK VERİLER

Ekran 176 x 220 piksel TFT, 262K Renk
Bellek 32 MB+ 64 MB
Frekans Bandı 900/1800/1900 MHz
Boyutlar ve ağırlık 100x46x19.5mm, 99g
Konuşma süresi 9 saate kadar (400 saat bekleme)
Diğerleri RDS destekli radyo, Medya oynatıcı

TEK FARKI ADSL2+: Cep telefonu üreticilerinin ADSL teknolojilerine el atması ilk başta oldukça şaşırtıcı gelebilir. Ama bu alana ilgi duymaya başlamalarına şaşırmamak lazım. Çünkü geniş bant haberleşme, sürekli gelişen ve cazibesini artıran büyük bir pazar. Dolayısıyla, herkesin bundan kendisine pay çıkartmak istemesi doğal karşılanmalı. Tıpkı cep telefonu üreticisi Sagem gibi. Test merkezimize ulaşan Sagem Fast 1500 ürünü, üzerinde 4 port Ethernet bağlantısı bulunan standart bir ADSL modem. Benzer ürünler gibi web arayüzünden ayarlanabilen Fast 1500, SPI Firewall'ın yanı sıra NAT/PAT, CHAP/ DHCP, IGMP ve Dinamik DNS işlevlerini desteklemesi ile bilindik bir tablo çiziyor. Yani bir ADSL modemde olması beklenen tüm temel özelliklere sahip bir ürün. Öyle ki 38 x 170 x 140 mm'lik boyut ve 450 gr'lık ağırlık değeri bile standart sayılabilecek değerde. Peki, bu ürünün farklı kılan özelliği ne? Bu ürünün ayırt edici özelliği ADSL2+ standardını desteklemesi.

SONUÇ: ADSL2+ desteği ile ileriye dönük bir ürün. Kurulumu ve kullanımı oldukça kolay.

- + ADSL2+ standardını destekliyor
- + Başarılı güvenlik duvarı
- + Kolay kurulum ve kullanım

İŞLEMÇİDE INTEL TERFİSİ: İş donanımına gelince, bilgisayar meraklılarının önünde çok sayıda seçenek var. İşlemci konusunda yol ayrımı Intel ve AMD arasında bulunuyor. Soltek SL915P-G modeli, Intel'in LGA 775 soketine sahip yeni Pentium işlemcileri için üretilmiş, kuzey ve güney köprülerini pasif soğutma bloklarıyla kapatarak sessiz ve kararlı çalışma ortamı sağlayan bir anakart. 4 GB'a kadar 400 MHz hızında çalışan DDR bellekleri, çift kanal çalıştırabilen üründe 1 adet ekran kartı, 3 adet de diğer dahili kartlar için PCI Express yuva yer alırken, eski PCI'lar için yuvalar da unutulmamış. Floppy girişi, seri, paralel ve PS/2 portlarının bulunması eski teknolojilere de açık oluşunun bir göstergesi. Depolama için Seri ATA yuvaları bulunması artık bir gereklilik halini aldı, ancak Paralel ATA bağlantıları için sadece bir yuva var. Dolayısıyla bu yuvayı kullanarak en fazla iki adet cihazı çalıştırabilirsiniz. Bunun yanı sıra, Gigabit Ethernet, AC'97 (8 kanal) ses kartı ve 8 USB yuvası artık her anakartta görülebilen eklentiler.

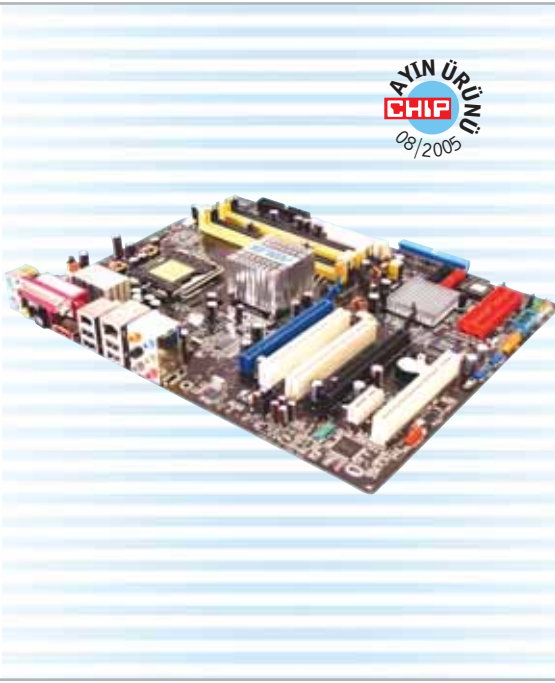
SONUÇ: Eğer siz de bir Intelciyseniz, Soltek sistem güncellemesi için size iyi bir seçenek sunuyor.

- + Overclock için uygun bir ürün
- + Sessiz ve stabil çalışma sağlıyor
- + Yazılım desteği

HEPSİ SONY ERICSSON'DA BİR ARADA: Cep telefonlarının gelişmiş özelliklere sahip olması artık sıradan bir olay haline geldi. Yine de üreticiler, yeni modellerinde yaptıkları ufak rötuşlarla şaşırtıcı olmayı başarabiliyor. MP3 çalar özelliğine sahip Sony Ericsson K750i, kutudan çıkan 64MB'lık Memory Stick Duo ile 32 MB dahili kullanıcı belleğini birleştirerek, ortalamanın üzerinde bir kapasite sunuyor. K750i'nin radyosu da mevcut. RDS destekli bu radyo, bu teknolojiyi destekleyen istasyonları dinlerken, çalınan şarkının adını da görmenizi sağlıyor. Bu henüz birçok müzik setinde bile bulunmayan bir özellik. 2 Megapiksel çözünürlükte fotoğraf çekebilen ürünün yüksek çözünürlüğü kadar, güçlü dahili ışığı sayesinde loş ortamlarda da nispeten kaliteli fotoğraflar çekmesi bizi etkiledi. GPRS ve Bluetooth desteği sayesinde, PC bağlantısı kurulduktan sonra Outlook ve Lotus Notes yazılımlarıyla senkronize olabiliyor. Ürünle birlikte gelen USB kablosu PC ile 2,5 Mbit/sn hızında veri aktarımı sağlıyor.

SONUÇ: Video oynatıp MP3 çalabilen, kaliteli fotoğraf çekebilen bir cep telefonu arayanlar için oldukça cazip.

- + RDS özellikli FM radyo
- + Hızlı işlemci
- + Başarılı tasarım

Anakart	
ASUS P5LD2 DELUXE	
CHIP PUANI	★★★★★
FİYAT/PERFORMANS	-
+ SATA II ve hot-swap depolama + TV, FM ve WiFi kartı + Soğutma ve overclock özellikleri	
FİRMA	Boğaziçi, Çizgi
BİLGİ İÇİN	(212) 217 29 29
WEB	www.asus.com.tr
FİYAT	F.A.
TEKNİK ÖZELLİKLER	
Form faktörü	ATX
Yonga seti	Intel 945P + ICH7R
İşlemci yuvası	LGA 775
FSB hızı	1.066/800/533 MHz
Bellek yuvası	4 x DDR2 SDRAM
Yuva sayısı	2 x PCIeX16, 1 x PCIeX1, 3 x PCI

ılabilir. Bellek konusunda da çıta, 800 MHz hızında çift kanal çalışabilen DDR2 bellek yuvaları ile yukarı taşınmış.

Yeni Seri ATA ile hızlı transfer P5DL2 Deluxe depolama açısından da oldukça güçlü silahlara sahip. Seri ATA 2 olarak da adlandırılan yeni arabirim, yüksek veri aktarım hızlarına erişmek isteyenler için eskisinden iki kat daha fazla veriyolu bant genişliği sunuyor. Arka yüzdeki giriş/çıkış panelinde de yer alan hot-swap Seri ATA bağlantısı ile sistemi kapatıp açmadan donanım ekleyebilirsiniz. Bir çoklayıcı ile bu yuva üzerinden 16 yeni depolama birimini eklenebiliyor. Matrix Storage özellikli RAID desteği ise güçlü bir sunucu yaratmak isteyenlere aradıklarını veriyor. Üzerinde iki adet PCI Express x16 yuvası bulunduran anakartın kutusundan esnek bir SLI bağlantısı çıkmasına karşın, anakartın SLI desteklememesi biraz anlamsız olmuş. Yine de bu iki çıkışa birer ekran kartı takarak, çoklu ekran çıkışı alabilirsiniz.

Tek kart ile FM radyo, TV ve WiFi!

ASUS, multimedia yönünden de zengin seçenekler sunuyor. Entegre ses çözümü High Definition Audio desteğine sahip. Beraberinde gelen FM radyo özellikli TV kartı, hem analog hem de dijital TV (DVB-T) yayınlarını izlemenize izin veriyor. Henüz ülkemizde bu yönde bir gelişme olmasa da, geleceğin TV standardı olarak görülen High Definition TV desteğinin bulunması etkileyici. Kutudan çıkan uzaktan kumanda, rahatına düşkün kullanıcıları sevindirecek. Yazılım paketi ise kaydedilen yayınlar üzerinde oynamayı, DVD seyretmeyi, hazırlamayı ve optik bir medyaya yazabilmenizi kolaylaştırıyor. Kartın üzerindeki WiFi anten girişinin ise en beğendiğimiz eklenti olduğunu söyleyebiliriz.

Bu eklentiyle kablosuz bir erişim noktası üzerinden internet bağlantısı kurabilir, WiFi bağlantısına sahip diğer cihazlarla veri alışverişinde bulunabilirsiniz. Ayrıca, BIOS üzerinden işlemci, bellek gibi önemli bileşenlerin voltaj, hız çarpanı değerlerini değiştirerek daha hızlı bir bilgisayar yaratabileceğinizi de hatırlatalım. Yeni teknolojileri zengin bir kutu içeriğiyle birleştirerek yüksek performansa sahip bir ev eğlence bilgisayarı oluşturmak isteyen kullanıcılar için ASUS P5LD2 Deluxe biçilmiş kaftan.

Anakart: Asus P5LD2 Deluxe

Beklediğiniz her şey ve fazlası...

ASUS KENDİSİYLE YARIŞIYOR: Çoğu kullanıcı tarafından pek önem verilmeyen veya bilinmeyen yönüyle anakart, tüm donanımları birleştiren ve sistem performansının seviyesini belirleyen donanımdır. Kullanmak istediğiniz her şeyin anakart ile uyumlu olması, anakart tarafından desteklenmesi gerekir. Şimdiye kadar az sayıda anakart farklı genişleme seçenekleri sunmayı başardı. ASUS, bu durumun farkında olacak ki, uzun süredir görmediğimiz kadar zengin bir anakart orta-

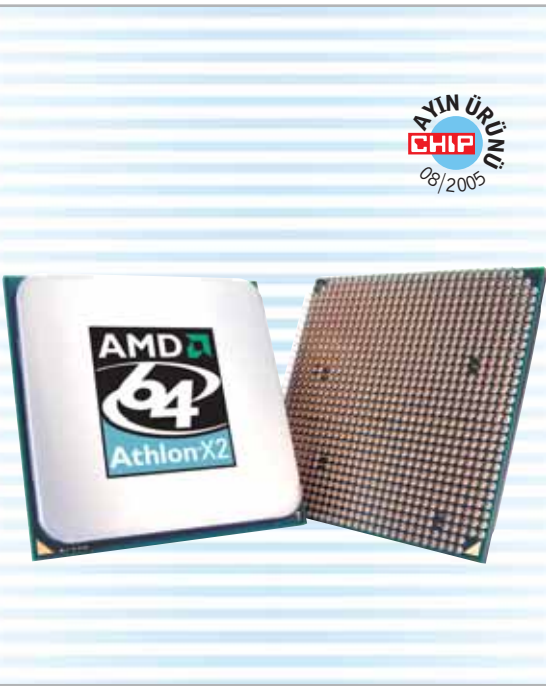
ya çıkartmış. Test merkezimize gönderilen P5LD2 Deluxe, ASUS'un AiLife serisine ait yeni bir model. Kullanıcıların kişisel bilgisayar tecrübesine yeni bir tarz katmayı hedefleyen bu serideki kartlar gibi P5LD2 Deluxe de WiFi (kablosuz ağ bağlantısı) ile TV/FM dinleme ve kaydetme özelliklerini sunuyor.

Sessiz kasa için fansız tasarım

ASUS sessiz bilgisayar arayışındakilere bir nebze olsun katkı sağlamak için kuzey ve güney köprüsü üzerini fansız pasif soğutma blokları ile kaplamış. Anakartın arka yüzüne baktığımızda ise işlemci yuvasının arkasındaki yüzeyin kalınlaştırılmış olduğunu görüyoruz. StackCool adlı bu yeni tasarımda, kullanılan kaplama malzemesi artırılarak, işlemcinin yarattığı ısıanın anakart üzerinden daha kolay atılması sağlanıyor. Yeni nesil Intel işlemciye sahip bir sistem oluşturmak isteyenleri hedefleyen ASUS, üründe LGA775 işlemci yuvasını tercih etmiş. Böylece, Pentium D, Pentium 4 ve Celeron D işlemciler kulla-

Sessiz mimari: Kullanıcıların çağrısına kulak veren Asus, anakart üzerinde ses yapan bileşenleri kaldırmış.

AYIN ÜRÜNÜ
CHIP
08/2005

İşlemci	
AMD ATHLON 64 X2 4800+	
CHIP PUANI	■■■■■
FİYAT/PERFORMANS	■■■■■
- Çift çekirdek mimarisi - Yüksek performans - Cool'n'Quiet ile enerji tasarrufu	
FİRMA	AMD Türkiye
BİLGİ İÇİN	(216) 362 46 24, (216) 528 55 00
FİYAT	349 \$ + KDV
TEKNİK VERİLER	
Çekirdek saat hızı	2,4 GHz
FSB hızı	2 GHz HyperTransport
Ön bellek	256KB + 2 MB
Transistör sayısı	233 milyon
Yuva tipi	Socket 939
Diğer özellikler	Çift Çekirdek, EM64T, Cool'n'Quiet, 128-bit SSE/SSE2/SSE3

de fazla ısınmayan bir işlemci ortaya çıkarıyor.

Donanımsal virüs koruması

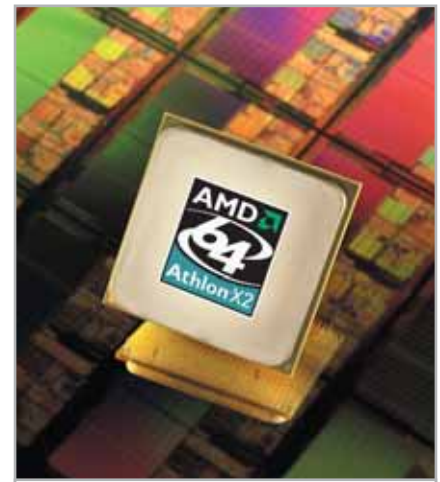
AMD 64 bit işlem gücüne eksiksiz olarak sahip olan X2, virüslere karşı da Microsoft Windows XP ve XP 64 (64 bit) işletim sistemi ile birlikte çalışıyor ve donanımsal olarak şüpheli veya bilinmeyen etkinlikleri engelleyebiliyor.

Performans açısından baktığımızda şu an büyük çoğunlukta olan 32 bit uygulamalar ve işletim sistemleri ile tam uyumluluğa sahip olan X2, yeni 64 bit işletim sistemi ve uygulamaları ile çalışmak için tasarlanmış bir işlemci. Çift çekirdeğin sağladığı avantaj ise tıpkı aynı anda iki işlemci çalıştırır gibi işlem yapabilmesini sağlaması. Bu da yazılım ve oyun üreticilerine, bu işlemcilerle daha yüksek performans sunan uygulamalar geliştirme şansı tanıyor. Özetlersek, çift çekirdeğe sahip bir işlemci masafütü kullanıcılarına yakın bir gelecekte büyük performans kazançları sağlayacak.

3B oyunlarda üstün performans

Test merkezimizde yaptığımız performans testleri, X2'nin tek işlem yapan uygulamalarda eşdeğer hızdaki işlemcilerle başa baş performans sunduğunu gösterirken, çift işlemciler için hazırlanan test ortamlarında da çift çekirdeğe sahip eşdeğer işlemcilerden daha üstün olduğunu gösterdi. AMD X2'nin özellikle 3 boyutlu uygulamalarda şimdiden çok güçlü olduğunu eklemeliyiz.

SONUÇ: AMD X2, 64 bit uygulamalar kadar oyunlarda da performans çitasını yükseğe taşıyor.

Azalan güç tüketimi: AMD'nin çift çekirdekli işlemcisi benzerlerinden daha az güç gereksinimi duyuyor.

İşlemci: Athlon 64 X2 4800+

AMD X2 ile az zamanda çok iş

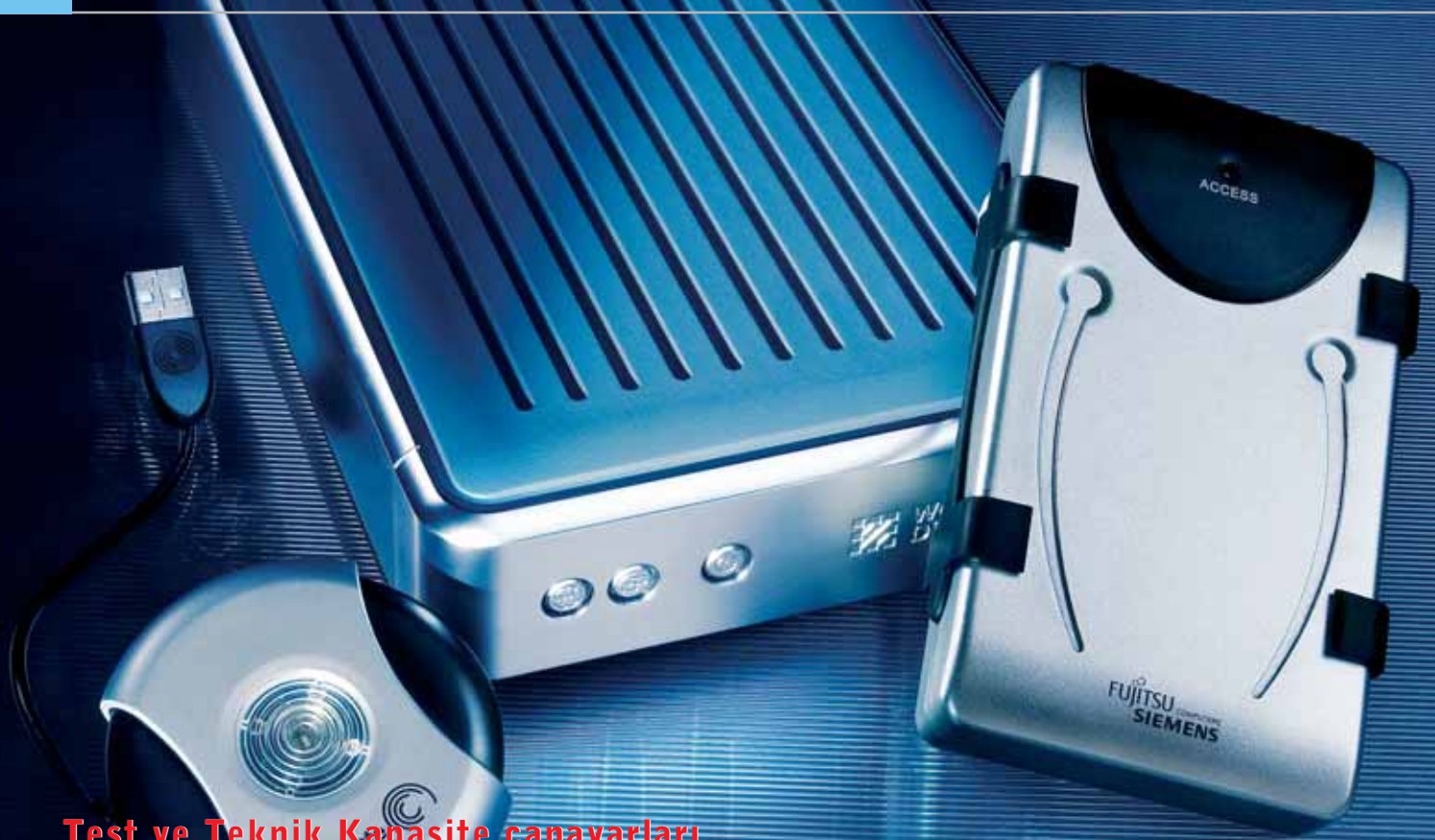
AMD İLE TEK KOLTUKTA İKİ KARPUZ: Masaüstü bilgisayarlar birçok açıdan büyük bir değişim evresi içerisinde. Bir yandan temel arabirim olan PCI yerini PCI Express'e bırakırken, diğer yandan bellekler de daha hızlı DDR2 belleklere dönüşüyor. Yenilenen bilgi işleme gücünü elde etmek isteyen kullanıcılar anakart ve diğer donanım bileşenlerini değiştirirken, işlemci üreticileri de belki de uzun süredir bekledikleri bu süreci yeni masaüstü işlemcilerle tamamladılar.

AMD, Athlon 64 ile 64 bit işlemcileri masaüstüne taşıyarak başlattığı bu çıkışı, Athlon 64 X2 ile sürdürüyor. Test merkezimize gönderilen örnek ürün, AMD işlemcili yeni sistemlerde sık rastladığımız nVidia'ya ait nForce 4 SLI yonga setini taşıyan bir anakart ile geldi.

64 bit ve çift çekirdek bir arada

İçerisinde her biri 2,4 GHz işlem hızına sahip iki çekirdek yer alan Athlon 64 X2 4800+, toplam 256KB L1 ve 2 MB L2 ön belleğe sahip. Bunun şimdiye kadar bir AMD işlemcide gördüğümüz en büyük

önbellek olduğunu belirtmeliyiz. Bilgisayarın normal çalışma seyri içerisinde oluşan bellek ve performans darboğazlarını önlemek için, HyperTransport teknolojisinden faydalanılmış. 64 bit işlemcilerle aynı işlemci yuvasını kullanan X2, böylece çift yönlü 2 GHz'e varan bir FSB hızından yararlanabiliyor. 90nm mimarisine geçen AMD, böylelikle işlemcinin daha ufak boyutlarda olmasını, dolayısıyla çift çekirdeğin diğer 64 bit işlemcilerle aynı yuvada çalışabilmesini sağlıyor. İşlemcinin boyutlarının ufalması mühendislik açısından önemli bir gelişme fakat son kullanıcıya daha fazla ısınma problemi getiriyor. En azından bu durum teoride böyle, çünkü AMD X2, Intel'in çift çekirdekli işlemcisine oranla daha az voltaj harcıyor. Sessiz ve serin bir çalışma sunması amacıyla Cool'n'Quiet teknolojisi de bulunuyor. Tercihe bağlı bu seçenek aktifken, sistemin yoğun olarak kullanılmadığı esnada, işlemci hızını ve voltajını düşürerek hem daha sessiz bir PC, hem

Test ve Teknik Kapasite canavarları

25 harici sabit disk karşılaştırmalı testte

Hızlı ADSL bağlantısının yaygınlaşmasıyla sabit diskler yetersiz kalıyor ve kullanıcılar harici sabit disklere yöneliyor. Büyük boyutlu verilerin, filmlerin ve MP3'lerin depolanmasının yanında taşınmasına da olanak tanıyan bu kullanışlı ürünleri satın alırken, dikkat etmeniz gerekenleri bu yazıda anlatıyoruz.

» Karşılaştırmalı testimizde...

CHIP Test Merkezi, 5 ile 400 GB arasında değişen toplam 25 adet diski üç kategori altında test etti. Söz edilen bu harici disklerin on tanesi 3,5 inç, on tanesi 2,5 inç ve kalan 5 tanesi de 1 inç kategorilerinde toplandı.

Garanti: Harici sabit disklerin çalışma ömürleri 78

Uygulama: Kendi harici sabit diskinizi kendiniz yapın 80

Değişiklik isteyenlere: Verileri yedeklemek için farklı alternatifler 82

Tablo: Teknik veriler ve test sonuçları bir arada 84

Yüksek kapasiteli veri yedekleme ve taşıma için mükemmel bir seçenek teşkil eden sabit diskler, bu yüzden büyük rağbet görüyor. Bunun farkında olan donanım üreticileri de birbirinden farklı ürünleri gün be gün piyasaya sürüyor.

Durum böyle olunca, 1 inçlik modellerden tutun da 3,5 inç kadar her biçimde ve her gereksinime uygun harici sabit diskler bulmak mümkün oluyor. Sistem imajlarının ya da önemli bilgilerin hemen yedeklenmesine izin vermeleri, bu tarz ürünlerin kullanım alanını genişletiyor. Tek tuşla yedeklemeden tutun da müzik arşivini depolayıp her gittiğiniz yere taşımaya kadar hiçbir isteğinizi yanıtsız bırakmayan bu modeller, teoride 480

Mbit/sn veri aktarım oranıyla çok da hızlı görünüyor. Oysa pratikte kazın ayağı öyle değil; hatta veri aktarım hızı oldukça karmaşık bir konu.

Performans: Köprü yongası performansı frenliyor

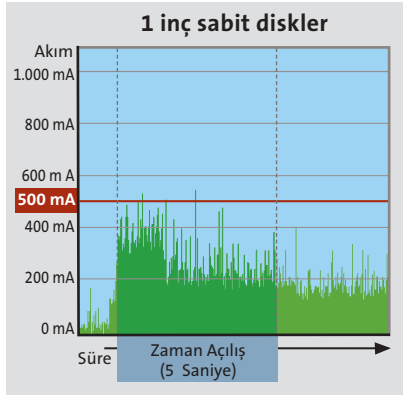
Harici bir diskin verileri aktarabilmesi için, yani P-ATA disklerdeki paralel sinyallerin seri sinyallere dönüştürülüp USB2.0, Firewire ve LAN arabiriminden bilgisayara aktarılabilmesi için bir köprü yongasına (Bridge-Chip'e) ihtiyaç duyulur. Genesys Logic'in GL811E, Prolific'in PL-2507 ya da Cypress'in CY7C68300A ürünleri, bu tür yongaların başta gelenleri. Her üç ürün de birbirine yakın perfor-

SABİT DİSKLERİN ÇEKTIĞİ GÜÇ

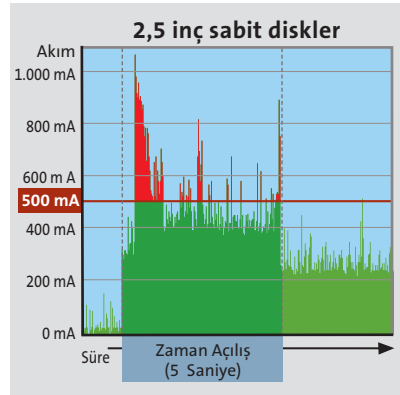
» 2,5 inç'lik diskler aşırı akım çekiyor

Harici cihazlar, USB standartlarına göre her bir USB portundan 500 mA akım çekebilir. 1 inçlik sabit diskler düşük bir güç ile çalışabildikleri için bu standardın şartnamelerine uyuyor. Oysa 2,5 inçlik disklerde taban tabana zıt bir durum söz konusu. Yaptığımız incelemelerde bu disklerin ortalama 1.100 mA akım çektiğini gördük. Bunun anlamı, birçok ana-

kartın gerilim dağılım özelliğinin bu değerler altında düzgün çalışmaması ve bundan dolayı da PC sisteminin kararlılıktan ödün vermesi. Bu oldukça önemli bir konu çünkü koruma devresine sahip olmayan anakartların böyle bir durumda çökmesi işten bile değil. Bu yüzden harici bir güç adaptörüne ya da fazladan bir port işgal eden bir Y-USB kablolu gerekli.

Çevreye duyarlı: 1 inçlik sabit diskler 500 mA'nın altında akım çektikleri için USB standartlarını tam olarak yerine getiriyor.

Riskli: 2,5 inçlik sabit diskler 500 mA sınırını %100 aşıyor. Bu da çalışma sırasında sorun anlamına geliyor.

mans değerlerine sahip. Dezavantajları ise yazmada 25 MB/sn, okumada da 30 MB/sn'lik bir veri aktarma sınırına sahip olmaları. 1 inçlik diskler zaten bu değere ulaşmadıkları için darboğazdan etkilenmiyorlar ve benzer bir yorumu, 2,5 inçlik diskler için de yapmak mümkün. Dolayısıyla, darboğazdan sadece 3,5 inçlik harici diskler etkileniyor.

Hatta bu frenleme etkisi öyle büyük ki, çoğu 3,5 inçlik diskin performansında %50'ye varan kayıplar gerçekleşiyor. Testimizin birincisi olan Lacie Big Disk Extreme bunun için iyi bir örnek. Firewire-800 arabirimine sahip olan bu ürün, iki adet 160 GB diskin RAID-0 modunda (Striping) çalışması yüzünden saniyede 80 MB'lık bir teorik veri aktarım hızına ulaşıyor. Fakat köprü denetçisinin yarattığı darboğaz yüzünden bu oran, hızlı Firewire 800'e rağmen saniyede 65 MB'ı geçemiyor.

Firewire 800 arabirimi, yaygın USB 2.0 ve Firewire 400 ile kıyaslandığında iki kat fazla hız sunduğu için, özellikle yüksek performanslı sistemlerin tercih sebebi. Performans meraklılarının ihtiyaçlarının tümüyle karşılayabilen tek arabirim bu olsa da, Windows tabanlı PC'lerin çok az bir kısmı bu arabirimi üzerinde bulunduru-

yor. Yani, Firewire 800'ün baş döndürücü hızından faydalanabilmek için ya fazladan bir arabirim kartına ya da bu portu üzerinde standart olarak bulunduran bir Apple Power PC G5'e sahip olmak şart. Bu yüzden de üreticiler USB 2.0 ve Firewire 400 arabirimlerini yeğliyor. Örneğin, 1 inç boyutundaki sabit disklerin hepsinde USB 2.0 arabirimi yer alıyor. 2,5 inçlerin hemen hemen hepsi, 3,5 inçlik disklerin de bir bölümü USB 2.0 arabirimine ek olarak Firewire 400 bağlantısı bulunduruyor.

Teorik olarak saniyede 50 MB'lık (400 MBit/sn) bir veri transfer hızına sahip olan USB 2.0 ve Firewire arabirimleri, görünürde pek de fena sayılmaz. Fakat bu arabirimlerin de köprü yongası yüzünden gerçek değerlerinde çalışmaması, performans tutkunlarını mecburen Firewire 800'e yönlendiriyor.

3,5 inç disklerde testimizin birincisi olan Lacie, yukarıda da belirttiğimiz gibi Firewire 800 arabirimi (800 MBit/s = 100 MB/s)

ile büyük süksse topluyor. İlgimizi çeken diğer ürünler, USB 2.0 arabirimini yanı sıra 100 Mbit/sn'lik (12,5 MB/s) LAN arabirimine sahip olan Ximeta ve Freecom oldu. Tak - çalıştır mantığı ile ağ yapılarına sorunsuzca eklenebilen bu ürünler, ağ üzerinde birçok kullanıcının aynı anda verilere ulaşabilmesi gibi büyük bir avantajı da beraberinde getiriyor. Öyle ki, çeşitli verilerin yanı sıra, MP3 ve video dosyalarını da yedekleyen bu ürünün, gerek fiyatı, gerekse de düşük güç tüketimi ile başarılı bir sunucu alternatifi olduğu söylenebilir.

Taşınabilirlik: Sadece 1 inçlik diskler adaptör gerektirmiyor

Taşınabilirlik konusunda 1 inçlik disklerin 2,5 ve 3,5 inç büyüklüğündeki disklerden çok daha avantajlı oldukları, bir gerçek. Bu ürünlerin harici bir güç adaptörüne ihtiyaç duymamaları en önemli avantajları. 1 Watt'ın altındaki güç tüketimi, USB portu üzerinden güç beslemesinin yolunu açıyor. Tabii 1 inçlik disklerin özellikleri bununla sınırlı değil. 40 (Archos, TrekStor) ile 70g (Seagate) arasında değişen ağırlık değerlerinin yanı sıra, boyutlarının da oldukça küçük olması, bu ürünlerin gömlek cebinde taşınabilmesi- ne olanak sağlıyor.

Ayrıca USB portuna takılır takılmaz Windows işletim sistemine herhangi bir sürücü kurmadan (Windows Me üstü için geçerli) kurulup çalışabilmesi de yabana atılmayacak bir özellik. Bu avantajlarına karşın, 1 inçlik disklerin düşük bir veri aktarım hızına (maks. 6 MB/sn) sahip olmaları, onları artık saniyede 20 MB'lık aktarım oranına ulaşan Flash bellekler →

Farklı Arabirim sayesinde performans artışı: USB 2.0 1 ve Firewire 2 günümüzde kullanılan en sık kullanılan arabirimlerden LAN 3 ve Firewire 800 4 daha az kullanılıyor.

SABİT DİSKLERDE GARANTİ

Birçok kullanıcı, çalışan bir sabit diskin, daha garanti süresi dolmadan bozulması sonucunda ne yapacağını bilmez. Bu yazıda sizlere ürünün hangi durumda garanti kapsamında olduğu ve üretici tarafından değiştirildiğine dair ipuçları vereceğiz.

✓ **Garanti süresi:** Disk üreticilerinin ülkemizde en az iki yıllık garanti taahhüt etmeleri gerekiyor. Bu yüzden, sabit disk bozulduğunda yapmanız gereken ilk iş üreticinin web sayfasından ürünün seri numarasını girip garanti durumunu kontrol etmek. Örneğin Hitachi, Maxtor, Seagate ve Western Digital, Web sitelerinin destek bölümünde oldukça kullanışlı bir RMA-Handling (Return Material Authorization) desteği sunuyor. Yani seri numarasını girdikten sonra size verilen RMA numarası ile ürünü üreticiye yollamak mümkün.

✓ **Çalışma ömrü:** Çalışma ömrü: Birçok S-ATA ve P-ATA diskin ortalama 5 yıllık ya da 20.000 saatlik çalışma ömrü var. Hesapladığınızda, bu değerlerin satıcının size sunduğu garanti süresinin iki katına denk geldiğini bulabilirsiniz, ama dikkatli olun: Sözü geçen çalışma ömrü günde 11 saatlik bir çalışma için geçerli. Dolayısıyla 24 saatlik kesintisiz bir çalışmada, ürün ömrü de ona göre kısalıyor. SCSI diskleri bu hesabın dışında tutmakta fayda var; bu ürünler zaten kesintisiz çalışma için tasarlanmışlar. Testimize katılan harici sabit disk ürünlerinin hiçbirinde SCSI disk teknolojisi kullanılmadığını gördük.

✓ **Değişim:** Test ettiğimiz harici disklerin hepsi sorunsuz çalıştı. Buna karşın 24 saatlik sürekli bir çalışma söz konusu olduğunda, diskin çökme riski artıyor. 24 saatlik bir çalışma temposu, iki yıllık bir süre içinde 20.000 saatlik bir çalışma süresinin (ısı etkisinin katılmadığı teorik değer) zaten dolmasına neden oluyor. Seagate gibi birçok üretici, sabit diskin 20.000 saatlik çalışma süresinin geçmesi ve diskin bozulması durumunda, ürünü birebir değiştiriyor.

✓ **Dönme hızı:** Üreticiler, 5.400 rpm hızında 3,5 inç yapılı bir diskin ömrünün, 7.200 rpm'lik bir diskinkine aynı olduğunu iddia ediyorlar.

CHIP Test Merkezi olarak üreticilerle aynı fikirde olmadığımızı söylemeliyiz. Nedeni, daha hızlı dönen disklerin yüksek ısı değerleri yüzünden daha etkili bir soğutmaya ihtiyaç duymaları.

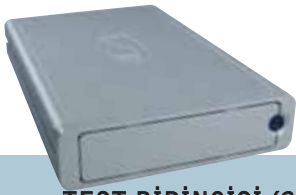
Sözü edilen bu ısının diskin yapısından atılması o kadar kolay değil. Dolayısıyla, daha hızlı dönen ve daha fazla ısınan, böylece daha çabuk yıpranan bir diskin 5.400 rpm'lik bir diskle aynı ömre sahip olacağına inanmıyoruz.

karşısında dezavantajlı duruma düşürüyor ve pratikte ne kadar etkili bir seçenek olduklarının sorgulanmasına yol açıyor. Esasında bu sorunun cevabı oldukça basit: Ekonomik bir çözüme önem veren kişiler, seçimini bu disklerden yana kullanmalılar. Zira 2 GB üstü kapasiteli Flash bellekler, aynı kapasite değerli 1 inçlik sabit disklerle göre %30 daha pahalı.

2,5 inç disklerde durum biraz daha farklı: 180 ile 310 gram arasındaki ağırlıkları ve uygun boyut değerleri ile PDA cihazlarına benzeyen bu ürünler, bu değerlere rağmen kendi içlerinde farklılıklar gösterebiliyor. Örneğin bazı modeller taşınabilirlikten alabildiğine uzak. Testimizde Fujitsu Siemens disklerin 2,5 inç boyutunda olmalarına rağmen son derece fazla güç çektiğini gördük; zira bu kadar yüksek bir güç tüketimi, ağırlığı 100 gramı bulan harici bir adaptör çözümü gerektiriyor ve ürünlerin taşınabilirlikten ödün vermelerine yol açıyor.

Diğer bir konu 2,5 inçlik disklerin özünde aynı boyut değerlerine sahip olsalar da, içinde bulundukları kasa sistemlerinin şekil yapısı ve boyut değerleri yüzünden farklılaşabilmeleri. Örneğin Seagate büyük ama oldukça sağlam yapılı. Köprü yongası ve USB bağlantı yuvaları için fazlasıyla yer ayrılmış olmasının ürünün boyutlarında rolü var.

Buna karşın TrekStor yer konusunda fazlasıyla cimri davranıyor ve Seagate ile →

» TEST BİRİNCİSİ (3,5 İNÇ)

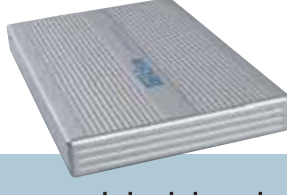
LACIE BIG DİSK EXTREME 320 GB

TOPLAM DEĞERLENDİRME

BİLGİ İÇİN www.lacie.com
FİYAT Yaklaşık 280 Euro
FİYAT/PERFORMANS iyi

Testimize katılan ürünler arasında, iki adet diski RAID-O modunda çalıştıran yegâne ürün. Firewire 800 arabirimi sayesinde diğerlerinden iki kat daha hızlı. Bunun karşılığında USB 2.0'dan yoksun.

- + Testin en hızlı diski
- + 3,5 inç için oldukça sessiz
- RAID-O yüzünden yarıya düşen güvenlik

TEST BİRİNCİSİ (2,5 İNÇ)

TREKSTOR USB-STORAGE 40 GB

TOPLAM DEĞERLENDİRME

BİLGİ İÇİN www.trekstor.de/en
FİYAT Yaklaşık 100 Euro
FİYAT/PERFORMANS iyi

Western Digital'in bu 2,5 inç'lik diski, küçük boyutları ile yer sıkıntısını ortadan kaldırıyor. Bu da ona büyük bir taşınabilirlik kazandırıyor. Sağlam alüminyum kasası da bir diğer avantaj.

- + Yüksek performans
- + Oldukça sessiz
- + Kullanışlı

TEST BİRİNCİSİ (1,0 İNÇ)

ARCHOS ARCDISK 4 GB

TOPLAM DEĞERLENDİRME

BİLGİ İÇİN www.archos.com
FİYAT Yaklaşık 130 Euro
FİYAT/PERFORMANS iyi

Archos'un 1 inçlik diski, teste katılan ürünler arasında en küçük boyutlu olanıydı. USB bağlantısı kutunun içine entegre edilmiş. Kullanılan sabit disk ise Hitachi'nin 4 GB kapasiteli ürünü.

- + Çok kullanışlı
- + Minimum güç ihtiyacı
- + Yüksek performans

kiyasladığında, %60 daha küçük bir boyut değerine ulaşıyor.

3,5 inçlik diskler, diğerleri ile karşılaştırıldıklarında, ortalama 1 kg'lık ağırlık değerleri yüzünden taşınabilirlikten uzak ürünler kategorisine giriyorlar. Bu ürünleri çalıştırmak için 400 gram'lık fazladan bir güç adaptörüne ihtiyaç duyulması büyük bir dezavantaj. Örneğin testin birincisi olan Lacie 2,4 kg'lık ağırlığı ile bir dizüstü bilgisayarı aratmıyor. Öyle ki, Lacie'nin kendi ağırlığına bir de ihtiyaç duyduğu güç adaptörünü eklerseniz, taşımak için neredeyse bir dizüstü çantasına ihtiyaç duyuluyor.

Siz de kabul edersiniz ki, bu da ağırtın taşınabilirliğini ciddi ölçüde baltalayan bir etken. Bu yüzden, 3,5 inçlik ürünler, taşınabilirlikten çok yüksek kapasiteye (400 GB'a kadar) ve yüksek veri aktarım oranına (Firewire 800 ile 60 MB/sn) sahip olmak isteyen kullanıcılar tarafından tercih ediliyor.

Gürültü oranı: 3,5 inç ile sessizliğe son

Testin en sessiz 1 inç diski, 1 Sone altındaki gürültü oranı değeri ile 5 GB kapasiteli Seagate Portable HD oldu. Bu kategorideki ürünlerin hepsi düşük gürültü oranları ile iyi bir izlenim bıraktılar. Çünkü 1,4 Sone değeri ile 1 inç kategorisindeki en gürültülü ürün olan Archos bile sınır değerlerini geçmedi. 2,5 inç'lik disklerde de →

UYGULAMA

» Kendi harici diskinizi kendiniz yapın

1. Adım: 3,5 inçlik kutu açılmış durumda. Seçtiğiniz sabit disk bu kutunun içine monte ediliyor.

■ Sabit disk kutuları piyasada 1,8, 2,5 ve 3,5 inçlik boyutlarda bulunuyor. Bu sayede, kendi harici diskinizi oluştururken 50 dolara kadar bir kazanç sağlayabilirsiniz. Ayrıca harici bir diski birleştirmek için tek gereksindiğiniz şey bir adet tornavida. Bağlantı noktalarını takıp kutuyu vidalamanız yetiyor da artıyor bile.

Sabit disk kutunun yapısı: Bu tür kutularda en çok USB 2.0 ve Firewire 400 arabirimleri kullanılıyor. LAN ve Firewire 800 arabirimli ürünlere çok az rastlanıyor. Bunun altında USB 2.0 ve Firewire 400 arabirimlerinin tümüyle sorunsuz çalışması yatıyor. 2,5 inçlik bir kutu satın alırken dikkat etmeniz gereken nokta, birlikte bir güç adaptörünün ya da bir Y-USB kablusunun da verilir verilmemesi derhal

2. Adım: Güç ve veri kablosunu bağlamanız yeterli. Çalıştırmak için kutuyu kapatmanız gerekiyor.

kontrol etmek. Çünkü bu sayede anakartın USB bağlantısını aşırı yük altında tutmamış olacaksınız.

Sabit disk: Testimize katılan 3,5 inçlik ürünler, 7.200 rpm hızında çalışmalarından dolayı, bir hayli gürültülü. Yüksek dönme hızı da bu ürünlerin ısınmasına yol açıyor.

Tavsiyemiz: Samsung'un 5.400 rpm'lik SV1604 N ürünü başarılı bir seçenek. Bu disk, sessizliği bir yana, neredeyse hiç ısınmıyor. Diğer bir avantajıysa, 7.200 rpm'lik disklerle başa baş performans göstermesi. Bunun nedeni, harici ürünlerin sahip olduğu köprü yongasının yüksek rpm'li disklerde, veri aktarım oranlarını darboğaza mahkûm etmesi.

» FİYAT PERFORMANS BİRİNCİSİ (3,5 İNÇ)

WD DUAL OPTION COMBO 250 GB

TOPLAM DEĞERLENDİRME ■ ■ ■ ■ ■

BİLGİ İÇİN www.westerndigital.com
FİYAT **Yaklaşık 180 Euro**
FİYAT/PERFORMANS **çok iyi**

Teste katılan ürünler arasında GB başına en düşük fiyata sahip. Tek tuşla yedekleme işlevine sahip olması, Birlikte Gelenler kategorisinde tam puan almasının bir numaralı sebebi.

- + USB 2.0 ve Firewire 400
- + Birlikte gelenler (veri kurtarma)
- Büyük, ağır ve hantal

» FİYAT PERFORMANS BİRİNCİSİ (2,5 İNÇ)

LG MOBILE LIFE 60 GB

TOPLAM DEĞERLENDİRME ■ ■ ■ ■ ■

BİLGİ İÇİN www.lge.com
FİYAT **Yaklaşık 100 Euro**
FİYAT/PERFORMANS **çok iyi**

Alüminyum yapıya sahip düşük fiyatlı bir ürün. Dezavantajı, yüksek güç tüketimine rağmen yanında adaptör verilmemesi. Güç ihtiyacı PS2 yuvasından karşılanıyor. Dizüstü sistemler için kullanışsız.

- + Yüksek Performans
- + Sessiz çalışma
- Yüksek güç ihtiyacı

» FİYAT PERFORMANS BİRİNCİSİ (1,0 İNÇ)

SEAGATE PORTABLE HD 5 GB

TOPLAM DEĞERLENDİRME ■ ■ ■ ■ ■

BİLGİ İÇİN www.seagate.com
FİYAT **Yaklaşık 145 Euro**
FİYAT/PERFORMANS **çok iyi**

2 MB kapasiteli bir ön belleğe sahip. Veri aktarım hızı yüksek. Yuvarlak yapıda ve USB kablolar kendi üzerinden sarılıp toplanabiliyor.

- + 1,0 inç diskler arasında en iyi performans
- + En düşük gürültü oranı
- Yuvarlak yapı

DEĞİŞİK BİR ŞEY İSTEYENLER İÇİN

» Verileri yedeklemek için farklı alternatifler

1 Küçük kapasiteli ve düşük performanslı sabit disklerle sahip dizüstü kullanıcılara Kingston marka PCMCIA arabirimli sabit disk.

2 Freecom'un 1,8 inçlik diskleri düşük bir güç tüketimi ile çalışıyor. Boyut, performans ve kapasite değerlerinin başarılı bir karışımı. Fakat fiyatı yüksek.

3 Iomega markalı, kartuşu değiştirilebilen harici yedekleme ünitesi. İyi bir fikir olsa da zahmetli sayılabilecek bir sürücü kurulumuna sahip.

4 Buffalo'nun sunucu sistemler için sunduğu 1.000 GB kapasiteli disk. Giga-bit-LAN'a rağmen düşük performanslı.

Kingston
DataPak-PC Card
Type II HDD

Freecom
FHD-XS

Iomega
REV 35GB

Buffalo
TeraStation 1TB

Üretici	Sabit disk form faktörü (inç)	Kapasite (GB)	Fiyat	Ağırlık (kg)	Güç tüketimi (Uyku modu) (Watt)	Güç tüketimi (Çalışırken) (Watt)	Veri transfer oranı okuma (ortalama) (MB/s)	Veri transfer oranı yazma (ortalama) (MB/s)	Erişim zamanı okuma (ms)	Erişim zamanı yazma (ms)	Arabirim
Kingston	1,8	5 GB	155	0,05	n.m.**	n.m.**	1,4	1,2	21,3	22,5	PCMCIA
Freecom	1,8	40 GB	190	0,12	0,56	1,6	16,2	16,4	20,0	10,9	USB 2.0
Iomega	3,5	35 GB	330	0,39	6,10	7,0	22,2	22,0	n.m.*	n.m.*	Firewire 400
Buffalo	4 x 3,5	4 x 250 GB	900	7,20	48,00	57,0	12,4	6,7	n.m.*	n.m.*	1GB LAN

* CHIP Benchmark ile ölçülmemiş ** PCMCIA yüzünden sonuç alınamıyor

durumun pek farklı olmaması oldukça şaşırtıcı. 1,1 ile 1,5 arasında değişen gürültü oranları bu disklerin de esasında sessiz olduklarını gösteriyor. Sessiz çalışma hayali, 3,5 inçlik disklerle birlikte sona eriyor. Örneğin Freecom'un Classic SL adlı ürünü 5,2 Sone değerindeki gürültü oranı ile en gürültücü disk olma özelliğini taşıyor.

Freecom'un bu kadar gürültülü olmasının sebebi, üzerinde bulunan fan sistemin ısıya duyarlı çalışmaması. Classic SL'in üzerinde bir fan bulunması esasında önemli bir nokta çünkü bu sayede, aygıt üzerinde bulunan ağ bağlantısı ile sürekli çalışmaya müsait hale geliyor. Bunun dışında kalan 3,5 inçlik diskler herhangi bir fan sistemine sahip değil, yani 2,5 Sone değerindeki gürültü oranı ile nispeten daha sessiz çalışıyorlar. Tabii bu değerler ürünlerin uyku modları için geçerli. Veriye erişim anında gürültü oranı 4 Sone'ye kadar yükseliyor.

3,5 inçlik diskler oldukça hızlı, gürül-

tülü ve güç tüketiminde de savurgan davranan ürünler. 7.200 rpm dönmeleri fazladan ısınmalarına da yol açıyor. Bu yüzden kendi harici diskimizi oluşturduğumuz uygulama köşesindeki olduğu gibi, 5.400 rpm'lik bir disk tercih etmenin daha doğru bir seçenek olduğu görüşündeyiz. Ne de olsa daha az ısıyor ve bundan dolayı da daha sessiz çalışıyorlar. Ayrıca köprü yongası da etkili bir performans farkı oluşmasını engelliyor.

Güç tüketimi: 2,5 inçlik diskler birbirlerinden farklı

1 inçlik disklerde güç tüketimi çok önem arz eden bir konu değil. Bu ürünler USB portundan zaten sorunsuzca beslenebiliyor. Benzer bir durum 3,5 inçlik diskler için de söylenebilir: Harici güç adaptörlerinden beslendikleri için bu sabit diskler de PC sisteminize fazladan yük bindirmiyor. Dolayısıyla güç tüketimi için sadece 2,5 inç büyüklüğündeki diskleri mercek altına almak gerekiyor.

USB standartlarına göre maksimum 500mA akım çekmesi gereken bu harici sabit diskler, testte gördüğümüz üzere, 560 ile 870 mA arasında bir akıma ihtiyaç duyuyorlar. Bu da USB portlarının aşırı bir akıma maruz kalacağı ve aşırı güç koruması olmayan anakartların zarar görebileceği anlamına geliyor. Örneğin, yaptığımız denemelerde, Ximeta marka diskin Acer Travelmate 3200'ün güney köprüsünü bozarak dizüstü bilgisayara ciddi zarar verdiğine şahit olduk. Böyle bir durum ile karşı karşıya gelmek istemiyorsanız 2,5

inçlik harici sabit disklerle harici bir güç adaptörü, Y-Kablosu ya da bir PS2 adaptörü kullanmayı unutmayın. Bu yüzden 2,5 inçlerin temsilcilerinden olan Fujitsu Siemens ve Ximeta'yı, harici bir güç adaptörü sundukları için, bu sözün dışında tutmak gerekiyor.

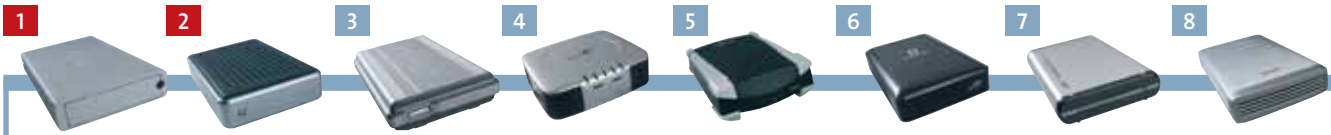
Birlikte gelenler: Bağlantı noktalarının önemi

1 inçlik ürünler PC'ye USB portundan bağlandığı için birlikte gelenler kategorisinde pek bir şey sunmuyor. Bu yüzden ekstra bir yazılıma veya sürücüye de ihtiyaç duymuyorlar. Bunun karşılığında 2,5 ve 3,5 inçlik diskler birçok arabirime sahipler. Hatta bazıları yedekleme yazılımları bile sunuyor. Hatta aralarında veri kurtarma işlevleriyle donatılmış durumda olanlar bile var. Ximeta ve Freecom adlı ürünler bu özelliklere ek olarak LAN arabirimine de sahipler. Yalnız bu ürünlere ağda ulaşmak için birlikte verilen yazılımı kurmak gerektiğini hatırlatmak isteriz. Fujitsu Siemens, Maxtor, One-Tech ve Seagate gibi üreticiler, USB 2.0'a ek olarak Firewire 400 arabirimini de ürünlerine eklemeyi tercih etmişler. Hatta Lacie, Big Disk Extreme ürünü ile bir adım daha ileri giderek Firewire 800 arabirimini kullanıyor. 3,5 inç kategorisinde yer alan Maxtor, Seagate ve Western Digital, veri kurtarma (Recovery) özellikleriyle ilgi çekiyor. Bu sayede verilerinizi kurtarmanız için tek gereken, ön yüzeyde yer alan işlem düğmesine basarak, önceden yüklü olan kurtarma yazılımını çalıştırmak. ■

LN/ Ecevit Bıktım, ecevitb@chip.com.tr

Güç ihtiyacı: 2,5 inçlik sabit diskler için mutlaka bir Y USB kablosu (yukarda) ya da bir PS2 adaptörü (altta) kullanılıyor.

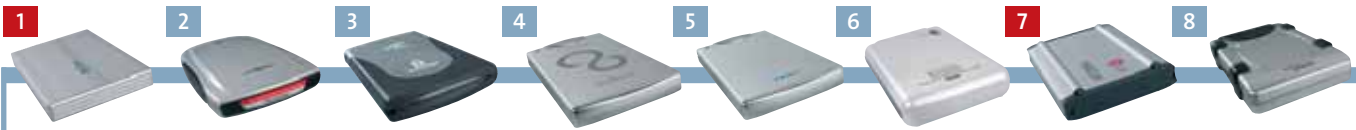

Üretici	Model	Fiyat (Euro)	Fiyat / GB	Web adresi (www.)	Toplam puan	Fiyat/Performans*	Mobilite (30 %)	Performans (20 %)	Güçlü Oran (20 %)	Güç Tüketimi (20 %)	Birlikte Gelenler (10 %)	Kapasite (GB)	Ağırlık (Gr)	Ağırlık Güç adaptörü (Gr)	E x B x Y (mm)	Arabirim	Veri transfer oranı Okuma (MB/s) arabirine bağlı olarak	Veri transfer oranı Yazma (MB/s) arabirine bağlı olarak	Erişim zamanı Okuma (ms) arabirine bağlı olarak	Erişim zamanı Yazma (ms) arabirine bağlı olarak
---------	-------	--------------	------------	-------------------	-------------	-------------------	-----------------	-------------------	-------------------	---------------------	--------------------------	---------------	--------------	---------------------------	----------------	----------	---	---	---	---

3,5 inçlik harici sabit diskler

1	Lacie	Big Disk Extreme (2 x 160 GB)	280	0,88	lacie.com	81	iyi	100	100	60	38	47	320	2.400	340	271x173x44	Firewire/Firewire 800	21,89/61,4	21,26/59,8	18,8/20,5	10,8/5,4
2	Western Digital	Dual Option Combo External Drive 250 GB	180	0,72	westerndigital.com	75	çok iyi	71	74	100	52	67	250	1.320	570	240x150x45	USB 2.0/Firewire	30,12/39,87	25,53/28,36	13,6/13,3	11,5/12,6
3	Maxtor	One Touch II 300 GB	220	0,73	maxtor.com	74	çok iyi	60	78	90	63	82	300	1.490	340	216x132x40	USB 2.0/Firewire	30,04/37,6	25,53/32,3	14,8/14,6	3,7/3,7
4	Seagate	External HDD 400 GB Combo	320	0,80	seagate.com	74	iyi	69	73	90	57	80	400	1.260	480	180x155x52	USB 2.0/Firewire	31,04/40,14	26,03/28,18	15,8/15,5	17,6/15,1
5	Archos	Qdisk Ultra Fast External 3,5" HD 250 GB	220	0,88	archos.com	73	iyi	54	99	40	100	88	250	830	220	158x113x44	USB 2.0	28,47	2,27	12,9	5,9
6	Iomega	External HDD 160 GB	185	1,15	iomega.com	73	orta	64	86	60	74	87	160	1.160	380	199x125x40	USB 2.0	31,84	26,11	12,9	6,3
7	One-Tech	Aludisc 250 GB Combo 7.2k	195	0,78	one-tech.com	72	iyi	65	76	60	93	85	250	1.070	160	220x119x30	USB 2.0/Firewire	31,78/31,47	25,16/22,27	12,4/12,3	5,6/5,5
8	Teac	External 3,5" HD 160 GB	125	0,78	teac.com	71	iyi	59	84	50	80	100	160	1.270	350	225x130x28	USB 2.0	29,67	24,33	13,6	8,6
9	Freecom	Classic SL Network Drive 400 GB	455	1,13	freecom.com.tw	65	orta**	63	40	90	92	69	400	1.040	170	210x110x35	USB 2.0/LAN	30,98/10,3	25,98/10,2	13,2/13,2	5,7/5,8
10	TrekStor	DataStation maxi.yuh 400 GB	350	0,87	trekstor.de/en	58	orta	53	54	50	86	68	400	1.060	350	115x200x35	USB 2.0	22,44	25,65	13,1	7,4

* fiyat/GB oranını temel alıyor; **pahalı LAN bağlantısı

Üretici	Model	Fiyat (Euro)	Fiyat / GB	Web adresi (www.)	Toplam puan	Fiyat/Performans*	Mobilite (30 %)	Performans (20 %)	Güçlü Oran (20 %)	Güç tüketimi (20 %)	Birlikte Gelenler (10 %)	Kapasite (GB)	Ağırlık (Gr)	Ağırlık Güç adaptörü(Gr)	E x B x Y (mm)	Arabirim	Veri transfer oranı Okuma (MB/s) arabirine bağlı olarak	Veri transfer oranı Yazma (MB/s) arabirine bağlı olarak	Erişim zamanı Okuma (ms) arabirine bağlı olarak	Erişim zamanı Yazma (ms) arabirine bağlı olarak
---------	-------	--------------	------------	-------------------	-------------	-------------------	-----------------	-------------------	-------------------	---------------------	--------------------------	---------------	--------------	--------------------------	----------------	----------	---	---	---	---

2,5 inçlik harici sabit diskler

1	TrekStor	USB-Storage 2.0 40 GB 2,5"	100	2,50	trekstor.de/en	92	iyi	100	98	100	82	56	40	180	n.v.	124x75x13	USB 2.0	25,27	24,43	18,4	10,0
2	Firelite	SmartDisk 2,5" HD 40 GB FireWire	140	3,50	smartdisk.com	84	orta	83	94	79	91	67	40	180	n.v.	127x83x18	USB 2.0	23,37	24,39	17,6	10,2
3	Iomega	HDD 60 GB Portable	135	2,25	iomega.com	82	iyi	74	88	79	98	67	60	190	n.v.	140x88x19	USB 2.0	21,98	21,79	18,6	9,4
4	Fujitsu	Handy Drive 2,5" 60 GB	140	2,33	fujitsu.com	82	iyi	98	58	84	100	44	60	190	n.v.	132x71x13	USB 2.0	13,03	12,46	20,6	10,5
5	Teac	External 2,5" HD 40 GB	110	2,75	teac.com.tw	82	yeterli	98	85	80	78	44	40	190	n.v.	130x73x13	USB 2.0	21,70	20,66	20,1	8,3
6	Ximeta	Ethernet & USB 2.0 Mobile HDD 40 GB	270	6,75	ximeta.com	74	kötü	57	93	92	47	100	40	260	220	138x80x25	USB 2.0/LAN	23,12/10,4	24,38/10,20	17,8/18,3	9,9/10,2
7	LG	Mobile Life 2,5" External 60 GB	100	1,67	lge.com	70	çok iyi	66	92	85	52	44	60	220	n.v.	132x81x22	USB 2.0	24,11	22,03	20,1	10,4
8	Fujitsu Siemens	Storagebird USB 2.0/Firewire 80 GB	165	2,06	fujitsu-siemens.com	70	iyi	67	90	85	42	67	80	220	100	132x80x23	USB 2.0/Firewire	21,93/18,58	24,35/21,81	17,7/17,4	10,4/10,4
9	Fujitsu Siemens	Storagebird USB 2.0 80 GB	130	1,63	fujitsu-siemens.com	68	çok iyi	67	90	85	43	44	80	220	100	132x80x23	USB 2.0	21,86	24,08	17,8	10,3
10	Seagate	External Portable HD 40 GB	120	3,00	seagate.com	68	orta	48	100	75	60	67	40	310	n.v.	130x95x25	USB 2.0	26,19	23,21	17,1	12,6

* fiyat/GB oranını temel alıyor; **pahalı LAN bağlantısı

Üretici	Model	Fiyat (Euro)	Fiyat / GB	Web adresi (www.)	Toplam puan	Fiyat/Performans*	Mobilite (30 %)	Performans (20 %)	Güçlü Oran (20 %)	Güç Tüketimi (20 %)	Birlikte Gelenler (10 %)	Kapasite (GB)	Ağırlık (Gr)	Ağırlık Güç adaptörü (Gr)	L x B x H (mm)	Arabirim	Veri transfer oran Okuma (MB/s) arabirine bağlı olarak	Veri transfer oran Yazma (MB/s) arabirine bağlı olarak	Erişim zamanı Okuma (ms) arabirine bağlı olarak	Erişim zamanı Yazma (ms) arabirine bağlı olarak
---------	-------	--------------	------------	-------------------	--------------------	-------------------	-----------------	-------------------	-------------------	---------------------	--------------------------	---------------	--------------	---------------------------	----------------	----------	--	--	---	---

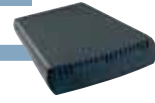
1 inçlik harici sabit diskler

1	Archos	ArcDisk 4 GB	130	33	archos.com	83	iyi	100	87	36	100	80	4	40	---	42x42x14	USB 2.0	4,91	2,18	20,4	19,8
2	Seagate	Portable HD 5 GB	145	29	seagate.com	82	çok iyi	47	100	100	90	100	5	70	---	Ø=66, h=18	USB 2.0	5,65	5,71	25,5	41,8
3	mpio	HS 200 5 GB	165	33	mpio.com	76	iyi	73	91	40	98	80	5	50	---	49x49x15	USB 2.0	5,77	4,86	50,9	80,4
4	TrekStor	USB-GigaDrive 2.0 2 GB	80	40	trekstor.de/en	70	yeterli	87	63	46	60	100	2	40	---	49x53x13	USB 2.0	3,54	3,65	45,4	43
5	MSI	Mega Cache 15	85	57	msi.com.tw	67	vasat	68	61	42	88	80	1,5	50	---	69x55x10	USB 2.0	3,33	3,19	34,8	42,2

* fiyat/GB oranını temel alıyor;

9

10

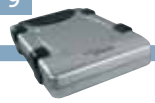

Gürültü Oranı Uyku Modu (Sone)	Gürültü Oranı Çalışırken (Sone)	Güç Tüketimi Uyku Modu (Watt)	Güç Tüketimi Çalışırken (Watt)	Dahili HD	Dönme hızı (Rpm)	Önbellek (MB)
--------------------------------	---------------------------------	-------------------------------	--------------------------------	-----------	------------------	---------------

2,1	2,4	18,9	21,4	2x WD 1600BB	7.200	2
2,5	4,6	13,2	15,0	WD 2500JB	7.200	8
2,4	4,2	10,1	15,6	Maxtor 6B300R0	7.200	16
2,6	4,3	10,7	14,4	Seagate ST3400832A	7.200	8
2,0	2,9	9,1	16,1	Hitachi HDS722525	7.200	8
2,2	3,8	9,3	15,4	Hitachi HDS722516	7.200	8
2,6	3,8	9,4	16,6	Hitachi HDS722525	7.200	8
2,3	3,7	8,4	12,4	WD 1600BB	7.200	2
5,2	6,5	12,0	19,0	Hitachi HDS72404	7.200	8
3,6	5,5	12,0	20,0	Hitachi HDS72405	7.200	8

9

10

Gürültü Oranı Uyku Modu (Sone)	Gürültü Oranı Çalışırken (Sone)	Güç Tüketimi Uyku Modu (Watt)	Güç Tüketimi Çalışırken (Watt)	Dahili HD	Dönme hızı (Rpm)	Önbellek (MB)
--------------------------------	---------------------------------	-------------------------------	--------------------------------	-----------	------------------	---------------

1,1	1,3	1,38	3,14	WD 400UE	5.400	2
1,4	1,6	1,24	2,86	Samsung MP0402H	5.400	8
1,3	2,0	1,03	3,15	Hitachi IC25N060AT	4.200	2
1,3	1,6	1,09	2,80	Fujitsu MHT2060AT	5.400	8
1,3	1,9	1,48	3,25	Fujitsu MHT2040AT	4.200	2
1,2	1,4	2,75	4,35	Samsung MP0402H	5.400	2
1,3	1,5	2,55	3,55	WD 600UE	5.400	2
1,3	1,5	2,90	5,40	Seagate ST9808210	5.400	8
1,3	1,5	2,80	5,30	Seagate ST9808210	5.400	8
1,5	1,6	2,07	3,55	Seagate ST94011A	5.400	2

Gürültü Oranı Uyku Modu (Sone)	Gürültü Oranı Çalışırken (Sone)	Güç Tüketimi Uyku Modu (Watt)	Güç Tüketimi Çalışırken (Watt)	Dahili HD	Dönme hızı (Rpm)	Önbellek (MB)
--------------------------------	---------------------------------	-------------------------------	--------------------------------	-----------	------------------	---------------

1,4	1,6	0,74	0,74	Hitachi Microdrive 3K4	3.600	0,1
0,5	0,6	0,64	1,54	Seagate ST650211	3.600	2,0
1,3	1,3	0,55	1,55	Seagate ST650211	3.600	2,0
1,0	1,6	0,95	2,40	Cornice 2GB	3.600	2,0
1,2	1,4	0,64	1,61	Cornice 1,5GB	3.600	2,0

ÖZETLE

■ Harici sabit diskleri ilk olarak veri depolama aygıtları olarak algılamak lazım. Çünkü bir ya da iki GB'a kadar, USB belleğe sığmayan, veriler doğrudan bu tür sabit disklerle kopyalanıyor. Testimizde tüm ürünler bir veri depolama aygıtı olarak görevlerini sorunsuzca tamamladılar. Yani herhangi bir çalışmama durumu yaşanmadı. Ürünler arasındaki farkı ise, performans, taşınabilirlik, gürültü oranı ve sahip oldukları özellik kriterleri belirledi.

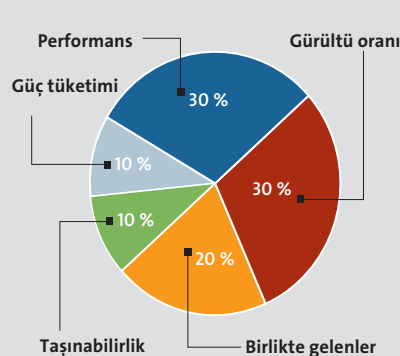
► 1 inçlik diskler maksimum 5 GB kapasite büyüklüğünde ve USB 2.0 bağlantısı üzerinde bulunduran ürünler. Test birincisi olan Archos oldukça küçük bir yapıya Hitachi'nin 4 GB diskini sığdırması ile ilgi çekmeyi başarıyor. Performansı pek yüksek olmasa da Form Faktörünün başarılı olması ürünü birinci sıraya yerleştirmesini bildi. Teste bakıldığında 1 inç kategorisinde yer alan Hitachi ve Seagate disklerin Trekstor ve MSI'in kullandığı Cornice marka disklerden daha avantajlı olduğunu görülmekte. Yine de bu disklerden fazla bir şey beklememek gerek. Nedeni, sözü edilen bu ürünlerin saniyede 6 MB'lık veri transfer hız değeri ile sınırları zorlamaları. Bunun diğer bir anlamı, örneğin 4 GB'lık Hitachi diskin dolması için 17 dakikaya ihtiyaç duyulması.

► 2,5 inç'lik disklerin kapasite değerleri 40 ile 100 GB arasında değişiyor. Bu değer normal kullanıcılar için fazlasıyla yeterli. Birçok arabirimi destekleyen bu diskler yalnızca Firewire 800 desteğinden yoksun. Disklerin genelinde kapasite ve taşınabilirlik söz konusu olduğunda en iyi seçeneğinin 2,5 inçlik disklerin oluşturdu-

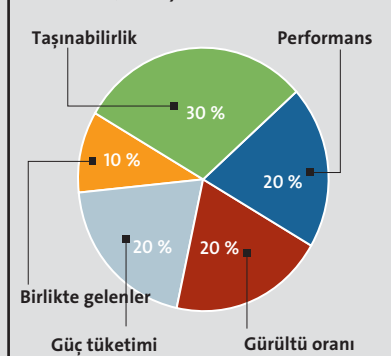
ğunu söylemeliyiz. Bu kategoride yer alan lomega ve Fujitsu markalı diskler ek olarak düşük güç tüketimi ile ilgi çekiyorlar. lomega ve Fujitsu'nun bu avantaja rağmen harici bir güç kaynağına ihtiyaç duymaları oldukça ilginç. Bunun nedeni anakartın USB portunun bu güç ihtiyacını karşılayamaması. 2,5 inç disklerin katılımcılarından Trekstor, küçük boyut değerlerine sahip olması ve üstün performansın yanı sıra sessiz bir çalışma sergilemesi sayesinde üst sıralarda yer almasını bildi. Buna karşın Fiyat/Performans birinciliğini, performans bakımından testin birincisinden aşağı kalır yanı olmayan, LG'nin Mobile Life ürünü almayı hak kazandı. 3,5 inç'lik disklerle geldiğimizde 400 GB'a kadar çıkabilen kapasite değerleri ön plana çıkıyor. Bu ürünler harici bir adaptör olmadan çalışmıyor. Bunun anlamı taşınabilirlikten ödün vermesi. Buna ek olarak sahip oldukları köprü yongası gerek USB 2.0 gerekse de Firewire 400/800 veri yollarında bir darboğaz oluşturuyor. Bu alandaki testin birincisi üzerinde barındırdığı iki adet 160 GB diski RAID0 modunda çalıştıran ve Firewire 800 arabirimi ile oldukça yüksek bir performans elde eden Lacie adlı ürün oldu. Bu arabirime sahip olmayan PC sistemler için Fiyat/performans birincimiz Western Digital'ın harici çözümü. 50 dolara kadar tasarruf etmek isteyen kullanıcılar için en uygun çözüm, boş bir disk kutusuna isteğe göre 2,5 ya da 3,5 inçlik bir sabit disk monte etmek. USB portlu bu disk kutularının, yaklaşık 25 dolardan başladığını düşünürsek, oldukça iyi bir alternatif olduğunu söylemeliyiz.

3,5 İNÇ SABİT DİSKLER

3,5 inç sabit diskler

1 ve 2,5 inçlik sabit diskler

Dizüstü aksesuarları

En iyi aksesuarlar

Doğru seçilmiş ek donanımlarla dizüstü bilgisayarınızı çalışma, eğlence ve oyun oynamak için en uygun hale getirebilirsiniz. CHIP olarak bu yazımızda fareler ve USB bağlantılı donanımlarıyla birlikte dizüstü çantalarını da test ettik ve çarpıcı sonuçlara ulaştık.

SOKAĞA ÇIKARKEN DİZÜSTÜ BİLGİSAYARINIZI kapıp yola koyulmazsınız. Yeni bir dizüstü bilgisayar aldığınızda buna uygun bir çanta da edirsiniz. Ayrıca kullanması pek de kolay olmayan touchpad ya da trackpoint, hiçbir kullanıcıyı mutlu etmez.

Verimli çalışabilmeniz için dizüstü bilgisayarlar için tasarlanmış bir fare, vazgeçilmezlerden sadece biri. Mobil çalışma ortamınızı USB hub, taşınabilir yazıcı ve tarayıcı ile tamamlayabilirsiniz. Yolculuk sırasında oynadığınız oyunlardan keyif almak ve müziklerin tadına varabilmek içinse bir gamepad'e ve minik hoparlörlerle ihtiyaç var.

Bütün bu yüksek teknoloji aksesuarları ve fazlasını, dizüstü bilgisayarlarla ilgi-

li satın alma tavsiyelerimizde bulabileceksiniz. Dizüstü bilgisayar çantaları ve farelerinin yanında CHIP sizler için kart okuyucu, lamba ve seyyar masa gibi çeşitli ek donanımları da inceledi.

Mobil USB hub ve dizüstü bilgisayarlar için diğer bağlantı noktaları genişlemelerini 91'deki piyasa araştırmasında anlatacağız. Harici sabit disklerin her birini 76'daki karşılaştırmalı testimizde, harici CD/DVD yazıcıları ise sayfa 114'teki CHIP Top 10 bölümümüzde bulabilirsiniz.

Aldatan güvenlik

Dizüstü bilgisayarlar için tasarlanmış olan 14 tane el çantasını ve üç tane sırt çantasını, test merkezimizde incelemeye

aldık. İçinde taşıdığınız ve darbelere karşı hassas cihazlarınızı korumak için geliştirilen bu çantaları, gerçeğe çok yakın düşme ve yırtılma testlerinden geçirdik. Bizi hayal kırıklığına uğratan ise, çantayı içindeki dizüstü bilgisayar ile masadan yere düşürdüğümüz her denemede, dizüstü bilgisayarın zarar görmesi oldu. Bunun nasıl ve neden gerçekleştiğini 87'den öğrenebilirsiniz.

Fareler ve bağlantı noktaları

90'deki testimizde, 10 tane kablosuz fare ile yine aynı sayıda kablolu farenin kıyaslamasını görüyorsunuz. Bazı üreticiler çok yaratıcı fikirlerden yola çıkarak kabloyu bir sargıya saran ve bağlantı ucunu gizleyen çözümler geliştirmiş.

» Bu yazıda

CHIP bu sayısında dizüstü bilgisayarlar için üretilen, çantalarından farelere ve gamepad'lere kadar uzanan çeşitli aksesuarları mercek altına alıyor.

Test: Dizüstü bilgisayarlar için taşıma sırt çantaları, düşme ve yırtılma testlerine tutuluyor **87**

Test: Dizüstü fareleri, kablolu ve kablosuz **90**

Piyasaya genel bakış: Dizüstü için hub **91**

Diğer aksesuarlar: Kısa tanıtımlar **93**

Test: Dizüstü çantaları

En iyisi elden düşürmemek

■ Bir dizüstü bilgisayar çantasının yapması gerekenler gayet açık ve nettir: Yere düştüğünde, içi yastıkla kaplanmış olan çanta, çarpmanın etkisini azaltmalı ve zararı en aza indirmeli. Test senaryosunu tahmin edebiliyorsunuzdur. Test adaylarımızı ilk önce 80 cm yüksekten yere bırakıyoruz. Bu yükseklik, günlük hayatımızda rastladığımız çoğu masayla aynı ya da çantayı omuz askısında taşınma yüksekliğine yakındır. İkinci test ise çanta yere düşmeden önceki koşulları sonuna kadar deniyor, yani kapının mandalına taktığınız bir çantanın omuz askılıklarının ne kadar süre sonra koptuğunu ortaya çıkarttık. Zevkler ve renkler tartışılmadığı için çantaların tasarımlarını değerlendirmeye katmıyoruz.

Koruma yüzeyleri ve dolgu

Neredeyse hiçbir test adayımızın asıl görevlerini, ki bu da içlerinde taşıdıkları dizüstü bilgisayarı korumaktır, yerine getirmemesi gerçekten ürkütücü. Testimize katılan 14 tane omuzluklu dizüstü çantasından sadece ikisi ve sırt çantalarından da üçü, dizüstü bilgisayarınızı sıkı bir düşüşün etkilerinden tam anlamıyla koruyabiliyor. Targus firması, test birincimiz olan EasyRoller modeline yerleştirdiği hava dolu yastıklarla düşüş sırasındaki ivmeye karşı koyabiliyor, ayrıca çantanın tabanın ve köşelerini özel maddelerle güçlendirmiş. İkinci sıradaki Kensington Contour, köpükle doldurulmuş kalın yüzeyleri sayesinde testimizde karşılaştığı

darbeyi kolayca emdi. İki çantada da, ölçtüğümüz hızlanma kuvveti 100 gramın altında kalarak zararını inanılmayacak derecede azaltıyor.

Dizüstü bilgisayarınızın çarpışmadan sağ çıkabilmesi için bu değer 500 gramın altında kalması gerek. İlk sıralara yerleşen bu iki çantanın yanında Axio, Crumpler ve Dicota'nın ürettiği sırt çantaları ve Mainstream firmasının su geçirmeyen sırt çantası da yer alıyor. Bütün sırt çantalarının içi dolgu malzemesiyle kaplanmış fakat Axio firmasının ürettiği sırt çantasında özel bir dolgu maddesi kullanılmış. Düşüşten sonra oluşan hasarın ekranda mı yoksa bilgisayarın kasasında mı olacağı, tamamen darbeyi alan noktaya bağlı. Örnek olarak, yere düştükten sonra Dicota'nın tabanı yırtıldı. Bu yüzden dizüstü bilgisayarda çizikler oluştu ve ne yazık ki yeni bir sırt çantasına ihtiyaç var.

Bizi düşündüren ise teste katılan diğer adaylarımız. 1.000 gram gibi bir çarpışma kuvveti, onarılamayan hasarlara yol açıyor, bunun sonucunda sabit diskiniz hasar görebiliyor ve veri kaybı kaçınılmaz hale geliyor. Hama Sportsline, 970 gram ile en büyük darbeye maruz kalıyor. Samsonite'nin benzer şekilde tasarlanmış modeli Paragon, fazladan ödenecek 15 Euro'ya daha fazla koruma sunuyor.

Yırtılmış adaylar

Görünüşe bakılırsa yırtılma testlerinden alınan sonuçlar daha iç açıcı, tabii bu testimizde de sırt çantalarına kök söktürdük ama yine de iki taşıma kolunun aynı anda yırtıldığına çok seyrek şahit olduk. İlk sıralarda yer alan Targus ve Kensington, bu testten de zaferle ayrılıyor. Her ikisi de 100 kiloluk çekme kuvvetine dayanabiliyor. Kultbag, Targus ve Mainstream firmaları →

» CHIP, dizüstü çantaları nasıl test etti?

1 Çantanın içeriği: Hareket algılayıcı sahte dizüstü bilgisayar, elektrik fişi, fare, defter ve cep telefonu.

2 Serbest düşüşte test: Adaylarımızdan Kultbag, beton zemine çarpmadan önce.

3 Yırtılma testi: Test birincimizin taşıma kemerleri 100 kiloluk bir güç uygulandığında bile sağlamlığını koruyor

nın diğer adayları da 80 kilo civarındaki dayanıklılıkları ile hünerlerini gösteriyor. Bunun dışında Lemonfish'in ürettiği çantanın omuz askısı, 37 kilodan sonra yan tarafındaki bağlantı halkasından kopuyor. Karşılaştırmak gerekirse, yolda yürürken taşıdığınız 5 kiloluk bir çantanın taşıma askısında oluşan kuvvet 25 kiloya kadar çıkar. Bugatti M, 42,5 kiloluk bir ağırlıktan sonra su koyuyor. Sadece kapı askısına taktığınız için 240 Euro'luk bir çantayı yenisiyle değiştirmek zorunda kalmak, insanın sinirlerini bozuyor.

! DİKKAT: Yırtılmaya karşı çok dayanıklı olan çantaların askılarını, boynunuzun etrafından geçirirken dikkatli olmanız gerek. Eğer çantanın dayanma gücü 5 kiloyu geçiyorsa, örnek olarak metronun kapısına sıkışması durumunda boğulmanıza ya da zarar görmeye yol açabilir.

Trolly, hem el hem de sırt çantası

Testimizde zafere ulaşmasına rağmen Targus EasyRoller, günlük hayatımız için tasarlanmamış. Çok yolculuk yapanlar için Trolly firması, müthiş bir refakatçi

sunuyor. Dolgu malzeme-
siyle çevrelenen dizüstü bilgisayar bölmesine ek olarak çanta, içinde ve dışında birçok bölmeye, bilet ya da pasaportunuzu koyabileceğiniz bir cebe ve karanlıkta içini rahatça görmeyi sağlayan ufak bir lambaya sahip. Bütün bulara rağmen Kensington Contour modeli çok iyi dayanıklılık değerlerine sahip olmasının yanında kullanışlı bölmele-
ri, içeriği aydınlatan lambası, ergonomik tutma sapı ve omuz askısı ile günlük kullanım için daha iyi bir seçenek olarak karşımıza çıkıyor.

Eğer seyahatlerde geçirdiğiniz boş zaman söz konusu ise, Kultbag ilginç bir model sunuyor. İyi do-
gulanmış bu çantanın temelini önünde kahve çuvalına sahip, kullanılmış bir kamyon brandası oluşturuyor. Bisiklet giysileri ve aksesuarları konusunda uzman olan Mainstream firmasının

ürettiği Netvigator modeli ise su geçirmez olduğu için açık havada kullanıma son derece uygun.

Dijital fotoğraf makinesini de sıkı korumaya almak isteyenler, Crumpler Formal Lounge modelini inceleyebilir. Sırt çantası meraklılarına, çok dayanıklı bir koruma tabakasıyla donatılmış olan test birincisi Axio Fuse Hardpack'i önerebiliriz.

Bugatti ve Targus: Deriden yapılmış iki test adayımız da yere çaptıklarında, dizüstülerin kenarları hasar görüyor.

Targus EasyRoller: Her kategoride çok iyi puanlar alarak zaferini ilan ediyor.

Kensington Contour: Dayanıklılık değerleri ve fiyatı ile bizi ikna ediyor.

Axio Fuse Hardpack: Sert dış koruması ile büyük hasarları önüyor.

Dicota BacPac Mission: İyi dolgu malzemesi sayesinde iyi koruyor.

OMUZ ASKILI DİZÜSTÜ PC ÇANTALARI

Sıra	Ürün	Toplam puan	Bilgi için (www.)	Fiyat (Euro)	Fiyat/Performans	Dayanıklılık (%25)	Ergonomi (%30)	İşçilik (%20)	Donanım (%20)	Boyutlar (mm)	Ağırlık (gr)	Yuvalar: Kalem/Kartvizit/Başka yuva	Ek özellikler	Düşme testi (g)	Yırtılma testi (N)
1	Targus EasyRoller (TR700)	92	targus.com/de	200	orta	100	80	90	100	490 x 410 x 200/15	4.1	5/-	-	70	1000
2	Kensington Contour	86	kensington.com	75	çok iyi	94	80	100	67	360 x 270 x 55/17	2.6	5/+	Trolly gözü	80	1000
3	Kultbag Aukland XL espresso	65	kultbag.com	120	kötü	54	100	62	33	280 x 400 x 100/17	1.8	3/+	Trolly gözü	540	800
4	Targus Ambassador	65	targus.com	190	çok kötü	54	80	67	56	400 x 330 x 80/15 - 15,5	2.1	2/+	Çanta kilidi	770	865
5	Samsonite Paragon, Modell LM-Office Case	64	samsonite.com	45	orta	53	70	67	67	420 x 370 x 120/16	1.2	2/+	Çanta kilidi Trolly gözü	600	800
6	Lemonfish 4 in 1 Backpack M	61	lemonfish.de/english/english.html	110	kötü	38	90	67	44	400 x 330 x 80/15	1.43	2/+	-	800	370
7	Bugatti M	58	hama.com	240	çok kötü	41	80	67	44	405 x 115 x 315/15,4	1.7	2/+	Çanta kilidi	700	425
8	Port Seattle	57	portdesigns.com	45	orta	52	60	71	44	400 x 300 x 50/17	1.3	3/-	Trolly gözü, Kablo gözü	800	800
9	Samsonite X-Pansion, Modell Philip Island	56	samsonite.com	150	çok kötü	47	40	71	78	460 x 390 x 210/17	2.5	3/-	2 Şifreli kilit	530	580
10	Crumpler Wack-O-Phone	54	crumpler.de	120	çok kötü	41	80	33	56	350 x 370 x 150/15	1.4	3/+	-	650	440
11	Trust Carry Bag DeLuxe 700L-17	53	trust.com	30	orta	44	60	76	33	450 x 380 x 100/17	1.3	2/+	Trolly gözü	725	550
12	Bree Titan 3	53	bree.de	109	çok kötü	45	40	90	44	390 x 385 x 60/17	1.9	5/+	Trolly gözü, Şifreli kilit	850	600
13	Mainstream MSX Netvigator	49	mainstream-msx.de	90	çok kötü	58	60	57	11	440 x 350 x 150/15,4	1.6	2/-	Trolly gözü	315	800
14	Hama Sportsline	42	hama.de	30	kötü	38	50	33	44	420 x 300 x 100/17	1	3/-	-	970	400

SIRT ÇANTALARI

Sıra	Ürün	Toplam puan	Bilgi için (www.)	Fiyat (Euro)	Fiyat/Performans	Dayanıklılık (%25)	Ergonomi (%30)	İşçilik (%20)	Donanım (%20)	Boyutlar (mm)	Ağırlık (gr)	Yuvalar: Kalem/Kartvizit/Başka yuva	Ek özellikler	Düşme testi (g)	Yırtılma testi (N)
1	Axio Fuse Hardpack	94	axio-hardpack.de	130	orta	92	100	82	100	510 x 360 x 190/17	2.000	2/•	Çanta Kilidi	495	-
2	Dicota BacPac Mission	88	dicota.de	75	çok iyi	100	88	100	57	450 x 340 x 130, 115/15,4	1.100	3/-	Trolly gözü, Kablo gözü	350	-
3	Crumpler Formal Lounge	94	crumpler.de	140	orta	94	88	76	71	310 x 500 x 200/17	1.500	3/-	-	450	-

• = Var — = Yok

■ Üst uç sınıf (100-90)

■ Üst sınıf (89-75)

■ Orta sınıf (74-45)

Bütün değerlendirmeler en fazla 100 puan üzerinden yapıldı.

Test: Dizüstü fareleri

Mobil fareler

■ Mobil farelerin taşınması kolay, fakat ergonomik açıdan masaüstündeki benzerleriyle aynı rahatlığa sahip olması şart. Ağırlık ve ele uygunluk, masaüstünde kullanılan farelere göre daha büyük bir rol oynuyor. Önemli olan bir başka konu ise kablosuz farelerin enerji yönetimi ve kablolu farelerde ise ince düşünülmüş kablo sistemi.

Testimize katılan tüm adaylar optik fare sınıfına giriyor. Yüksek kesinlikte yer belirleme yapabiliyor ve mobil kullanıcılar için en ilginç özelliği, üzerinde çalıştıkları alanın kullanım sırasında hiçbir sorun çıkartmaması; tabii bu durumda mouse pad bile gereksiz. Ürünler sadece camı ya da yansıtıcı yüzeylerde düzgün

çalışmıyor. Buna çok desenli ya da karmaşık yüzeyli yerler de dâhil. Bildiğimiz farelere göre optik farelerin dezavantajı ise yüksek enerji ihtiyaçları. Fakat testimizdeki kablosuz fareler arasından sıyrarak birinciliği hak eden Logitech, enerji tasarrufunda çitayı bir üst seviyeye çıkartmış. V500 Kablosuz Optik Fare, ortalama bir kablosuz farenin harcadığı enerjinin sadece dörtte biriyle çalışabiliyor.

İster kablolu ister kablosuz olsun, fareler sizi memnun edecek

Kensington Mouse Optical 2.0 Wireless ile kablosuz farenizin pili, artık size kötü sürprizler yapamayacak. Pili bittiğinde farenizi USB kabloyla dizüstü bilgisayarınıza bağlayıp, bir yandan farenin pili şarj olurken bir yandan da işinize ya da duruma göre eğlençenize devam edebiliyorsunuz. Testteki diğer bütün adaylar pille ça-

lışıyor ve sadece Kensington, Mitsumi ve Nortek marka kablosuz fareler, şarj azaldığında uyarı veriyor. Hama, kablosuz fareyi hem 27 MHz hem de Bluetooth üzerinden çalıştırıyor.

Bunun avantajı, aynı odada bulunan cihazların birbirlerini etkilememesi, ayrıca normal kablosuz farelerin 2 metrelik menzile Bluetooth bağlantısının sağladığı 30 metre menzili karşılaştırmak bile mümkün değil. Genius, Nortek ve Pearl gibi üreticilerin sunduğu kablo makarası, dizüstü çantanızdaki kablo karmaşasını önemli ölçüde azaltıyor. Testimizin birincisi Kensington bu prensibi biraz değişik yorumlamış ve kablo makarasını farenin içine yerleştirmiş. İlginç fakat kullanışlı olan ise Logitech farenin kablosunu, farenin etrafına sarıp bağlantı başlığını farenin altındaki ufak bir göze saklayabiliyorsunuz.

Kablosuz optik fareler

Sıra	Ürün	Toplam puan	Bilgi için (www.)	Fiyat (Euro)	Fiyat/Performans	Ergonomi (35%)	Donanım (25%)	Performans (25%)	Servis (15%)	Bilgisayar bağlantısı	Tuşlar	Boyutlar (mm)/Ağırlık (g)	Çözünürlük/trafer hızı	Güç sarfiyatı
1	Logitech V500 Cordless Notebook Mouse	92	logitech.com	55	orta	91	93	100	82	Kablosuz USB	3 + Tekerlek (4 yönlü)	54x30x97/87,8	800 dpi/125 s ⁻¹	29,1/25,5 mWh
2	Kensington Pocket Mouse Opt. 2.0 Wireless	89	kensington.com	35	orta	95	100	63	100	Kablosuz USB	4 + Tekerlek	60x35x95/81,6	800 dpi/69 s ⁻¹	174,4/147,6 mWh
3	Hama Bluetooth Mobile Mouse	82	hama.de	50	kötü	100	87	65	64	Bluetooth/ k.	3 + Tekerlek	52x25x95/67,8	800 dpi/62 s ⁻¹	159,0/114,0 mWh
4	Labtec Mini Wireless Optical Mouse	80	labtec.com	25	orta	87	84	77	64	Kablosuz USB	3 + Tekerlek	65x35x100/94,9	800 dpi/88 s ⁻¹	177,0/96,0 mWh
5	Microsoft Wireless Notebook Optical Mouse	80	microsoft.com	40	kötü	89	73	85	60	Kablosuz USB	3 + Tekerlek	55 x 35 x 98/92,0	400 dpi/103 s ⁻¹	68,2/32,1 mWh
6	Mitsumi Go905 Wireless Optical Mini Mouse	79	mitsumi.com	20	iyi	100	78	67	51	Kablosuz USB	3 + Tekerlek	35 x 30 x 85/65,2	800 dpi/67 s ⁻¹	141,0/78,0 mWh
7	Pearl/General Keys Micro Wireless Optical Mouse	79	pearl.de	25	orta	99	73	68	64	Kablosuz USB	3 + Tekerlek	50 x 35 x 88/69,4	800 dpi/75 s ⁻¹	178,8/102,0 mWh
8	Nortek Wireless Minimo WL	79	nortekonline.com	25	orta	95	89	64	51	Kablosuz USB	3 + Tekerlek	50 x 28 x 85/74,1	800 dpi/75 s ⁻¹	108,0/108,0 mWh
9	Cherry Mini Wheel Mouse Wireless optical	78	cherry.de	15	çok iyi	98	70	65	64	Kablosuz USB	3 + Tekerlek	55 x 30 x 85/70,2	400 dpi/55 s ⁻¹	134,9/94,7 mWh
10	Genius Wireless Mini Navigator	78	genius-europe.com	30	orta	93	73	71	64	Kablosuz USB	3 + Tekerlek	45x30x95/78,7	800 dpi/58 s ⁻¹	127,3/83,5 mWh

Logitech V500: Elektrik tasarrufu yapan fare

Cherry Miniwheel: Küçük, hafif ve ucuz

Kablolu optik fareler

Sıra	Ürün	Toplam puan	Bilgi için (www.)	Fiyat	Fiyat/Performans	Ergonomi (35%)	Donanım (25%)	Performans (25%)	Servis (15%)	Bilgisayar bağlantısı	Tuşlar	Boyutlar (mm)	Ağırlık (g)	Çözünürlük/trafer hızı	Güç gereksinimi
1	Kensington Pocket Mouse Pro	96	kensington.com	30	orta	89	97	100	100	Kablo Bölmesi/75 cm	3 + Tekerlek	60 x 35 x 105	81,2	800 dpi/125 s ⁻¹	
2	Pearl/General Keys Opt. Scroll-Mini-Maus USB	94	pearl.de	15	iyi	100	97	100	64	Kablo makarası/68 cm	3 + Tekerlek	40 x 20 x 75	45,9	800 dpi/125 s ⁻¹	
3	Genius Netscroll + Mini Traveller Pro	93	genius-europe.com	18	orta	96	100	100	64	Kablo makarası/76 cm	3 + Tekerlek	45 x 30 x 90	59,2	800 dpi/123 s ⁻¹	
4	Logitech Notebook Optical Mouse Plus+	93	logitech.com	22	orta	96	89	100	82	Etrafına sarılıyor /65 cm	3 + Tekerlek	50 x 30 x 95	62,4	800 dpi/125 s ⁻¹	
5	Nortek Micron	90	nortek-online.com	18	orta	98	91	100	51	Kablo makarası/70 cm	3 + Tekerlek	44 x 20 x 82	46,5	800 dpi/125 s ⁻¹	
6	Fujitsu-Siemens Touchbird Optical Mouse MB	85	fujitsu-siemens.com	16	orta	96	70	100	58	Standart Kablo/100 cm	3 + Tekerlek	46 x 25 x 82	60,9	400 dpi/125 s ⁻¹	
7	Sharkoon Blue Touch Optical midi Mouse	84	sharkoon.com	15	orta	91	70	99	64	Standart Kablo/150 cm	3 + Tekerlek	55 x 30 x 105	81,7	400 dpi/116 s ⁻¹	
8	Trust Optical Combi Mini Mouse	84	trust.com	20	orta	89	91	100	33	Standart Kablo/144 cm	3 + Tekerlek	60 x 34 x 98	88,5	800 dpi/125 s ⁻¹	
9	Microsoft Notebook Optical Mouse	83	microsoft.com	30	kötü	90	73	100	51	Standart Kablo/69 cm	3 + Tekerlek	50 x 30 x 84	58,4	400 dpi/125 s ⁻¹	
10	Saitek 800 dpi notebook mouse	82	saitek.com	10	çok iyi	86	70	100	64	Standart Kablo/150 cm	3 + Tekerlek	55 x 35 x 95	98,2	800 dpi/125 s ⁻¹	

Kensington Pocket Mouse: Kablo makarası dahil

Saitek Notebook Mouse: Hepsinden ucuz

* siyah/beyaz zeminde

Pazara bakış: Notebook hub'ları

Çoklu bağlantılar

■ Bugünlerde fare, USB hafıza kartı ve PDA, USB bağlantı noktalarına takılan standart cihazlar olarak görülüyor. Birçok dizüstü bilgisayar, bir tane cihaza daha izin verebiliyor. USB Hub ile yanınızda taşıdığınız bilgisayarın ihtiyaç duyduğunuz USB bağlantı noktası sayısına ulaşabilirsiniz. Bunu yaparken hafiflik ve ufak boyutlar önem kazanıyor. USB 1.1 için üretilmiş olan Sitecom USB Micro Hub bu iş için uygun. Büyüklüğü, üst üste konmuş iki tane kibrit kutusu kadar ve ağırlığı ise sadece 28,3 gram.

Güç tüketimi mercek altında

Yolculuk sırasında kullandığınız bir USB Hub'ın hiç güç çekmeden çalışması ilginç olurdu. Hub ve buna bağlı USB aygıtların hepsi elektriklerini USB bağlantısı üzerinden alır. Burada tanıttığımız aygıtların çoğu bu seçeneği sunar. Buna rağmen USB veriyolu üzerinden en fazla 500 mA geçebiliyor. USB Hub için gereken kısmı çıkarttığımızda, elimizde aynı anda dört ayrı USB bağlantı noktasına bölüştürülen 400 mA kalıyor. Güç tüketimi 100 mA

üzerinde olan 2,5 inçlik USB 2.0 bağlantılı harici sabit diskler gibi, yüksek güç gerektiren aygıtları kullanmak isterseniz, hub kullanarak her bir USB bağlantı noktası için 500 mA güç sağlamanız gerekir. 76'daki testimize katılan bazı USB 2.0 sabit disklerde tanık olduğumuz gibi daha fazla güç de gerekebilir. USB 1.1 üzerinden bağlanan yığın depolama aygıtları, güç ihtiyaçları daha düşük olduğu için harici elektrik bağlantısına ihtiyaç duymaz.

Yolculuklar sırasında harici sabit disk bağlamamanız gereken USB hublar Hama, Sitecom ve Value, çünkü elektrik prizi bağlantıları yok. Linksys ve Sharkoon uygun bağlantı noktalarını sunuyor ama gerekli elektrik bağlantısını sunmuyor. Bunun için alışveriş masraflarınıza fazladan 20 Euro eklemeniz yeterli.

İyi bağlanmış çevre birimleri

Herkes yeni dizüstü bilgisayarlarında yarıcıcı için paralel port ya da giriş aygıtları için PS/2 bağlantı noktası arayıp durur. Dicotas Harbour 2.0 gibi evrensel bağlantı istasyonları, ihtiyaç duyduğunuz fakat dizüstü bilgisayarınızda bulunmayan bağlantı noktalarını size USB üzerinden sağlıyor. Küçük yapısı sayesinde bu port

Port çoklayıcı:
Dicota'nın Harbour 2.0 modeli, PS/2 ve hızlı Ethernet gibi girişleri kullanımınıza sunuyor. (100 Euro, www.dicota.com)

çoklayıcıyı yanınızda taşıyabilirsiniz ama 100 Euro'luk fiyatıyla pek de ucuz sayılmaz.

Bağlantı noktalarının tümünden faydalanmak isteyenler, dizüstü bilgisayar üreticilerinin docking station çözümlerine yönelmelidir. Burada FireWire ya da S/PDIF gibi yonga setinin desteklediği bütün bağlantı noktaları gün ışığına çıkıyor. Ayrıca bu çözüm yolu sanıldığı kadar pahalı da değil.

Dizüstü bilgisayar üreticilerinin çoğu, birçok model ya da seri için neredeyse aynı istasyonu sunuyor, zaten bunları eBay'den kolayca bulabiliyorsunuz. Mesela Toshiba PA3024E istasyonu, Satellite ve Satellite Pro serilerini kapsayan yaklaşık 12 modele birden uyuyor ve nakit alımlarda 35 Euro'ya bulunabiliyor. ■

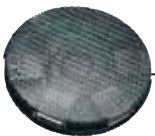
NO / Mete Pınar, mete@chip.com.tr

Typhoon Mini USB 2.0 Hub: Fiyatı 10 Eurodan başlıyor

Dicota Courier 2.0: 7-in-1-Cardreader içinde

Intos/Repaso USB 2.0 4 Port Hub: Yuvarlak ve kompakt

Sitecom USB Micro Hub: Küçük çoklayıcı, ama sadece USB 1.1 ile çalışıyor.

Pazara bakış: Notebook Hub'ları

Ürün	Bilgi için (www.)	Fiyat	Port sayısı	USB 2.0/1.1	Maksimum transfer hızı	Ağ bağlantısı	Dahili güç kaynağı	USB kablo, kablo uzunluğu	Boyutlar (mm)/Ağırlık (g)
Adaptec XHub for Notebooks	adaptec.com	40	4	●/●	480 MBit/s	●	●	entegre, 20 cm	47 x 25 x 68/65,2
Anubis/Typhoon Mini USB 2.0 Hub	typhoon.de	10	4	●/●	480 MBit/s	●	●	USB-A-B, 100 cm	95 x 22 x 68/68,1
Belkin Hi-Speed USB 2.0 Compact Hub	belkin.de	30	4	●/●	480 MBit/s	●	●	entegre, 7 cm uzatma, 100 cm	75 x 10 x 51/38,8
Dicota Courier 2.0	dicota.de	45	3	●/●	480 MBit/s	●	●	USB-A-B, 94 cm	105 x 14 x 65/75,7
D-Link 4-Port USB 2.0 Hub	d-link.com	25	4	●/●	480 MBit/s	●	●	USB-A-B, 180 cm	105 x 30 x 65/80,7
Hama USB 2.0 Hub 1:4	hama.de	15	4	●/●	480 MBit/s	—	—	entegre, 24,5 cm	52 x 15 x 75/44,9
Intos/Repaso USB 2.0 4 Port Hub	repaso.de	15	4	●/●	480 MBit/s	●	●	USB bağlantısı, 95 cm	Ø 63, 10/37,1
Kensington Pocket USB Hub 2.0	kensington.de	35	4	●/●	480 MBit/s	●	●	entegre, 3 cm, uzatmak, 90 cm	82 x 12 x 60/46,7
Linksys Compact USB 4-Port Hub	linksys.de	20	4	—/●	12 MBit/s	●	—	entegre, 8 cm	57 x 30 x 60/58,3
Longshine USB 2.0 mini 4 Port Hub	longshine.de	20	4	●/●	480 MBit/s	●	●	USB bağlantısı, 70 cm	50 x 9 x 45/19,8
Nortek USB Hub 432/A	nortekonline.com	27	4	●/●	480 MBit/s	●	●	entegre, 1 cm	92 x 14 x 40/46,2
Roline USB 2.0 Slim Hub	secomp.de	30	4	●/●	480 MBit/s	●	●	USB bağlantısı, 95 cm	80 x 13 x 45/37,6
Saitek USB 2.0 Hub	saitek.com	15	4	●/●	480 MBit/s	●	●	entegre, sadece fiş	51 x 12 x 75/43,6
Sitecom USB Micro Hub	sitecom.de	15	4	—/●	12 MBit/s	—	—	entegre, sadece fiş	42 x 22 x 30/28,3
Sharkoon USB SpinHub	sharkoon.com	15	4	●/●	480 MBit/s	●	—	USB bağlantısı, 150 cm	Ø 60, 9/32,8
Value Notebook USB 2.0 Hub	secomp.de	13	4	●/●	480 MBit/s	—	—	entegre, 2 cm	90 x 12 x 37/36,8

● = Var — = Yok

Hoparlör, tarayıcı, gamepad, yazıcı ve daha fazlası

İş, eğlence ve oyun aksesuarları

Resim orjinal boyutlardadır

■ **Harman/Kardon** ses sistemine sahip bir bilgisayarınız olmasına gerek yok, çünkü artık herkes aynı ses kalitesine ulaşabiliyor. Typhoon firmasının ürettiği USB hoparlörlerle dizüstü bilgisayarlardan çıkan metalik ve rahatsız edici sestən kurtulabilirsiniz.

■ **Gamepad** Genius MaxiFire MiniPad altı adet işlev tuşu ve sekiz yönlü oyun çubuğu ile yolculuklarınızda maksimum eğlenceyi garantiliyor. Yassı ve hafif gamepad ele tam oturuyor, ayrıca tuşlar ve oyun çubuğu hızlı tepki veriyor.

Ürün	Typhoon USB Hoparlör
Fiyat	20 Euro
Bilgi	www.typhoon.de
+	Çekici tasarım
-	Tiz sesler zayıf

Ürün	Genius MaxiFire MiniPad
Fiyat	25 Euro
Bilgi	www.genius-europe.com
+	Çok yassı ve hafif
-	Kablo makarası yok

■ Tarayıcı

Yolculuk sırasında kâğıt belgeleri taramak zorunda olanlar için Nortek Movin' Scan doğru bir seçim. DIN A4 sayfadan biraz daha geniş bir tarama alanına sahip olan tarayıcı, belgeleri 600 x 600 çözünürlüğünde ve 48 bit renk derinliğinde tarayabiliyor, sadece biraz yavaş, o kadar.

Ürün	Nortek Movin' Scan
Fiyat	90 Euro
Bilgi	www.nortekonline.com
+	335 gram ağırlığında
-	Sadece USB 1.1 destekliyor

■ **Subwoofer** Saitek, dizüstü bilgisayarlarında sinema izleyip de filmdeki basları özleyenler için bir mobil subwoofer sunuyor. UFO'ya benzeyen bas güçlendirici, USB üzerinden aldığı elektrikle çalışıyor ve tam da istediğiniz gibi, kaburgalarınızı titretebilecek kadar güçlü.

Ürün	Saitek Subwoofer Sound System
Bilgi	www.saitek.com
Fiyat	23 Euro
+	Başarılı bas güçlendirici
-	350 gram ağırlık biraz fazla

■ **Güç adaptörü** Yolculuk yapanlar için gayet kullanışlı: Trust Notebook Adapter ile dizüstü bilgisayarınızın pilini arabanın çakmak elektriginden ya da uçakla seyahat ederken doldurabilirsiniz.

Ürün	Trust Notebook Power Adapter
Bilgi	www.trust.com
Fiyat	70 Euro
+	Her marka dizüstü bilgisayara uygun
-	Farklı ülkeler için elektrik fişleri yok

■ **Sunum yönetimi** Trackball, lazer işaretleyici ve iyi ayarlanmış işlev tuşları sayesinde Wireless Multimedia Presenter'ı tek elinizle kullanmak mümkün.

Ürün	Targus Wireless Multimedia Presenter
Bilgi	www.targus.com
Fiyat	50 Euro
+	Birçok ayar olanağı
-	Nispeten yüksek fiyat

■ **Mobil baskı** HP'nin 460 WBT modeli yolculuklar sırasında da iyi belge ve fotoğraf baskısı yapıyor. Pil dâhil 2,08 kilogramlık ağırlığı ile gerçekten taşınabilir bir yazıcı.

Ürün	HP 450 WBT mobil yazıcı
Bilgi	www.hp.com
Fiyat	370 Euro
+	Tümleşik pil ve Bluetooth
-	Bakımı pahalı

Özetle: Diğer aksesuarlar

Küçük ama kullanışlı

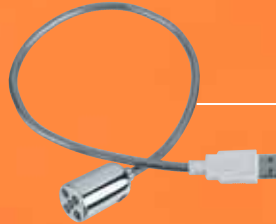
Ufak bir kart okuyucu
Sharkoon Flexi-Drive XC, SD ve MMC tipi hafıza kartları için, 10 Euro, www.sharkoon.com

Mobil televizyon ve radyo
Avermedia Cardbus Plus, 100 Euro, www.avermedia.com

Docking-Station: Pearl Dizüstü
Docking-Station + Soğutucu, 40 Euro, www.pearl.de

Hırsızlığa karşı koruma
Hama şifreli dizüstü kilidi 30 Euro, www.hama.com

Lamba: Pearl USB Yılan Lamba, 7 Euro, www.pearl.de

Mobil Masa Altığı
Port Design LapDesk, 25 Euro, www.portdesigns.com

Alacağınız ilk başarılı donanım
İçerisinde bir adet fare, 4'lü port hub, bir adet lamba ve ağ kablosu bulunan MSI Notebook Starter Seti 25 Euro, www.msi.com.tw

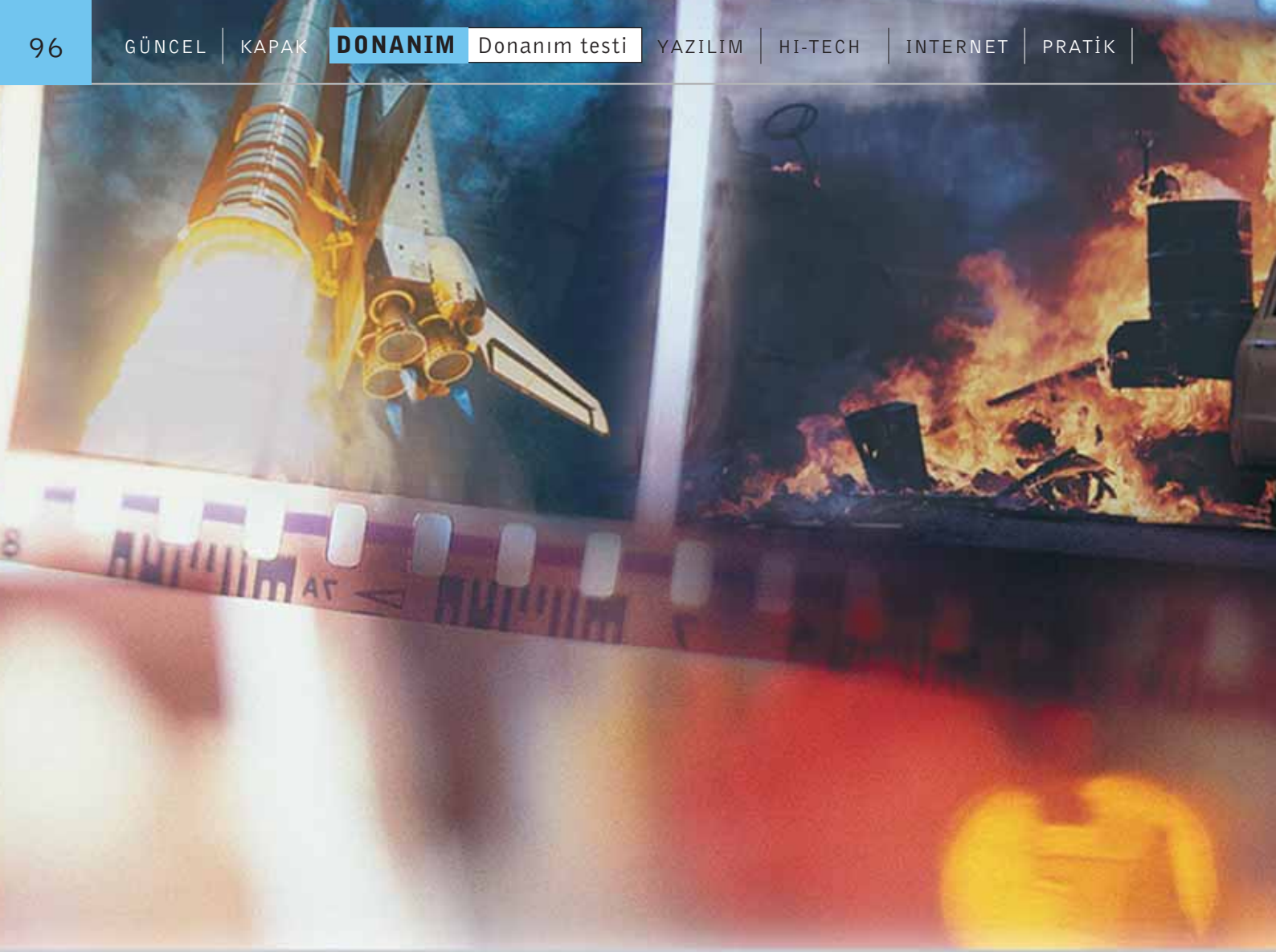
Çevresel ses:
Sitecom USB 5.1 Audio Adapter, 40 Euro, www.sitecom.com

USB Nümerik klavye
Kensington USB Calc Pad, 45 Euro, www.kensington.com

Hırsızlığa karşı koruma: Targus Defcon
Ultra 1 hareket algılayıcısı ve 105 dB gücünde sesli alarm

DVD-RAM / DVD-R RECORDING

OPEN/CLOSE

CH

REC DVD-RAM

SP

PG

AY

A 1

15

0:06.50

AY

H 1

12

0:02:20

CHTP

REC DVD-RAM

SP

PG

DivX oynatıcı testi

Tek DVD'de tam 7 film

Başlangıçta streaming için tasarlanan fakat yüksek kalitesiyle gittikçe ilgi gören DivX, başlı başına bir sektör yaratmaya başladı. Artık DivX destekli oynatıcı aygıtlar piyasada bolca bulunuyor.

PC'LER OTURMA ODALARIMIZA GİRMEYE niyetli. Önce küçük ve çekici kasalarla şanslarını zorladılar sonra da dizüstü PC'lerle nerdeyse amaçlarına ulaştılar. Donanım olarak hayatımıza bu derece girmeleri bir yana, eğlence ya da keyif anlayışı da bilgisayarlar ekseninde yeniden şekilleniyor günümüzde. Bu, sadece klasik anlamda PC'lerle de olmuyor. Oyun konsolları, MP3 çalar ya da DivX destekli DVD oynatıcılar gibi pek çok cihaz, bize keyifli dakikalar hatta saatler sunuyor.

P2P'nin büyük etkisi

Napster'la doruğa çıkan MP3 çılgınlığı ve artan internet bant genişliği sayesinde, Kazaa, DC++ gibi dosya paylaşım programları başta video dosyaları olmak üzere farklı alanları da kapsamaya başladı. Artık dosya paylaşım programlarıyla bırakın sıkıştırılmış MPEG4 videolarını, doğrudan DVD ISO dosyalarını indirmek mümkün. Yıllarca internet politikasından şikayet ettiğimiz ülkemizde bile bant genişlikleri artıyor. Şu anda minimum hız olan 256Kbit'in yakın zaman içinde 512Kbit'e çıkacağına dair söylentiler var. Öyle ya da böyle, ortaya çıktığı ilk günlerde bile popüler olacağı belli olan DivX biçimi, (ki aslında buna biçim yerine sıkıştırma algoritması ya da codec demek daha doğru olur) şu an MP3'le birlikte, dosya paylaşım ağlarının gözdesi durumunda.

Yasal prosedür ve yasadışı kullanım

Dosya paylaşım programlarıyla yayılan dosyaların çoğunluğunun aslında yasadışı olduğunu kabul etmek gerek. Yani bu şekilde elde edilen ses ve video dosyaları ya da yazılımlarla aslında hak sahiplerinin

emeği çalınmış oluyor. Amerika ve Almanya gibi ülkelerde bu konuda açılmış yüzlerce dava sürmekte. Öte yandan Philips ve Sony gibi büyük şirketler de dosya paylaşım akımının gerisinde kalmayı göze alamıyor ve MP3 ya da DivX destekli cihazları piyasaya sürerek bu dosya biçimlerine yasal bir platform kazandırmaya çalışıyor. Pratikte baktığımızdaysa internet üzerinde yaygınlaşan bu biçimlere rağmen müzik ya da film endüstrisinde bir daralma olduğunu söylemek güç. Hatta rakamlara bakılırsa, bir genişleme bile söz konusu. Her halükarda, neyin yasal neyin yasadışı olduğu gayet net bir şekilde belliyse de, milyonlarca kullanıcıyı birbirine bağlayan internet, ortaya binlerce, hatta milyonlarca masum suçlu çıkartıyor.

DivX destekli DVD oynatıcı testi

Tek bir DVD üzerinde, neredeyse DVD kalitesinde, üstelik de Türkçe altyazılı (www.google.com'da yapacağınız kısa bir araştırma sizi Türkçe altyazı bulunduran sitelere yönlendirecektir) tam 6, hatta 7 film kulağa hoş geliyor değil mi? DivX destekli yeni DVD oynatıcılarla PC'nizdeki DVD yazıcınız sayesinde, kendi DVD'lerinizi ve arşivinizi yaratabilirsiniz. Test ettiğimiz DVD oynatıcıların hepsi DVD, VCD, SVCD, CD-R, CD-RW, DVD-R, DVD-RW, DVD+R, DVD+RW, CD-R (90dk) ve CD-R (99dk) medyaları destekliyordu ve hepsinin uzaktan kumandası vardı. Bunlar bir yana, testimize katılan ürünlerden ikisinde radyo bile bulunuyordu. Ülkemizde kolayca bulunan bu cihazları merak ediyorsanız sayfayı çevirmeniz yeterli. 8 adet DVD oynatıcının katıldığı testimizin siz okuyucularımız için iyi bir rehber olacağını düşünüyoruz. →

MINİ SÖZLÜK

AC3: Dolby Digital olarak da bilinen 6 kanallı ses içerir sıkıştırma algoritması.

Analog ses çıkışı: Medya üzerinden okunan sesin amplifikatör bağlantısı için dışarı verilmesi.

Bölge kodu koruması: Film endüstrisini korumak adına dünyayı 6 adet bölgeye ayıran ve farklı bölgelerden satın alınmış DVD filmlerin izlenilmesine engel olmayı amaçlayan özel bir koruma standardı. Ülkemiz Avrupa'yı kapsayan 2. bölge içindedir.

CBR (Constant bit rate): Videodaki her karenin aynı ölçüde sıkıştırılması.

CDec (Coder/DECoder): Şifrelemeye ve şifrelenmiş bilgiyi çözmeye yarayan yazılım paketi.

Dijital ses çıkışı: DVD üzerindeki kodlanmış sesin dekoder bağlantısı için dışarı verilmesi. Bu çıkış için koaksiyel ya da optik arabirim kullanılabilir.

DivX: MPEG 4 standardına uygun bir sıkıştırma algoritması.

MPEG: Video dosyalarında dosya boyutlarında tasarruf sağlarken en az kalite kaybı sunan bir biçim. MPEG 1 (Örn: VCD), MPEG 2 (Örn: DVD) ve MPEG 4 (Örn: DivX) gibi çeşitleri vardır.

Scart: Video oynatıcısı ya da TV'lerde kullanılan standart giriş çıkışları barındıran soket türü.

VBR (Variable bit rate): Videonun her karenin içerdiği hareket miktarına göre değişken bir oranda sıkıştırılması.

lemeye gerek yok. Tasarım açısından diğer katılımcılara nazaran çok etkileyici olmasa da, uyumluluk testlerinden nispeten iyi puanlar alan ürün, bağlanabilirlik özellikleri açısından başarılı bir tablo çiziyor. WMA desteği olmayan Vestel DVD 4500'de DVD bölge kodu koruması bulunmuyor.

LG LH-T250: LG LH-T250 altyazı uyumluluğu testlerinde sınıfta kalınca, genel toplamda çok iyi bir sırada yer alamadı. Ürünün en çok hoşumuza giden özelliği, kuşkusuz FM/AM radyosu olmasıydı. Stereo ses girişi ve 5+1 hoparlör çıkışı olan cihaz, fiyat açısından cazip değil gibi görünüyorsa da, beraberinde gelen ve oldukça tatminkâr bir ses kalitesi sunan 5+1 kanal hoparlör seti, cihaza ayrı bir hava katıyor. Son olarak LG LH-T250'de bölge kodu koruması olduğunu da hatırlatalım.

Her yerde DivX: Düşen Flash bellek fiyatlarıyla PDA ya da medya oynatıcı cihazlar da DivX film izletebilir hale geldi.

Packard Bell DVD-DivX 350: Özellikle Amerika'da oldukça yaygın bir marka olan Packard Bell, testimize DVD-DivX 350 modelini yolladı. Cihazın birinciliği az farkla kaçırdığını söylersek yanlış olmaz. Uyumluluk testlerinde (OGG hariç) başarılı bir tablo çizen ürün, oldukça ince yapılı. Packard Bell DVD-DivX 350'de bölge kodu koruması bulunmuyor. Yani, örneğin Amerika'dan aldığınız DVD'leri bu cihazda sorunsuzca izleyebilirsiniz.

Ürünün bir önemli avantajı da tabii ki fiyatı. Genel toplamda 2. sırada yer alan cihaz, aynı zamanda testteki 2. en uygun fiyatlı katılımcı. Dolayısıyla fiyat/performans oranı açısından oldukça cazip bir ürün ve test birincisine nispeten uygun fiyatlı bir alternatif.

Vestel DVD 4500: Genel toplamda testi 3. sırada bitiren Vestel DVD 4500'ün ülkemizde oldukça popüler olduğunu söy-

» TEST BİRİNCİSİ

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

orta

FİYAT
BİLGİ185 \$+ KDV
www.philips.com.tr

En ince: Testteki en ince katılımcı olan cihaz hoş bir görünüme sahip.

- + Mükemmel uyumluluk
- + Şık tasarım
- Yüksek fiyat

Philips DVP 5500S

Biçim sıkıntısı yaşamayın

DivX codec'lerinin çeşitliliği baş döndürüyor. Bu DVD oynatıcının en büyük avantajı, uyumluluk konusunda çok başarılı olması.

■ DivX destekli DVD oynatıcılarını test ederken kullandığımız test CD'sinde yer alan medya dosyalarına, test ortalaması itibarıyla en iyi uyumu gösteren Philips DVP 5500S, gerçekten de farklı biçimlerdeki ses ve görüntü dosyalarını açmakta çok başarılı bir ürün. Öyle ki, test içinde OGG desteğini kusursuz veren tek katılımcı Philips DVP 5500S oldu. 8 DVD oynatıcı arasındaki en ince ürün olan cihaz, hoş denilebilecek bir tasarıma sahip. Ses ve görüntü biçimlerindeki uyumluluk performansı bir yana, altyazı konusunda da sorunsuz olması, Philips DVP 5500S'i özel kılan sebeplerden biri hiç kuşkusuz. Hem genel anlamda performans hem de tasarım açısından beğenimizi kazanan

ürünün tek eksisi, yüksek sayılabilecek fiyatı. Hoparlör setiyle birlikte satılan Creative'i saymazsak Philips DVP 5500S'in testteki en pahalı katılımcı olduğunu söyleyebiliriz. Öte yandan, cihazın sunduğu kullanım kolaylığı ve kontrol, bütçenizi zorlamaya kesinlikle değer. Zira PC'lerde biçim uyumsuzluğu çıktığında, ilgili codec paketini yükleyerek bunu çözmek mümkünse de, DVD oynatıcılardaki firmware güncelleme prosedürü her zaman işe yaramayabiliyor. Dolayısıyla DivX sizin için önemli ve sık kullanacağınız bir biçimse, almışken en iyisini almanız yerinde bir davranış olacaktır. Bunların dışında, cihazda bölge kodu koruması olmadığını da belirtelim.

MiniPC'ler salonda: Mini-ITX uyumlu anakart ve kasalarla, DivX izlemek de dahil pek çok şeyi salonunuzdaki TV ile yapabilirsiniz.

ğil ama başarılı LCD ekranı ve hoş tasarımıyla göz dolduruyor. Ürün uyumluluk testlerinde harikalar yaratamıyorsa da, diğer özellikleriyle beğenimizi kazandı doğrusu. Uygun fiyatı da cabası.

Creative Slimline DVD oynatıcı: Aslında bu ürünü teste katıp katmamaya karar vermede biraz zorlandık. Zira ortada DVD oynatıcıya bundle edilmiş bir hoparlör seti değil de, hoparlör setine bundle edilmiş bir DVD oynatıcı var. Creative Slimline DVD oynatıcı, aslında Creative MegaWorks 550 hoparlör setiyle beraber satılan bir ürün. DivX konusundaki becerileri de oldukça sınırlı. Öyle ki, cihazda altyazı desteği bile bulunmuyor. Bölge kodu koruması olmayan Creative Slimline, ön tarafta sinyal düzeyi ayarlanabilen bir kulaklık çıkışına sahip.

DivX'le tatil keyfi: Böyle bir cihaz ve en yeni filmlerle doldurduğunuz DVD'leriniz tatilde en iyi eğlenceniz olabilir.

Samsung DVD-P350K: Testimizde bölge kodu korumasına sahip diğer bir DVD oynatıcı olan Samsung DVD-P350K, iki kanal hoparlör çıkışını destekliyor, yani Dolby Digital ya da DTS kod çözümüye sahip değil. Karaoke özelliği sayesinde, cihazın ön kısmındaki mikrofon girişini kullanarak, sevdiğiniz şarkılara eşlik edebilirsiniz. Hatta ses çıkışı üzerinden bu şekilde kendi ses kaydınızı da yapabilirsiniz. Uyumluluk testlerinde “dalgalı” bir profil çizen cihazın, özellikle altyazı uyu mu daha iyi olabilirdi.

Minton HTS-802: 8 adet DVD oynatıcının katıldığı testimizdeki tek 7+1 hoparlör çıkışlı katılımcı olan Minton HTS-802, dahili FM/AM radyoya ve karaoke özelliğine de sahip. Hatta daha gerçekçi karaoke için cihazda iki adet mikrofon girişi bulunuyor ve eko özelliği sayesinde sese derinlik katmak mümkün. İki adet stereo ses girişine de sahip olan bu DVD oynatıcı, testteki D-Sub, yani VGA çıkışlı tek ürün olma özelliğine de sahip. Donanım özellikleri açısından gerçek bir şaheser olan Minton HTS-802, belki çok ince de-

» UYGUN FİYAT BİRİNCİSİ

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

Çok iyi

FİYAT
BİLGİ

94 \$+ KDV
www.lge.com

Sadece 2 kanal: Ürün analog ses çıkışı olarak sol ve sağ olmak üzere 2 kanalı destekliyor.

- + Başarılı fiyat/performans oranı
- 2 kanal çıkış
- Bölge kodu koruması var

LG DV8851EM

Uygun fiyat, stereo çıkış

Uygun fiyatıyla dikkat çeken bu DVD oynatıcı, dijital ses için bir kod çözümüye sahip değil. Yani iki kanal sesle yetinmek durumundasınız.

■ DVD oynatıcıların fiyatları epey düştü. Son zamanlarda bir DVD oynatıcı almaya niyetliyseniz DivX destekli bir ürün almanızda kesinlikle fayda var. Hatta uygun fiyatları sayesinde, evinizdeki DVD oynatıcısı bir tanıdığınıza hediye ederek, sırf DivX ve MP3 desteği yüzünden yeni bir DVD oynatıcı alabilirsiniz. DivX (MPEG4) biçimi bu denli yaygınlaşmış ve üreticiler tarafından kabul görmüşken bu yeni akıma neden sırtınızı dönersiniz ki? Hele hele 100 doların altında bir fiyata, oturma odanızda neredeyse tüm video ve ses formatlarının keyfine varabilecekken. Testimize katılan DivX destekli 8 adet DVD oynatıcı arasında bölge kodu

koruması olan 3 katılımcıdan biri olan LG DV8851EM, format uyumluluğu testlerinde mükemmel değilse de, ortalamanın üzerinde bir performans ortaya koymayı başardı. Oldukça ince olan cihazın düğmeleri ön panelin hem en üst tarafında bulunuyor. Uzaktan kumandasındaki tuş düzeni açısından da beğenimizi kazanan cihaz, kolay bir kullanım sunuyor. LG DV8851EM testteki tüm diğer katılımcılar gibi Dolby Digital, DTS, Kodak PictureCD gibi özellikleri destekliyor. Öte yandan Dolby Digital ve DTS desteği koaksiyel ve optik çıkışla sınırlı. Hoparlör çıkışı olarak cihaz sadece stereo, yani sol ve sağ kanal olmak üzere iki çıkışı destekliyor.

1

2

Sonuç

Şahin Ekşioglu,
CHIP Test Merkezi
Editörü
esahin@chip.com.tr

Yavuz Şahin,
CHIP Test Merkezi
Editörü
yavuz@chip.com.tr

■ Testimizden çıkan ilk sonuç, DVD oynatıcı almayı düşünüyorsanız, kesinlikle DivX desteği olmasına dikkat etmeniz gerektiği. DivX destekli DVD oynatıcılar kalite, çok yönlülük ve uygun fiyat gibi avantajlara sahip. Kaldı ki, DivX desteğine MP3 uyumluluğu da eklenince geriye uyumsuz bir medya biçimi pek kalmıyor açıkçası.

Test birincisi Philips DVP 5500S, gerek uyumluluk gerekse tasarım ve özellikler açısından en çok beğenimizi kazanan katılımcı olduysa da, yüksek sayılabilecek fiyatı önemli bir dezavantaj. Eğer bu cihaz bütçenizi zorlayacaksa testte alternatifler yok değil: Özellikle ikinci sıradaki Packard Bell DVD-Divx 350, yaklaşık 100 dolarlık fiyatıyla oldukça cazip bir tablo çiziyor. 3. sıradaki Vestel DVD 4500, ortalamanın üzerindeki başarımları ve fiyatıyla dikkat çekiyor. Bu ürünün tasarım açısından testteki diğer ürünlere nazaran biraz "eski" kaldığını da belirtelim. 4. sıradaki LG DV8851EM, testteki çoğu cihazın aksine 5.1 ses çıkışına

sahip değil. Sol ve sağ kanaldan oluşan stereo çıkış, Dolby Digital ses sistemi olan okuyucularımızı tatmin etmeyecektir. Ayrıca bu üründe bölge kodu koruması olduğunu da belirtelim. Öte yandan bütçesi dar okuyucularımız kesinlikle bu ürünü satın alma listelerine eklemeli. 100 doların altında bir fiyata satılan ürün, ekonomik açıdan çok cazip. 5. sıradaki LG LH-T250 de bölge kodu korumasına sahip bir diğer DVD oynatıcı. Bu cihaz 5.1 çıkışı desteklediği gibi, beraberinde 5.1 hoparlör setiyle geliyor. LG LH-T250, DVD oynatıcısıyla birlikte ses sistemini de aradan çıkarmak okuyucularımız için ilgi çekici olabilir. Radyosunun da olması, bu cihazı özel bir yere koyuyor. Fakat altyazı uyumluluğu testlerinde bekleneni verememesi, önemli bir dezavantaj doğrusu. 6. sıradaki Samsung DVD-P350K da bölge kodu koruması ve 2 kanal çıkışıyla dikkat çekiyor. Karaoke özelliği de olan cihaz, test sonuçları itibarıyla "harikalar yarattı" diyemeyeceğimiz bir ürün. 7. sıradaki Minton HTS-802, radyo, çıkışlar ve karaoke gibi özellikleriyle donanım açısından testin en iyisi. Fakat test sonuçları daha iyi olabilirdi. 8. ve son sıradaki Creative Slimline, altyazı uyumu olmayan, Sound Blaster MegaWorks 550 hoparlör setine bundle edilmiş bir ürün ve performans açısından iyi bir tablo çizemedi.

Ürün	Philips DVP 5500S	Packard Bell DVD-Divx 350
Firma	Philips Türkiye	Koyuncu
Tel	(800) 261 33 02	(216) 528 88 88
Fiyat	185 \$ + KDV	102 \$ + KDV
Web adresi	www.philips.com.tr	www.koyuncu.com.tr
Toplam puan	96	94
Video uyumluluğu	100	86
Ses uyumluluğu	100	100
Resim uyumluluğu	100	100
Altyazı uyumluluğu	100	100
Donanım özellikleri	80	90
Servis ve dokümantasyon	100	90
Fiyat /Performans	orta	çok iyi
Özetle	Biçim desteği açısından çok başarılı	Birinciliği az farkla kaçırdı
Teknik veriler		
Desteklenen video biçimleri	MPEG1, MPEG2, MPEG4	MPEG1, MPEG2, MPEG4
Desteklenen ses biçimleri	AC3, MP3,WMA, OGG	AC3, MP3,WMA
Bölge kodu koruması	-	-
Analog ses çıkışları	5+1	5+1
Koaksiyel video çıkışı	•	•
S-Video çıkışı	-	•
YPbPr çıkışı	•	•
RGB Scart	•	•
D-Sub (VGA) çıkışı	-	-
Koaksiyel audio dijital	•	•
Optik audio dijital	-	•
Radyo	-	-
Güç tüketimi	10	20
Boyutlar (mm) / Ağırlık (g)	435 x 37 x 265 / 2	420 x 42 x 24 / 2,6
Test sonuçları		
Video	95	82
Ses	75	75
Resim	40	40
Alt yazı	82	82

■ ■ ■ ■ ■ Değerlendirmedeki kutucuklar, CHIP'in buradaki puanlama anahtarına göre belirleniyor. 100-90 Puan = 5 Kutucuk, 89-75 = 4 Kutucuk, 74-60 = 3 Kutucuk, 59-45 = 2 Kutucuk, 44-20 = 1 Kutucuk, 19-0 = 0 Kutucuk.

NASIL TEST ETTİK?

CHIP Test Merkezi olarak DivX destekli DVD oynatıcıları test ederken ciddi ve etkin bir test prosedürü oluşturmak bizim için önemliydi. Sadece donanımsal özelliklere puan vererek gerçekleştireceğimiz bir testin objektiflikten uzak olacağı bilinciyle, bu cihazların en önemli özelliklerini belirledik ve farklı video ve ses biçimleriyle uyumluluğu test edebilmek için internete bir araştırma yaptık. Kısa bir süre sonra da aradığımız yar-

dımcıyı bulduk. P2P ağlarında bulabileceğiniz DivXtest adlı ISO dosyasında farklı video ve ses codec'lerini kullanan onlarca dosya, CD'ye yazıldıktan sonra bu tür bir test için harika bir yardımcı araç oluverdi.

► **VIDEO UYUMLULUĞU (%20):** Sürekli bir yenilenen sıkıştırma algoritmaları, eğer donanımınız desteklemiyorsa sizin için ciddi bir sorun teşkil edebilir. Bu testte farklı codec'leri, farklı sıkıştırma oranlarıyla kullanan 50'den

fazla video dosyası arka arkaya oynatıldı ve desteklenmeyen videolar için ilgili oynatıcı puan kaybetti.

► **SES UYUMLULUĞU (%20):** Bu testte 8'den fazla ses dosyasıyla uyumluluğu kontrol ederken bir yandan da videolardaki farklı özelliklerdeki ses dosyalarının düzgün çalınıp çalınmadığına baktık. MP3, AC3, WMA ve OGG gibi ses yapıları bazı DVD oynatıcılarda sorunsuzca çalınırken, bazılarında sorunlar ortaya çıktı.

3	4	5	6	7	8
Vestel DVD 4500	LG DV8851EM	LG LH-T250	Samsung DVD-P350K	Minton HTS-802	Creative Slimline DVD Player
Vestel	Ufotek	Ufotek	Samsung Türkiye	DE-PA Elektronik	Koyuncu
(800) 219 01 12	(212) 336 61 00	(212) 336 61 00	(212) 336 03 03	(212) 211 50 13	(216) 528 88 88
145\$ + KDV	94 \$ + KDV	170 \$ + KDV	131 \$ + KDV	119 \$ + KDV	379 \$ + KDV
www.vestel.com.tr	www.ufotek.com.tr	www.ufotek.com.tr	www.samsung.com.tr	www.minton.com.tr	www.koyuncu.com.tr
90	90	89	85	96	72
Puan 0 50 100	Puan 0 50 100	Puan 0 50 100	Puan 0 50 100	Puan 0 50 100	Puan 0 50 100
86	86	80	89	89	64
84	84	100	84	100	100
100	100	100	100	100	100
100	100	67	78	100	0
85	85	100	80	90	100
85	85	95	90	90	90
iyi	çok iyi	orta	orta	iyi	kötü
Tasarımı daha iyi olabildi.	Bölge kodu koruması var.	Hoparlör setiyle geliyor, radyosu var.	Karaoke özelliğiyle donatılmış.	Radio ve karaoke özelliği var.	Altyazı desteği yok, hoparlör seti var.
MPEG1, MPEG2, MPEG4	MPEG1, MPEG2, MPEG4	MPEG1, MPEG2, MPEG4	MPEG1, MPEG2, MPEG4	MPEG1, MPEG2, MPEG4	MPEG1, MPEG2, MPEG4
AC3, MP3	AC3, MP3, WMA	AC3, MP3, WMA	AC3, MP3, WMA	AC3, MP3, WMA	AC3, MP3, WMA
-	•	•	•	-	-
5+1	2	5+1	2	7+1	5+1
•	•	-	•	•	•
•	-	-	•	•	•
•	•	-	-	•	•
•	•	-	•	•	•
-	-	-	-	•	-
•	•	-	•	•	•
•	•	-	•	•	•
-	-	•	-	•	-
10	12	15	10	15	15
420 x 55 x 270 / -	420 x 55 x 270 / -	360 x 56 x 310/2,5	430 x 42 x 207 / 1,7	Belirtilmemiş	430 x 48 x 250 / 4
82	85	76	85	86	60
63	63	75	63	63	75
40	40	40	40	20	40
82	82	55	64	64	0

• = var - = yok

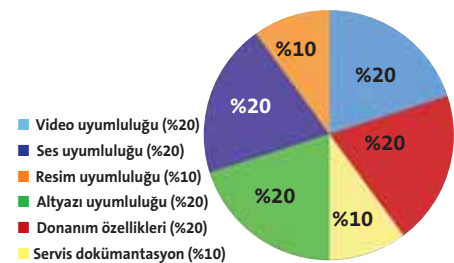
► **RESİM UYUMLULUĞU (%10)** Bu test için farklı JPEG, BMP gibi farklı formatlarda resim dosyaları kullanmakla kalmadık, resimleri döndürebilme, resimler arası geçiş ya da resimlere zum yapabilme gibi özellikleri de puanlamaya dahil ettik.

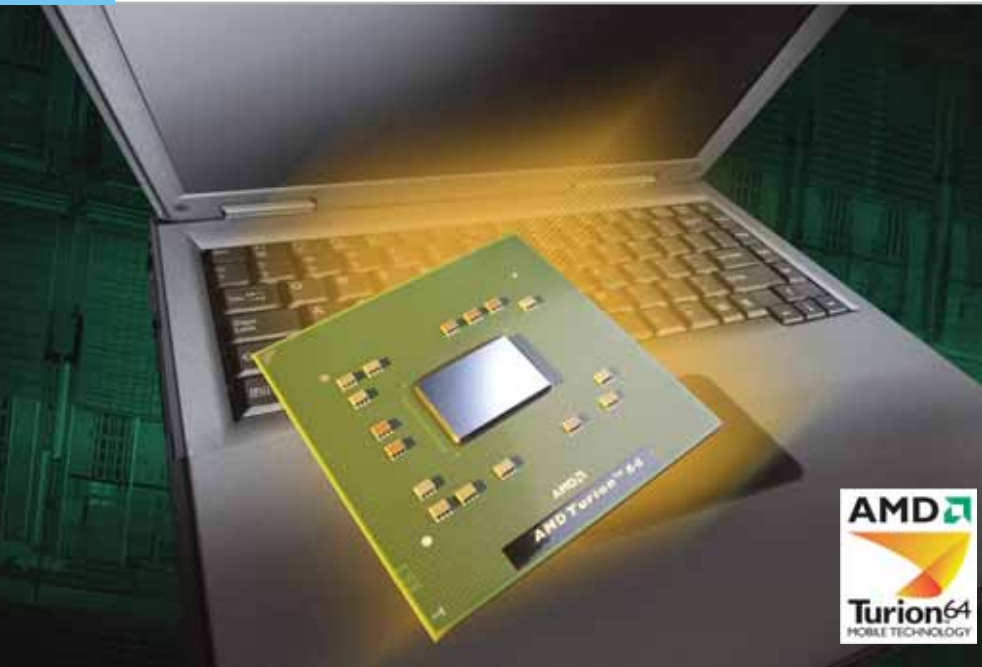
► **ALTYAZI UYUMLULUĞU (%20)** Kuşkusuz söz konusu DivX olunca en önemli konulardan biri de altyazılar. Test CD'si içindeki 13 adet altyazı testi sayesinde cihazları sıkı bir

sınavdan geçirdik.

► **DONANIM ÖZELLİKLERİ (%20)** Bölge kodu, giriş ve çıkışlar, radyo, karaoke gibi ek özellikler, tasarım, görüntüye zum yapabilme gibi özellikler bu kategoride değerlendirildi.

► **SERVİS DOKÜMANTASYON (%10)** Dağıtıcı firmanın destek ağı, üründe sorun çıktığında ortaya koyulan tavır (değişim, tamir v.s.) 800'lü destek hattı gibi hizmetleri bu kategorinin temel kriterleri oldu.

Dizüstünde 64 bit devri

AMD'nin yeni mobil gücü

Dizüstü bilgisayarlara 64 bit işlem gücünü getiren AMD, yeni Turion 64 ile buna daha fazla taşınabilirlik ve güvenlik ekliyor. Yazımızı okuyarak, AMD'nin yeni mobil işlemcisi hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olabilirsiniz.

TAŞINABİLİR BİLGİSAYARLARIN SATIŞ grafiği son yıllarda giderek artan bir ivme çiziyor. Özellikle geçtiğimiz yıl, dünyada satılan dizüstü bilgisayar sayısının masaüstü bilgisayar sayısını geçmesi, geleceğin mobil dünyada olduğunun güçlü bir göstergesi.

AMD ve Intel: Dizüstünde büyük çekişme ne durumda?

Açıkçası masaüstü bilgisayarlarda olduğu gibi dizüstü sistemlerde de önemli bir rekabet var. Eskiden son derece popüler olan AMD, bugüne dek iki sebepten dolayı dizüstü pazarında geride kaldı. Bu sebeplerin ilki, Intel'in Centrino konseptini bir marka haline getirmedeki başarısı. İşlemci, anakart ve kablosuz ağ bağlantısına bağımlı olan bu konsept, kullanıcılar tarafından hızla benimsendi ve bu sayede hedeflediği başarıya ulaştı. Diğer sebep ise AMD'nin aslında elinde hazır olan güçlü masaüstü teknolojilerini dizüstü pazarına uyarlamakta geç kalması.

AMD, Athlon XP'ler ile yakaladığı çıkışı sürdürmek ve mobil pazarda yerini

alabilmek için Sempron işlemcisiyle Mobile Sempron adıyla taşınabilir sistemlere uyarladı. Fakat fazla ısınan ve performans açısından bekleneni veremeyen bu işlemci, yeterince tutulmadı. Intel, Pentium M işlemcisiyle taşıyan Centrino konseptiyle daha da güçlü bir çıkış yakalayınca, AMD buna Athlon 64 ile karşılık verdi. Mobile Athlon 64, üst sınıf bir dizüstü arayışındaki için iyi bir alternatif oluşturmayı başardı ve AMD'nin dizüstü pazarında bir çıkış yakalamasını sağladı. Ancak, yüksek güç tüketimi ve buna bağlı olarak artan ısı problemi, AMD'nin yeni bir arayış içine girmesine sebep oldu.

AMD, Athlon 64 tabanına yaptığı yeni eklentilerle Turion 64 işlemcisi oluşturdu. Böylelikle AMD, mobil pazarda ciddi bir katılımcı haline geldi.

Intel'in Centrino ile yakaladığı başarının ardında, sabit bileşenleri bir araya getirmesi yatıyor. AMD ise çeşitliliği artırmak için açık bir ekosistem oluşturarak her üreticinin, tamamen kendi seçtiği bileşenlerle bir Turion64 dizüstü hazırlayabilmesini sağlıyor. Böylece Turion64'ü

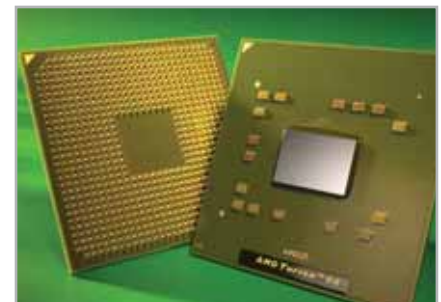
hem ince ve hafif, hem de üst sınıf dizüstü bilgisayarlarda görebileceğiz.

Turion64, yeni işlemci özelliklerini beraberinde getiriyor

AMD yeni işlemcisiyle taşınabilir bilgisayar pazarındaki kullanıcılara doğrudan erişmek istiyor. Düşük güç tüketimini ve ısı problemini ortadan kaldırmayı ve hedefleyen yeni mimaride, Intel'in Pentium M işlemcisinde yer almayan bazı özellikler bulunuyor. Bunların başında SSE3 desteği, 64 bit işlem gücü ve dahili bir bellek yöneticisi geliyor. Intel'in yol planına baktığımızda, bu tip özelliklerin en az 1 sene daha Intel mobil platformlarında yer almayacağını görüyoruz. Acaba AMD, Turion ile mobil pazarını ele geçirebilecek mi? Gelin bunu birlikte keşfedelim.

AMD, işlem sayısına göre yaptığı işlemci kodlarını Turion'da korumayarak, işlemcileri taşınabilirlik ve performansla göre adlandırabileceği yeni bir yöntem geliştirmiş. ML koduyla başlayan işlemciler (ML-30, ML-32, ML-34, ML-37) 35 Watt güç tüketimine sahipken, MT koduyla başlayan işlemciler (MT-30, MT-32 ve MT-34) 25 Watt güç tüketiyor. İşlemci kodunun yanındaki rakamlar ise 1,6 GHz ile 2 GHz arasında değişen işlemci hızının bir göstergesi. Yani yeni mobil işlemcilerde bir MHz artışı yok.

Lancaster kod adıyla üretilen Turion64 çekirdeği 0,09 mikron mimarisi ile hazırlanmış. Bu da 0,13 mikron mimarisi ile hazırlanan Mobile Athlon64'lere oranla düşük maliyetli bir üretim sağlıyor; ayrıca düşük ısı ortaya çıkarıp, daha az güç ihtiyacı duyuyor. Bunlar da takdir ederseniz ki, taşınabilir sistemler için önemli noktalar. AMD, ileride Mobile Athlon64'lerin de 90nm mimarisi ile üretileceğini belirtiyor. Yani AMD'nin 90nm mühendisliğiyle üretilen tek mobil işlemcisi Turion 64 olmayacak.

Eski işlemci yuvasını kullanıyor: Yeni mobil işlemci Socket 754 kullandığından masaüstü sistemlere de uygun.

MOBİL İŞLEMÇİ KARŞILAŞTIRMASI

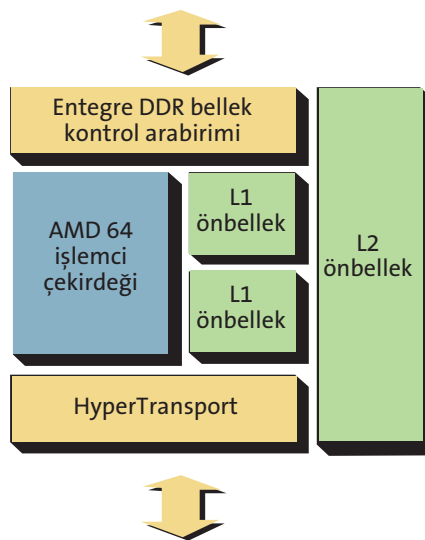
	Intel Pentium-M	AMD Turion64	AMD Mobile Athlon64 / DTR
Çekirdek mimarisi	0.09 Mikron "Dothan"	0.09 Mikron SOI "Lancaster"	0.13 Mikron SOI "Clawhammer"
Form faktörü	Socket-479m	Socket-754	Socket-754
Çekirdek hızı	1.6 GHz - 2.13 GHz	1.6 GHz - 2.0 GHz	1.6 GHz - 2.2 GHz
Pipeline	10-12 adım	12 adım	12 adım
Ön bellek	64 KB L1 2 MB L2	128 KB L1 512 KB - 1 MB L2	128 KB L1 512 KB - 1 MB L2
FSB / HT hızı	400 - 533 MHz FSB	1.0 GHz Hyper Transport	800 MHz Hyper Transport
Termal tasarım Güç oranları	21W - 27W	25W - 35W	62W - 81W
Desteklediği özellikler	MMX, SSE, SSE-2	MMX, SSE, SSE-2, SSE-3, 3DNow!	MMX, SSE, SSE-2, 3DNow!
64 bit işlem desteği	Yok	Var, AMD64	Var, AMD64
NX (No Execute) bit desteği	Var (Sadece Sonoma'larda)	Var	Var
Güç dengeleme	Enhanced Speed Step	PowerNow	PowerNow

Socket 754 yuvasını kullanan Turion64, bu sayede masaüstü sistemlerde de kullanılabilir. Elbette bunun her anakart için mümkün olacağını söyleyemeyiz. Kullanmak istediğiniz anakartın BIOS'unun AMD 64 bit işlemcilerde bulunan E-stepping'i ve Turion 64'ün çalıştığı düşük voltajları desteklemesi şart. Asus ve DFI gibi birçok üretici şimdiden bazı anakart modelleri için gerekli güncellemeleri hazırladı.

Masaüstü kullanımı için göz önünde bulundurmanız gereken başka noktalar da var: Her şeyden önce, Socket 754 yuvalar için hazırlanan standart soğutucuları kullanmamak gerekiyor. Turion64 işlemcisinin üzerinde çekirdeği koruyacak bir katman bulunmadığı için güçlü bir soğutma kullanmazsanız, Turion 64 kolayca zarar görebilir.

Bellek kontrol arabirimi ile daha fazla bant genişliği

Tüm işlemcilerde L1 ön belleğin standart olarak 128 KB boyutunda olduğunu görüyoruz. L2 ön belleği ise ML-32 ve MT-32'de 512 KB, diğer tüm Turion 64'lerde ise 1 MB. AMD, ön belleği 2 MB'a çekmek yerine, masaüstü 64 bit işlemcilerinde yer alan bellek denetim arabirimini işlemciye entegre etmiş. Bu sayede, işlemcinin bellekle olan veri alışverişini düzenleyerek, diğer bileşenlerle olan veri alışveriş hızının artması sağlanıyor. AMD'nin HyperTransport teknolojisi, işlemci ve entegre arabirimler arasında 6,4 GB/sn hızında ve 1.600 MHz frekansında iletişim sağlıyor. Belleğe ayrılan bant genişliği ise 3,2 GB/sn hızında. 400 MHz hızında

Turion 64 mimarisi: Entegre DDR denetçisi ve HyperTransport ile işlemcinin kullandığı bant genişliği artıyor.

çalışan PC3200 bellekleri destekleyen kontrol arabiriminin çift kanal desteği olmaması ise açıkçası hayal kırıklığı yaratıyor. Intel mobil platformlarına göre bir farklılık da bu sayede ortaya çıkıyor ve anakart üzerinde iki yerine bir yonga seti bulunması yeterli oluyor. Bu, güç kullanımı için önemli bir gelişme. Turion 64, işlemci hız ve voltajını sistemin çalışma yoğunluğuna göre adapte edebilmesiyle de daha fazla pil ömrü sunuyor. PowerNow! teknolojisiyle tam güç çalışırken 1,35 Watt güç çeken Turion 64, yarı güce düştüğünde 0,9 Watt güç çekiyor. Yeni AMD mobil işlemcisi, taşınabilir sistemlerin vazgeçilmezi haline gelen kablosuz ağ teknolojilerinde 802.11a/b ve g desteğinin yanında, Bluetooth ile de uyumlu.

Bütünleşik virüs koruması donanım tabanlı güvenlik sağlıyor

Diğer 64 bit işlemcilerde olduğu gibi Turion64 de Enhanced Virus Protection adında bir virüs koruma sistemine sahip. Bu işlemciyi üzerinde Service Pack 2 kurulu bir Windows XP işletim sistemi ile kullandığınızda, belleğe yerleşerek sisteminize zarar verebilecek truva atları, virüs ve solucanlara karşı işleyen hazır bir güvenlik duvarı oluşuyor.

Bellek üzerine yerleşerek buradan harekete geçen veri tabanlı bu zararlı programlar, bir dosya okumaya, yazmaya veya bir başka programı harekete geçirmeye çalıştığında işletim sistemi kullanıcıyı uyarıyor ve bu programın aktivitesini sonlandırıyor.

Hafif ve ince dizüstülerde Turion64 dönemi başlıyor

Test merkezimize gönderilen Turion ML-30 işlemcili dizüstü bilgisayar, yaptığımız incelemeler sonucunda Intel Centrino'da kullanılan Pentium M işlemciyle başabaş bir performans ortaya koydu. Isınma konusunda rahatsızlık yaratmadığını söyleyebiliriz. Zira eşdeğer bir Mobile Athlon64 ile tecrübe ettiğimiz yüksek ısıdan eser görmedik. Turion 64'ün düşük ısı yaratması ve az voltaj ihtiyacı pil ömrü konusunda önemli bir artış sağlayarak, Intel Pentium M işlemcisiye ciddi bir rakip olmasını sağlayacaktır.

Dahili bellek denetçisi voltaj konusunda avantaj sağlamasının yanında, darboğaz tabir edilen sistem sıkışmalarına da son veriyor. AMD'nin 64 bit desteği ve dahili virüs korumasını geleceğe dönük en önemli avantaj olarak görüyoruz. Bileşenler konusunda üreticileri sorumlu kılan AMD, ekran kartı, kablosuz ağ kartı, ses kartı gibi donanımlara bir standart getirdiği için, kullanıcıları satın almadan önce titiz bir araştırma yapmaya itecektir. ■

Aytun Çelebi, ayturn@chip.com.tr

AMD TURION 64 İŞLEMÇİLER

Model numarası	Termal tasarım	Frekans	L2 ön bellek
ML-40	35 W	2.2 GHz	1 MB
ML-37	35 W	2.0 GHz	1 MB
ML-34	35 W	1.8 GHz	1 MB
ML-32	35 W	1.8 GHz	512 KB
ML-30	35 W	1.6 GHz	1 MB
ML-28	35 W	1.6 GHz	512 KB
MT-34	25 W	1.8 GHz	1 MB
MT-32	25 W	1.8 GHz	512 KB
MT-30	25 W	1.6 GHz	1 MB

nVidia G70 karşılaştırmalı testte

GeForce şaha kalkıyor

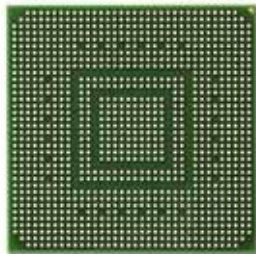
nVidia bir buçuk yıl aradan sonra, yeni grafik işlemcisiyle karşımızda. CHIP Test Merkezi, G70 kod adıyla hazırlanan GeForce 7 serisinin yeteneklerini, bir önceki neslin güçlü temsilcilerinin tekli ve SLI konfigürasyonu ile kıyaslayarak tüm çıplaklığıyla gözler önüne seriyor.

NVIDIA YAKLAŞIK BİR BUÇUK YIL ÖNCE GeForce 6 serisini piyasaya sürdüğünden bu yana, piyasadaki ekran kartlarında teknik değişiklikler yapma yoluna gitmedi. Piyasaya düşen ilk GeForce 6800 Ultra'yı, 6800 GT ve 6800 izledi. PCI Express arabirimi bir virüs hızıyla yaygınlaşırken, nVidia bu kartları yeni standarda adapte etmekle yetindi. Bu esnada, en büyük rakibi ATI ise Radeon X850 serisine daha yüksek çekirdek ve bellek hızlarına sahip yeni modeller eklemekten çekinmedi.

GeForce 6 serisi, FX serisinden sonra nVidia'nın daha da güçlenmesinde etkili oldu. Bunun sebebi NV40 grafik işlemcisine sahip 6 serisinin devrim niteliğinde yenilikler taşımasıydı. Shader Model 3.0 desteği ile bu seri, en son DirectX sürümü ile uyumlu çalışabiliyordu. FP16 dokularını destekleyen ilk grafik işlemci olması sayesinde High Dynamic Range Rendering (HDR) yapılabilmesine olanak sağladı. Daha geniş bir aralıktaki renk değerlerinin kullanılabilmesini sağlayan HDR ile daha gerçekçi görüntüler elde etmek mümkün. Gelecekteki özel efektler için bel bağlanan HDR'yi kullanan oyunlar

yeni yeni piyasaya çıkıyor.

Bu güçlü mimariden bu yana grafik işlemci tarafında sesi soluğu çıkmayan nVidia, sessizliğini bozarak 7 serisine geçişi başlattı. nVidia tarafından test merkezimize 7 serisini incelememiz için bir GeForce 7800 GTX gönderildi. Fakat genel bir bakış attığımızda bunun 6 serisinde olduğu gibi bir devrim değil evrim olduğunu söyleyebiliriz. Yanlış anlaşılmasın, sadece çekirdek ve saat hızları artırılmış bir model değil. Fakat aynı mikron mimarisi kullanılmış. Çekirdek ve saat hızlarında ise büyük değişiklikler bulunmuyor. GeForce 6800 Ultra'da 425 MHz olan çekirdek hızı, 7800 GTX'de 430 MHz'e çıkmış. GDDR3 belleklerin hızı ise 1.100 MHz'den 1.200 MHz'e yükseltilmiş.

Artan transistör sayısı: G70 grafik işlemcisi, üzerinde tam 302 milyon transistör taşıyor.

Ekran kartları değerlendirilirken iki farklı kategori ön planda tutulur. Bu iki kategoriyi, yani performansı ve görüntü kalitesini birleştiren ekran kartı en iyi kalitede görüntüyü en kısa sürede hesaplayarak ekrana getirmeye çalışır. Bu fikri temel alan nVidia, Shader Model 3.0 kullanan yeni işlemcisini, CineFX 3.0'dan CineFX 4.0 grafik motoruna terfi ederek oluşturmuş.

Bant genişliğinin de çok fazla artmadığı göz önünde bulundurulursa, yeni grafik işlemcinin eski NV40'tan hızlı olması nasıl bekleyebiliriz? nVidia bu sorunun cevabını baştan tasarladığı pipeline yapısı, geliştirdiği termal tasarım ve güç ihtiyacı ile veriyor. 110 Watt yerine 100 Watt kullanan G70, sessiz bir soğutma sistemine sahip. Kasa içerisinde neredeyse her parçanın pasif soğutma yolunda ilerlediği şu günlerde, yeni kartın GeForce 6800 Ultra gibi 350 Watt değil de 330 Watt güç beslemesi istiyor olması sevindirici bir haber.

CineFX 4.0: Artan vertex ve pixel shader'lar

G70'teki vertex ve pixel shader sayısı artırılmış. 16 yerine 24 tane pixel shader, 6

yerine 8 vertex shader kullanan 7800 GTX, Raster Operation Unit (ROP) sayısının değişmeyerek 16'da kalması yüzünden hala 6800 Ultra'yla aynı sayıda piksel doldurma oranına sahip. Ancak nVidia bunu bir problem olarak görmüyor. nVidia'ya göre, yaşanabilecek darboğaz bu noktada oluşmayacak.

Vertex shader sayısının artması, pixel shader üzerindeki veri akışını rahatlatarak bir gelişme. Henüz vertex shader'ların tüm yetenekleri oyunlar tarafından kullanılmıyor. Buna, çok eski oyunlarda işlemci üzerine yük bindirerek yapılan Parallax ve Relief mapping özellikleri de dahil. Pixel pipeline'lar dokuları render'lama işleminin sonuçlandığı yerler. Buradaki artış, HDR özelliklerinde hız sağladığı gibi, yeni AntiAliasing yeteneklerinin genel performansını etkilememesi açısından da faydalı.

Yeni AntiAliasing tekniği ile daha yumuşak hatlar

AntiAliasing yeni oyunlarla birlikte önem kazandı. Daha gerçekçi görüntüler sunmaya çalışan oyunlar, eskisi gibi performans kaybı yaşatmadan, daha yumuşak hatlar sunan bu özelliğin avantajından faydalandılar. Şimdiye dek nVidia kartlarda MultiSampling tekniği kullanan AntiAliasing görmeye alışmıştık. Bunun tavsiye edilme sebebi ise performans kazandırmasıydı. Ancak MultiSampling ile poligonların kenarları düzeltilemiyordu. Özellikle saydam yüzeye sahip dokularda bu problem rahatsız edici bir hal alıyordu. Şimdi ise Transparency AntiAliasing adı verilen yeni bir yöntem geliştiren nVidia bunu SuperSampling adıyla bizlere sunuyor. Bu yöntemde alpha kanalı kullanılarak, saydam dokular için de gelişmiş bir kenar düzeltme işlemi yapılıyor. Her iki AntiAliasing özelliğinin de getirilerini yazımızın sonundaki karşılaştırmalı grafikte görebilirsiniz.

Yüksek tanımlı videolar için NVIDIA PureVideo

G70 çekirdeğinin getirdiği bir yenilik de geleceğin görüntü teknolojisi High Definition Video'ların görüntü kalitesini düzenleyebilmek. PureVideo adıyla desteklenen bu yenilik, 6 serisinde de yer alıyordu fakat HD videolara verilen destek artırıldı. PureVideo bazı yeni video codec'leri için hala tam bir destek sağlamıyor, ancak yıl sonuna kadar çıkacak yeni sürücülerle bu

İşlemci kalıbı: nVidia GeForce 7800 GTX işlemcisinin kalıbı önceki NV4x serisi grafik işlemcilerden biraz daha büyük fakat eşit sayıda entegre devreye sahip.

mümkün olacak. HDTV destekli TV veya panellerin yeni yeni piyasaya çıktığını göz önünde bulundurursak, en azından ülkemizde aceleye mahal verecek, bir durum yok. PureVideo MPEG-2 kodlayıcı, video girişi çıkışı, video shader, hareket tahmin ederek görüntü düzelter ve video işleyen beş bileşenden oluşuyor. Asıl getirisi ise yüksek tanımlı videolarda görüntü kalitesini düzenleyen Spatial-Temporal De-Interlacing adıyla anılan yeni video tekniği. Diğer bileşenler de DVB MPEG-2 videolar için görüntü düzenliyor.

MPEG-2'den daha iyi sıkıştırma yapabilmesiyle ünlenen H.264 codec'i için henüz destek bulunmuyor. Ancak PureVideo'nun programlanabilir arabirimi sayesinde H.264 yıl sonuna kadar yeni sürücülerle desteklenebilecek. nVidia böylece ileride çıkabilecek farklı codec'lere de destek olabileceği müjdesini verirken, yüksek tanımlı video formatına verdiği önemi artırmış oluyor. Profesyonel film endüstrisinde sıkça kullanılan HDR tekniği ile gelecekte oynayacağımız oyunlarda derinlik duygusu GeForce 7 serisi tarafından daha iyi yansıtılabilecek. UltraSha-

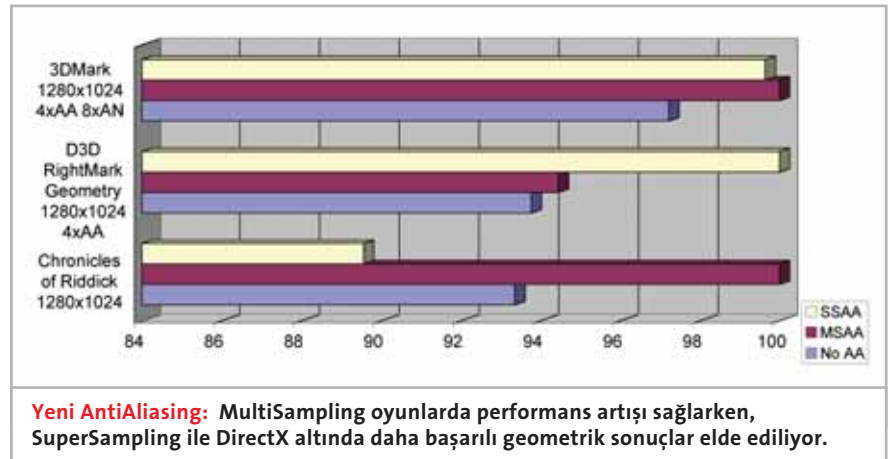
dow II ise ışık kaynakları ve objeler arasındaki etkileşimin en doğru şekilde yansıtılabilmesini hedefliyor. 6 serisinden 7'ye değişmeden geçen bu tekniğin en başarılı örnekleri Doom 3'teki çok ışık kaynağı bulunan sahnelerde görülebiliyor.

Sürücü üzerinden görüntü kalitesi yardımı

Görüntü kalitesini ekran kartı kadar, kullandığınız ekranın da etkilediği, bir gerçek. Bu konuda Digital Vibrance Control tekniği ile karşımıza çıkan nVidia, doku kaplama işlemlerinde ışığa daha fazla önem vermeye başlıyor. Digital Vibrance Control 3.0, çoğunlukla sürücü tabanlı otomatik renk kontrollerinin gelişmiş bir sonucu. Parlak ve zengin renkler sunan DVC, görüntü panellerinin ortalamasının altında kalite sunmalarını telafi etmek istiyor. Forceware sürücülerini ile birlikte kurulan bir kontrol paneli, görüntü kalitesini iyileştirmenize yardım ediyor.

GeForce 6800 GT ile 7800 GTX karşı karşıya

Test merkezimize gönderilen GeForce 7800 GTX'in yeni Transparency AntiAliasing çalışma şekillerinin avantajlarını görebilmeniz için birinci tabloyu inceleyebilirsiniz. İkinci tabloda GeForce 7800 GTX'in 6 serisiyle arasındaki performans farkını daha iyi görebilmek için MSI GeForce 6800 GT ile teste soktuk. Bu testte klasik bir ekran kartı testinden farklı olarak, 6800 GT'yi SLI olarak da çalıştırdık. AMD X2 4800+ işlemci, ASUS A8N SLI Deluxe anakart, 1GB Corsair DDR400 bellek, 160 GB Seagate 7200 rpm IDE sabit diskten oluşan test sistemimizde senetik testleri ve oyun testlerini gerçekleştirmek için nVidia'nın 77.72 sürücüsünü kullandık. 3DMark 2005 ve Aquamark

sentetik testlerinde ağırlıklı puanı oluştururken, CineBench 2003'ün OpenGL Hardware Lightning skoru ve D3D RightMark'ın DirectX testleri de bu kriterdeki puanlamayı belirledi. 3 boyutlu oyunlar ise her zamanki gibi ekran kartı testimizin vazgeçilmez bir parçası oldu. Burada da Doom 3 ve Chronicles of Riddick'ten yararlandık. İlk testimizden elde ettiğimiz sonuç sentetik uygulamalarda ve oyunlarda MultiSampling'in daha başarılı puanlar elde etmesi oldu. SuperSampling ise oyunlarda MultiSampling'e çok yaklaşı-

ken, sentetik puanlamada normal AA'nın bile gerisinde kalarak dengesiz sonuçlar ortaya çıkardı.

Sonuç: Yeni GeForce 7800 GTX Süpersonik ekran kartı

Genel karşılaştırmada ise GeForce 7800 GTX burun farkıyla 6800 GT SLI'yı geçiyor. Bunun sebebi 3DMark ve Aquamark'ta yüksek skorlar elde eden 6800 GT SLI'nın, oyunlarda – özellikle Chronicles of Riddick'te - 7800 GTX'in gerisinde kalması. 3DMark 2005 ve Aquamark'ta 7800

GTX geride kalsa da, OpenGL ve Direct3D yeteneklerini CineBench ve Direct3D'de konuşturmayı biliyor. GeForce 6800 GT'nin tek başına elde ettiği skorlar ise pek iç açıcı değil. Teorik olarak iki grafik işlemcinin bir arada çalıştığı SLI ile karşılaştırmak aslında pek adil değil, fakat sonuç bize durumu oldukça net gösteriyor. nVidia'nın GeForce 6 serisi ancak SLI ile çalışarak 7 serisini yakalayabiliyor. Bu da yeni ekran kartı neslinin ne kadar güçlü olduğunu anlatmak için yeterli. ■

Aytun Çelebi, aytun@chip.com.tr

TEKNİK ÖZELLİKLER

Model	nVidia	MSI	MSI
Marka	GeForce 7800 GTX	GeForce 6800GT SLI	GeForce 6800GT
Bilgi için	nVidia	Datagate, Multimedya	Datagate, Multimedya
Telefon / Web	www.nvidia.com	(212) 321 41 41, (212) 479 46 46	(212) 321 41 41, (212) 479 46 46
Fiyat			
Teknik Bilgiler			
Grafik işlemci	GeForce 7800 GTX	GeForce 6800 GT	GeForce 6800 GT
Yonga	G70	NV40GT	NV40GT
Bellek	256 MB DDR3	256 MB DDR3	256 MB DDR3
Bellek veriyolu	256-bit	256-bit	256-bit
İşlemci / Bellek frekansı	430 / 1200	370 / 1060	370 / 1060
Vertex shader / pipeline	VS 3.0 / 8	VS 3.0 / 6	VS 3.0 / 6
Pixel shader / pipeline	PS 3.0 / 24	PS 3.0 / 16	PS 3.0 / 16
Mimari	110nm	130nm	130nm
Transistör sayısı	302 M	222 M	222 M
Piksel doldurma oranı	6.8 mT/sn	5.6 mT/sn	5.6 mT/sn
Teksel doldurma oranı	10.3 mT/sn	5.6 mT/sn	5.6 mT/sn
Maks. bellek bant genişliği	38.4 GB/sn	32 GB/sn	32 GB/sn
DirectX sürümü	9.0c	9.0c	9.0c
OpenGL sürümü	1.5+ (2.0)	1.5+ (2.0)	1.5+ (2.0)
Diğer	Intellisampling 4.0, UltraShadow II, Digital Vibrance Control, PureVideo	Intellisampling 3.0, Ultrashadow II,	Intellisampling 3.0, Ultrashadow II,
Test Sonuçları			
3DMark 1.024x768	6855	9174	5147
3DMark 1.280x1.024 4xAA 8xAN	5118	6361	3415
Aquamark 1.024x768 4xAN	72.45	75.45	65.08
Aquamark 1.280x1.024 4xAN	68.81	73.21	58.3
Aquamark 1.280x1.024 4xAA 8xAN	62.41	65.3	44.5
CineBench 2003 OpenGL HW Lightning	4114	3807	3337
D3D RightMark Geometry 1.280x1.024 4xAA	165.64	148.68	120.1
D3D RightMark Diffuse 1.280x1.024 4xAA	78.96	63.9	55.11
D3D RightMark PixelShading 1.280x1.024 4xAA	839.39	876.99	468.71
D3D RightMark Lightning 1.280x1.024 4xAA	267.17	224.04	116.41
Doom3 1.024x768 Maks. Detay	104.8	102	95.1
Doom3 1.280x1.024 Maks. Detay	99.2	99.3	79.2
Chronicles of Riddick 1.024x768 Maks. Detay	20.37	18.4	9.78
Chronicles of Riddick 1.280x1.024 Maks. Detay	13.66	11.98	6.29

Öğretmenler dizüstüleniyor

Her öğretmene bir dizüstü bilgisayar

Milli Eğitim Bakanlığı'nın dizüstü bilgisayar kampanyası başladı. Beraberinde büyük tartışmalar getiren bu kampanyadaki dizüstü sistemleri etraflıca inceledik.

■ Bilişim, ülkemizde gereğinden az özen gösterilen konulardan birisi. Belki de en önemlisi. Her sene yapılan birçok farklı araştırma, çoğunluğu genç olan nüfusunuzun aslında ne kadar büyük bir potansiyel olduğunu ortaya koyuyor. Yakın bir zamana kadar, firmalar dışında bilişim okur yazarlığını artırmaya yönelik bir gelişme yoktu. Ta ki, Milli Eğitim Bakanlığı her okula bilgisayar ve öğretmenlere özel dizüstü bilgisayar kampanyalarını başlatana kadar.

Emekli öğretmenler de yararlanabiliyor

Bu yazıda, öğretmenlere satılacak olan dizüstü bilgisayarları konu alıyoruz. Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olan öğretmenler, emekli öğretmenler, Milli Eğitim Bakanlığı çalışanları kadar üniversitelerdeki öğretim görevlileri ve özel eğitim kurumlarında çalışan öğretmenler (dersane çalışanları hariç) bu kampanyadan faydalanabiliyor.

Kampanyaya başvuru Milli

Eğitim Bakanlığı ile bu kampanyada ortak çalışan Vakıfbank şubelerinden yapılabiliyor. Başvuru yapabilmek için gereken evraklar temin edildikten sonra, ödeme şekli belirleniyor ve başvuru tamamlanıyor. Kampanya başvurusunda çeşitli kolaylıklar sağlanmış. Örneğin peşin ödeme yapılabildiği gibi 48 aya kadar vade

seçenekleri bulunuyor. Ayrıca, kredi koşullarına uyanlarda kefil ve hayat sigortası zorunluluğu aranmıyor ve dosya, istihbarat, haberleşme masrafları alınmıyor. Eylül ayının başına kadar geçerli olan kampanyada, kredi kullanarak vadeli ödeme yapıcılarda Öğretmenim veya Vakıfbank logolu bir kredi kartı bu-

lunması gerekiyor. Eğer yoksa, banka size bu özellikte bir kredi kartı temin ediyor ve ödemeler bu kart üzerinden alınıyor. Başvuru tamamlandıktan 45 gün sonra bilgisayar adrese teslim ediliyor. Dizüstü bilgisayarların yanında taşıma çantası ve TR.Net 3 aylık dial-up internet erişim paketi de hediye olarak geliyor.

İki tip konfigürasyon, dört farklı marka

Yapılan ihale sonucu dört farklı firmanın kendi markaları, bu kampanyayla satılıyor. Ayrıca iki farklı konfigürasyon satın alabilmek mümkün. Casper, Exper ve KRN'nin Intel Celeron M işlemcisine sahip modelleri ve Toshiba'nın Intel Pentium M işlemcisine sahip modeli arasından seçim yapabilirsiniz. Birinci modelin peşin fiyatı 734 dolar + KDV, ikincisi ise 900 dolar + KDV fiyatla satılıyor.

İki bilgisayara baktığımızda teknik özellikler ve genel görünüm olarak birbirlerine çok benzediklerini söylemeliyiz. 1.5 GHz hızındaki Intel Celeron M işlemcisinin, 1.6 GHz hızındaki Intel Pentium M işlemcisine göre daha yavaş olduğunu söylemeliyiz. Her iki bilgisayar da Intel i855GME yonga setli anakart kullanıyor ve üzerlerinde 256 MB DDR333 bellek yer alıyor. Intel

TEKNİK ÖZELLİKLER

Marka Model	Casper Prestige, Exper Activa, KRN Mobilus	Toshiba L10-102
Fiyat	734 dolar +KDV	900 dolar +KDV
İşlemci	Intel Celeron M 340 (1.5 GHz)	Intel Pentium M 72 (1.6 GHz)
Yonga seti	Intel i855GME + ICH4M	Intel i855GME + ICH4M
Bellek	256MB DDR SDRAM	256MB DDR SDRAM
Sabit disk	40 GB	40 GB
Optik sürücü	DVD/CD-RW Kombo	DVD/CD-RW Kombo
Ekran kartı	64 MB paylaşımlı Intel 855GME	64 MB paylaşımlı Intel 855GME
Ekran	15 " XGA TFT	15 " XGA TFT
Ses kartı	Entegre AC-97	Toshiba 16-bit stereo
Klavye	Q Türkçe	Q Türkçe
Ethernet	10/100 Mbit	10/100 Mbit
Kablosuz ağ	Intel Pro/Wireless 2200BG	Intel Pro/Wireless 2200BG
USB / Firewire	4 adet / 1 adet	3 adet / yok
Kart okuyucu	SD/MMC/MS/MS Pro	yok
PCMCIA yuvası	Type II	Type II
Pil	Li-ion	Li-ion
Boyutlar	350x270x20 mm	330x270x28 mm
Ağırlık	2.65 kg	2.7 kg
İşletim sistemi	Windows XP Home Edition (Türkçe)	Windows XP Home Edition (Türkçe)
Garanti süresi	3 yıl	3 yıl

İki farklı seçenek:
Kampanyada ekonomik ve performanslı iki dizüstü seçeneği mevcut

Extreme Graphics 2 ekran kartı kullandıkları için belleğin 64MB'lık kısmı ekran kartı için ayrılıyor. Dolayısıyla zaten "idare eder" miktardaki hafıza, oyun gibi yoğun grafik işlem yapan uygulamalarda daha da azalıyor.

Geniş ekranlı konfigürasyon yok

LCD ekranı 15 inç boyutunda olan her iki sistemde kullanılabileceğiniz maksimum ekran çözünürlüğü 1024 x 768. Geniş ekran olmamaları, dizüstünde VCD veya DVD seyretmek isteyenleri biraz üzecek. DVD okuyup CD yazabilen kombo bir sürücüsü bulunan her iki sistem, V90 56 Kbps hızında modem, 10/100 Mbit ethernet ve Intel Pro/Wireless 2200BG kablosuz ağ adaptöründen oluşan geniş bağlantı seçeneklerine sahip.

Celeron M işlemcili alt konfigürasyonda kızılötesi göz, Firewire bağlantısı, SD/MMC/MS ve MS Pro destekleyen kart yuvası yer alırken, diğerinden bir fazla olmak üzere toplam 4 USB yuvası bulunduruyor. Pentium M işlemcili üst konfigürasyonun farkı ise ek bir video çıkışı bulundurması. Bu sayede bir sunum yapmak isterseniz, projektöre veya daha büyük bir ekrana bağlantı yapabiliyorsunuz.

Her iki sistem de PCMCIA Type II kartları kabul ediyor. 40 GB boyutundaki sabit disklere baktığımızda alt konfigürasyondaki sabit diskin 4200 yerine 5400 rpm olduğunu görüyoruz. Dönüş hızının daha yüksek olması, genel kullanımda işlemci ile kaybettği puanların bir kısmını geri kazanması anlamına geliyor.

Stereo hoparlörleri bulunan sistemlerde Intel Pentium M işlemcili Toshiba, SRS TruSo-

undXT adlı teknoloji ile kaliteli ses çıkışı sağlarken, alt sınıf konfigürasyona sahip sistemlerde ekran üzerinde mikrofon yer alıyor. Her iki sistemde de ses açma kapama, CD çalma, önceki ve sonraki şarkıya geçme gibi multimedya kontrolleri ek klavye işlevleri ile sağlanmış.

Türkçe Microsoft Windows XP Home Edition işletim sistemi, kurulu olarak gelen sistemler Litium iyon pil kullanıyorlar. Intel Pentium M işlemci, i855GME yonga setli anakart ve 2200BG kablosuz ağ kartı taşımasıyla bir Centrino platformu olan Toshiba L10-102, Casper, Exper ve KRN'nin modellerine göre daha fazla pil ömrü sunuyor. Centrino kısmı sizi aldatmasın, diğer sistemlerin tek farkı Pentium M yerine Celeron M işlemci taşımaları.

Şu anki sistemlere göre konuşursak, bu sistemlerden daha üstün modellerin piyasada yer alması, Milli Eğitim Bakanlığı'nın sunduklarının yetersiz olduğunun bir göstergesi değil. Her iki sistem de ofis uygulamaları, DVD filmler ve internet bağlantısı için fazlasıyla yeterli. Ayrıca fiyatları da çok uygun. Açıkçası bu fiyatlarla, bu sistemleri başka bir şekilde satın almak mümkün değil.

Yine de en güçlü dizüstü sisteme sahip olmak gibi isterseniz, bundan çok daha geniş bir bütçeyi ayırmanız gerekeceğini unutmayın. 3 yıl garanti süresine sahip olan bu ürünler arasında seçim yapmak, çok da zor değil. Eğer kredi kullanarak satın alırsanız iki konfigürasyonun taksitleri arasında çok büyük fark bulunmuyor. Fakat peşin alırsanız bütçenize göre hareket etmeniz mantıklı. ■

Aytun Çelebi, ayturn@chip.com.tr

Ultra-fast DDR2 Memory Gamers & Power users' Best Choice

DDR2 800/667/533

Lead-Free & RoHS Compliance

Global Technical Support
http://www.kingmax.com/support/turkey_tech.htm

- All Lead-Free
- Extraordinary performance
- Exclusive anti-counterfeiting technology

Lifetime Warranty

WIN PRODUCT WIN PRODUCT EDITORS' CHOICE BEST HARDWARE RECOMMEND RECOMMEND

ThesysPC (Germany) ThesysPC (Germany) PC Magazine (Middle East) 3D Italia (Italy) 3DNEWS (Russia) portaport (Croatia)

DDR2 1GB 667/533 SO-DIMM

1GB DDR400/333 SO-DIMM

Best Compatible with Apple G4 Series Intel Centrino AMD K8 NBs

KINGMAX®
Yours forever

Tel: +886-3-5985288 / Fax: +886-3-5981143
Sales contact: connie.tien@kingmax.com.tw
http://www.kingmax.com

Distributor:

INDEX
The Source of IT products

ISTANBUL
TEL : (212) 312 0505
TEL : (212) 321 4151

ANKARA
TEL : (312) 472 8220
TEL : (312) 472 8236

İZMİR
TEL : (232) 489 3210
TEL : (232) 489 3538

http://www.index.com.tr

nVidia'nın yaz sürprizi

Genelde yaz aylarında üreticiler fırtına öncesi sessizlik misali bir bekleyişe girer. Eylül'den sonra da herkes eteğindeki döker. Görünen o ki, nVidia Eylül'e kadar bekleyememiş.

Yeni kral:
nVidia'nın son performans canavarı GeForceFX 7800GTX'in PS3'te kullanılacak GPU'nun atası olduğu söyleniyor.

21 Haziran: nVidia'nın Paris çıkarması

nVidia'nın daveti üzerine gittiğim Paris'te, yeni grafik işlemcisi GeForce 7800GTX'i görme fırsatı buldum. Kısa ama etkili bir programla anlatılan 7800 GTX sinematik bir gerçekçilik ve neredeyse SLI yapılandırmasındaki 6800 Ultra'ya eş bir performans sunuyor. Henüz ATI'nın cevap veremediği bu hızlı işlemciye sahip kartlar, çoktan piyasaya çıktı bile. Fiyatlar ise (600 dolar civarında) tahmin edebileceğiniz gibi el yakıyor.

Not: Bu yeni ve hızlı işlemci ile ilgili detaylı bilgi ve test sonuçlarını sayfa 106'da bulabilirsiniz. Testte nVidia Fransa ofisi tarafından test merkezimize yollanan Geforce 7800 GTX işlemcili referans kartı ve MSI GeForce FX6800 GT işlemcili kartları kullandık.

25 Haziran: Güvenlik her şeyden önemli

nVidia'nın daveti üzerine gittiğim Paris'te, ye gerekçesiyle anti virüs ya da güvenlik yazılımları kullanmazdı. Fakat günümüzde güvenlik sorunları o kadar ciddi bir hal aldı ki, ne kadar deneyimli olursanız olun tatsızlık yaşamak istemiyorsanız ciddi bir güvenlik politikanız olmalı. Zira saldırı yazılımları inanılmaz gelişmiş durumda. Artık e-posta istemcinizde iletileri otomatik olarak açmamak ya da işletim sisteminizi güncel tutmak sizi tehlikelerden korumaya yetmiyor. İşin kötüsü, ciddi bir güvenlik yazılımı paketi kurmanız bile yeterli olmayabiliyor. Son zamanlarda duyduğum ve isimlerini burada veremeyeceğim bazı yazılımlar ciddi bir güvenlik paranoyası yaratacak

kadar tehlikeli olabiliyor. Her şeyden önce, bu yazılımları geliştirenler olaya yasal bir kılıf bulmuşlar. "Çalışanlarınızı ya da çocuklarınızı gözetleyin" sloganıyla satılan bu yazılımlar, PC'de yaptığınız her şeyi ama her şeyi ru-hunuz duymadan karşı tarafa rapor edebiliyor. Kredi kartı ve tüm özel şifreleriniz, gittiğiniz siteler yaptığınız e-posta ya da MSN görüşmeleri bu casus yazılımlarca elde edilebilen bilgiler arasında. Bu yazılımları herhangi bir PC'ye yüklemek çok da zor değil. Herhangi bir .EXE dosyası çalıştırmadan sadece basit bir .JPG dosyasının içine kendini saklayabilen bu yazılımlar gerçekten de ürkütücü bir tablo çiziyor. Bu yazılımların üreticileri web sitelerinde böbürlene böbürlene Norton, MacAfee gibi yazılımların etkisizliğini anlatıyorlar. Ne yazık ki haklılar. Zira güvenlik yazılımları kendilerini güncelledikçe bu casus yazılımlar da güncelleniyor ve bir anti virüs taramasından tertemiz çıkan PC'niz diğer taraftan kredi kartı şifrenizi kötü niyetli bir kişiye yolluyor. Sanırım yakında internet bankacılığı ciddi bir yara alacak ve telefon bankacılığı ön plana çıkacak. Şu anda yapılacak en mantıklı şey, ne olursa olsun bir internet güvenlik yazılımı kullanmak ve tüm sistemi sık sık güncellemek. Bankacılık işleri için PDA+GPRS kullanmak da bir diğer çözüm olabilir.

10 Temmuz: PS3 zararla başlıyor

PS3 ve Xbox360 her ne kadar piyasaya çıkmadıysa da gerek donanım özellikleri gerekse olası fiyatları konusundaki spekülasyonların sonu gelmiyor. Merrill Lynch adlı araştırma şirketinin yaptığı bir hesaba göre PS3'ün başlangıçtaki maliyeti 494 dolar civarında olacak.

CHIP Test Editörü Şahin Ekşioğlu, donanım dünyasında dikkatini çeken gelişmeleri, her ay günlüğünde sizlerle paylaşıyor.

15 Temmuz: Çift GPU'lu kart

nVidia GeForce 7800GTX işlemcili kartlar şu an için performans şampiyonu olarak dikkat çekse de Gigabyte'ın çift GeForce FX 6800 GT işlemcili kartı bu durumu değiştirebilir. Kart tahmin edebileceğiniz gibi SLI destekli yonga seti kullanan anakartlarda çalışıyor. Asus da daha önce böyle bir kart üreteceğini duyurmuştu, fakat 7800GTX'in ardından bu karardan vazgeçti. Şu an için çift 6800GT işlemcili kart üreten tek firma Gigabyte. 3DMark05'teki yaklaşık 10.000 puanlık skoru, kartın performans konusundaki iddiasını destekler nitelikte. 256'şar bitlik her bir GPU, kendisine ait 256MB GDDR 3 belleğe sahip. Yani toplam bellek 512 MB. Ayrıca 4 çıkışla donatılmış olan kart 425 MHz çekirdek 1.100 MHz bellek hızına sahip.

Hızlı ve 4 çıkışlı: Çift 6800GT'li GV-3D1-68GT'de 512MB GDDR 3 bellek var.

Microsoft'un Xbox 360'ı 299 dolardan satacak olması bu noktada Sony için ciddi bir sıkıntı. Zira en azından ilk yıl için Sony'nin ciddi bir zararı söz konusu olacak. PS3'ün Japonya'da 410 dolar, Amerika'da ise 399 dolardan satılacağı tahmin ediliyor. Dolayısıyla, Sony'nin ilk yıl içinde 1 milyar dolar zarar etmesi olası. Tabii firmanın oyunlardan ve diğer yan ürünlerden bu zararı azaltması mümkün. Fakat ciddi bir kayıp yine de olacak. Benzer durum PS2'de de olmuştu. İlk yılı 458 milyon dolar zararla kapatan Sony, ikinci yıl 759 milyon dolar kar etmişti.

3 Temmuz: Performans nasıl artırılır?

PC'ler gittikçe hızlanırken bu süreç içinde bazen alışlageldik yöntemlerin dışına çıkıldığına da rastlıyoruz. ClearSpeed firmasının performans artıran çözümü buna iyi bir örnek. Mevcut sisteminizi değiştirmeden, sadece bir ekleme yaparak 5 ila 10 kat performans artışı yaşamaya ne dersiniz? Firmanın CSX600 adlı özel tasarım işlemcisi buna olanak sağlıyor. Bu işlemcileri kullanan kartı (mevcut kartlar 2 adet CSX600 işlemcisi üzerine kurulu) PCI-X yuvasına takıyorsunuz ve fazladan 50 Gflop işlem gücü elde ediyorsunuz. Bunun ne anlama geldiğini daha iyi vurgulamak için belirtelim: 2,2 GHz hızında çalışan bir Opteron işlemcisi yaklaşık 4,2 Gflop gücünde. Her kartın 4 GB bellek kapasitesi bulunuyor. 250 MHz hızında tam 96 çekirdekten oluşan her bir işlemci, gerçek bir kayar nokta canavarı. Bir PC'ye takılabilecek kart konusundaki tek sınır ise yuva sayısı. 3B modelleme, animasyon, video işleme gibi yüksek performans gerektiren alanların birinde çalışıyorsanız bu kartlar tam size göre. Mevcut PC'nizin gücünü katlayarak bir anda süper bilgisayar haline getiren bu kartların fiyatı henüz belli değil.

Test cihazları: Donanımların performanslarını ölçmek için hazırlanan cihazlar sayesinde birçok ürünü test etmek mümkün.

En iyi donanımlar

CHIP TOP 10

Güncel CHIP TOP 10 tabloları her ay donanım pazarındaki en başarılı ürünleri listeliyor. TOP 10 tablolarını satın alma kararlarınızda rehber olarak kullanabilirsiniz.

CHIP TOP 10 LİSTELERİ

► IDE-SATA sabit diskler	116
► Mürekkep püskürtmeli yazıcı	116
► 17"-19" monitörler	118
► 600 \$ altı Lazer Yazıcılar	118
► Anakart Intel 775	120
► Anakart AMD 939	120
► Dijital video kamera	120
► Dijital fotoğraf makineleri	122
► Çok işlevli yazıcılar	122
► PCIe ekran kartları	122
► 100 \$ altı ekran kartları	124
► 100-200 \$ arası ekran kartları	124
► 200 \$ üstü ekran kartları	124
► Cep telefonları	126
► 15"-17" monitörler	126
► DVD-CD yazıcılar	128
► Tarayıcılar	128

■ Bildiğiniz gibi, her ay TOP 10'da en iyi donanımları yayınlıyoruz ve bu sayfalarımız sizlerden oldukça büyük ilgi görüyor. Bunda, sıralamaların yaptığımız donanım testlerinde en üst sırayı alan ilk 10 üründen oluşmasının payı büyük. Her ay gerçekleştirdiğimiz testlerde, onlarca ürün test prosedürümüz doğrultusunda tek tek inceleniyor ve sıralanıyor. Sizlerle paylaştığımız donanım veritabanımız bu şekilde oluşuyor. Bir sonraki adım, seçilen en iyi 10 ürünü bu sayfalarda sürekli olarak yayımlamak. TOP 10 sayfalarının test tablolarından en büyük farkı, önemli kısa bilgilerin yer alması ve her ay güncellenmesi. Buna ek olarak, donanım incelemelerimizde de test prosedürlerine sadık kaldığımız için, daha önce testi kaçırın ya da piyasaya yeni sürülen ürünleri de aynı kriterlerle ölçüp değerlendirmeye katabiliyoruz. Bu, aylar önce test edilen bir ürün ile yeni çıkan bir ürünün rahatlıkla kıyaslanabilmesi ve sıra-

lanabilmesi avantajını sağlıyor. Sayfalara baktığınızda, ürünleri önce kategorilere ayırdığımız, sonra da performanslarına göre listelediğimiz dikkatinizi çekecektir. TOP 10 tablolarımızda Fiyat / Performans oranlarına da yer verdiğimiz için, bu bilgileri satın alma rehberi olarak da kullanabilirsiniz. Bu oranın yalnızca o ayki ürünler için geçerli olduğunu unutmanızda fayda var. Yani performans puanı yüksek olan yeni bir ürün, şayet fiyatı da uygun ise tüm diğer ürünlerin Fiyat / Performans oranını kolayca değiştirebilir. Ürünlerin performanslarını bir bakışta görebilmeniz için de renk kodları kullanıyoruz. Yeşil renk, test ve incelemelerde çok iyi performans ortaya koyan ürünleri gösteriyor. Performansı iyi olan ürünler sarı, orta seviye performans gösteren ürünler de turuncu renkle temsil ediliyor. Güncel TOP 10 tablolarının tümüne www.chip.com.tr adresinden de erişebilirsiniz.

Satın alma kararınız için CHIP TOP 10 tabloları

Bir aygıtın sıralaması CHIP Toplam Puanından elde ediliyor. Puanlar eşitse fiyatı daha uygun olan ürün bir üst sırada yer alıyor.

Bir aygıtın CHIP Toplam Puanı tek tek değerlendirmeler baz alınarak hesaplanıyor. CHIP Toplam Puanı sonucunda aygıtların sınıfları ortaya çıkıyor. Aygıt sınıflarında ayırım, zirve sınıfı, üst sınıf ve orta sınıf aygıtlar şeklinde yapılıyor.

Bu sütunlar puanlamalar, ölçüm değerleri veya teknik bilgilerden oluşuyor. Tablolarda sadece en önemli olanları yer alıyor. Ürünleri temin edebileceğiniz firmaların iletişim bilgilerini e-CHIP'te CHIP TOP 10 bölümünde bulabilirsiniz.

17" MONİTÖRLER									
Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (5 + 50k)	Genişlik	Karşılaştırmalı	Park Stand. Değerler.	Ergonomi	Sevme
1	Sony CDP-G200P	94	100	328	76	100	97	100	95
2	Sony CDP-G200P	92	100	375	71	100	98	100	94
3	ADI Microscan C700	80	100	260	74	50	95	88	90
4	Samsung SyncMaster T57 M	80	100	267	76	50	94	88	90
5	Samsung SyncMaster T57 OX	79	100	250	71	50	93	88	90
6	Philips 10784	78	100	189	73	50	88	90	90
7	Mira 17F91	78	100	206	74	50	91	89	87
8	Visiononic C5771	77	100	330	90	50	83	83	83
9	Iiyama VisionMaster Pro 430	76	100	380	43	50	100	91	100
10	Sony CDP-E220E	76	100	289	57	50	98	86	90

▲ Yükseldi, ▼ Azaldı, * Çerçevesi

Bu renklerle aygıtları şu gruplara ayırıyoruz:

- Zirve sınıfı
- Üst sınıf
- Orta sınıf

Bu simge ile CHIP TOP 10'a yeni giren ürünleri ifade ediyoruz.

Her ay ürünlerin son kullanıcı satış fiyatlarını güncelliyoruz. Ürünleri daha uygun fiyatlarla da temin etmeniz mümkün. Fiyat ve CHIP toplam puanından da daha sonra Fiyat/Performans puanını 5'lik okul notu sistemine göre hesaplıyoruz.

Tek tek değerlendirmelerdeki en iyi değerler sütunlarda kalın yazı tipleriyle gösteriliyor. Sadece puanlamalarda bu tip bir öne çıkarılma söz konusu, teknik özelliklerde böyle bir uygulama yok.

DEĞERLENDİRME

» Kendi kriterlerinize göre değerlendirin

TOP 10 tablolarında, CHIP Test Merkezi'nde yapılan testler sonucunda ilk 10 arasına girmeyi hak eden ürünleri, performans puanları ve teknik bilgileriyle birlikte bulabilirsiniz. Tablolarda iki ayrı puan türü yer alıyor. Bunlar Performans ve Fiyat/Performans olarak sınıflandırıldı. Sizin için ürünün fiyatından çok performansı önemli ise, size hitap edecek olan performans puanlandırmasıdır. Ama eğer bir ürünün performansından çok fiyatına önem veriyorsanız, o zaman fiyat/performans

oranı belirleyici faktörünüz olacaktır. CHIP TOP 10 listelerinde ürünler sıralanırken performans puanları dikkate alınıyor. Fiyat sıralamada bir etken değil. Bu listeler her ay güncellendiğinden, fiyatların değişmesi fiyat/performans oranını da her ay değiştiriyor. Fakat fiyatın test kriterleri içinde ayrı bir başlık olmaması nedeniyle, fiyat/performans sıralamasını tabloya bakarak siz oluşturmalısınız. CHIP TOP 10 tablolarını dergide olduğu gibi CHIP Online'da da (www.chip.com.tr) bulabilirsiniz.

HTB ELEKTRONİK VE BİLGİSAYAR
 BÜYÜKDERE CAD. SOMER APT. KAT:8 DAİRE:19
 TEL: 0 212 288 5254 FAX: 0 212 288 5273
 MECİDİYEKÖY / İSTANBUL
 WWW.HTB.COM.TR | HTB@HTB.COM.TR

IDE SABİT DİSKLER

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	Disk Perfor.	Gürültü Oranı	Çalışma Sıcaklığı	Servis ve Doküman.	Kapasite (GB)	Teknik veriler Arabirim, Ön bellek, Dönüş Hızı (rpm)
1	Seagate Barracuda ST3200822A	96	■■■■■	112	96	100	92	100	200	U-DMA/133, 8 MB, 7200 rpm
2	Samsung SP1203N	92	■■■■■	91	91	90	100	95	120	U-DMA/133, 2 MB, 7200 rpm
3	Samsung SP0802N	92	■■■■■	63	93	80	92	95	80	U-DMA/133, 2 MB, 7200 rpm
4	Maxtor Maxline Plus II	90	■■■■■	249	90	91	89	90	250	U-DMA/133, 8 MB, 7200 rpm
5	Samsung SP1614N	89	■■■■■	99	92	73	80	95	160	U-DMA/133, 8 MB, 7200 rpm
6	Samsung SP0411N	88	■■■■■	46	89	83	86	95	40	U-DMA/133, 2 MB, 7200 rpm
7	Western Digital Caviar WD2500	88	■■■■■	229	90	84	80	90	250	U-DMA/100, 8 MB, 7200 rpm
8	Western Digital Caviar WD1200	86	■■■■■	93	86	95	75	90	120	U-DMA/100, 8 MB, 7200 rpm
9	Western Digital Caviar WD800	84	■■■■■	65	85	78	86	90	80	U-DMA/100, 8 MB, 7200 rpm
10	Western Digital Caviar WD1800	58	■■■■■	165	49	77	77	90	180	U-DMA/100, 8 MB, 7200 rpm

SATA SABİT DİSKLER

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	Disk Perfor.	Gürültü Oranı	Çalışma Sıcaklığı	Servis ve Doküman.	Kapasite (GB)	Teknik veriler Arabirim, Ön bellek, Dönüş Hızı (rpm)
1	Western Digital Raptor WD740GD	95	■■■■■	223	95	100	92	90	74	S-ATA, 8 MB, 10000 rpm
2	Western Digital Raptor WD360GD	94	■■■■■	155	94	100	92	90	36.7	S-ATA, 8 MB, 10000 rpm
3	Samsung SP1614C	90	■■■■■	108	90	88	86	95	160	S-ATA, 8 MB, 7200 rpm
4	Seagate Barracuda ST3400832AS	89	■■■■■	418	88	87	90	100	400	S-ATA, 8 MB, 7200 rpm
5	Samsung SP0812C	89	■■■■■	71	88	87	90	95	80	S-ATA, 8 MB, 7200 rpm
6	Samsung SP1213C	89	■■■■■	99	84	98	100	95	120	S-ATA, 8 MB, 7200 rpm
7	Seagate Barracuda ST3160827AS	75	■■■■■	101	71	84	51	100	160	S-ATA, 8 MB, 7200 rpm

MÜREKKEP PÜSKÜRTMELİ YAZICILAR

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (+ kdv)	Office Baskı Hızı	Grafik Baskı Hızı	Resim Baskı Hızı	Grafik Kalitesi	Resim Kalitesi	Teknik veriler Ergonomi, çözünürlük, arayüz, baskı hızı
1	Epson Stylus Photo R800	96	■■■■■	319 €	90	90	89	100	100	100, 5760 x 1440 dpi, Paralel/USB, 17/8
2	Epson Stylus C84	93	■■■■■	160 €	100	100	81	92	92	100, 5760 x 1440 dpi, Paralel/USB, 22/12
3	HP Deskjet 5652	91	■■■■■	145 \$	93	54	98	100	95	100, 4800 x 1200 dpi, Paralel/USB, 21/15
4	Canon i455	87	■■■■■	85 €	87	27	92	98	100	89, 4800 x 1200 dpi, USB, 18/12
5	HP Deskjet 5150	85	■■■■■	104 \$	90	52	100	85	87	94, 4800 x 1200 dpi, USB, 19/14
6	HP Deskjet 3650	81	■■■■■	76 \$	73	45	87	87	89	83, 4800 x 1200 dpi, USB, 17/12
7	Canon i350	79	■■■■■	73 \$	79	77	75	85	78	83, 4800 x 1200 dpi, USB, 16/11
8	Epson Stylus C64	76	■■■■■	86 €	70	53	51	74	84	94, 5760 x 1440 dpi, Paralel/USB, 17/9
9	Canon i250	76	■■■■■	62 €	70	76	74	74	78	80, 4800 x 1200 dpi, USB, 12/9

1. SIRA: Epson Stylus photo R800

Çok iyi kalitede baskı imkanı sunan bir masaüstü çözümü.

- Yüksek çözünürlük.
- 1.440 memeli baskı kafası.
- CD üzerine baskı imkanı.

CHIP Toplam Puanı: 96
Fiyatı: 319 Euro (kötü)

3. SIRA: HP deskjet 5652

Gerek metinlerde, gerekse de resimli baskılarda iyi bir çözüm sunuyor.

- Baskı kalitesi çok iyi.
- Çok yönlü kullanım.
- Başarılı yazılım desteği ve ergonomi.

CHIP Toplam Puanı: 91
Fiyatı: 145 \$ (iyi)

17" MONİTÖRLER

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	Conver-gence	Contrast Seviyesi	Renk Skala Değerlen.	Ergonomi	Geo-metri	Teknik veriler Ekran tipi, Nokta aralığı (mm), Çözünürlük (pixel)
1	Sony CPD-G220P	94	■■■■■	289	76	100	97	100	95	T.CRT, 0,24 mm, 1.600 x 1.200
2	LG F700P	80	■■■■■	191	77	50	94	90	90	Flat, 0,24 mm, 1.920 x 1.440
3	ADI Microscan G700i	80	■■■■■	190	74	50	93	89	93	T.CRT, 0,24 mm, 1.600 x 1.200
4	Samsung SyncMaster 757 NF	79	■■■■■	191	76	50	90	88	92	NaturalFlat, 0,25 mm, 1.920 x 1.440
5	Samsung SyncMaster 757 DFX	78	■■■■■	192	75	50	88	88	90	D.Flat, 0,20 mm, 1.920 x 1.440
6	Philips 107B4	77	■■■■■	159	73	50	84	90	90	D.Pitch, 0,25 mm, 1.600 x 1.200
7	Miro 17F95	77	■■■■■	155	72	50	87	89	87	Dot Pitch, 0,25 mm, 1.600 x 1.200
8	LG T710BH	76	■■■■■	110	70	50	90	85	85	Flat, 0,20 mm, 1.280 x 1.024
9	Sony CPD-E220E	75	■■■■■	250	57	50	94	86	92	T.CRT, 0,24 mm, 1.280 x 1.024
10	liiyama VisionMaster Pro 410	74	■■■■■	255	43	50	90	91	100	D.Tron, 0,25 mm, 1.600 x 1.200

19" MONİTÖRLER

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	Conv.+ Geo. P.	Ergo-nomi	Yatay Frekansı	Düsey Frekansı	Boyutları (GxYxD)	Teknik veriler Ekran tipi, Nokta aralığı (mm), Çözünürlük (dpi)
1	Sony G400	98	■■■■■	449	96	100	30-96 kHz	48-120 Hz	446 x 464 x 461	Trinitron, 0,24, 1.600 x 1.200
2	LG 995FT	95	■■■■■	295	96	94	30-96 kHz	50-160 Hz	470 x 480 x 470	Flat Square Tube, 0,24, 1.600 x 1.200
3	Philips 109P	95	■■■■■	315	95	94	30-110 kHz	50-160 Hz	456 x 469 x 438	Flat Square Tube, 0,25, 1.920 x 1.440
4	Philips 109P4	95	■■■■■	305	97	95	30-111 kHz	50-160 Hz	460 x 450 x 450	Flat Square Tube, 0,24, 1.920 x 1.440
5	LG Flatron EZ T910BU	94	■■■■■	245	97	90	30-98 kHz	50-160 Hz	443 x 458 x 450	Flat, 0,24, 2.048 x 1.536
6	NecFP950	94	■■■■■	593	100	85	31-110 kHz	55-160 Hz	442 x 456 x 447	Grill Pitch, 0,25, 1.600 x 1.200
7	Hyundai ImageQuest Q995	92	■■■■■	251	90	95	30-110 kHz	50-160 Hz	436 x 431 x 456	DynaFlat-X, 0,25/0,20, 1.600 x 1.200
8	Sony E400	91	■■■■■	425	96	83	30-96 kHz	48-120 Hz	446 x 464 x 461	Trinitron, 0,24, 1.600 x 1.200
9	Hyundai ImageQuest Q910	89	■■■■■	215	85	95	30-107 kHz	50-150 Hz	436 x 431 x 456	DynaFlat-X, 0,20, 1.600 x 1.200
10	Benq V991	88	■■■■■	235	90	85	30-95 kHz	50-160 Hz	466 x 455 x 463	Flat Square Tube, 0,25, 1.600 x 1.200

2. SIRA: LG 995FT

Fiyat / Performans açısından çok uygun bir ürün.

- Yüksek çözünürlüklere ulaşıyor.
- Birçok teknoloji tarafından destekleniyor.
- Uygun fiyat

CHIP Toplam Puanı: **95**
Fiyatı: 295 \$ (çok iyi)

8. SIRA: Sony E400

Başarılı tasarımı ile her ortamda kullanabileceğiniz bir ürün.

- Başarılı ergonomi
- 1.280 x 1.024, 91 Hz
- Yüksek fiyat

CHIP Toplam Puanı: **91**
Fiyatı: 425 \$ (orta)

600 \$ ALTI LAZER YAZICILAR

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (+ kdv)	Office Baskı Hızı	Grafik Baskı Hızı	Resim Kalitesi	Grafik Kalitesi	Ergonomi+ Servis	Teknik veriler Çözünürlük, Bellek
1	Lexmark T430	98	■■■■■	600	100	96	98	93	95	1200 dpi, 32 MB
2	DELL 1700N	96	■■■■■	490	98	93	95	96	95	1200 dpi, 32 MB
3	HP LaserJet 1160	93	■■■■■	319	91	96	95	93	90	1200 dpi, 16 MB
4	Xerox Phaser 3450	93	■■■■■	595	93	95	96	91	90	1200 dpi, 32 MB
5	Panasonic KX-P7305	90	■■■■■	67	88	93	89	92	90	1200 dpi, 16 MB
6	HP LaserJet 1020	79	■■■■■	149	78	79	78	75	80	1200 dpi, 2 MB
7	Brother HL-2040	77	■■■■■	179	79	80	57	75	75	1200 dpi, 8 MB
8	Samsung ML-1610	77	■■■■■	159	69	82	77	75	80	1200 dpi, 2 MB
9	Konica Minolta PagePro 1300W	75	■■■■■	119	74	81	67	73	75	1200 dpi, 8 MB

ANAKART INTEL775

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (+ kdv)	Performans	Stabilite	Birlikte gelenler	Servis/Dokümantasyon	Chipset	Teknik veriler (Ram, Audio, Lan,Wlan)
1	Asus P5AD2 Premium	99	■■■■■	200	100	100	98	92	i925X	DDR2-600, 7.1 HDA, 2 x 1 Gbit, 54 Mbit
2	Gigabyte GA-8I955X Royal	98	■■■■■	200	99	100	96	100	i955X	DDR2-667, 7.1 HDA, 2 x 1 Gbit
3	Asus P5GD2 Premium	98	■■■■■	150	96	100	100	100	i915P	DDR2-600, 7.1 HDA, 2 x 1 Gbit, 54 Mbit
4	MSI P4N Diamond	97	■■■■■	210	99	92	100	92	nForce4	DDR2-667, 7.1 Creative HDA, 2 x 1 Gbit
5	MSI 945G Neo Platinum	95	■■■■■	140	100	99	90	83	i945G	DDR2-667, 7.1 HDA, 1 Gbit
6	Asus P5LD2 Deluxe WiFi - TV	95	■■■■■	240	99	92	92	92	i945P	DDR2-667, 7.1 HDA, 1 Gbit, 54 Mbit
7	Epox 5NVA + SLI	94	■■■■■	200	99	98	87	83	nForce4	DDR2-667, 7.1 AC97, 1 Gbit
8	Foxconn 925XE7AA	93	■■■■■	190	100	100	87	67	i925XE	DDR2-667, 7.1 HDA, 2X1 Gbit
9	MSI 915P Neo2	92	■■■■■	85	99	100	79	92	i915P	DDR2-533, 7.1 HDA, 1 Gbit
10	Foxconn 955X7AA8EKR52	92	■■■■■	180	99	100	85	67	i955X	DDR2-667, 7.1 HDA, 2X1 Gbit

1. SIRA: Asus P5AD2 Premium

Güncel teknoloji, yüksek performans ve tam donanımlı.

✚ PAT ve Hyper Path2 ile yüksek performans

✚ DDR2 bellek ve PCI Express'e geçiş sayesinde darboğaza son
✚ 802.11b/g ve 8 kanal HD ses desteği

CHIP Toplam Puanı: 99
Fiyatı: 200 dolar (kötü)

9. SIRA: MSI 915P Neo2

Neo2 kendi sınıfında oldukça güçlü ve bir o kadar stabil çalışan bir ürün.

✚ Yüksek performans, stabil çalışma
✚ Ekstra ATA/133 kontrolörü var
✚ W-Lan ve Bluetooth için PCI yuvası

CHIP Toplam Puanı: 92
Fiyatı: 85 dolar (çok iyi)

ANAKART AMD 939

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (+ kdv)	Performans	Stabilite	Birlikte gelenler	Yapısı	Servis/Doküman.	Teknik veriler (Chipset, USB2.0, Network, Sound Chip)
1	MSI K8N Diamond	96	■■■■■	190	100	100	93	71	100	Nvidia nForce4 SLI
2	Gigabyte GA-K8NXP SLI	93	■■■■■	150	94	90	97	88	87	Nvidia nForce4 SLI
3	DFI Lanparty nF4 SLI-DR	92	■■■■■	190	97	88	86	100	96	Nvidia nForce4 SLI
4	Asus A8N-SLI Deluxe	92	■■■■■	140	91	88	100	88	74	Nvidia nForce 4 SLI
5	Gigabyte GA-K8NXP-9	91	■■■■■	160	94	88	91	88	57	Nvidia nForce4 Ultra
6	MSI K8N Neo 4 Platinum	90	■■■■■	130	88	94	92	85	61	Nvidia NForce4 Ultra
7	ECS KN1 Extreme	90	■■■■■	110	97	89	87	68	65	Nvidia nForce4 Ultra
8	Abit AX8	88	■■■■■	100	88	89	86	94	65	VIA K8T890
9	Foxconn Winfast NF4UK 8AA-8EKRS	88	■■■■■	95	84	88	96	85	68	Nvidia nForce4 Ultra
10	Epox 9NPA+ Ultra	86	■■■■■	100	94	88	81	56	63	Nvidia nForce4 Ultra

YENİ

YENİ

DİJİTAL VIDEO KAMERA

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (€+ kdv)	Görüntü Kalitesi	Ses Kalitesi	Ergonomi	Birlikte gelenler	Servis Döküman.	Teknik veriler (Çözünürlük, Zum, Ağırlık)
1	Canon XM2	94	■■■■■	2050	96	91	100	83	100	3 x 0,47 Mpixel, 20X, 1.200 g
2	Sony DCR-HC1000	92	■■■■■	1450	100	81	95	85	83	3 x 1,07 Mpixel, 12X, 780 g
3	Canon XL2	92	■■■■■	4500	100	80	92	81	98	3 x 0,8 Mpixel, 20X, 2410 g
4	Sony DCR-VX2100	92	■■■■■	2600	100	93	86	100	46	3 x 0,45 Mpixel, 12X, 1.500
5	Sony HDR - FX1	91	■■■■■	3200	92	85	100	83	96	3 x 1,12 Mpixel, 12X, 2.177 g
6	Panasonic NV-GS400	87	■■■■■	1250	87	86	92	88	70	3 x 1,07 Mpixel, 12X, 700 g
7	JVC GR-PD1	85	■■■■■	2400	93	78	80	77	87	1,18 Mpixel, 10X, 1.270 g
8	Sony DCR-PC350	84	■■■■■	1150	87	85	88	83	59	3 x 0,31 Mpixel, 10X, 440 g
9	JVC GR-DX307	81	■■■■■	630	93	74	82	73	60	1,33 Mpixel, 10X, 435 g
10	Canon MVX35	80	■■■■■	880	85	89	75	81	50	2,2 Mpixel, 10X, 470 g

DİJİTAL FOTOĞRAF MAKİNELERİ

YENİ

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (€+ kdv)	Görüntü Kalitesi	Ergo-nomi	Beraber. Gelen Don.	Servis/ Doküman.	Optik Zum	Teknik veriler USB, AV Out, ağırlık
1	Sony DSC-F828	89	■■■■■	950	97	86	95	67	7 X	2.0, AV Out, 940 g
2	Sony Cyber-shot DSC-H1	87	■■■■■	410	96	94	80	67	12 X	2.0, AV Out, 591 g
3	Panasonic Lumix DMC-FZ20	86	■■■■■	620	85	94	95	50	12 X	2.0, AV Out, 556 g
4	Canon PowerShot Pro1	86	■■■■■	960	96	80	100	67	7 X	2.0, AV Out, 545 g
5	Nikon Coolpix 8800	86	■■■■■	950	100	96	56	86	10 X	2.0, AV Out, 680 g
6	Minolta Dimage A2	85	■■■■■	820	83	96	87	83	7 X	2.0, AV Out, 643 g
7	Nikon Coolpix 8400	85	■■■■■	815	98	88	63	86	3,5X	2.0, AV Out, 470 g
8	Fujifilm FinePix E550	84	■■■■■	415	94	83	77	67	4 X	2.0, AV Out, 261 g
9	Olympus Camedia C8080	84	■■■■■	840	93	80	90	86	5 X	2.0, AV Out, 720 g
10	Sony Cybershot DSC-P200	83	■■■■■	435	90	95	73	60	3 X	2.0, AV Out, 180 g

ÇOK İŞLEVİLİ YAZICILAR

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (€+ kdv)	Office Baskı Hz	Grafik Baskı Hz	Resim Baskı Hz	Grafik Kalitesi	Resim Kalitesi	Teknik veriler Çözünürlük, bağlantı
1	Epson Stylus Photo RX700	93	■■■■■	370	99	100	100	71	95	5.760 x 1.440 dpi, USB 2.0
2	Canon Pixma MP760	92	■■■■■	340	94	100	100	100	96	4.800 x 1.200 dpi, USB 2.0
3	Epson Stylus Photo RX620	82	■■■■■	270	95	100	100	100	76	5.760 x 1.440 dpi, USB 2.0
4	HP Photosmart 2610 All-in-One	82	■■■■■	270	96	87	98	83	84	4.800 x 1.200 dpi, USB 2.0
5	Epson Stylus Photo RX600	81	■■■■■	300	95	100	100	96	60	5.760 x 1.440 dpi, USB 2.0
6	HP OfficeJet 6210	80	■■■■■	270	98	85	80	98	81	4.800 x 1.200 dpi, USB 1.1
7	Epson Stylus Photo RX500	80	■■■■■	240	95	100	97	94	60	5.760 x 1.440 dpi, USB 2.0
8	Canon SmartBase MP730 Photo	80	■■■■■	380	76	95	98	88	73	4.800 x 1.200 dpi, USB 1.1
9	Epson Stylus CX6600	79	■■■■■	180	87	89	95	100	84	5.760 x 1.440 dpi, USB 2.0
10	HP PSC 1610	79	■■■■■	140	96	72	71	93	87	4.800 x 1.200 dpi, USB 1.1

6. SIRA: HP OfficeJet 6210

6210 ile dijital kameralardaki resimler doğrudan yazdırılabilir.

- +
 Çok iyi metin baskısı
- +
 Çok iyi metin kopyalama hızı
-
 Kötü tarama kalitesi

CHIP Toplam Puanı: **80**
Fiyatı: 270 € (orta)

9. SIRA: Epson Stylus CX6600

Özel mürekkepleriyle hemen tüm kağıtlara kaliteli baskı imkanı sunuyor.

- +
 İyi donanım özellikleri
- +
 İyi tarama kalitesi
-
 Yavaş

CHIP Toplam Puanı: **79**
Fiyatı: 180 € (iyi)

PCIe EKRAM KARTLARI

YENİ

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (€ + kdv)	3B Performs	Donanım Özellikleri	Kutu İçeriği	Belleği	CHIP	Grafik Yongası
1	Gigabyte GV-NX78X256V-B	92	■■■■■	450	100	80	879	256 MB	430 MHz	GeForce 7800 GTX
2	GeCube Radeon X850 XT	89	■■■■■	450	100	71	82	256 MB	520 MHz	Radeon X850 XT
3	MSI RX800XT-VTD256E	88	■■■■■	580	96	100	59	256 MB	500 MHz	Radeon X800 XT
4	Asus Extreme AX 800XT Platinum	87	■■■■■	380	99	96	58	256 MB	520 MHz	Radeon X800 XT PE
5	Asus Extreme 6800GT	87	■■■■■	300	94	88	88	256 MB	350 MHz	GeForce 6800 GT
6	PowerColor GameFX X800XL	86	■■■■■	455	88	96	73	256 MB	400 MHz	Radeon X800 XL
7	Gigabyte GV-RX80T256V	86	■■■■■	520	96	95	55	256 MB	500 MHz	Radeon X800 XT
8	PowerColor GameFX X800XT	86	■■■■■	520	96	91	56	256 MB	500 MHz	Radeon X800 XT
9	MSI NX6600G T-TD128E	78	■■■■■	170	68	98	76	128 MB	500 MHz	GeForce 6600 GT
10	Sapphire Radeon X800	77	■■■■■	270	78	66	74	256 MB	392 MHz	Radeon X800

100 \$ ALTI EKRAN KARTLARI

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/ Performans	Fiyat (\$ + kdv)	3B Performs	Donanım Özellikleri	Kutu İçeriği	Belleği (MB)	CHIP/ B.F. (Mhz)	Grafik Yongası
1	MSI RX9550 TD128	45	■■■■■□	69	40	30	90	128 MB	250/200	Radeon 9550
2	Sapphire Radeon 9550	41	■■■■■□	74	38	18	85	128 MB	250/200	Radeon 9550
3	Sapphire Radeon 9550	41	■■■■■□	92	38	17	85	256 MB	250/200	Radeon 9550
4	Asus A9550 GE	40	■■■■■□	86	37	14	90	128 MB	250/200	Radeon 9550
5	HIS 9550 SE	38	■■■■■□	100	34	15	85	256 MB	250/200	Radeon 9550
6	HIS 9550 SE	31	■■■■■□	75	25	16	85	128 MB	250/200	Radeon 9550
7	MSI RX9550SE-TD128	31	■■■■■□	64	24	16	90	128 MB	250/200	Radeon 9550
8	Gecube 9550 Encore	29	■■■■■□	76	22	18	85	128 MB	250/200	Radeon 9550
9	Asus A9250 GE	19	■■■■■□	83	10	8	85	256 MB	240/200	Radeon 9250
10	MSI RX9250-T128	13	■■■■■□	45	2	5	90	128 MB	240/166	Radeon 9250

100 \$ - 200 \$ ARASI EKRAN KARTLARI

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/ Performans	Fiyat (\$ + kdv)	3B Performs	Donanım Özellikleri	Kutu İçeriği	Belleği (MB)	CHIP/ B.F. (Mhz)	Grafik Yongası
1	ASUS Radeon 9600XT	87	■■■■■□	160	87	80	95	128 / DDR	500 / 600	Radeon 9600XT
2	Powercolor 9600XT Bravo Edition	86	■■■■■□	160	90	80	68	128 / DDR	500 / 600	Radeon 9600XT
3	Gigabyte 9600XT	83	■■■■■□	161	87	74	75	128 / DDR	500 / 600	Radeon 9600XT
4	HIS 9600XT	82	■■■■■□	165	91	44	63	128 / DDR	500 / 650	Radeon 9600XT
5	Leadtek A360 TDH	82	■■■■■□	171	77	100	91	256 / DDR	425 / 500	GeForce FX5700
6	Inno3D 5700 Ultra	81	■■■■■□	171	92	29	68	128 / GDDR3	475 / 900	GeForce FX5700 Ultra
7	FIC 9600XT	79	■■■■■□	145	87	59	50	128 / DDR	500 / 600	Radeon 9600XT
8	MSI FX5700	74	■■■■■□	134	81	14	90	128 / DDR	425 / 550	GeForce FX5700
9	Abit Siluro FX5700	72	■■■■■□	170	77	59	55	256 / DDR	425 / 500	GeForce FX5700
10	Asus V9570TD	71	■■■■■□	179	78	29	75	256 / DDR	425 / 500	GeForce FX5700

1. SIRA: Asus Radeon 9600XT

Soğutucunun VPU'nun yanında bellek modüllerini de örtmesi, esnek bir kullanım sağlıyor.

- Yüksek performans
- Analog video girişi
- Başarılı fiyat performans oranı

CHIP Toplam Puanı: **87**
Fiyatı: 160 \$ (iyi)

5. SIRA: Leadtek A360 TDH

Üzerindeki analog video girişi sayesinde, çok yönlü bir kullanım sunuyor.

- Zengin donanım özellikleri
- Başarılı soğutma

CHIP Toplam Puanı: **82**
Fiyatı: 171 \$ (iyi)

200 \$ ÜSTÜ EKRAN KARTLARI

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/ Performans	Fiyat (\$ + kdv)	3B Performs	Donanım Özellikleri	Kutu İçeriği	Belleği (MB)	CHIP/ B.F. (mhz)	Grafik Yongası
1	Asus V9999 Ultra Deluxe	93	■■■■■□	489	98	74	82	256 / GDDR3	400 / 1100	GeForce FX6800 Ultra
2	Asus AX 800XT	88	■■■■■□	485	90	84	79	256 / GDDR3	520 / 1120	Radeon 800XT
3	MSI 6800GT	88	■■■■■□	501	92	51	100	256 / GDDR3	350 / 1000	GeForce FX6800GT
4	MSI RX800 Pro T256	82	■■■■■□	505	77	100	100	256 / GDDR3	475 / 900	Radeon X800PRO
5	Leadtek A400GT	82	■■■■■□	505	89	38	79	256 / GDDR3	350 / 1000	GeForce FX6800GT
6	Asus 9999 Gamer	78	■■■■■□	370	79	74	72	256 / GDDR3	350 / 1000	GeForce FX6800
7	Leadtek A400 TDH	71	■■■■■□	370	71	64	79	128 / DDR	325 / 700	GeForce FX6800
8	Leadtek A380 Ultra TDH	66	■■■■■□	505	58	100	83	256 / DDR	475 / 950	GeForce FX5950 Ultra
9	Gigabyte 9800XT	62	■■■■■□	478	60	64	75	256 / DDR	412 / 730	Radeon 9800 XT
10	Sparkle 6800	62	■■■■■□	373	70	25	50	128 / DDR	325 / 700	GeForce FX6800

CEP TELEFONLARI

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (€+ kdv)	Telefon fonk.	Multi-medya	Veri/ mesaj	Pratik	Ağırlık	Teknik veriler (Boyut ve özellik)
1	Sony Ericsson k750i	95	■■■■■	329	92	100	89	96	102 g	100 x 47 x 21 mm, Digicam, e-Mail, BT, IR, ser, USB
2	Nokia 6630	94	■■■■■	395	100	96	100	89	130 g	110 x 60 x 24 mm, Digicam, e-Mail, BT, USB
3	Nokia 6230i	94	■■■■■	369	88	97	91	96	99 g	103 x 45 x 99 mm, Digicam, e-Mail, BT, IR, USB
4	Siemens S65	93	■■■■■	299	95	84	88	98	104 g	109 x 48 x 21 mm, Digicam, e-Mail, BT, IR, USB, ser
5	Nokia 6680	92	■■■■■	619	97	98	100	85	136 g	108 x 55 x 20 mm, Digicam, e-Mail, BT, USB
6	Nokia 6230	92	■■■■■	289	89	84	93	97	97 g	103 x 45 x 20 mm, Digicam, e-Mail, BT, IR, USB
7	Sony Ericsson S700i	91	■■■■■	500	85	100	83	94	132 g	107 x 49 x 27 mm, Digicam, e-Mail, BT, IR, ser
8	Sharp V902	91	■■■■■	800	92	94	93	89	149 g	111 x 51 x 27 mm, Digicam, e-Mail, BT, IR, USB
9	Motorola E1000	90	■■■■■	599	92	94	91	88	140 g	114 x 52 x 23 mm, Digicam, e-Mail, BT, USB
10	Siemens SX1	90	■■■■■	215	92	81	89	94	119 g	109 x 56 x 20 mm, Digicam, Java, e-Mail, BT, IR, USB

2. SIRA: Nokia 6630

Gelişmiş teknik özellikleriyle kullanıcılara başarılı çözümler sunuyor.

- WCDMA ve EDGE ile geniş bant erişimi
- 1.3 megapiksel kamera sensörü
- video kayıt

Toplam CHIP Puanı: 94
Fiyatı: 395 Euro (orta)

9. SIRA: Motorola E1000

Küçük, hafif ve şık bir tasarıma sahip.

- B+ 1.3 megapiksel kamera sensörü
- Uzun pil ömrü
- video kayıt

Toplam CHIP Puanı: 90
Fiyatı: 599 Euro (kötü)

15" LCD MONİTÖRLER

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	Görüntü kalitesi	Ergonomi	Birlikte Gelenler	Tepki süresi (ms)	Servis Doküman.	Teknik veriler (Alan büyüklüğü, maks. çözünürlük, piksel aralığı (mm), maks. kontrast, maks. parlaklık)
1	SONY SDM-S53	98	■■■■■	340	93	90	90	18	80	15", 1024 x 768, 0,297, 500:1, 300m ²
2	PHILIPS 150B	82	■■■■■	290	59	92	85	18	100	15", 1024 x 768, 0,297, 450:1, 250m ²
3	SAMSUNG 153V	80	■■■■■	290	60	81	90	20	95	15", 1024 x 768, 0,297, 300:1, 250m ²
4	SONY SDM-HS53	78	■■■■■	350	57	83	90	20	80	15", 1024 x 768, 0,297, 400:1, 250m ²
5	SAMSUNG 152V	76	■■■■■	290	52	81	90	20	95	15", 1024 x 768, 0,297, 350:1, 250m ²
6	HYUNDAI İMAGE QUEST Q15	72	■■■■■	280	47	84	85	20	80	15", 1024 x 768, 0,297, 300:1, 250m ²
7	BEKO BTM-15JA	67	■■■■■	275	36	83	90	20	80	15", 1024 x 768, 0,297, 350:1, 300m ²
8	BEKO BS-15L	67	■■■■■	280	36	82	90	20	80	15", 1024 x 768, 0,297, 350:1, 250m ²
9	OLİVETTİ LC 157M	59	■■■■■	270	36	80	85	21	80	15", 1024 x 768, 0,297, 300:1, 300m ²

17" LCD MONİTÖRLER

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	Görüntü kalitesi	Ergonomi	Birlikte Gelenler	Tepki süresi (ms)	Servis Doküman.	Teknik veriler (Alan büyüklüğü, maks. çözünürlük, piksel aralığı (mm), maks. kontrast, maks. parlaklık)
1	HYUNDAI İmageQuest L725	96	■■■■■	354	95	80	90	8	80	17", 1280 x 1024, 0,264, 700:1, 300m ²
2	SONY SDM X73	95	■■■■■	545	92	78	90	12	80	17", 1280 x 1024, 0,264, 400:1, 300m ²
3	SAMSUNG 172X	93	■■■■■	505	86	77	90	12	95	17", 1280 x 1024, 0,264, 500:1, 270m ²
4	PHILIPS 170T4	88	■■■■■	699	62	100	85	14	100	17", 1280 x 768, 0,297, 600:1, 450m ²
5	SONY SDM-HS73P	85	■■■■■	459	67	82	90	11	80	17", 1280 x 1024, 0,264, 500:1, 400m ²
6	SONY S73	84	■■■■■	485	66	83	90	12	80	17", 1280 x 1024, 0,264, 500:1, 250m ²
7	LG 1730S	83	■■■■■	369	63	90	99	16	90	17", 1280 x 1024, 0,264, 450:1, 250m ²
8	ASUS PG 17	83	■■■■■	339	65	83	90	14	90	17", 1280 x 1024, 0,264, 550:1, 250m ²
9	LG 1720B	82	■■■■■	401	60	80	90	16	90	17", 1280 x 1024, 0,264, 450:1, 250m ²
10	BENQ FP 783	82	■■■■■	435	57	90	95	12	85	17", 1280 x 1024, 0,264, 500:1, 300m ²

DVD YAZICILAR

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	DVD okuma prf. puanı	CD okuma Prf. puanı	DVD yazma puan	CD yazma puanı	Servis ve Dok.	Teknik veriler (DVD yazma, DVD yeniden yazma, DVD okuma, Cd yazma, Cd yeniden yazma, Cd okuma, Bellek)
1	NEC ND-3540A	94	■■■■■	77	100	85	100	92	95	16X, 8X, 16X, 40X, 32X, 40X, 2 MB
2	LG GSA-4163B	94	■■■■■	75	98	83	100	94	93	16X, 4X, 16X, 48X, 24X, 48X, 2 MB
3	NEC ND-3520A	91	■■■■■	80	100	83	100	95	95	16X, 8X, 16X, 48X, 24X, 48X, 2 MB
4	Plextor 712A	91	■■■■■	149	88	100	99	90	45	12X, 4X, 16X, 48X, 24X, 48X, 8 MB
5	AOPEN DUW1608/ARR	88	■■■■■	75	81	92	98	90	36	16X, 4X, 16X, 48X, 32X, 48X, 2 MB
6	Samsung TS-H552	87	■■■■■	75	81	83	88	95	60	16X, 4X, 16X, 32X, 24X, 40X, 2 MB
7	ASUS DRW-1604P	85	■■■■■	80	81	76	78	95	53	16X, 4X, 16X, 32X, 24X, 40X, 2 MB
8	Lite On SOHW-1613S	85	■■■■■	95	77	82	79	90	100	16X, 4X, 16X, 40X, 24X, 40X, 2 MB
9	Philips DVDR-1640P	84	■■■■■	85	70	46	79	90	90	16X, 4X, 16X, 40X, 24X, 40X, 2 MB
10	Lite On SOHW-1633S	83	■■■■■	75	77	81	68	90	100	16X, 4X, 16X, 48X, 24X, 48X, 2 MB

3. SIRA: NEC ND-3520A

Satın aldığınız yazıcı kanat-
lanıp uçsun istiyorsanız, bu
yazıcı iyi bir seçim olabilir.

- Yüksek performans
- Çift katman desteği
- Beraberinde yazılım gelmiyor.

Toplam CHIP Puanı: 94
Fiyatı: 77 dolar (çok iyi)

10. SIRA: Lite On SOHW-1633S

Uygun fiyatlı DVD yazıcı
almak istiyorsanız, bu yazıcı
sizi memnun edebilir.

- Fiyat/ performans oranı.
- Yüksek CD yazma hızı.
- Kutu içeriği.

Toplam CHIP Puanı: 83
Fiyatı: 75 dolar (iyi)

CD YAZICILAR

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	Audio CD Yazma	Data CD Yazma*	Data CD Yazma**	CD Okuma Perfor.	Ergonomi Birlikte G.	Teknik veriler Okuma / Yeniden yazma / Yazma, 6n bellek
1	LG GCE-8525B	93	■■■■■	32	85	100	100	90	100	52/32/52, 2 MB
2	Samsung SW-252	86	■■■■■	41	78	100	100	66	100	52/24/52, 8 MB
3	Plextor Premium	83	■■■■■	99	97	95	91	55	80	52/32/52, 2 MB
4	Plextor PX-W5224TA	83	■■■■■	61	100	94	87	58	70	52/24/52, 2 MB
5	LG GCE-8523B	82	■■■■■	39	75	67	97	89	85	52/24/52, 2 MB
6	Benq CRW5524P	75	■■■■■	41	52	49	87	97	100	52/24/52, 2 MB
7	Aopen CRW5232	67	■■■■■	32	49	45	99	67	80	52/32/52, 2 MB
8	Mitsumi CR-48ETE	67	■■■■■	41	41	40	97	75	80	52/24/52, 2 MB
9	Philips PCRWS224	65	■■■■■	38	52	49	82	67	70	52/24/52, 2 MB
10	MSI CR-52-A2	61	■■■■■	45	31	29	88	76	85	52/24/52, 2 MB

*CD'den yazma, **HDD'den yazma

TARAYICILAR

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	300 dpi RRTH	600 dpi GGTH	300 dpi RRTK	600 dpi GGTK	Ergonomi	Teknik veriler Çözünürlük, Renk kalitesi, Arabirim
1	Epson Perfection 3170 Photo	94	■■■■■	235	17	55	96	100	90	3200 x 6400 dpi, 48 bit, USB 2.0
2	Canon CanoScan 3200F	92	■■■■■	164	20	42	95	97	85	1200 x 2400 dpi, 48 bit, USB 2.0
3	Canon Lide 80	85	■■■■■	236	39	73	89	87	93	2400 x 4800 dpi, 48 bit, USB 2.0
4	HP Scanjet 4670	83	■■■■■	201	24	125	95	95	100	2400 x 2400 dpi, 48 bit, USB 2.0
5	Benq S2W 7400UT	77	■■■■■	161	66	55	87	88	80	2400 x 4800 dpi, 48 bit, USB 2.0
6	Mustek BearPaw 4800TA ProII	77	■■■■■	83	48	39	86	86	80	2400 x 4800 dpi, 48 bit, USB 2.0
7	Canon Lide 30	73	■■■■■	85	47	287	89	85	80	1200 x 2400 dpi, 48 bit, USB 1.1
8	Genius ColorPage HR-7X SLIM	71	■■■■■	96	55	130	80	84	80	1200 x 1200 dpi, 48 bit, USB 1.1
9	Genius ColorPage HP-6X SLIM	71	■■■■■	71	69	88	78	82	82	600 x 1200 dpi, 48 bit, USB 1.1
10	Mustek BearPaw 2448 CS Plus	70	■■■■■	60	46	59	78	84	75	1200 x 2400 dpi, 48 bit, USB 2.0

R.R.T.H.: Renkli Resim Tarama Hızı, G.G.T.H.: Gri tonlarında Grafik Tarama Hızı, R.R.T.K.: Renkli Resim Tarama Kalitesi, G.G.T.K.: Gri tonlarında Grafik Tarama Kalitesi

İÇİNDEKİLER

- 136 **Ayın Shareware'leri**
Sizin için seçtiklerimiz
- 138 **Freeware Deluxe**
En iyi bedava yazılımlar
- 142 **Windows'a Doping**
Süper hızlı XP
- 152 **Yeni yazılımlar testte**
Program incelemeleri
- 158 **Macromedia Captivate**
Etkileyici sunumlar hazırlayın
- 162 **Symbian Dosyası -5**
Ofis uygulamaları

Önce virüsler sonra anti virüsler

Telefonlara koruma

Symantec'in Symbian için hazırladığı Mobil Security 4.0, akıllı telefonları virüslere, hacker'lara ve diğer tehditlere karşı kapsamlı bir şekilde korumayı hedefliyor.

■ Symbian işletim sistemi için hazırlanan ilk güvenlik çözümü Symantec Mobil Security 4.0, Nokia 9300 ve 9500 kurumsal araçlarını, virüslerin, Truva atlarının ve solucanların yanı sıra ağ tabanlı saldırılara karşı da koruyor. Symantec Mobil Security 4.0 Symbian, belirli modeldeki Nokia ve Panasonic telefonlarının kullanıcılarına 2 yıllık indirilebilir bir servis olarak sunuluyor. Buna ek olarak ürünün 60 günlük ücretsiz deneme sürümü de Symantec web sitesinden indirilebiliyor. Symantec Mobil Security 4.0 Symbian, gerçek zamanlı otomatik ve isteğe bağlı virüs tarama özellikleriyle, akıllı telefonlar üzerindeki dosyaları koruyor. Güvenlik duvarı ise gelen ve giden bağlantı isteklerini alarak, tanımlanan kurallara göre izin veriyor ya da engelliyor.

Cep telefonuna anti virüs indirmek

Mobil araçların yeni tehditlere karşı korunabilmesi için kullanıcıların, kablosuz "Live Update" ile en yeni virüs koruma güncellemelerini indirmeleri gerekiyor. Kurumsal bir ortamda Symantec Mobil Security 4.0 Symbian, sistem yöneticilerine ve son kullanıcılara basit ve esnek yönetim kontrolü sunuyor. Kullanıcı ayarları yöneticiler tarafından yapıp 3. parti mobil araç sistemleriyle akıllı telefonlardaki yapılandırma dosyalarına gönderiliyor. Kullanıcı güvenliğine ilişkin bütün parçalar, Symantec Li-

veUpdate teknolojisi kullanılarak, HTTP üzerinden, Symantec LiveUpdate sunucusuna ya da şirketin barındırdığı sunucuya bağlanarak güncelleniyor. Yöneticiler, yerel ya da uzaktan yapılandırma ayarlaması yapabilir, kilitleyebilir ve güvenlik politikalarının uygulanmasını zorlayabilir. Ayrıca SMS mesajları göndererek, kullanıcı uygulamalarının uzaktan anti virüs tarama ve güncelleme işlemlerini başlatması sağlanabilir.

Akıllı telefonlar mobil ofis oldu

Çok sayıda kullanıcının, akıllı telefonlarını, dizüstü bilgisayar gibi kullanmaya başlaması, bu araçları mobil PC cihazlarının açık olduğu tehditlere maruz bırakıyor. Symantec tarafından yapılan bir araştırmaya göre, akıllı telefon kullanıcıları kablosuz araçlarını sadece eğlence amaçlı değil, e-posta alışverişi, anlık mesajlaşma, web tarama, dosya indirmek ve paylaşmak için de kullanıyor. Akıllı telefon kullanıcılarının % 54'ü kişisel gizliliğe sahip e-posta alışverişinde, % 40'tan fazlası ise banka hesaplarını kontrol etmekte, mobil cihazlarını tercih ediyor. Araştırmaya katılanların 1/3'ü kredi kartı hesaplarına erişim için akıllı telefonlarından yararlanırken, %55,7'lik bölümü ise gizli kişisel, iş ve müşteri bilgilerini mobil araçlar üzerinde tutuyor.

Bilgi için: www.symantecstore.com/symbian

Magix music cleaning lab 2005 XXL

Plakları sayısallaştırın

Birçok plak meraklısı, eski hazinelerini hemen hemen hiç çalmıyor. Zira çizilmeleri ve değerlerini kaybetmeleri çok kolay. Bu sorunun çözümü ise aslında basit: Plakları sayısal ortama aktarmak ve müziği CD üzerine yazmak. Magix firması, yeni yazılımı music cleaning lab 2005 XXL'e stereo set üzerinden bağlanan bir pre-

amplifikatör eklemiş. Kullanıcının pikabı preamp'e, preamp'i de PC'ye bağlaması yeterli. Yazılım, sayısallaştırma işlemini otomatikman devralıyor, ayrıca rahatsız edici çatırtıları, hisirtıları ve bozulmaları da önüyor. Şarkıları daha sonra kolayca CD ya da DVD üzerine yazabilirsiniz.

Bilgi için: www.magix.com

Cyberlink DVD Solution 4

Çoklu ortama yeni bakış

Cyberlink, çoklu ortam aracı DVD Solution 4'ü güncelleştirdi. Artık çift katmanlı DVD'lere de yazmak mümkün. Yazılımda ayrıca, CD veya DVD'nin sırtına LightScribe teknolojiyle baskı yapılmasını

sağlayan "LabelPrint" özelliği de bulunuyor. "Instant-Burn" boş CD'lere ve sabit disklere yazabilen Packet Writing'i destekliyor. İndirme sürümünün fiyatı 85 Euro.

Bilgi için:

www.cyberlink.com

DivX 6

Codec'lerin kralı nihayet hazır

Uzun bir bekleyişin ardından, DivX'in 6. sürümü artık hazır. İlgilenenler codec'i altı ay boyunca ücretsiz kullanabilecekler. Daha fazlasını isteyenlerin, "DivX Create" seçkisine bir göz atması şart. 29 dolar fiyatındaki

program, codec'in yanısıra yeni bir oynatıcı ve filmlerin kodlanması için tanınmış "Dr. DivX" in yerine geçen, tek tıklamayla çalışan bir araç da içeriyor.

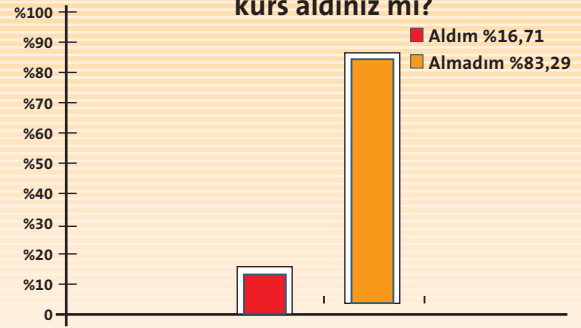
Bilgi için:

www.divx.com

SERTİFİKA PROGRAMLARI

Bir yazılımı kullanmayı öğrenmek için özel kurs aldınız mı?

Kaynak: CHiP Online

Bilişim eğitimi: Katılımcıların %16'sı belli bir yazılımın kullanımını öğrenmek için kurs aldığını belirtiyor.

mavibilgisayar

www.mavibilgisayar.com
Türkiye'nin Online Alışveriş Sitesi

Uygun Ödeme Seçenekleri
Rahat ve Güvenli Bir Ortamda Alışveriş İmkânı

Zengin Ürün Çeşitliliği
Güvenilir Teknik Destek

Mavi Bilişim Bilgisayar Teknolojileri ve Yazılım Hizmetleri Ltd. Şti.

Kızılay Mağaza
Şehit Adem Yavuz Sok. No:6/D KIZILAY / ANKARA
Telefon: (0312) 418 18 85 Fax: (0312) 418 24 33
Demirtepe Mağaza
GMK Bulvarı No:47/G Demirtepe / ANKARA
Telefon: (0312) 230 10 15 Fax: (0312) 230 10 18

KISA... KISA...

► **Linux Knoppix: Sürüm 3.9 hazır**

CD'den başlatılabilen Linux Knoppix'in 3.9 sürümü, beraberinde yeni masaüstü arayüzü KDE 3.4'ü getiriyor. Öteki programlar da aynı şekilde, en yeni sürümlere terfi ettirilmiş.

Bilgi için:

<http://knopper.net>

► **Microsoft'tan resim işleme yazılımı**

Microsoft'un resim işleme yazılımının adı "Acrylic". Program, Creature House firmasının "Expansion 3" adlı aracının üzerine inşa edilmiş. Ürünün beta aşamasından sonra ücretsiz olarak dağıtılıp dağıtılmayacağı merak konusu.

Bilgi için:

www.microsoft.com

EDİTÖRLERDEN NOTLAR

Kadir Tuztaş,
Editör

Çift tıklı sorunu

AB meclisi, Temmuz ayında, yazılım teliflerini tüm kıtada tek bir yasaya bağlamayı ön gören teklifi reddetti. Haber üstün körü okunduğunda, AB'nin kopyacılığı, lisanssız yazılımı desteklediği gibi bir yorum çıkabilir. Ancak tam aksine, bu karar, yazılım sektörünü korumak, küçük yazılım evlerini, dev yazılım teliflerinin baskısından kurtarmak için alındı. Zira, yasa kabul edilseydi dev yazılım şirketlerinden biri ortaya çıkıp, mesela, "Fare ile çift tıklama-yı ben icat ettim, telifi bana aittir, bu yöntemi kullanan herkes bana telif ödemek zorundadır," diyebilecekti.

**Tarayıcılar artık BitTorrent'i destekleyecek
Opera'da BitTorrent**

Web tarayıcılar arasındaki rekabet, yeni sürümlerde farklı özelliklerin ortaya çıkmasına neden oluyor. Microsoft, yeni Internet Explorer'da RSS desteğini daha etkin hale getireceğini açıklar-

ken, diğer bir popüler web tarayıcısı olan Opera'nın yeni sürümüne ise, P2P dosya paylaşım protokolü BitTorrent desteği ekleniyor. P2P protokolleri, kullanıcının inisiyatifinde istenilen her dosyanın hızla paylaşılmasına olanak verdiği ve telif korumalı yazılım ve multimedya dosyalarının paylaşımına da yol açtığı için tepki çekiyor. Ancak Opera'nın geliştiricisi Opera Software, bu girişimlerinin yasa dışı dosya paylaşımını desteklemek değil, Opera'nın yeni sürümlerinin daha hızlı paylaşılmasını sağlayarak, Opera'nın yaygınlaşmasını hızlandırmak amacını taşıdığını vurguluyor.

Bilgi için: www.opera.com

Sun, Solaris'in kaynak kodunu açtı**Solaris herkese ışıldıyor**

Sun Microsystems, Ar-Ge çalışmalarına 500 milyon dolar harcadığı Solaris İşletim Sistemi'nin kaynak kodunu açarak, açık kaynak kodu sistemine destek verdi. "Dünyanın çökmeyen tek işletim sistemi" unvanını koruyan Solaris'in kaynak kodu, OpenSolaris adlı açık kaynak projesiyle kullanıma girdi. Sun Microsystems'ün OpenSolaris kaynak kodu, SPARC, x86 ve x64 platformlarında kullanılabilir. Sun'ın, bu yılın başında ücretsiz kullanım li-

sansını açtığı Solaris 10, yaklaşık beş ayda 1,6 milyon kişiye ulaştı. Açık kaynağı desteklemesiyle tanınan Sun Microsystems, milyonlarca satırlık kaynak kodunu açtığı OpenSolaris Projesi'yle, yazılım geliştiricilere işbirliği yapabilecekleri ve fikirlerini paylaşabilecekleri bir platform sağlamayı amaçlıyor. Öte yandan Sun'ın Solaris 10 İşletim Sistemi'ni geliştirme konusundaki çalışmaları da devam ediyor.

Bilgi: www.sun.com

Film endüstrisinde bir çok daha**ratDVD cesurca kopyalıyor**

"ratDVD" programı, DVD'leri ücretsiz kopyalamayı kolaylaştırıyor. Program korumasız film DVD'lerini tüm menüleri ve ekstralarıyla birlikte kendine özgü bir biçime çeviriyor ve kalite kaybına da yol açmıyor. Böylece, çift katmanlı bir DVD üzerin-

de 8 GB yer kaplayan bir film 1,5 GB'a kadar sıkıştırılabilir ve gözle görülecek bir kalite kaybı da gerçekleşmiyor. Sıkıştırılmış filmleri DVD oynatıcılarda çalıştırılabilir şekilde tekrar DVD'ye kopyalamak da mümkün.

Bilgi için:

www.ratdvd.com

Windows 2000**Müşteriler mağdur mu oldu?**

Kanadalı piyasa araştırmacısı AssetMatrix'in güncel bir incelemesine göre, dünyadaki firmaların yarısında Windows 2000 kullanılıyor. Buna rağmen Microsoft artık eskiyen işletim sistemine verdiği desteği kesiyor. Microsoft bu harekatiyle aslında müşterilerini incitiyor çünkü bu kararlar, onları dolaylı yoldan da olsa, güncel Windows XP'ye geçişe zorlamış oluyor.

Bilgi için: www.microsoft.com

Intervideo WinDVD7**WinDVD HD**

Bu DVD oynatıcı yazılımının tutkunları uzun süre beklemek zorunda kaldı, ama Intervideo nihayet WinDVD'nin 7. sürümünü duyurdu. Güncelleştirilmiş sürüm gelişmelere tümüyle ayak uyduruyor ve aralarında yüksek sıkıştırma olanağı sunan H 264 video codec ve modern HDTV Transportstream'lerinin de bulunduğu yüksek çözünürlüklü ses ve görüntü teknolojilerini destekliyor. Yazılıma, "Media Sharing" özelliği de yeni eklenmiş. Bu sayede, filmler UPnP (Universal Plug and Play) aygıtları üzerinden kolaylıkla ağlar üzerinden oynatılabilir. "Audio Center" ise üreticinin iddiasına göre, "nefes kesen" ek ses efektlerini beraberinde getiriyor.

Bilgi için: www.intervideo.com

TOP DOWNLOADS EN POPÜLER 10 ARAÇ

1. **AntiVir PersonalEdition Classic**
Virüslerden korunma ve kurtulmanın yolu.
2. **Mozilla Firefox 1.0.5**
Internet Explorer'ın tahtını zorlayan internet tarayıcı.
3. **Morpheus 5.0 beta**
Dosya paylaşımında kullanılan bir dolu programdan biri daha.
4. **RegCleaner 4.3.0.780**
Kayıt defterinizi temiz tutmanın kolay yolu.
5. **Ad-Aware SE Personal Edition 1.06**
İşletim sisteminize sızan ajan yazılımlardan kurtulun.
6. **WinZip 9.0 SR-1**
Dosyaları sıkıştırıp, ZIP dosyalarını açabileceğiniz program.
7. **Spyware Doctor 3.2**
Son ayların baş belası casus yazılımları engelleyen program.
8. **Adobe Acrobat Reader 7.0**
PDF görüntüleme yazılımının son sürümü.
9. **All-in-One Secretmaker 4.1.9**
Sisteminizi gizlice denetleyebileceğiniz bir program.
10. **ICQ 5.0**
Mesajlaşma yazılımı ICQ'nun kamera ve ses destekli sürümü

eCHIP'TE YER ALANLAR
eCHIP Code **SHAREWARE**

Neat Image 5.1

Dijital fotoğrafları temizleyin

Dijital fotoğraf makineleri her geçen gün daha fazla kullanıcı tarafından tercih ediliyor. Ancak dijital fotoğrafları temizlemek başlı başına bir sorun.

Neat Image, dijital fotoğraflarda sıklıkla görülen karlanma ve gren sorunlarını gidermek üzere özel olarak hazırlanmış bir filtre aracı. Dijital fotoğraf makinesi sahiplerini olduğu kadar tarayıcı sahiplerini de yakından ilgilen-

diren bu sorunun ilacı olabilecek Neat Image, yeni sürümü 5.1 ile karşımızda. Program gerçekte profesyonellere hitap etse de, kolay kullanılabilir arayüzü ile ev kullanıcıları için değerli bir seçenek oluşturuyor. Neat Image

ge dijital fotoğraf makinelerinin ve tarama cihazlarının görüntü algılayıcılarındaki yüksek ISO karlanma oranını düşürüyor. Özellikle taranmış doküman ve resimlerde sıklıkla karşılaşılan çizgi halindeki görüntü bozukluklarını toparlayan yazılım, kendi başına çalışabildiği gibi, aynı zamanda Photoshop, Paint Shop Pro, PhotoImpact ve PhotoPaint gibi programlarda eklenti olarak kullanılabilir. Programın son sürümü, İrfanView gibi programların kayıt esnasında kırık kalan EXIF bilgisini çözebiliyor. Etkileyici sonuçlar ortaya koyarak, grenli veya karlanma oranı yüksek fotoğrafları düzeltebiliyor. Bu işlem esnasında fotoğraf kalitesini etkilemeyen program, iyi bir işlemci ve RAM bileşimiyle gayet verimli çalışabiliyor.

Bilgi için: www.neatimage.com

Neat Image: Amatör veya profesyonel fotoğraf meraklılarının sisteminde bulundurması gereken yararlı bir araç.

BİRAZ DA EĞLENMEYE NE DERSİNİZ?

► Beach Assault

İşte "Saving Private Ryan" filminin unutulmaz ilk sahnelerinden birinin oyunu. Beach Assault adından da anlaşılacağı üzere ülkeyi ele geçirmek isteyen düşman askerlerinin çıkarmasını konu alıyor. Beach Assault'ta her yeni çıkarmada daha çok düşmanı yok etmelisiniz. 10 çıkarma dalgasını karşılırsanız oyunu bitirebilirsiniz.

► Blow Up

Bu keyifli Tetrisvari Flash oyununun amacı, ekrandaki renkli topların hepsini yok edebilmek. Ancak bu görevi tamamlamak için boş zamanınızın büyük çoğunluğunu Blow Up'la harcamanız gerekebilir. Ekranın altında yer alan top ile, üstte yer alan aynı renkteki toplardan 3'ünü bir araya getirdiğinizde, minik bir patlama puan almaya başladığınızı ifade edecektir.

► Bumperbil

Çarpışan arabalardan hoşlananlar ekran başına. Zira lunapark tutkunlarının boş zamanlarında da çarpışma tutkusunu sürdürmek için bir fırsat olan Bumperbil son derece keyifli bir oyun. İster bilgisayara ister arkadaşınıza karşı oynayabileceğiniz oyunda, ok tuşlarıyla hareket edebilirsiniz. Buz hokeyi tadındaki Bumperball, arkadaşınızla epey vaktinizi alacak gibi...

► Rocket Bike

Yaz aylarının gelmesiyle birlikte sokaklarda sayısı bir hayli artan bisikletlilerden bıkmayanlar için, ekran başına çivileyecek bir başka keyifli oyun daha. Rocket Bike ile caddede hız kurallarını hiçe sayan (!) bir bisikletliyi kontrol ediyorsunuz. Rakiplerinizi geçmeye çalıştığınız oyunda, 6 farklı bisiklet seçebilirsiniz ve 1 ila 3 rakiple ağaca kadar kapışabilirsiniz.

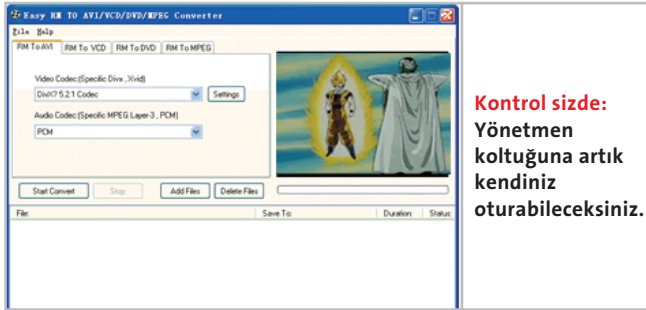

Easy AVI/VCD/DVD/MPEG Converter 1.1.8.8 ☺ Kendi video klibinizi çekin

Easy Converter, video klip hazırlamak isteyenleri tatmin edecek bir yazılım. Adından da anlaşılabilir gibi, video dosyalarını yaygın biçimlere dönüştürüyor. Programda video klipleri parçalara ayırabileceğiniz ya da farklı klipleri bir araya getirebileceğiniz bir araç bulunuyor. MPEG biçimine dönüşümlerde, frame oranı ve klip boyutunu ayarlama

seçeneği de programda bulunuyor. Arayüzün kullanım zorluğunun yanı sıra, yardım dosyalarının yeterli olmayışı temel eksiklerden. Deneme sürümünde 5 dakikalık bir filmi dönüştürebilmeniz için verilmesi yeterli değil. Sonuçta Easy Converter, kendi video kliplerini oluşturmak isteyenler için uygun bir seçim.

Bilgi için: www.8864soft.com

Kontrol sizde:
Yönetmen koltuğuna artık kendiniz oturabileceksiniz.

FastStone Image Viewer 2.15 ☺ Hem kullanışlı hem bedava

Ücretsiz oluşu, bu çok amaçlı resim aracını oldukça iyi bir seçim haline getiriyor. Ana pencere ilk bakışta biraz karışık görünse de, zamanla birçok yaratıcı özelliğinin olduğu ortaya çıkıyor. Windows FastStone Image Viewer'ın arayüzünü farklı skin'lerle istediğiniz şekilde özelleştirebilirsiniz. Ön izlemelere tıkladığınızda, resimler sol alt panelde açılarak fare ile büyütülebiliyor.

Resim işleme programlarıyla karşılaştırılmasa da, FastStone'la dosyaları yeniden boyut-

landırabilir, rengi, kontrastı ve parlaklığı değiştirebilirsiniz. .GIF, .BMP, .PSD ve .PNG biçimlerine dönüşüm yapabilen programda Lens, Waves ve Morphs gibi birkaç filtre de bulmak mümkün. Slayt aracıyla resimler arası geçişleri ve zamanları ayarlayabildiğiniz gibi, MP3'lerinizi de arka plan müziği olarak da atayabilirsiniz.

Sadece profesyonel tasarımcıların değil, herkesin bilgisayarındaki olması gereken bir araç. **Bilgi için: www.faststone.org**

Kolay ve hızlı:
FastStone resimler üzerinde hızlı şekilde değişiklik yapmanıza izin veriyor.

Cheetah CD Burner ☺ CD yazımına farklı alternatif

Farklı ekran görünümüne rağmen, Cheetah CD Burner iyi bir CD yazma aracı. Cheetah'da yazacağınız veriler solda, bilgisayar dizininize ise sağda. 40x'e kadar veri ve ses CD'si yazabilen program, dosyaları sağ tuşla kayıtlı projelerinize ekleyebilmeniz de olanak tanıyor. Müzik dosyalarını .MP3 ve .WAV biçimlerine dönüştürmesinin yanı sıra, müzik dosya bilgilerine de net üzerinden ulaşılabilir. Cheetah'la ayrıca, .AVI biçimindeki videolardan ses alabiliyorsunuz.

Bilgi için: www.cheetahburner.com

Flax 3.1 ☺ Flash kullananlar kaçırmamasın!

Flash'da metinlerle uğraşmak çok fazla zaman alabilir. Sadece metinlerle ilgilenen bu araç sayesinde işlemler basitleşiyor. Arayüzü, ekranda çok az yer kapladığından, birden fazla tasarım programıyla rahatça kullanılabilir. Program .SWF biçimine dönüştürürken her harfi ayrı bir sembol olarak tanımladığından, tasarım programlarında kolaylıkla kullanılıyor.

Bilgi için: www.goldshell.com

KISA... KISA...

► HDDLife Pro 2.5.69 ☺

Modern sabit diskler, kendileri hakkında zengin istatistik bilgileri sağlayabiliyor. Bu bilgilere ulaşan ve çözümleyen HDDLife Pro sayesinde, hataları daha oluşmadan önce haber alabiliyorsunuz. Sağ köşede sürekli olarak çalışan bu program ile disklerinizde kalıcı hasarlar oluşmadan önlem alabilirsiniz de, düzenli olarak sabit disklerinizi yedeklemeyi unutmayın. **Bilgi için: www.hddlifepro.com**

► CucuSoft Converter Pro ☺

Bu program, adından da anlaşılabilir gibi, AVI ve MPEG dosyalarını diğer video biçimlerine çeviriyor. Demo sürümü biraz yetersiz görüne de, en deneyimsiz kullanıcılar bile programı rahatça kullanabilirler. PAL ve NTSC biçimlerini destekleyen CucuSoft MPEG/AVI dönüştürücüsü, rakipleri arasında denenebilir olmasıyla ön plana çıkıyor.

Bilgi için: www.avi-vcd.com

► 3 Bee Icons 4.0.2 ☺

Bee Icons genel olarak sisteminizdeki simgeleri özelleştirmeniz için gereken her şeyi sağlıyor. 50 seçilebilir temaların yanında, her simgeyi tek tek değiştirmeniz de mümkün. Sisteme yüklemeniz simge paketlerini görebildiğiniz programın en bariz dezavantajı, tip, boyut, tarih gibi dizin özelliklerine göre simgeleri atayamamanız. Masaüstü görüntüsünden sıkılanlar için Bee Icons hızlı ve kullanışlı bir seçim.

Bilgi için: www.beeicons.com

► Mr. Captor 3.15 ☺

Pencereler, menüler, imleçler, renkler, DirectX oyunları, uzun web sayfaları, PDF'ler, dokümanları gibi ekranda gördüğümüz hemen hemen her şeyi auto-scroll özelliğiyle kaydetmenizi sağlayan Mr. Captor'la EXE ve DLL dosyalarından bile resim alabilirsiniz. Ekran hareketlerini dahi AVI biçiminde kaydedebilen Mr. Captor, tasarımcılar, web yöneticileri, yazılım geliştiriciler ve teknik editörler için ideal.

Bilgi için: www.fox-magic.com

FREEWARE

deluxe

Ücretsiz akıllı araçlar: CHIP, her ay bu sayfalarda en kullanışlı ve yeni ücretsiz araçları tanıtacak. Ayrıca en sevdiğiniz araçlar için yeni yayınlanan güncellemeleri de buradan takip edebileceksiniz.

» Ayın Freeware'leri

eCHIP-Code
© FREEWARE

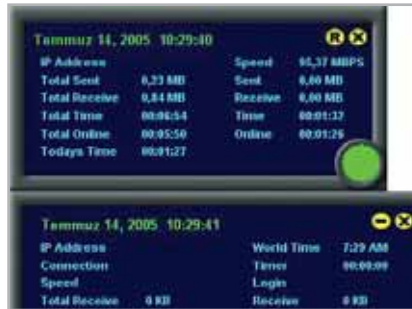
- 1 **MagiTime 6**
Bağlantı süresi ölçümü vb. işlevler
- 2 **MediaMan 2.2**
Her tür ortamın yönetimi
- 3 **e7Notelt**
Masaüstüne not kağıtları ekler
- 4 **goPod 1.1**
Apple iPod'un ses sınırını kaldırır
- 5 **XP Antispy 3.94**
Daha güvenli bir Windows XP için
- 6 **Xentient Thumbnails 1.0.1**
Resim önizleme işlevini geliştirir
- 7 **HotRecorder 2.0**
VoIP görüşmelerini kaydeder
- 8 **Longhorn Transformation Pack 10.5**
XP'yi Windows Longhorn'a benzetir
- 9 **Backgrounder 1.0**
Klasörleri arka plan resimleriyle donatır
- 10 **Broadgun Museum 1.0**
Klasör ve belgeleri yönetir
- 11 **MenuShrink 2.2**
Kopyalanacak film DVD'lerinin küçültür
- 12 **Opera 8**
Sesli komutlar ile kullanılabilir

YENİ GÜNCELLEMELER

- Media Portal 0.1.1.1
- Skype 1.2.0.48
- Google Toolbar 3.0
- Opensource-CD 2.2
- MSN Messenger 7.0

1 Bağlantı sürelerinin ölçülmesi

MAGITIME 6

► İnternet bağlantı sürenizi kontrol altında tutmak veya buna bağlı farklı işlemler gerçekleştirmek mi istiyorsunuz? Magitime 6, çok sayıda işlev ile de çalışmanızı kolaylaştırıyor. Ayrıca <http://www.geocities.com/magistone/plugins.htm> adresinden yeni eklentiler yapabilirsiniz. PPP ve SLIP standartlarındaki tüm çevirmeli ağ bağlantılarını tespit edebilen program sahip olduğu Maginet aracı ile de kablo, ağ kartı, uydu, geri dönüş ve fiber optik teknolojilerini temel alan tüm ağ bağlantılarının çevrimiçi durumlarını ve veri aktarımlarını takip edebiliyor.

► **İPUCU:** Shutdown Timer ile bilgisayarınızın otomatik olarak kapanmasını, yeniden başlamasını sağlayabilirsiniz.

www.geocities.com/magistone/

İŞLETİM SİSTEMİ Win 98, Me, 2000, XP, 2003
DİL İngilizce

2 Medya düzenleyici

MEDIAMAN 2.2

► Kitap, CD veya DVD koleksiyonunuzu MediaMan, oldukça kolay yönetmenize imkân sağlıyor. Yazılım, bir nesnenin ISBN veya ürün tanımlama numarasını girdikten veya bar kodunu bir web kamerası ile taradıktan sonra, Amazon'dan ürün resmi ve hakkındaki çeşitli bilgileri topluyor ve bunları kendine ait veritabanına ekliyor.

► **İPUCU 1:** View / Virtual Shelf komutunu kullanarak koleksiyonunuzdaki nesnelerin sanal raflar üzerinde şık bir şekilde görüntülerini sağlayabilirsiniz.

► **İPUCU 2:** Tools / Options / Customize altından bilgilerin alınmasını istediğiniz Amazon sayfasını seçebilirsiniz. Standart olarak seçilmiş olan Amazon US'ten sadece İngilizce bilgiler alabilirsiniz.

www.imediaman.com

İŞLETİM SİSTEMİ Win 2000, XP
DİL İngilizce

3

Sanal not kâğıtları E7NOTEIT

► e7Notelt ile küçük not kâğıtlarına yazabilir ve bunları masaüstüne yapıştırabilirsiniz. Her bir not kâğıdının büyüklüğünü ve rengini değiştirebilir veya farklı yazı tipleri kullanabilirsiniz. e7Notelt, zamanlama işlevi sayesinde önemli tarihleri de hatırlatabiliyor. Sahip olduğu RSS desteği sayesinde ise en güncel haberleri ekrana getirebiliyor.

İPUCU: İş ve özel yaşamınızla ilgili notlar için farklı renkler kullanarak daha rahat bir şekilde ayırt edilmelerini sağlayabilirsiniz. <http://e7note.sf.net>

İŞLETİM SİSTEMİ : Win 9x, Me, NT, 2000, XP
DİL : İngilizce

4

iPod'un sesini yükseltin GOPOD 1.1

► iPod'unuzun sesi çok mu kısık? Endişelenmenize hiç gerek yok çünkü AB çerçevesinde satılan tüm cihazların ses şiddetleri sınırlandırılmıştır. GoPod, cihazın Firmware'inde orijinal Amerikan standartlarındaki ses şiddetini uygulamaya geçirecek şekilde değişiklikler yapıyor. iPod'un çok yüksek sesli olduğunu düşünürseniz, bir Firmware güncelleme ile eski haline döndürebilirsiniz.

İPUCU: GoPod'u, ses şiddetini yükselten iPodVolumeBooster ile beraber kullanmayın. Yoksa duyma bozukluğu yaşayabilirsiniz.

<http://gopod.free-go.net>

İŞLETİM SİSTEMİ : Win 98, Me, 2000, XP
DİL : İngilizce

5

Windows XP güvenliği XP ANTISPY 3.94

► XP Antispy, Windows XP'nin Microsoft'a bilgisayarınız hakkında bilgi göndermesini engeller. Yeni sürümdeki en önemli yenilik ise bir internet sunucusuna kurulacak mak-simum bağlantı sayısının ayarlanmasına olanak sağlaması. Bu işlev Windows güncelleme ile devre dışı bırakılmıştı.

İPUCU: XP Antispy'nin en yeni sürümüne eBay sponsor olmuş. Bu nedenle, tarayıcının ve masaüstünün eBay reklamları ile dolmasını engellemek için kurulum sırasında *Sponsoring* seçeneğini devre dışı bırakın.

www.xp-antispy.org

İŞLETİM SİSTEMİ : Win 2000, XP
DİL : İngilizce

6

Resimden simgeye XENTIENT THUMBNAILS

► Windows XP, kaydedilen resimleri ön izleme modunda görüntüleyebiliyor, ancak .TIF gibi önemli dosya biçimlerini tanıyamıyor. Bu anlaşmazlığı Xentient Thumbnails ile çözebilirsiniz. Araç tüm resimleri görüntüleyebiliyor.

İPUCU: Ön izleme görüntülerinin bellek büyüklüğünü değiştirmek için Denetim Masası'ndan *Xentient Thumbnails* simgesine tıklayın. Bu simge sadece klasik görünümde ekrana gelir.

www.xentient.com/products/thumbnails

İŞLETİM SİSTEMİ : Win 98, Me, 2000, XP
DİL : İngilizce

7

Konuşmanızı kaydedin HOTRECORDER 2.0

► HotRecorder, internet üzerinden gerçekleştirdiğiniz telefon görüşmelerini kaydeder. Örneğin, telefon ile yaptıkları röportajları kaydetmek isteyen gazeteciler için oldukça kullanışlı bir araç. Araç, Skype, AIM, Net2Phone ve YahooMessenger ile beraber çalışabiliyor. Ayrıca sahip olduğu tele sekreter de oldukça kullanışlı bir işlev.

İPUCU: Telefon görüşmelerini programın sunduğu "Emotisounds" adındaki birçok özel ses ile süsleyebilirsiniz.

www.hotrecorder.com

İŞLETİM SİSTEMİ : Win 2000, XP
DİL : İngilizce

»Yeni güncellemeler

Her ay, bu bölümde en kullanışlı ücretsiz yazılımların yeni sürümleri hakkında bilgi bulabileceksiniz.

Media Portal 0.1.1.1

Yeni: Yeni Güncellemeler her ay bu bölümde ünlü ücretsiz yazılımların yeni sürümleri hakkında bilgi bulabileceksiniz.

Skype 1.2.0.48

Yeni: DVD'leri bu HTTP arayüzü ile izleyebilmek için artık harici codec'lere ihtiyacınız olmayacak. Ayrıca DScaler resim iyileştirme aracı da eklenmiş.

Google Toolbar 3.0

Yeni: Artık Outlook veya Opera gibi uygulamalardaki kişileri doğrudan Spkype yazılımına aktarabileceksiniz.

Opensource-CD 2.2

Yeni: Autolink işlevi belirli bir sayfa için tek başına bir bağlantı kuruyor. Örneğin, bir lokanta adresini girdiğinizde Google otomatik olarak bir yol planlayıcı web sayfasına bağlanarak izlemeniz gereken yolu gösteriyor.

MSN Messenger 7.0

Yeni: Sesli görüşmelerdeki ses kalitesi ve video telefonundaki görüntü kalitesi artık daha iyi. Ayrıca yeni bir arama işlevi (Shared Search) eklenmiş.

8

Longhorn selbst bauen
LONGHORN TP 10.5

► Longhorn Transformation Pack 10.5, Windows XP'yi Microsoft'un bir sonraki Windows sürümüne katacağı bileşenler ile daha şimdiden donatıyor. Araç temel olarak görsel değişiklikler içeriyor. Örneğin, bu sayede açılış ekranı, başlat menüsü veya ekran koruyucuları Longhorn görünümünde ekrana getirilebiliyor.

! DİKKAT: Bu aracı kullanmadan önce Windows disk bölümünü yedeklemelisiniz. Aksi takdirde eski Windows XP kurulumunuza geri döneceksiniz.

www.tcmagazine.net

İŞLETİM SİSTEMİ
DİL

Win XP
İngilizce

9

Arka planlı klasörler
BACKGROUNDER 1.0

► Klasörlerinizi tekdüzelikten kurtarıp renk katın! Backgrounder, beyaz arka planı isteğinize bağlı olarak bir JPEG veya Bitmap resmi ile değiştiriyor. Programı çalıştırdıktan sonra ilk olarak klasörü seçin. Ardından arka plan olarak kullanılacak olan resmi seçtikten sonra dosya isimlerinin yazı rengini de belirleyin. **İPUÇU:** Backgrounder.exe dosyasını masaüstünüze kopyalayın. Kurulum gerektirmeyen programa *Başlat / Tüm Programlar* menüsü üzerinden ulaşamayacağınız için dosyaya çift tıklamanız yeterli olacaktır.

www.clickomania.ch/progs

İŞLETİM SİSTEMİ
DİL

Win XP
İngilizce

10

Doküman yönetimi
BROADGUN MUSEUM 1.0

► 1.000 taneye kadar metin belgesini ve e-postayı Broadgun Museum içerisinde yönetebilir ve saklayabilirsiniz. Araç, her ikisi de kurulmak zorunda olan iki farklı programdan meydana geliyor. Museum Server, kurulum sırasında oluşturulan kullanıcı hesaplarını yönetiyor. Dosyaları ve klasörleri Museum içerisine kaydetmek için de ayrıca bir istemciye ihtiyacınız var. Bunun için dosyanın üzerine sağ tuşla tıklayıp *Museum / Museum Send* komutunu çalıştırmak. Tüm dosyaları arşivledikten sonra ileride bunları içerisinde arama yapabilirsiniz. Bu işlev bir web tarayıcı penceresinde ekrana geliyor ve Google gibi ünlü arama motorlarını temel alarak, çevrimiçi yardımın uzun süren öğrenme sürecinden tasarruf sağlıyor. Kurulum sırasında SSL şifrelemeyi etkinleştirerek yetkisiz kişilerin arama sonuçlarınızı okumalarını da engelleyebilirsiniz.

İPUÇU 1: Belirli bir e-postayı bulmak için Outlook'tan bildiğimiz "Kimden", "Kime" ve "Konu" satırlarını kullanabilirsiniz. Bunun için arama satırına aşağıdaki ifadeyi girmelisiniz:

from:kadir@chiip.com.tr subject:
Party

Böylece ilgili kişinin "Party" konulu tüm iletileri listelenir.

İPUÇU 2: Yazılım ayrıca net olmayan arama desteğine de sahip. Bir dokümanın ismini tam olarak bilmiyorsanız, arama ifadesinin sonuna bir tilde işareti eklemeniz yeterli. Örneğin:

Delphin~

Araç, kaydederken bir yazma hatası yapmış olsanız dahi, belgeyi kolayca bulabilir.

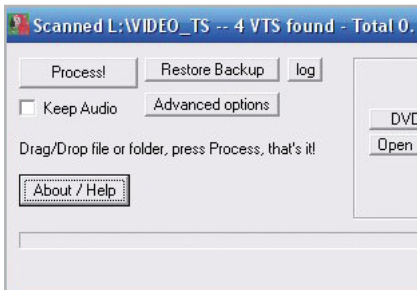
İPUÇU 3: Preferences bağlantısını kullanarak görüntülenecek arama sonucu sayısını belirleyebilirsiniz. Bunun için 10 ile 100 arasında bir değer kullanabilirsiniz.

www.broadgun.com

İŞLETİM SİSTEMİ
DİL

Win 98, Me, NT, 2000, XP
İngilizce

11

DVD'lerin kopyalanması
MENUSHRINK 2.2

► MenuShrink, kopya korumasına sahip olmayan bir film DVD'sinin boyutlarını tek bir DVD diskine sığacak şekilde küçültür. Bu işlemin çalışması ise teknik olarak çok kolay. Araç, hareketli olan seçim menülerini sabit resimlere dönüştürerek saklama alanından tasarruf sağlıyor. Ardından film verilerini bir yazma programı ile diske kaydedebilirsiniz.

İPUÇU: Buradaki *Advanced Options* penceresindeki *Frame Select* altından menü ekranı olarak hangi resmin görüntüleneceğini istediğiniz gibi belirleyebilirsiniz.

<http://jean.laroche.free.fr/MenuShrink>

İŞLETİM SİSTEMİ
DİL

Win 98, Me, 2000, XP
İngilizce

12

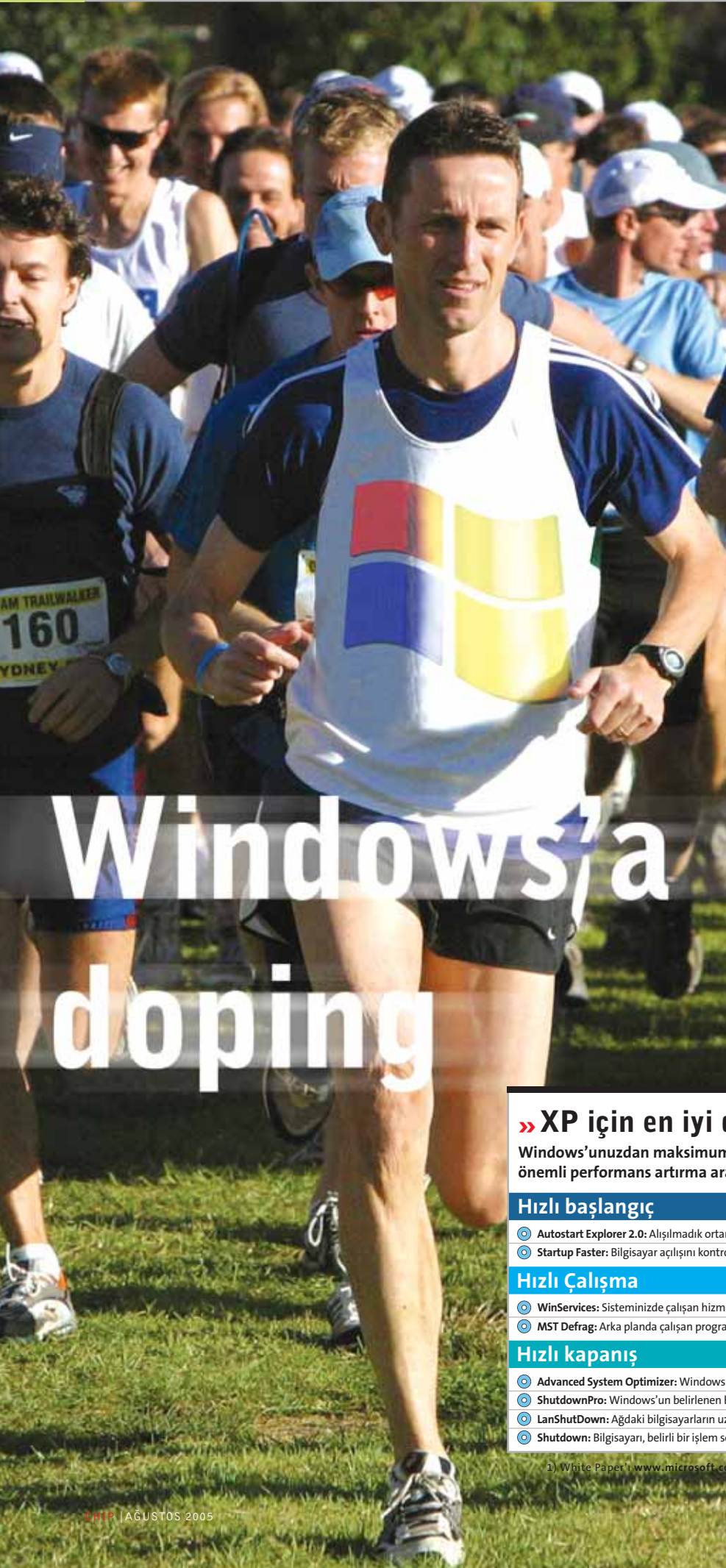
Web tarayıcı
OPERA 8

► Bu alternatif tarayıcının en güncel sürümü sesli komutlar yardımıyla kullanılabilir. Ancak bunun için bir mikrofonlu kulaklık setine ihtiyacınız var. Tarayıcı, şu anda sadece "Opera speak" gibi İngilizce komutları anlayabiliyor. Bu komutu verdiğinizde web sayfasının içeriğini size okuyor. Yeni eklenen bir güvenlik bilgi alanı ise seçilen web sayfasının güvenilir olup olmadığını gösteriyor. Kullanışlı olan diğer bir özellik ise web sayfasının görünümünü monitöre uyduran Page Resizing. Bu sayede pencerenin kaydırılmasına gerek kalmıyor.

www.opera.com

İŞLETİM SİSTEMİ
DİL

Win 9x, Me, NT, 2000, XP
İngilizce

Windows'a doping

Windows'unuzun, atletik veya miskin olması sadece doğru ayarlara ve birkaç uyarıcı maddeye bakıyor. CHIP, hiçbir yan etkisi olmadan ve tamamen yasal bir şekilde işletim sisteminize doping yapıyor.

Microsoft'un yayınladığı bir White Paper'a¹, yani ürün açıklamasına göre, Windows XP'nin maksimum yarım dakika içerisinde açılması gerekiyor. Ancak gerçekler biraz daha farklı ve çoğunlukla, masaüstündeki ilk simgeler görünene kadar kullanıcılar bir fincan kahve içmeye vakit bulabiliyor.

Buna karşılık Microsoft'un yaptığı açıklamalar, bir köşede miskin bir çuval gibi yatan Windows'u dünya çapında bir atlete dönüştürmeye yetmiyor. CHIP, işletim sisteminizi nasıl daha hızlı başlatılabileceğinizi, çalışma saatleri içerisinde nasıl maksimum performans elde edebileceğinizi ve tatil öncesi akşamlarda varış çizgisine nasıl en hızlı şekilde ulaştırabileceğinizi gösteriyor. Ancak olimpiyatlar için yeterli performansı elde etmeyi çok fazla bekleyemeyeceğimizden, Carl Lewis gibi ünlü koşuculara yasaklı olan dopingden faydalanacağız.

Yazımızdaki şırınga simgeleri, ilgili ipucunun Windows'un hızına ne kadar etki ettiğini gösteriyor. Tek simgenin etkisi zar zor ölçülebilirken, üç tane şırınga tüm stadı sallamaya yetecek kadar doping içeriyor demektir. Tüm bu uyarıcı maddeler tamamen yasal olduğu için kontrollerden çekinmenize de gerek yok. Başlangıç çizgisindeki yerinizi alma zamanı geldi de geçiyor bile!

» XP için en iyi doping

Windows'unuzdan maksimum performans alın. En önemli performans artırma araçlarını eCHIP'te bulabilirsiniz.

eCHIP-Code
XPTUNING

Hızlı başlangıç

143

- Autostart Explorer 2.0: Alışılmadık ortamlarda çalışan dosyaları tespit ediyor.
- Startup Faster: Bilgisayar açılışını kontrol ederek daha hızlı olmasını sağlıyor.

Hızlı Çalışma

146

- WinServices: Sisteminizde çalışan hizmetler hakkında ayrıntılı bilgi veriyor.
- MST Defrag: Arka planda çalışan program diskin devamlı birleştirilmesini sağlıyor.

Hızlı kapanış

150

- Advanced System Optimizer: Windows kapanışını optimize ediyor.
- ShutdownPro: Windows'un belirlenen bir zamanda kapanmasını sağlıyor.
- LanShutDown: Ağdaki bilgisayarların uzaktan kapatılmasını sağlıyor.
- Shutdown: Bilgisayarı, belirli bir işlem sonrasında otomatik kapatıyor.

1) White Paper'ı www.microsoft.com/hwdev/platform/performance/fastboot/fastboot-winxp.asp adresinde İngilizce olarak bulabilirsiniz.

Hızlı başlangıç

Yarışın ilk ayağında, işletim sistemiyle otomatik olarak yüklenen programlara, anlamsız kontrol işlemlerine ve sözde var olmayan veya arızalı donanımlara karşı yarışacak ve çözüm yolları arayacaksınız.

1 Otomatik başlangıçları önlemek

Windows'un sahip olduğu "msconfig" aracı otomatik olarak başlayan programlara karşı sadece standart klasörleri denetler. Ücretsiz olarak dağıtılan Autostart Explorer (© eCHIP-Code XPTUNING) ise buna karşılık sıra dışı konumlardan, örneğin sürücüler veya "win.ini" gibi sistem dosyalarından çalışan dosyaların da izini sürüyor. Bu aracın en önemli yan etkisi ise aynı zamanda Truva atlarının da maskesini düşürmesi.

Autostart Explorer, çalıştırıldıktan sonra ilgili tüm Kayıt Defteri anahtarlarını ve klasörleri bir dizin ağacı şeklinde listeliyor. Otomatik olarak başlatılan nesneler içeren öğeler burada mavi renkle işaretleniyor. Eğer bu şekilde işaretlenmiş bir klasöre tıklayacak olursanız, kendiliğinden başlayan dosyaların listesini pencerenin sağ tarafında görebilirsiniz. Ancak bunlar maalesef Autostart Explorer üzerinden doğrudan silinmiyor. Bunun yerine, seçtiğiniz dosyanın içerisinde bulunduğu klasörü *Open Folder* komutunu kullanarak açmalısınız. Artık buradan programı kaldırabilir veya eğer program ilgili seçeneğe sahipse otomatik olarak başlatılmasını engelleyebilirsiniz.

İpucu: Eğer söz konusu programı kapatmıyor veya kaldıramıyorsanız, anti virüs yazılımı üreticilerinin web sayfalarına veya forumlara göz atmalısınız. Bu saye-

de söz konusu dosyanın zararlı bir yazılım olup olmadığını ve gerekirse bu uygulamayı sabit diskinizden nasıl uzaklaştırabileceğinizi öğrenebilirsiniz.

2 Açılış sürecinin iyileştirilmesi

Windows açılışını, Startup Faster adındaki shareware yardımıyla oldukça hızlandırabilirsiniz.

Programın devrim niteliğindeki özelliği sayesinde optimize edilmiş Windows açılışının nasıl olacağını, bilgisayarı gerçekten kapatıp açmaya gerek kalmadan görebilirsiniz. Programı sınırsız bir şekilde kullanabilmek içinse yaklaşık 30 \$'ı gözden çıkarmalısınız.

www.pcfaster.com adresinden veya eCHIP'ten (© eCHIP-Code XPTUNING) ulaşabileceğiniz yazılımı çalıştırdıktan sonra, *Startup Items* üzerine tıklayın. Startup Faster, Windows ile açılan tüm programların bir listesini ekrana getirecek.

Bu listedeki bir programı kaldırmak için isminin üzerine sağ tuşla tıklayın ve açılan kısayol menüsünden *Delete* komutunu seçin. Liste içerisinde istediğiniz değişiklikleri yaptıktan sonra aracın uygulayabilmesi için *Rebuild* düğmesine tıklayın. Ardından *Test Run* düğmesini kullanarak, bilgisayarınızı yeniden açmak zorunda kalmadan optimize edilmiş yeni açılış sürecini test edin.

WINDOWS DONATILARI

» Yüksek performans için acil tedbirler

Windows'un kendi araçlarıyla da bir şeyler yapabilirsiniz: Aşağıdaki tedbirlerle sisteminizi harici araçlar olmaksızın hızlandırabilirsiniz.

✓ **Otomatik çalışmaların engellenmesi:** *Başlat / Çalıştır* komutu ile gelen ekrandaki Aç kutusuna

msconfig

yazın. Takip eden penceredeki *Başlangıç* sekmesinde bulunan gereksiz kayıtları devre dışı bırakın.

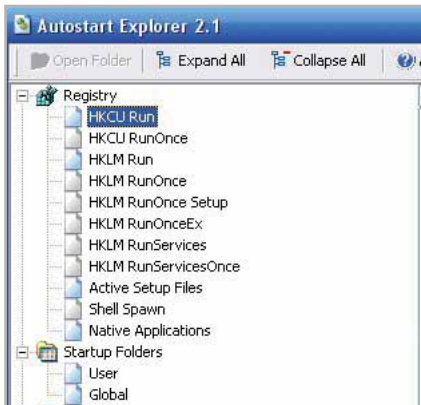
✓ **Kaynak tasarrufu:** Farenin sağ tuşunu kullanarak *Bilgisayarım* üzerine tıklayın ve *Özellikler* komutunu çalıştırın. *Gelişmiş* sekmesindeki *Performans* başlığı altındaki *Ayarlar* düğmesine tıklayın. Takip eden penceredeki *En iyi performans için ayarla* seçeneğini işaretleyin.

✓ **DOS kalıntılarının kapatılması:** "System.ini" ve "Win.ini" DOS dosyalarına sadece 16 Bit zamanından kalma çok eski programlar için ihtiyaç duyarsınız. Eğer bu tür programlar kullanmıyorsanız "msconfig" penceresindeki *Genel* sekmesini etkinleştirin. *Seçmeli Başlangıç* altından bu DOS dosyalarını devre dışı bırakın.

✓ **Çekirdek takasının engellenmesi:** Windows, işletim sistemi çekirdeğinin (Kernel) bir parçasını güvenli bir yere atar ve bu nedenle daha da yavaşlar. Kayıt Defteri Düzenleyicisi'ni açın ve "HKEY_LOCAL_MACHINE\SYSTEM\CurrentControlSet\Control\Session Manager\Memory Management" anahtarı altındaki "DisablePagingExecutive" kaydının değerini "1" olarak değiştirin.

✓ **Ağ aramasını engelleyin:** Tek başına çalışan bir bilgisayar için ağ aramasına gerek yok. Kayıt Defteri Düzenleyicisi'ni açın ve "HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Explorer\Advanced" anahtarı altındaki "NoNetCrawling" kaydının değerini "1" olarak değiştirin.

✓ **Zorunlu kapanış:** Windows'un kilitlenen uygulamalara rağmen kapanmasını sağlamak için, Kayıt Defteri Düzenleyicisi'nden "HKEY_CURRENT_USER\Control Panel\Desktop" anahtarı altındaki "AutoEndTasks" kaydının değerini "1" olarak değiştirin.

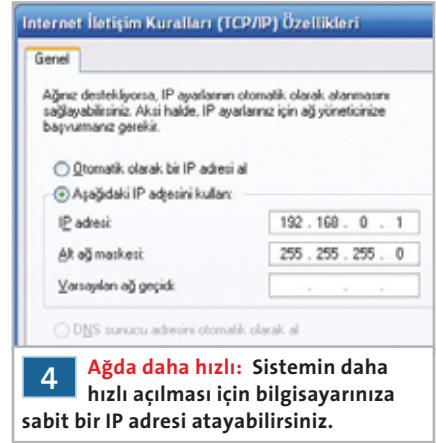
1 **Gözetim altında:** Mavi renkle işaretlenen klasörler otomatik çalışan dosyalar içerdiğinden silinebilir.

2 **Başlamadan önce:** Açılış dosyalarının yeniden yazılmasını ve test edilmesini mümkün kılıyor.

3 Ağırıklardan kurtulun: Windows açılışını hızlandırmak için IDE sabit disklerin otomatik tanınmalarını Aygıt Yöneticisi'nden devre dışı bırakabilirsiniz.

4 Ağda daha hızlı: Sistemin daha hızlı açılması için bilgisayarınıza sabit bir IP adresi atayabilirsiniz.

3 IDE tanımlamasının kapatılması

Windows, her açılışta ana kartınız üzerindeki IDE portlarına bağlı aygıt olup olmadığını denetler. Ancak bu denetleme ancak yeni bir sabit disk bağlandıysa gerekir ve bunun haricinde normal kullanımda Windows açılışını yavaşlatmaktan başka bir şeye neden olmaz. Eğer söz konusu portlardan birine yeni bir cihaz bağlamıyorsanız, bu işlevi kapatmalısınız.

IDE portlarını ancak Aygıt Yöneticisi üzerinden kapatabilirsiniz ve bunun için *Başlat* menüsünde dolaşmanız gerekiyor. Bunun yerine [Windows]+[R] tuş bileşimini uygulayıp aşağıdaki komutu çalıştırın:

```
devmgmt.msc
```

Bunun sonucunda doğrudan Aygıt Yöneticisi açılacak. Şimdi *IDE ATA/ATAPI Denetleyiciler* başlığı altındaki *Birincil IDE Kanalı* üzerine çift tıklayın. Takip eden penceredeki *Gelişmiş Ayarlar* sekmesinde *Otomatik Algıla* kaydını gördüğünüz yerlerdeki seçenekleri *Yok* olarak değiştirin. Eğer birden çok sabit diske sahipseniz aynı değişiklikleri *İkincil IDE*

Kanalı için de gerçekleştirin. Artık bir sonraki sistem açılışında disk arama ile zaman kaybetmeyeceksiniz.

İpucu: Eğer sisteminizde Intel'in yeni yonga seti sürücülerini veya Intel Application Accelerator Kurulu ise, söz konusu *Gelişmiş Ayarlar* sekmesine ulaşamazsınız. Otomatik algılama işlevi zaten çalıştırılmadığı için bu ipucunu uygulamanıza da gerek yok.

4 Ağ bilgisayarlarını hızlandırmak

Bilgisayarınızın ağ ortamında tanımlanabilmesi için Windows, açılış sırasında geçerli bir IP adresi atamakla yükümlü. Bu işlem yaklaşık olarak yarım dakika kadar sürebilir, ancak isterseniz bu zamandan tasarruf edebilirsiniz.

İlk olarak *Başlat / Denetim Masası / Ağ Bağlantıları* penceresini açın. Buradaki *Yerel Ağ Bağlantısı* simgesine sağ tuşla tıklayın ve kısayol menüsündeki *Özellikler* komutunu çalıştırın. Takip eden penceredeki *İnternet İletişim Kuralları (TCP/IP)* seçeneği üzerine çift tıklayın ve *Aşağıdaki IP adresini kullan* seçeneğini etkinleştirin. Ardından IP adresi için buradaki "xxx"

yerine 0 ile 255 arasında bir sayı kullanabileceğiniz aşağıdaki ifadeyi girin:

```
192.168.000.xxx
```

Bu sırada ağ içerisindeki bir IP adresini tekrar kullanmamaya dikkat etmelisiniz. *Alt ağ maskesi* ise her zaman "255.255.255.0" olacaktır ve kural olarak söz konusu alana tıkladığınızda otomatik olarak oluşturulur. Ayrıca bir yönlendiriciye sahip olanlar ise *Varsayılan ağ geçidi* kutusuna söz konusu cihazın IP adresini girebilir. Bir sonraki açılıştan itibaren, zaman alıcı IP adresi arama işlemi artık gerçekleştirilmeyecek.

5 Açılış dosyalarının birleştirilmesi

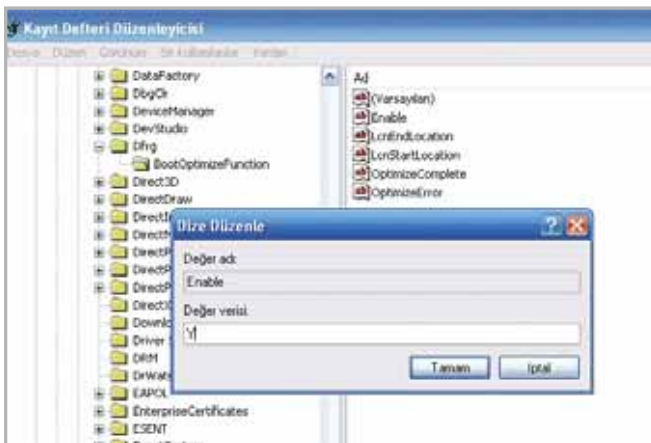

Açılış dosyalarını düzenleyerek işletim sisteminin daha da hızlı yüklenmesini sağlayabilirsiniz. Bunun için *Başlat / Çalıştır* komutu ile ekrana gelen penceredeki *Aç* kutusuna aşağıdaki ifadeyi girin ve *Tamam* düğmesine tıklayın:

```
defrag.c: -b
```

Buradaki "C:" yerine Windows'un kurulu olduğu sürücünün ismini girmelisiniz. İşlevin devamlı çalışması için de *Kayıt Defteri Düzenleyicisi*'ne girin ve buradaki "HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Dfrg\BootOptimizeFunction" anahtarını açın. Şimdi buradaki *Enable* kaydının değerini *Yes* olarak değiştirin.

İpucu: Açılış dosyalarının düzenlenmesi işlemi açılış işlemlerine paralel olarak gerçekleştirilir ve sadece birkaç milisaniye sürer. Eğer bu işlemin teknik alt yapısı ile ilgileniyorsanız yazının başında bahsettiğimiz, Microsoft tarafından yayınlanan White Paper (142) söz konusu işlevin kapsamlı bir açıklamasını içeriyor.

5 Açılış dosyalarının düzenlenmesi: Açılış dosyalarının yeniden düzenlenmesi işlemini Kayıt Defteri Düzenleyicisi'nden otomatik hale getirebilirsiniz.

TWEAK O MATIC: ÜCRETSİZ PROFESYONEL ARAÇ

» Ağdaki bilgisayarlar için performans artışı

Tweak O Matic (© eCHIP-Code XPTU-NING), www.microsoft.com ile yalnız kendi bilgisayarınızı optimize etmek zorunda değilsiniz. Sadece İngilizce sürümü bulunan bu araç performans ayarlarınızı bir VBScript içerisine kaydediyor ve bunları ağdaki diğer bilgisayarlara gönderiyor. Bunları, üzerlerine çift tıklayarak veya uzaktan çalıştırabilirsiniz.

Ayarların optimizasyonu: Tweak O Matic aracını kendi bilgisayarınıza kaydedin, arşiv dosyasını açın ve "tweakomatic.hta" dosyasına çift tıklayarak çalıştırın. Ekranı gelen penceredeki *Select a manageable component from this list* listesinden *Windows Settings* kaydını seçin. Hemen yanındaki listeden de *Windows Explorer Settings* gibi bir yapılandırma kategorisi seçin. Bunun sonucunda *Select an individual task from this list* altında her türlü Kayıt Defteri seçeneğini görebilirsiniz. Örneğin, *Specify whether windows are animated when minimized, maximized or restored* ögesini seçin. Ardından *Script for carrying*

out this task altındaki *strValue* değerini bulun ve "1" olan değerini "0" olarak değiştirin. Bu sayede, oldukça fazla kaynak harcayan pencere animasyonlarını kapatabilirsiniz. Şimdi pencerenin sol altında bulunan *Run Script* düğmesine tıklayın. Kayıt Defteri'ndeki değişiklikleri başarı ile sonuçlandığında bir bilgilendirme mesajı ekrana gelecektir.

Konfigürasyon script'leri: Tweak O Matic ile ağdaki diğer bilgisayarlara da uygulayabilir, scriptler geliştirebilirsiniz.

Ağdaki diğer bilgisayarlara taşınması:

Eğer ağdaki başka bir bilgisayarın yapılandırmasını değiştirmek istiyorsanız Kayıt Defteri değişikliklerinizi seçmeden önce *Set Computer Name* düğmesine tıklayın ve ağdaki bilgisayarın ismini girin. Script söz konusu bilgisayara uygun olarak hazırlanır. Bu durumda tüm Kayıt Defteri değişikliklerinin bir arada derlenmesi için *Set Configuration Master Script* düğmesine tıklayın.

DİKKAT: Birçok anti virüs yazılımı VBS uzantılı dosyalar için alarm verdiğinden script'in gönderilmesinde sorunlar yaşayabilirsiniz. Script'in sadece konuk hesabında çalıştırılmasını engellemek için söz konusu ağ bilgisayarı için yönetici haklarına sahip olmalı, ayrıca Windows XP Professional altında Windows gezginini açmalı ve *Araçlar / Klasör Seçenekleri / Görünüm* altından *Basit dosya paylaşımı kullan* seçeneğini işaretlemelisiniz. XP Home kullanıcıları ise bu aracı sadece kendi bilgisayarlarında çalıştırabilirler.

Yukarıdaki "C:\" ismi Windows sürücüsünü gösteriyor. Ardından bir hizmeti silmek için aşağıdaki komutu girebilirsiniz:

```
delsrv.[Hizmet ismi]
```

Bu sırada hizmetin ismini hatasız bir şekilde yazmaya dikkat etmelisiniz.

9 Disklerin otomatik birleştirilmesi

Dosyaların daha hızlı yüklenmelerini sağlamak için sabit disklerin düzenli bir şekilde birleştirilmesinin zorunlu olduğu zamanlar geride kaldı. Bu görevi "mst Defrag" isimli araç sizin için yapıyor. Arka planda çalışan bu araç her dosya silin-

diğinde, taşındığında veya kopyalandığında sabit disk üzerindeki dosyaları otomatik olarak düzenliyor ve böylece dosyaların birleştirilmesi için ayrıca bir araç kullanma ihtiyacını kaldırıyor. Ayrıca çok az kaynağa ihtiyaç duyduğu için bilgisayardaki çalışmanızı da sekteye uğratmıyor. Özel kullanım için 9 Euro ödemeniz gereken programı 15 günlük deneme süresi zarfında sınırsız bir şekilde kullanabilirsiniz.

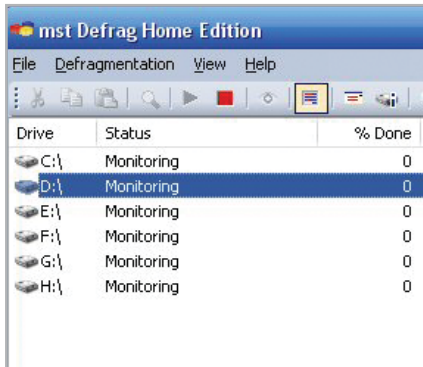
eCHIP'ten temin edebileceğiniz mst Defrag (© eCHIP-Code XPTUNING) programı, kurulduktan sonra sabit diskinizdeki tüm hareketleri devamlı takip ediyor.

Bunu kontrol etmek için *Başlat / Prog-*

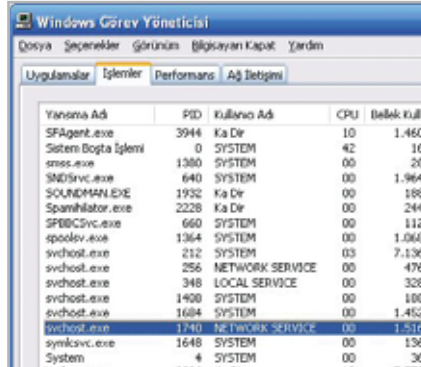
ramlar / mst software / mst Defrag / mst Defrag komutunu kullanarak programı çalıştırın.

Burada, *Status* sütununda *Monitoring* ifadesinin bulunduğu tüm sabit diskler, arka planda mst Defrag tarafından gözetim altında tutulur. Bir sabit diskin kontrol edilmesini engellemek için de ilk olarak bunu seçmeli ve ardından araç çubuğunda kare şeklindeki kırmızı düğmeye tıklamalısınız. Üçgen şeklindeki yeşil düğmeyi kullanarak da kontrol modunu etkinleştirebilirsiniz.

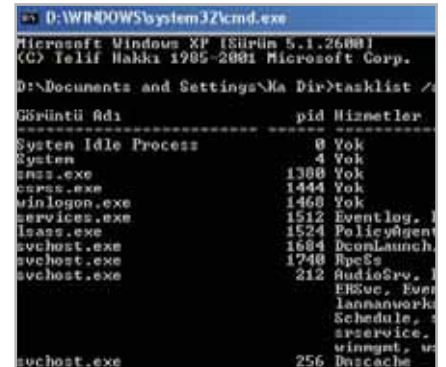
İPUÇU: Araç kendisini bir Windows hizmeti olarak başlatıp kullanıcı arayüzünü kapattığınız zaman bile çalışmaya devam →

9 Tam gaz sabit disk: MST Defrag isimli araç sabit disk üzerindeki dosyaları otomatik olarak düzenliyor.

10 İşlemlerinizi tanıyın: Tasklist için PID numaralarını Görev Yöneticisi'nden öğrenebilirsiniz.

10 Bulmacanın çözümü: Svchost işlemlerinin sırrını "Tasklist.exe" komutunu kullanarak çözebilirsiniz.

ediyor. Bu sayede kontrol işlemi de Windows açılışı ile beraber başlıyor.

İsterseniz 8. ipucundaki aracı kullanarak mst Defrag aracını sorunsuz bir şekilde silebilirsiniz.

10 Kaynak canavarlarının kaldırılması

Kaynak tüketimi çok fazla olan Windows hizmetleri genellikle "svchost.exe" ifadesinin arkasına gizlenir. Windows, belirli .DLL dosyalarına bağlı olan birçok hizmeti bu isim altında bir araya getirir. Ancak, bir komut satırı aracı yardımıyla svchost ifadesinin şifresini çözebilir ve böylece kaynak tüketicilerinin maskesini kaldırabilirsiniz. Windows XP altında Görev Yöneticisi'ni çalıştırın ve açılan penceredeki **İşlemler** birден fazla "svchost.exe" kaydı bulunabilir. **Görünüm / Sütun Seç** komutunu çalıştırın ve buradaki **PID (İşlem Tanımlayıcı)** seçeneğini işaretleyin. Her bir Svchost işlemi için farklı bir PID olduğu dikkatinizi çekecektir. Şimdi bunları bir yere not edin ve DOS komut satırını kullanarak aşağıdaki ifadeyi çalıştırın. Artık PID numaralarını kullanarak bir "svchost.exe" işlemine hangi hizmetlerin bağlı olduğunu belirleyebilirsiniz. Kaynakları serbest bırakmak için buradaki uygulamaları ve hizmetleri kapatmanız yeterli olacaktır.

Ancak tüm "svchost.exe" işlemlerinin Görev Yöneticisi kullanılarak sonlandırılması, oldukça riskli bir işlem.

İpucu: Windows XP Home kullanıcıları "Tasklist.exe" uygulamasını <http://windowsxp.mvps.org/svchost.htm> adresinden ücretsiz olarak temin edebilirler. Bunun için indirdiğiniz arşiv dosyasını açmanız ve içerisindeki Tasklist.exe dosyasını "C:\Windows\System32" klasörüne kopyalamanız yeterli.

Hızlı Kapanış

Son atak! Windows'u varış çizgisine taşıyın ve sadece saniyeler içerisinde kapanmasını sağlayın. Doğru araçları kullanarak sistem kapanışını da eğlenceli hale getirebilirsiniz.

11 Kapanış optimizasyonu

Oldukça kapsamlı bir iyileştirme programı olan Advanced System Optimizer (© **eCHIP-Code XPTUNING**) yardımıyla işletim sisteminizin daha hızlı kapanmasını sağlayabilir veya bu esnada ortaya çıkabilecek sorunları çözebilirsiniz. 30 günlük deneme sürümünden memnun kalırsanız programı yaklaşık 40 \$ karşılığında satın alabilirsiniz.

Programı ilk çalıştırdığınızda ekrana gelen yedekleme sihirbazını kullanarak sisteminizi yedekleyin. Ardından **System Optimizer / Windows Optimizer** altından **Shutdown Options** seçeneğini etkinleştirin. Buradan kapanış seçeneklerini değiştirebilir ve cevap vermeyen programların kapanışta otomatik sonlandırılmalarını veya ne kadar süre sonra otomatik olarak kapatılacaklarını belirleyebilirsiniz. Bunun için beş saniye belirlemeniz yeterli.

12 Çift tıklama ile kapanış

Birçok kullanıcı, bilgisayarını **Başlat** menüsünü kullanarak kapatır. Ancak bir kısayol yardımıyla menüler arasında dolaşmaktan kurtulabilirsiniz. Bunun için ilk olarak farenin sağ tuşunu kullanarak masaüstüne tıklayın ve açılan kısayol menüsündeki **Yeni / Kısayol** komutunu çalıştırın. Takip eden penceredeki **Hedef** kutusuna aşağıdaki satırı girin ve ekrana gelen

yönergeyi uygulayın:

```
C:\WINDOWS\system32\shutdown.exe -s -t 00
```

Bilgisayarınızı kapatmak için bu kısayola çift tıklamalısınız. Ayrıca ücretsiz olarak dağıtılan ve birçok seçenek sunan **Shutdown Pro (© eCHIP-Code XPTUNING)** aracını da kullanabilirsiniz. Bilgisayarınızı kapatmak için görev çubuğundaki simgesini kullanabilir veya zaman ayarlı kapatma seçeneklerinden faydalanabilirsiniz.

13 Ağdaki bilgisayarların kapatılması

Ağınızda başka bir bilgisayarı kapatmak için **LanShutDown (© eCHIP-Code XPTUNING)** programını kullanabilirsiniz.

Program simgesine sağ tuşla tıkladığınızda, ağdaki bilgisayarların IP adreslerinin listelendiği bir pencere ekrana gelir. Buradan istediğiniz bilgisayar ya da bilgisayarları seçebilirsiniz. Akabinde yapmanız gereken istediğiniz işlemi seçmek ve **Shutdown** düğmesine tıklamak. Bilgisayarı kapatılmadan önce kullanıcıya bir uyarı mesajı göndermek için de "Use WMI" seçeneğini devre dışı bırakın ve ekrana gelen pencereye mesajınızı yazın.

! DİKKAT: Kapatmak istediğiniz bilgisayarlarda mutlaka yönetici haklarına sahip olmalısınız.■

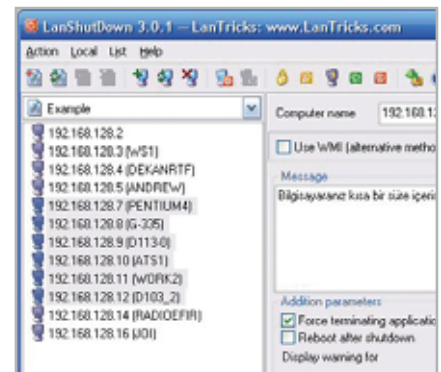
MH / Kadir Tuztaş, ktuztas@chip.com.tr

11 Hızlı kapanış: System Optimizer, Kayıt Defteri'ndeki kapanma ile ilgili ayarları optimize ediyor.

12 Zamanlanmış Görevler'den daha iyi: ShutdownPro, bilgisayarın istediğiniz saatte kapanmasını sağlıyor.

13 Uzaktan kumanda: LanShutDown yardımıyla ağdaki bilgisayarları masanızdan kalkmadan kapatabilirsiniz.

İÇİNDEKİLER

153

Vektör çizim yazılımı
Adobe Illustrator CS2

CAD/CAM yazılımı
AutoCAD 2006

İşletim sistemi emülatörü
Microsoft Virtual PC for Mac 7.0

154

Dijital fotoğraf yönetimi
ACDSee 7

Video düzenleme yazılımı
Ulead Video Studio 9

Veri kurtarma yazılımı
Stellar Shield Desktop Edition

156

Merkezi iletişim sunucusu
Qnext

Yardım ve sunum hazırlama
Wink

Video sıkıştırma aracı
DivX Create Bundle

Yeni Yazılım TESTLERİ

Yazılım dünyasındaki firmalar, her geçen gün daha fazla özellik içeren yazılımlarla kullanıcıların karşısına çıkıyorlar. Bunlar arasından en çok dikkat çekenleri, yazılım testi sayfalarımızdan inceleyebilirsiniz.

■ Her ay olduğu gibi, bu ay da birbirinden farklı alanlardaki yazılımlarla karşınızdayız. Adobe'nin yeni grafik paketi CS2 serisinden vektör çizim programı olan Illustrator, inceleme sayfalarımızın ilk ürünü. Geçtiğimiz aylarda Macromedia'yı satın alan Adobe, bu ürününde sıkı Freehand ve Photoshop kullanıcılarını esnekliğe kavuşturuyor. Corel Draw'dan tanıdığımız dinamik panel özellikleri ise, kendini gerek Adobe Illustrator'da, gerekse bu ayın diğer ağır topu olan AutoCAD 2006'da gösteriyor. Aynı yıl içinde çıkan ikinci AutoCAD sürümü olan 2006, çarpıcı yenilikler içeriyor. Deneyimli AutoCAD kullanıcılarının alışabileceği yeni arayüzü ile AutoCAD 2006, istendiği takdirde bilindik arayüzüne geçiş imkanı da veriyor. Adobe Illustrator ise Live Trace özelliği ile dikkat çekiyor. Program bu özelliği ile fotoğrafları ay-

rıntılı seçenekler sunarak vektörel çizimler haline dönüştürebiliyor.

Picasa 2 gibi güçlü bir rakibi karşısına alan eski fotoğraf yönetimi uygulaması ACDSee, son sürümü olan 7 ile inceleme sayfalarımızda yer alıyor. Güçlü özelliklerle donanmış olan ACDSee dizin ve takvim görünümüyle kolay bir fotoğraf arşivleme ve görüntüleme seçeneği sunuyor. Son günlerde piyasada sıklıkla rastladığımız mini kameralarla yapılan çekimleri bilgisayarınızda kolay ve keyifli bir şekilde filmler haline dönüştürmek isterseniz, Ulead Video Studio 9 aradığınız programın ta kendisi olabilir. Ayrıca değerli verilerini koruma altına almak isteyenler için Stellar Shield Desktop Edition incelemesi, ilerleyen sayfalarda yer alıyor. DivX ile ilgili birçok marifeti bulunan DivX Create Bundle, bu ay inceleme sayfalarımızda yer alan son ürün.

yazilim@chip.com.tr

DEĞERLENDİRME

CHIP, yazılımların kalitesini 0 ile 10 arasında bir puanlama sistemiyle değerlendiriyor ve buradaki üç kriter olan işlevsellik, ergonomi ve kaynaklar 4:3:3'lük bir ortalama ile toplam değerlendirmeye giriyor.

Kriterlerden işlevsellik, yazılımın görevini ne derece yerine getirebildiği sorusuna cevap veriyor. Burada ne kadar az hata yaptığı ve ne kadar fazla özelliğe sahip olduğu değerlendirilmeye giriyor.

Ergonomide ise CHIP, yazılımın dokü-

mantasyonunun ve kullanılabilirliğinin kalitesini değerlendiriyor. Kullanım kitapçığı ne kadar anlaşılır ve kapsamlı? Online yardım alınabiliyor mu? Asistanlar mevcut mu?.. gibi sorulara cevap aranıyor. Kaynaklarda ise donanım ile uyumluluğa puan veriliyor. Bu toplam puanlamadan sonra CHIP ayrıca fiyat ve performans değerlerini tavan puan 100 üzerinden değerlendiriyor. Bu değerlendirme, yazılımın verilen paraya değip değmediğini gösteriyor.

TOPLAM CHIP PUANI

çok iyi	■■■■■	(100-90 Puan)
iyi	■■■■■	(89-75 Puan)
orta	■■■■■	(74-60 Puan)
vasat	■■■■■	(59-45 Puan)
kötü	■■■■■	(44-20 Puan)
çok kötü	■■■■■	(19-0 Puan)

FİYAT/PERFORMANS

çok iyi	■■■■■	(100-90 Puan)
iyi	■■■■■	(89-75 Puan)
orta	■■■■■	(74-60 Puan)
vasat	■■■■■	(59-45 Puan)
kötü	■■■■■	(44-20 Puan)
çok kötü	■■■■■	(19-0 Puan)

CHIP ONLINE

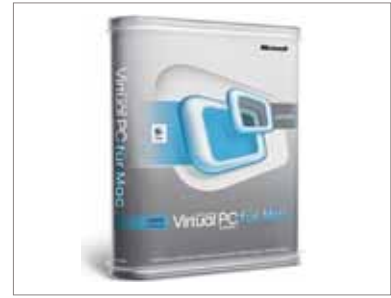
Geçmiş sayılarda tanıtılan ürünlerden bazılarını www.chip.com.tr/yazilim adresinde bulabilirsiniz.

Vektör çizim yazılımı**ADOBE ILLUSTRATOR CS2**

CHIP PUANI	■ ■ ■ ■ ■
FİYAT/PERFOR.	■ ■ ■ ■ ■
SİSTEM BİLGİ	Windows XP/2000 www.adobe.com
FİYATI	732 \$

CAD/CAM yazılımı**AUTOCAD 2006**

CHIP PUANI	■ ■ ■ ■ ■
FİYAT/PERFOR.	■ ■ ■ ■ ■
SİSTEM BİLGİ	Windows XP/2000 www.autodesk.com
FİYATI	4.375 EURO

İşletim sistemi emülatörü**MICROSOFT VIRTUAL PC FOR MAC 7.0**

CHIP PUANI	■ ■ ■ ■ ■
FİYAT/PERFOR.	■ ■ ■ ■ ■
SİSTEM BİLGİ	MacOS X 10.3, MacOS X 10.2.8 www.microsoft.com
FİYATI	129 \$

GERÇEĞE YAKIN ÇİZİMLER: CS2 inceleme serisinin ikinci kurulumu olarak karşımıza çıkan Adobe Illustrator CS2, şirketin en güçlü vektör çizim yazılımı konumunda. CS2'nin amiral gemisi Photoshop'tan sonra ilk sırada gösterilebilecek Illustrator, önceki sürümlerinde bulunan başarılı yeteneklerine "Live Paint" ve "Live Trace" eklemiş. Her iki araç da programa oldukça yenilikçi özellikler katıyor. Elbette yenilikler bunlardan ibaret değil. Adobe Bridge ile bütünsel çalışma sayesinde, iş akışları sadece Illustrator'da değil tüm Adobe ürünlerinde kolaylık getiriyor. Bu özellik, Adobe biçimindeki dosyaların alışverişini bir hayli kolaylaştırıyor. Diğer önemli güncelleme ise programın artık PDF biçimine verdiği destek ile Wacom çizim tabletlerine sağladığı esneklik. Ayrıca Macromedia Flash'a metin ve nesne eklemek de mümkün. Bütün bu yeniliklerin yanında, halen çoklu sayfa desteğinin bulunmaması, şaşırtıcı bir eksiklik olarak göze çarpıyor. Katman desteği sayesinde Photoshop ve Illustrator arasında gidip gelen kullanıcılar, birçok açıdan daha rahat edecekler. "Live Trace" ayrıca, fotoğraflarınızı vektörel çizimlere dönüştürmeniz için birbirinden farklı seçenekler sunuyor.

SONUÇ: Freehand tutkunlarının işini kolaylaştırabilecek ve yeni ufuklar açabilecek Illustrator, yeni sürümüyle daha esnek bir yapı sunuyor.

- + Live Trace.
- + Kontrol paleti
- Çoklu sayfa desteği yok

CAD DİNAMİKLERİ DUR DURAK BİLMİYOR: Autodesk, aynı yıl içinde AutoCAD'in ikinci sürümünü de piyasaya çıkardı ve AutoCAD 2006 ile geri döndü. Selef ile karşılaştırıldığında, yeni sürüm birçok yenilik içeriyor. AutoCAD 2006'yı tanımlamak için anahtar kelimenin son zamanlarda grafik yazılımlarında sıkça kullanılmaya başlanan "dinamik" olduğunu belirtelim. Dinamik bloklar, dinamik girişler vs. Kurulum daha hızlı ve yardım dosyaları, etkileşimli eğitimler sayesinde çok daha başarılı. AutoCAD 2006, kullanıcılara birçok görsel ipucu vererek kullanım kolaylığı getiriyor. Örneğin renkli seçim kutusu ve yeni vurgu ipuçları, doğru nesneyi tek hamlede seçmenizi sağlıyor. AutoCAD'in bu sürümü, ikili kurulumlara da izin veriyor. Bu sayede, önceki sürümlerin aksine, eski AutoCAD sürümünü kaldırmak gerekmiyor; AutoCAD 2005 ve 2006 aynı sisteme kurulabiliyor. Ayrıca dosya biçimi de AutoCAD 2004 sürümü ile aynı olduğundan, geriye doğru uyumluluk korunmuş. Değişen arayüz sizi korkutmasın. Değerli bilgilerin görüntülediği komut satırının yanındaki panelde daha ayrıntılı bilgilere ulaşabilirsiniz. Dilerseniz program seçeneklerden alışageldiğiniz arayüze geçmenize de imkan tanıyor.

SONUÇ: AutoCAD 2006 hakkında söylebilecek daha çok söz var.

- + Kolay kullanım ve öğrenim
- + Aynı anda 8 parçanın kayıt edilebilmesi
- Yüksek sistem gereksinimi

PC ALMAKTAN DAHA EKONOMİK: Macintosh kullanıcılarının birçoğu, grafik işlerinin dışında, internet veya benzeri işlerinde zaman zaman PC'ye ihtiyaç duyabiliyorlar. Bu gibi durumlarda, kullanıcıların bir başka bilgisayar edinmesi ve iki bilgisayarda birden iş yapmaya kalkması, hem zaman hem de verimlilik kaybına yol açabiliyor. Microsoft Virtual PC for Mac 7.0, Apple kullanıcılarını yeni bir PC almaktan kurtarıyor. İşletim sistemi emülatörlerinin genel sorunu olan yavaşlık ise, doğal olarak Microsoft Virtual PC for Mac 7.0'da da kendini belirgin bir şekilde hissettiriyor. Programdan alacağınız performansın giriş seviyesindeki bir PC'den alabileceğinizden daha düşük olmasına karşın, kullanım kolaylığını göz önüne aldığınızda emülatörün işinize yarayacağını söylemek pek de yanlış olmayacaktır. Sadece Windows'ta bulunan Access ve benzeri yazılımları da kullanmanıza imkan tanıyan emülatör, ekran kartı desteğinden yoksun olduğu için, Mac'te PC oyunları oynamayı düşünenlerin şimdiden vazgeçmesini tavsiye ederiz. Yavaş olmasının yanı sıra, maliyeti de yüksek olan yazılım, gerçek bir PC almak ve bakımını yapmak gibi sorunlar düşünüldüğünde daha akılcı bir seçenek oluşturuyor.

SONUÇ: Windows lisansı bulunmasından dolayı yüksek maliyeti olan ürün Mac'ta çalışan Web tasarım ve geliştiriciler için ideal sayılabilir.

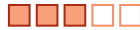
- + Mac üzerinde Windows
- Yavaş ve pahalı
- Ekran kartı desteği bulunmuyor

Dijital fotoğraf yönetimi

ACDSEE 7

CHIP PUANI

FİYAT/PERFOR.

SİSTEM Win. 98/XP/2000/ME,
BİLGİ www.acdsystems.com
FİYAT 49 \$

Video düzenleme yazılımı

ULEAD VIDEO STUDIO 9

CHIP PUANI

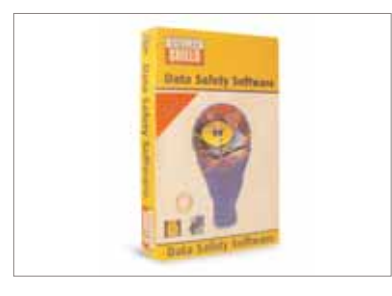

FİYAT/PERFOR.

SİSTEM Windows 98/XP/NT/2000/ME
BİLGİ www.ulead.com
FİYATI 99 \$

Veri kurtarma yazılımı

STELLAR SHIELD DESKTOP EDITION

CHIP PUANI

FİYAT/PERFOR.

SİSTEM Windows 95/98/XP/2000
BİLGİ www.stellarinfo.co.in
FİYATI 45 \$

KÖRÜN GÖR DEDİĞİ: Fotoğraf ve görüntü düzenleyicisi ACDSee, yeni sürümünde güçlü özellikler sunuyor. Öğrenmesi biraz zor görünse de, yardım menüleri ve ısınma dersleri ile hızlı bir şekilde kullanmaya başlayabilirsiniz. İmaj organizasyonu, Picasa 2 ya da Adobe Photoshop Album'e benzer olarak, dizin ve takvim görünümüyle sağlanıyor. Dizin görünümünde, resimlerin ağaç yapısında küçük ebatlarını görebiliyorsunuz (Resimlerinizi Image Well denilen tek bir sanal klasörde toplayarak daha kolay erişim sağlayabilirsiniz). Takvim ise size ay, gün ve saat görünümü sunuyor. Etiketleme de oldukça basit: Resmi seçin, Metadata penceresine tıklayın, istediğiniz değişiklikleri yapın. Görüntüleri dosya boyutuna, tipine ve diğer özelliklerine göre arayabileceğiniz zengin arama seçenekleri de unutulmamış. Fotoğraflarınızı dijital fotoğraf makinesinden, tarayıcıdan, hatta cep telefonundan kaydedebilirsiniz. Yazılımın 7. sürümünde, işlenmemiş resimlerin de görüntülenmesi, düzenlenmesi ve değiştirilmesi artık mümkün. Kırmızı göz, netlik, ışık gibi güçlü iyileştirilmeler kolayca yapılabilir. Resimlerinizi döndürmek, boyutlandırmak ve özel efektler eklemek, sayabileceğimiz diğer özellikler. Slaytlar, PDF ve Flash sunumlar hazırlayabilir, kopyalarını CD'ye yazdırabilirsiniz.

SONUÇ: Çok güçlü ve ekonomik olmasına rağmen, ücretsiz alternatifleri var.

- + Kullanışlı bir düzenleyici
- + PDF ve Flash'a export edebilme
- Hassas olmayan işleme seçenekleri

KİŞİSEL STÜDYONUZ: Eski sürümlerin aksine, Ulead Video Studio 9'da yükleme süresi oldukça kısa. Ayrıca, yardım kısmı da dikkat çekici olarak iyileştirilmiş. Program üç temel uygulamadan oluşuyor: DV-To-DVD Wizard, Movie Wizard ve Video Studio Editor. DV-To-DVD Wizard, videoyu doğrudan dijital kameradan alarak, birkaç basit adımda DVD biçimine çevirmenizi sağlıyor. Movie Wizard, resim ve kliplerinizi fon müziği ile zenginleştirip hazır 12 şablondan birini kullanarak kolayca videoya dönüştürmenize olanak tanıyor. Bu uygulamayla başlık aralıklarınızı belirleyebilmenin yanı sıra, pan ve zoom efektleri de oldukça kontrol edilebilir şekilde sunuluyor. Son olarak, Video Studio Editor'üyle videolarınıza zengin efektler ve filtreler uygulayabiliyorsunuz. Renk ve ışık düzenlemesi için eklenen etkileyici filtre seçkisi, kayda değer başka bir özellik. Yağmur, gölge hareket filtresi gibi özel efektlerin yanında otomatik renk düzeltme filtresinin bulunmaması hayal kırıklığı yaratıyor. Programın en kullanışlı özelliği ise hazır listeden ya da kendi hazırladığınız Flash animasyonların eklenebilmesi ve eklenen ters efekti ile videonuzu geri oynatabilmeniz. Yalnız bu efekti dikkatli kullanın, yoksa videonuz arapsaçına dönebilir.

SONUÇ: Özellikleri ve uygun fiyatı ile Ulead, ev kullanıcıları için ideal bir video işleme yazılımı.

- + DV-To-DVD Wizard
- + Yeni filtre ve efektler
- Otomatik renk düzeltmesi yok

VERİ KALKANI: Stellar Shield, sisteminizin bir görüntüsünü alıp erişilemeyecek bir bölgede saklayarak tüm sistemi onarmanızı ya da geri yüklemenizi olası kılıyor. Kurulumdaki Tam (tüm sistemi yedekliyor ve çok yer kaplıyor), Minimum (sadece kritik veriler), Tipik (kritik veriler, Windows ve Belgelerim klasörleri) Image Type gibi seçenekler arasında, bize göre ev kullanıcısı için en uygunu son şık. Kaç kopyanın saklanacağını belirleyen Hierarchy ise diğer önemli bir seçenek (Üç yeterli olacaktır.) Kurulumunun ardından kullanabilmeniz için ilk olarak programı etkinleştirmeniz gerekiyor. Görev yöneticisini saatlik, günlük ya da haftalık olarak belirledikten sonra programı kullanabilirsiniz. Buraya kadar kolay görünse de, program DOS ortamını kullandığından, yardım dokümanlarını el altında tutmanızı öneririz. Verilerinizi kurtarmak için programın sağladığı Rebuild ve Recover adlı iki seçeneğiniz bulunuyor. Bilgisayarınız açılmıyorsa Rebuild'i, kayıp dosya ve dizinleriniz için Recover'ı kullanın. Gerçekleştirdiğimiz testlerde Stellar Shield Desktop Edition Windows 95/98/2000'de yedeklenen hemen tüm dosyaları geri kazanabildiyse de, XP'de bazı sistem dosyalarını geri yüklemek mümkün olmadı. Programın diğer bir eksikliği ise şifrelenmiş dosyaları kurtaramaması.

SONUÇ: Her ne kadar birtakım eksikleri olsa da, program kritik verilerin korunmasında oldukça başarılı.

- + Kritik verilerinizin görüntüsünü saklıyor
- Windows XP'deki bazı zayıflıklar
- Şifrelenmiş verinin kurtarılamaması

Merkezi iletişim sunucusu

QNEXT

CHIP PUANI

FİYAT/PERFOR.

SİSTEM Windows XP/2000/ME
BİLGİ www.qnext.com
FİYAT ÜCRETSİZ

Yardım ve sunum hazırlama

WINK

CHIP PUANI

FİYAT/PERFOR.

SİSTEM Windows 98/XP/ME/2000
BİLGİ www.debugmode.com/wink/
FİYAT ÜCRETSİZ

Video sıkıştırma aracı

DIVX CREATE BUNDLE

CHIP PUANI

FİYAT/PERFOR.

SİSTEM Windows XP/2000
BİLGİ www.divx.com
FİYAT 19.99 \$

SIRADA KİM VAR?: QNext, MSN gibi mesaj ağlarını, VoIP, sesli sohbet ve online oyun özelliklerine sahip Java tabanlı bir P2P dosya paylaşım programı. Diğer P2P programlarında olduğu gibi, Qnext, sabit diskinizde bölgeler oluşturarak ses, görüntü ve dosyalarınızı paylaşmanızı sağlıyor. AIM, ICQ, MSN ve Yahoo ağlarıyla entegre olduğu için dosya aldığınız kişilerde Qnext olması gerekmiyor. Bu ağları ayarlamak zor olmasa da, bazı bağlantılar sürekli koptuğundan “yeniden bağlan” seçeneğinin açık olduğundan emin olun. Güvenlik için, her bölge “özel, herkes, arkadaşlar” vs. olarak belirlenebiliyor. Ayrıca herhangi bir bölgeye erişimi kapatabilir ya da istemediğiniz kişilerin izinlerini kaldırabilirsiniz. Buna ek olarak, Qnext, 512 bit kullanıcı doğrulaması ve 192 bit şifreleme sağlıyor. Her ne kadar GoToMyPC kadar hızlı çalışmasa ve zengin özellikleri olmasa da, QnextMyPC ile uzaktan başka programları kullanabiliyor ya da kendinizinkini paylaşma açabiliyorsunuz. Kurulum basit olsa da, otomatik algılama olmadığından proxy ayarlarını elle yapmak zorundasınız. Öte yandan, arayüzün geliştirilmeye ihtiyacı var; bu yüzden kişiselleştirmelerinizi kesinlikle yapın.

SONUÇ: Hafıza sorununu bir kenara bırakırsak, Qnext bölge tanımlamaları ve QnextMyPC özellikleri için denemeye değer.

- + Mesajlaşma programlarıyla entegrasyon
- + 512 bit doğrulama ve 192 bit şifreleme
- Yüksek hafıza kullanımı

GÖZ KIRPMAK KADAR BASİT: Wink, sanjeler içerisinde sunumlar ve öğreticiler hazırlayabileceğiniz ücretsiz ve zevkli bir program. 1,80 MB’lık programı kısa bir kurulumdan sonra kullanmaya başlıyorsunuz. Kısa iki bölümlük ısınma dersiyle tatmin olmazsanız, 32 sayfalık ayrıntılı kullanıcı kılavuzu, ihtiyacınız olacak her türden bilgiyi kapsıyor. Programı kullanmaya, ekran görüntülerini elle kaydederek (pause tuşuyla) ya da istediğiniz frame aralığında otomatik kayıt modunu seçerek başlıyorsunuz. Ardından, açıklama metinleri, gezinti düğmeleri, slayt ekleme gibi düzenlemelere geçebilirsiniz. Açıklama metinleri için hazır şablonları kullanabileceğiniz gibi, kişisel ihtiyaçlarınız doğrultusunda yeni şablonlar da oluşturabilirsiniz. Benzer şekilde, yazılımın kullanacağı düğmeleri ve imleçleri de özelleştirebilirsiniz. Son olarak projeniz boyunca sabit kalacak bir arka plan resmi, metni ya da logosu atayabilirsiniz. İşiniz bittiğinde ise *Render*’a tıklayıp *Flash on Windows Explorer*’i seçin (AVI değil). Programda eksik olan özelliklerden bazıları şöyle: projelere ses eklenememesi, geri almanın olmaması. Bu da demek oluyor ki, eğer bir hata yaparsanız, projenin en başına dönmek zorundasınız.

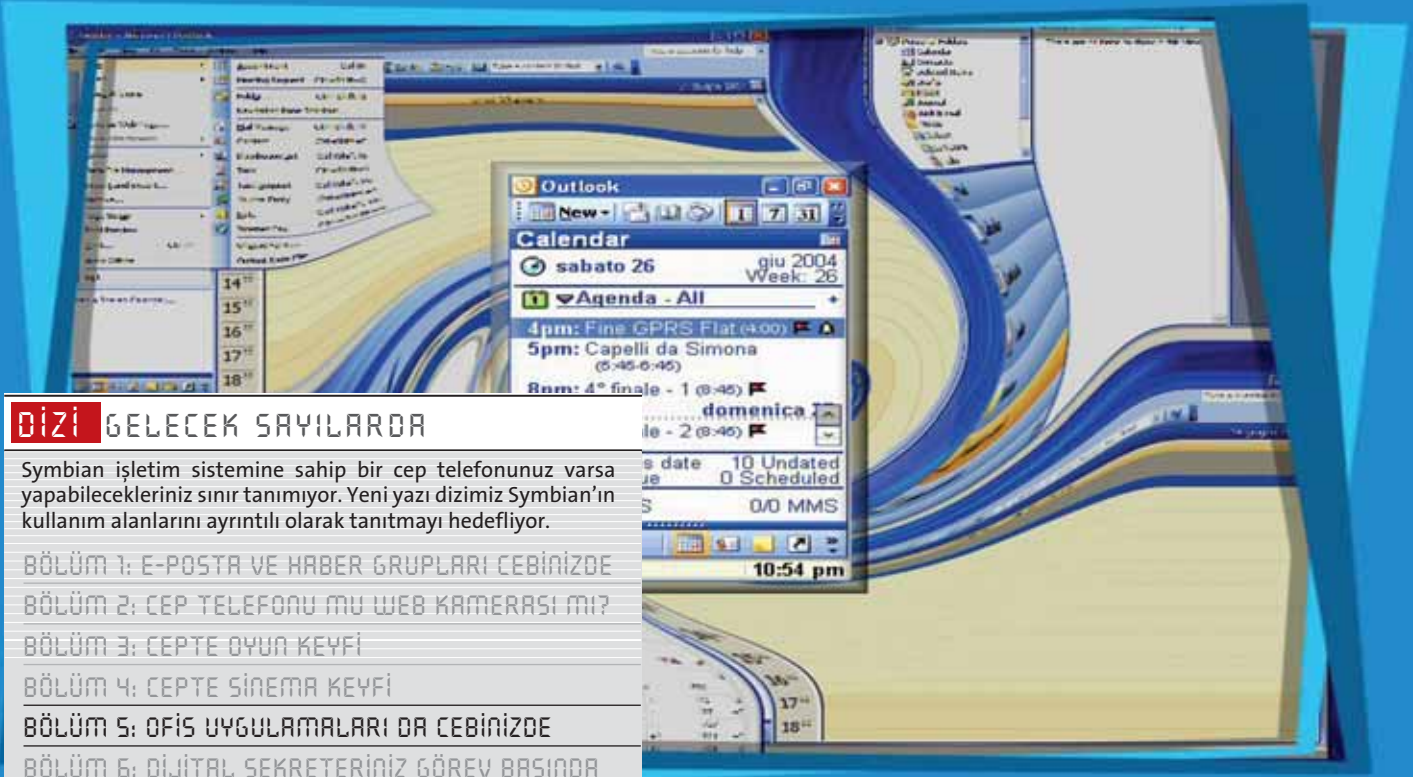
SONUÇ: Macromedia Captivate ile karşılaştırılınca daha birçok eksik sayılabilir de ücretsiz oluşu programı ön plana çıkarıyor.

- + Ücretsiz
- Ses ekleyememe
- Geri alamama

YENİ NESİL DIVX PAKETİ: Divx Create’den yeni nesil DivX 6 Codec, DivX Converter ve DivX pro bulunuyor. DivX codec’in yeni sürümü, 5’e nazaran görüntü kalitesinde %40’a varan artış gibi önemli güncelleme iddialarında bulunuyor. Eski sürümdeki Dr. DivX’in yerini artık DivX Converter almış. Bu küçük uygulamanın üzerine herhangi bir video dosyasını taşıyıp, kullanmak istediğiniz *DivX* profilini seçip, *Convert* düğmesine tıklamanız yeterli. Eğer aynı çözünürlükte ve frame oranında birden fazla dosyanız varsa, bunları tek bir dosya haline de dönüştürebilirsiniz. Bu özellik, DVD’lerde olduğu gibi karışık menüleri, bölüm başlıklarını, alt yazıları ve ek seslendirme seçeneklerini ekleyebileceğiniz DivX Media Format ile sağlanıyor. DivX Player’ın kendisi de, daha derli toplu görüntüye kavuşmanın yanı sıra, var olan tüm DivX dosyalarını çalışabilecek şekilde geliştirilmiş. Testlerimizde, Converter, 23.8 MB’lık DivX 5 dosyasını 5 dakikadan az bir zamanda dönüştürerek 19 MB’a düşürdü. 32 MB yer kaplayan MPEG-1 dosyasını ise 1 dakika 44 saniyede dönüştürerek 10,6 MB’a indirdi. Tüm bu dönüştürmelerde, görüntü kalitesinde gözle fark edilebilecek hiçbir azalma olmadı.

SONUÇ: 15 gün boyunca Converter’ı ücretsiz kullanabileceğiniz 19,99 USD fiyatı olan DivX Create Paketini kesinlikle denemelisiniz.

- + Düşük dosya boyutunda iyi görüntü
- + Basit arayüz
- Sadece DivX Player ücretsiz

DİZİ GELECEK SAYILARDA

Symbian işletim sistemine sahip bir cep telefonunuz varsa yapabileceğinizin sınır tanımıyor. Yeni yazı dizimiz Symbian'ın kullanım alanlarını ayrıntılı olarak tanıtmayı hedefliyor.

BÖLÜM 1: E-POSTA VE HABER GRUPLARI CEBİNİZDE

BÖLÜM 2: CEP TELEFONU MU WEB KAMERASI MI?

BÖLÜM 3: CEPTE OYUN KEYFİ

BÖLÜM 4: CEPTE SINEMA KEYFİ

BÖLÜM 5: OFİS UYGULAMALARI DA CEBİNİZDE

BÖLÜM 6: DİJİTAL SEKRETERİNİZ GÖREV BAŞINDA

BÖLÜM 7: PC'Yİ CEPTE YÖNETMEK

Symbian'ın tüm marifetleri V:

Symbian ile ofis uygulamaları cebinizde

Ofis uygulamaları gündelik iş hayatının vazgeçilmez bir parçası. Ne var ki belge, tablo ve sunumlara her an ve her koşulda PC üzerinden ulaşmak mümkün olmayabiliyor. Oysa artık, tıpkı avuç içi bilgisayarlarda olduğu gibi, Symbian işletim sistemli cep telefonlarında da önemli belgeler hep elinizin altında.

KAHVENİZİ YUDUMLARKEN, SEYAHAT EDERKEN YA DA HAVA-
alanı terminalinde uçuşunuzu beklerken vaktinizi etkin
bir biçimde kullanmak elinizde. Avuç içi bilgisayarlardan
sonra Symbian cep telefonlarında da kendine yer bulan ofis
uygulamaları sayesinde, birkaç dakika sonraki toplantı için hazır-
ladığınız sunuşu yeniden gözden geçirebilir, son değişiklikleri
yaptıktan sonra, satış raporunuzu doğrudan e-posta ile iş arka-
daşınıza gönderebilirsiniz. Cep telefonu ekranları aynı zamanda
önceden yüklediğiniz e-kitaplarınıza göz atmak için de yeterli
çözünürlükte. Çeşitli biçimlerdeki belgeleri okumanızı, değişik-
lik yapmanızı ve bu yolla mobil yaşamdan daha fazla keyif alma-
nızı sağlayacak birçok yazılım sıralamak mümkün. Taşınabilen
dosyalar elbette Word, Excel ve Powerpoint belgeleriyle sınırlı
değil. Adobe PDF dosyalarını, web sayfalarını ve fotoğrafları da
listemize eklemeliyiz. Yazılımların bazıları, kullanıcıyı doğrudan
dönüştürme zahmetinden kurtarıırken, diğerlerini önceden PC
üzerinde dönüştürmek gerekiyor.

Quickoffice ile PC'nize daha az ihtiyaç duyacaksınız.

Cep telefonunuzu mobil ofise dönüştürmenin ilk şartı Quickof-
fice Premier (www.quickoffice.com) gibi bir kapsamlı pakete
başvurmak. Bu paket, benzerlerinden farklı olarak hem Series60
hem de UIQ platformlarına iki farklı sürümle destek sağlıyor ve
Quickword, Quicksheet ve Quickpoint olmak üzere üç yazılım
içeriyor. Kurulum için tek bir dosyayı cep telefonunuza kopya-
lamanız ve yükleyiciyi başlatmanız yeterli. Söz konusu paket
orijinal dosya biçimlerine doğrudan destek veriyor. Yani Qu-
ickword'de .doc uzantılı herhangi bir belgeyi açmak için dosya-
yı telefonunuza kopyalamanız yeterli. Bu sayede metin içerisin-
deki font, renk, hizalama gibi biçimlendirmeler de korunuyor.
Quicksheet, başlıca finans, istatistik ve zaman işlevlerine, aynı
çalışma defteri içerisinde birden fazla sayfaya ve hücre biçimle-
rine destek veriyor. Paketin son bileşeni olan Quickpoint, sunu-
munuzu taslak, slayt ve konuşma notları görünümünde ön iz-

lemenizi, metinde değişiklik yapmanızı ve hatta slayt ekleyerek çıkarmanızı sağlayan menülere sahip.

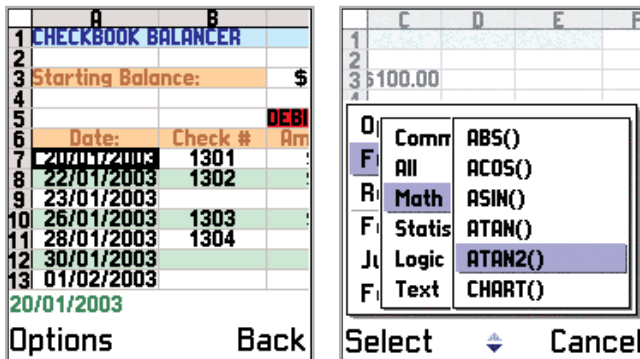
Quickoffice Premier'deki yazılımların tümü Bluetooth klavye ile metin girişi, T9 ve birkaç kez geri alma gibi özelliklere ve Türkçe metin desteğine sahip. Yazılım, dosyaların özel bir klasörde tutulmasını gerektirmiyor ve tüm telefon hafızasını gözden geçirerek e-posta ekleri de olmak üzere tüm .doc, .xls, .ppt dosyalarını otomatik olarak buluyor. Değişiklik dosyaları e-posta, Bluetooth ve kızılötesi ile başka bir yazılıma gereksinmeden arkadaşlarınıza kopyalayabilirsiniz.

▶ Repligo dosya biçiminde sınır tanımıyor

Repligo (www.cerience.com) kendi özgün dosya biçimini (.rgo) kullanması ve farklı biçimdeki belgelerin görüntülenmesini sağlaması nedeniyle, Quickoffice'ten farklı bir kategoride. Yazılım, Office belgelerinin yanı sıra, PDF dosyaları, web sayfaları, resimler vs. gibi dosya biçimlerini de destekleyerek, sınır tanımıyor. Repligo e-kitap okumak için gerçekten ideal ancak bu belgelerin hiçbirini doğrudan açmıyor. Yine de PC üzerindeki arabirim sayesinde dönüştürme işleminin birkaç saniyede tamamlamak mümkün. Özel dosya biçiminin en büyük avantajı, dosyaların orijinal görünümünde büyük bir değişiklik olmaması. Bu işlem ayrıca dosya boyutunun önemli ölçüde küçülmesine ve dosyanın cep telefonunda hızlı görüntülenmesine yarıyor.

▶ Dosyaları dönüştürmek için

Repligo, dosyaları dönüştürmek için iki farklı metod kullanıyor: Microsoft Office ve Internet Explorer'ın 5.5 üstü sürümlerinde araç çubuğuna eklenen düğmeler ve özel menü sayesinde dosya

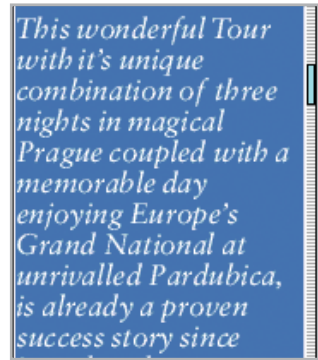
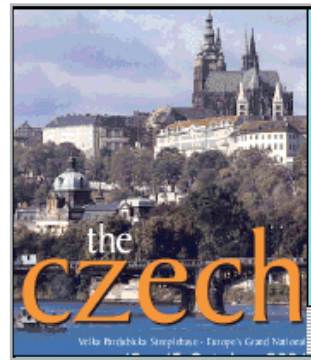

Hücreler ve formüller: Quicksheet sayesinde hücre değerlerini değiştirebilir ve yeni formüller girebilirsiniz.

→ AYIN PRATİK ARAÇI

Mobile Mouse

Psiloc tarafından geliştirilen Mobile Mouse (www.psiloc.com) cep telefonunuzu gerektiğinde Bluetooth destekli ikinci bir fareye dönüştürmenizi sağlayan, kullanım alanı çok geniş olmasa da ilginç bir yazılım. Windows XP SP2 yüklü PC'nizin cep telefonunuzu doğrudan kablolu fare olarak tanınmasını sağlıyor. Bilgisayarınızı uzaktan kontrol etmenizi sağlayan daha kapsamlı diğer yazılımlardan farkı, kamera modunda cep telefonunuzu hareket ettirerek de imleci sürüklemenizi sağlaması. Kamera devre dışı bırakıldığında, yön tuşları ve her iki yanındaki softkey'lerle yönlendirme ve tıklama mümkün.

Daha yakın: Repligo Viewer'dan belgeye zoom yapmanız ve onu tam ekran olarak görebilmeniz mümkün.

ve web sayfalarını doğrudan ve kısa sürede dönüştürebilirsiniz. Yazılımın kurulum sonrasındaki Microsoft Office entegrasyonu nedeniyle, Quickoffice'le kıyaslandığında biraz daha karmaşık olduğu söylenebilir: Repligo kurulumunun ardından Office yazılımlarından herhangi birini yeniden başlattığınızda bir güvenlik uyarısıyla karşılaşacaksınız. Bahsedilen menü ve araç çubuğunun eklenmesi için burada *Her zaman bu yayımcıdan gelen makrolara güven* onay kutusunu işaretleyin ve *Makroları etkinleştir* e tıklayın. Repligo'nun Office entegrasyonunu tamamladınız. Artık araç çubuğundaki *Repligo* menüsünden *Convert Document*'ı ve konumu seçmeniz gerekli. Microsoft Word, Excel ve Powerpoint belgeleri ve Internet Explorer'da gösterilen web sayfaları bu özel araç ile değiştirildiğinde, bağlantılar ve başlıklar korunuyor. İkinci metoda gelince: PC üzerindeki diğer yazılımların açtığı dosyalar içinse Repligo Printer'dan yararlanmalısınız. Bilgisayarınızdaki yazılımda *Dosya / Yazdır* menüleri üzerinden yazıcı olarak *Repligo Printer*ı seçtiğinizde, dosya uygun biçime dönüştürülerek seçtiğiniz konumda saklanıyor. Dosyayı PC ekranından hazır hale getirdikten sonra cep telefonunuza göndermelisiniz. Repligo Viewer yalnızca seçili konumdaki dosyaları listeliyor. Bu nedenle *Options / Settings / Location* menülerinden bu konumu değiştirmeniz gerekebilir.

▶ Yalnızca PDF'ler

PDF dosyalarını Repligo ile de açmak mümkün. Ancak PC'nize ekstra bir yazılım kurmak istemiyorsanız PDF+ (www.mBrainsoftware.com) sayesinde söz konusu dosyaları doğrudan ve dilerseniz yatay modda görüntüleyebilir, sayfa ve başlıkları takip edebilir, zoom yapabilirsiniz. Series90 da dahil olmak üzere tüm Symbian arabirimlerini destekleyen yazılımın, metin üzerinde arama işlevi de son derece kullanışlı. ■

Ozan AliDönmez, ozand@chip.com.tr

İÇİNDEKİLER

158

Yüksek teknoloji
Teknolojik yeni ürünler

160

Geleceğin cepleri
Daha akıllı ve becerikli

Çarpışma testleri ve süper bilgisayarlar

Bütün gün çarpışan bilgisayarlar

Trafikte, kurallara uymanın yeterli olmadığı anlar vardır. Bir kaza anında sürücü ve yolcuların hayatını kurtarmak ise başlı başına bir bilim dalı oldu.

■ Trafik kazalarında otomobillerin içindeki insanların hayatlarını kurtarmak, ilkyardım ekibinin kaza yerine yetişmesinden daha önce, kazanın başlangıç anında alınabilecek önlemlerle mümkün. Ancak bunun için, güvenli, dikkatle tasarlanmış otomobiller üretmek gerekiyor. Otomobil üreticileri daha güvenli otomobiller üretmek için, her gün onlarca otomobili duvara çarpmaktan kaçınmıyor. Böylece, otomobilin içindeki ve çevresindeki alıcılarla kazanın etkileri ve otomobildeki insanları bu ölümcül etkilerden korumanın yolları araştırılıyor. Çarpışma testi denildiğinde akla ilk gelen, bu testlerde kullanılan kuklalar oluyor. Sarı renkli, insansı kuklaların, çarpışan otomobillerin camlarından fırladığı görüntüler artık insanlara yabancı değil. Ancak çarpışma testleri, bir otomobilin içindeki kuklaların

nereye, nasıl savrulduğunu izlemekten ibaret değil: Binlerce alıcı ile izlenen çarpışma anında oluşan verileri değerlendirmek için eşi benzeri olmayan süper bilgisayarlardan birine sahip olmak gerekiyor.

Örnek vermek gerekirse, Volvo'nun araştırma laboratuvarlarındaki çarpışma benzetimle-

Mobilya değil :
Süper PC'ler,
bazen şekil ve
tasarımlarıyla
mobilyaları
anımsatabiliyor.

hi-tech

rinde kullanılan sistem, 300'ün üzerinde işlemci desteği ile evlerimizde kullanılan 1.000 adet standart PC'nin gücüne eşit bir kapasiteye sahip.

Bugün kaç otomobil parçalayıp, hurdaya çıkartalım?

Firmanın çarpışma testlerinin kapasitesi, Linux yedeklemeli bir sistem vasıtasıyla üç yıl içinde iki katına çıkarılmış. Böylece bir kaza anından iki kat daha fazla veri toplamak mümkün hale gelmiş. 1987 yılında bu yana süper bilgisayarların kullanıldığı çarpışma testlerinde, yüksek kapasiteli bilgisayarlar akım, panel presleme ve çarpışma benzetim hesaplamaları konularında hesaplamalar yapıyor.

Çalışmalarda ana amaç; simülasyonlar üzerinde çalışan mühendisler için, bir gün önceden test verilerinin sisteme girilerek, ekip elemanlarının sabaha geri geldiklerinde yeterli seviyede bilgi elde edebilmelerini sağlamak. Bu sonuçlar, tasarım mühendisleri ile beraber gün boyunca gözden geçirilebiliyor. Bu şekilde aynı gün, gece çalışması için tekrar taze veriler elde ediliyor. Böylece çalışmalar 24 saat boyunca devam edebiliyor. Yeni süper bilgisayarın kullanım amacı ise hesaplama sürecini hızlandır-

Hayat kurtarma: Süper bilgisayarların, çarpışma karelerini görüntüleme becerisi sayesinde, olası kazaların önüne geçilip, hayatlar kurtarılabilir.

mak değil, çok daha fazla gelişmiş hesaplamayı paralel şekilde gerçekleştirebilmek.

Gerekli olduğu takdirde, bilgisayarların tüm gücü tek bir hesaplamayı çok daha kısa bir zamanda elde edebilmek için kullanılabilir. Bugün, süper bilgisayar sanal bir çarpışma testini beş saat içerisinde gerçekleştirebiliyor. Böylece bir günde yaklaşık beş test yapılabilir. Bundan 10 yıl önce böyle bir işlem 3 günde tamamlanılabiliyordu; üstelik bugünün matematiksel işlemleri o zamana göre 10 kat daha hassas tasarlanmış.

Simülasyonlar asla gerçeğinin yerini tutamaz

Bilgisayar simülasyonu, verilerin doğrulanması ve örneğin, kesin yasal gerekliliklerin uygulanması için geliştirme çalışmalarının son aşamalarında istenen fiziksel çarpışma testlerinin tam olarak yerini doldurmuyor. Dolayısıyla, otomobil firmaları gerçek çarpışma testlerinden vazgeçemiyor. Bu da her gün defa-

larca tekrarlanan çarpışma testleri anlamına geliyor.

Yüzlerce bilgisayarın gücüne sahip bir süper bilgisayar

Volvo'nun testlerinde kullandığı yeni süper bilgisayar sisteminde, her biri iki işlemciye sahip olan 151 düğüm (IBM eServer 325 - p2p bağlantılarda her bir bilgisayara düğüm ya da 'node' adı veriliyor) yer alıyor. Bu da toplamda 302 AMD Opteron işlemci demek. Sistemde ölçülen hesaplama kapasitesi 1,3 TFlop (maksimum). Başka bir deyişle, bu kapasitede bir sistem, kaba bir tahminle evlerde kullanılan standart PC'lerden 1.000 tanesine denk düşüyor. Evimizde eğlence, ofislerimizde iş makinesi olarak kullandığımız bilgisayarlar ve onun içindeki teknolojiler, aslında farkında olmadığımız pek çok alanda hayatımızı etkiliyor, yaşamımızı kurtarıyor, emniyetimizi sağlıyor, hayatımızı kolaylaştırıyor. ■

Bilgi için: www.volvoo.com

Cem Şancı, cemsanci@chip.com.tr

Oda boyutunda: İlk nesil bilgisayarlar oda boyutundaydı ancak bugün halen bu hacimde bilgisayarlar var. Elbette işlem gücü karşılaştırılmaz.

YÜKSEK TEKNOLOJİ

Dikkat ısıtır

Roboraptor

Robotik oyuncak hayvanlar furmasına çok farklı bir model katıldı. Bu güne kadar kedi, köpek gibi sempatik hayvanların oyuncak robotları satılıyordu. Bununla birlikte Roboraptor konuya farklı bir yaklaşım getiriyor. Üzeri algılayıcılarla donatılmış olan robot son derece yumuşak hareketler yapıyor, kuyruğunu sallıyor, yürüyor, eğiliyor, kokluyor, gözlüyor, hatta ısıyor. Robotun uzaktan kumandayla değiştirilen üç modu bulunuyor: Oyuncu, avcı ve dikkatli. Oyuncu modunda, Roboraptor yaramaz bir robota dönüşüp çevrenizde dönüyor, size sataşıyor, kaçıyor, etraftaki nesnelerle iletişime girmeye çalışıyor. Dikkatli modunda çevresini gözletiyor ve etrafını öğrenmeye çalışıyor. Avcı modunda ise bulunduğu mekânda hareket eden cisimleri yakalayıp ısırmaya çalışıyor ki, robotun dişleri arasında kalan pekala sizin ayak parmaklarınız da olabiliyor.

Fiyatı: 150 dolar

Bilgi için: www.boysstuff.co.uk

10 GB Microdrive

Aman kaybolmasın!

Japonya üniversitelerindeki dijital depolama çalışmaları yeni ürününü verdi. Dünyanın 10 GB büyüklüğündeki ilk Microdrive'ı tanıtıldı. Henüz sadece prototipi üretilen cihaz, Compact Flash hafıza modülleri ile benzer bir teknoloji kullanıyor, ancak çok daha ince yapılı. Şu anda piyasadaki benzer hafıza modüllerinde limit 6 GB. Ancak 10 GB'lık diskin sarsıntılara ve ısıya karşı daha duyarlı olduğu ve çok daha dikkatli kullanılmasının gerekeceği vurgulanıyor.

Fiyatı: Belli değil

Bilgi için: www.tohoku.ac.jp/english

Ağırlıksızlığın dayanılmaz hafifliği

X-UFO

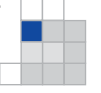
Uzaktan kumandalı oyuncak uçaklar veya helikopterler sevilen oyuncaklardır ancak X-UFO bu deneyimi daha da ileri götürüyor. 4 pervaneden oluşan oyuncak, havada asılı kalabiliyor veya kolaylıkla istenilen yönde harekete geçebiliyor. Üzerindeki pil ile 5 dakika aralıksız olarak uçabilen uzaktan kumandalı oyuncakın menzili ise 100 metre.

Fiyatı: 10 dolar

Bilgi için: www.boysstuff.co.uk

► Gelişen teknolojinin en son örnekleri

Paintball'un masrafı ve çilesi artık yeter

Lazer ile temiz çatışma

İnternette kolayca bulunabilen özel lazer tabancaları, çatışmak isteyen arkadaş gruplarını pahalı paintball oyunları için uzak oyun alanlarına seyahat etme zorunluluğundan kurtarıyor. Teneffüslerde sıraların, ofis içinde kısa bir mola sırasında masaların, kapıların arkasından insanların oyun oynamalarına izin veren lazer tabancaları, atışları oyuncuların üzerine taktıkları alıcılara isabet ettirme mantığına dayanıyor. Üstelik oyun için koruyucu zırh ve başlık giymek, arkadaşınızı yaralamamak için belli bir mesafenin altında ateş etmenin yasak olması, pahalı boya topları bittiği için oyundan çıkmak zorunda kalmak gibi paintball'a özgü dezavantajların hiçbirisiyle uğraşmak zorunda değilsiniz.

Fiyatı: 25 dolar

Bilgi için: www.boysstuff.co.uk

"Get Off the Phone"

Gevezelerden kurtulma makinesi

Cep telefonuyla konuşurken gevezeliğe başlayıp insanları saatlerce meşgul edebilen, telefonu kapama girişimlerini farklı sohbetler açarak geçiştiren insanlar vardır. Nazik kullanıcıların, yüzlerine karşı "yeter artık" diyemediği bu insanlardan kurtulmanın yolu yine teknolojiden geçiyor. İnternette satılan 'Get Off the Phone' cihazı, üzerindeki farklı düğmeler sayesinde, telefonu kapamak için gerekli mazeretleri üretiyor. "Çok cızırtı var, duyamıyorum. Ben seni arayacağım," veya "şu anda diğer telefondan arıyorlar, ona bakmalıyım," gibi bahaneleri uydurmak için gerekli efektleri sağlayan cihaz, beklenenden fazla ilgi görmüş.

Fiyatı: 20 dolar

Bilgi için: www.boysstuff.co.uk

Hidrojen yakıtlı motosiklet

150 km'de 3 dolar

Bir İngiliz teknoloji şirketinin geliştirdiği hidrojen yakıtlı motosiklet, saatte en fazla 50 kilometre hıza çıkabiliyor ve bir depo yakıtla 150 kilometre yol yapabiliyor. Deposunu enerji pilleriyle tamamen doldurmanın maliyeti ise 3 dolar. Üstelik alışıldık motosikletlerin aksine, araç gürültü üretmiyor ve sürücüsü bir bisikletin üstündeymişçesine, sadece rüzgârın ve dönen tekerleklerin zeminle buluşma sesini duyuyor.

Fiyatı: Belli değil

Bilgi için: www.intelligentenergy.com

Tek kullanımlık pillere yeniden hayat verin

Battery Xtender

Şaşırtıcı bir teknoloji internette ilgi topluyor. Pil şarj cihazları artık günlük yaşamın bir parçası ve bunda şaşılacak bir şey yok. Ancak, şarj edilebilir olmayan, tek kullanımlık pilleri tekrar şarj etmek üzere geliştirilmiş bu cihaz, bu konudaki bilinen her şeyi değiştiriyor. Hem çevreyi, hem cep-leri kurtaracak önemli bir buluş.

Fiyatı: 40 dolar

Bilgi için: www.battery-recharger.com/

İki yıl sonrasının cep telefonları

Apple da mı cep telefonu piyasasına girecek? Önümüzdeki iki yıl cep telefonlarında hangi değişikliklere gebe? CHIP üreticilerin oynamayı planladığı kartlara göz attı ve üzerinde çalıştıkları teknolojileri mercek altına aldı. Geleceğin cep telefonlarının kullanıcılarına hangi özellikleri sunacağını, bu yazıda bulabilirsiniz.

ENDÜSTRİNİN HEDEFİNİN ARTIK İYİCE BELİRGİNLEŞTİĞİ söylenebilir. Cep telefonu üreticileri artık tek bir ağıta daha fazla özellik katmaktan vazgeçip, eğlence ve iş amaçlı kullanıma yönelik farklı modeller geliştirmeyi tercih ediyor. Müzik çalar, daha kaliteli kamera, radyo ve televizyon yayınlarını alabilme gibi özellikler, eğlence amaçlı kullanıma yönelik telefonların geleceğini karakterize ediyor. İşadamlarını hedef alan modellerdeyse amaç, ofis kullanımına yönelik özellikleri zenginleştirmek.

MP3 çalarlı cep telefonu: Yeni telefon modellerinin tümü müzik çalar özelliğine sahip. TransFlash hafıza kartlarının bellekleri gigabayt sınırına ulaşırken, mini sabit diskler için de 4 GB'a varan depolama kapasiteleri söz konusu. Müzik piyasasının paylaşımına yönelik savaşta cephelerdeki ortaklıklar şimdiden belli: Motorola, Apple ile birlikte çok yakında tanıtılması beklenen bir iTunes Music Player geliştiriyor.

Ortaklar Motorola'nın şapkasından yeni bir cihaz çıkarıp çıkarmayacağı konusunda şimdilik sessiz kalmayı tercih ediyor. Apple, üzerinde kendi logosunu taşıyan bir cep telefonunun en azından bugün için gündemde olmadığını açıkladı. Nokia ise Microsoft'la bir araya gelerek kendi modellerinde Microsoft Media Player kullanma konusunda anlaşmaya vardı. Elektronik devi Sony, kendi markası Walkman ile yeni modellerinde başarıyı yakalamak istiyor.

Dijital kamera: Sony'nin kamera bölümü de geleceğin cep telefonu teknolojilerinde rol oynayacak. Firmanın güncel ürünlerden biri olan DSC-T7, 3x optik zum özelliği ve 5 megapiksel çözünürlük desteğine rağmen yalnızca 91 x 60 x 15 mm ölçülerinde süper ince bir dijital kamera. Sony Ericsson tarafından şimdiye dek ürün planlamasına dair net bir açıklama gelmese de bu kamera teknolojisinin cep telefonlarına yakın zamanda eklenmesinin önünde teknik olarak bir engel yok gibi. Pazar şimdilik gözlem altında tutuluyor. Sony Ericsson'un müdür yardımcılarında Aldo Liguori "Kullanıcılar zum özellikli cep telefonlarına fazla para vermek için hazır değiller," diyor. "Planlamamızda teknolojinin ulaştığı sınırlardan çok kullanıcılardan gelen talepleri dikkate alıyoruz"

Samsung gerçek bir dijital kamera ile cep telefonunu bir araya getirmeyi şimdiden başardı. Asya pazarı için tasarlanan SCH-V770, 3x optik zumlu ve 7 megapiksel çözünürlüğe sahip. Bu model, geniş açı ve tele objektiflerle de kullanılabilir. Ancak telefon ve kamera gibi iki farklı cihazın bu ilk birleşiminin yeterince uyumlu göründüğünü söylemek güç.

Cihaz, üzerine telefon tuş takımı yerleştirilmiş normal bir dijital kamerayı andırıyor. Samsung'un araştırmaları gelecekteki üst uç fiyat grubundaki kameralı cep telefonlarının daha küçük boyutlarda olacağını gösteriyor. Firma ayrıca netlik ve zum ayarlarının mevcut elektrik gerilimiyle ayarlandığı "sıvı mercekler" üzerinde de çalışıyor. Söz konusu teknolojiyle, merceğin bi-

Fotoğraflamak:
Samsung SCH-V770'in bir yüzünde cep telefonu diğer yüzünde 3x optik zumlu 7-megapiksel çözünürlüklü kamera bulunuyor.

Televizyon: TV içeriği dijital yayın üzerinden (DVB-H) cep telefonlarına ve diğer mobil son kullanıcı cihazlarına ulaşacak. 2006 Futbol Dünya Kupası bu teknoloji için iyi bir sınav.

çimi, tıpkı insan gözündeki gibi değiştirilebilecek. Bu kompakt çözüm güç tüketimini de azaltacak.

Televizyon: Gelecekteki cep telefonlarının eğlenceye yönelik özellikleri arasında televizyon da yer alıyor. Ekranların güncel bazı cihazlar tarafından desteklenen 320 x 240 gibi çözünürlükleri aşması beklenmiyor. Ancak iki yıl içerisinde bazı modeller OLED ekranlarla donatılacak. Aydınlatmada görevli polimer di-yotlar daha iyi renkler ve yüksek kontrast vaat ediyor.

Daha küçük cep telefonlarına ve daha büyük ekranlara yönelik beklenti gelecekte de sürecek. Philips, kullanılmadığında cihaz içinde kaybolan katlanabilir bir sentetik ekran üzerinde çalışıyor. Siemens ise aynı ikilemi dâhil bir projektörle çözmek istiyor. Bu yöntemde, görsel bilgiler kullanım sırasında düz bir yüzeye yansıtılıyor. Bluetooth kalem sayesinde "New Interactive Phone/Yeni Etkileşimli Telefon"un projeksiyon yüzeyi aynı zamanda klavye olarak da kullanılabilir. Üreticinin araştırma laboratuvarlarındaki katlanabilir ekran ve mini projektör halihazırda çalışmakta.

TV yayınlarının cep telefonuna aktarılması DVB-H üzerinden (Digital Video Broadcast for Handheld/Avuçiçi Bilgisayarlar için Dijital Video Yayını) gerçekleştirilecek. Bu sayede görüntü ve ses aktarımıyla eş zamanlı olarak ek hizmetlerden yararlanılabilecek. Ericsson televizyon izleyicilerin tek bir tuşa dokunarak o yayına ait anket ve yarışmalara katılmalarını sağlayacak bir yazılımı daha önce duyurmuştu. Bu sayede yanıt düğmesine dokunmak, televizyona SMS gönderilmesi için yeterli olacak.

Ayrıca Ericsson'un müdür yardımcılarında Kurt Silen cep telefonlarının etkileşimli bir uzaktan kumanda gibi kullanılabileceğini ve bu sayede cep telefonu ve TV birlikteliğinden daha geniş ölçüde yararlanılabileceğini ifade ediyor.

Eco adlı meslek birliğinin bir araştırması uzmanların cep telefonlarının çift yönlü iletişim sayesinde TV ve gazeteye ciddi birer ra-

kip bilgi alışveriş ortamı haline gelmesini bekliyor. Filmlerin tümüyle cep telefonlarına ulaştırılması mobil iletişim servis sağlayıcılarının gündeminde değil. Buna karşın haber, müzik, video ve erotik yayın içeriğinin kısa klipler halinde daha genç yaş gruplarına ulaştırılması planlanıyor. Asıl hedef kitle 26 yaş altı gençlerden oluşuyor. 40 yaşın üzerindekiilerin cep telefonunu; televizyon, gazete ve dergilere rakip olarak görebileceğine pek ihtimal verilmiyor. Yaklaşan Dünya Kupası cep telefonu üzerinden TV yayınına sinamak için iyi bir fırsat. 2006'daki şampiyonada seyahat halindeyken bile golleri izlemek mümkün olacak.

Oyun konsolu: Cep telefonları kullanıcılara gelecekte yepyeni oyun olanakları sunacak. Yeni teknolojiler sayesinde kullanıcıların ağ üzerinden oyun oynaması ve bulunduğu gerçek mekânı oyunun akışına dâhil etmesi mümkün olacak. Gerçek ve sanal dünya arasında bağlantı kuran, aslında bilimsel ve endüstriyel ihtiyaçlar için geliştirilen "Augmented Reality / Artırılmış ger- →

İş amaçlı cep telefonu:

Ofis asistanı
Dikte cihazı
Ses tanıma
E-posta
Mini projektör
El yazısı tanıma
Dijital imza
GPS alıcısı
Bas - Konuş
RFID/NFC

Eğlence amaçlı cep telefonu:

MP3 çalar
Radyo
Televizyon
Sabit disk
OLED ekran
7 Megapiksel fotoğraf makinesi
Optik zum
Artırılmış gerçeklik oyunları
Ses tanıma
GPS alıcısı
RFID/NFC

İKİ FARKLI DÜNYA İÇİN CEP TELEFONLARI

Teknoloji buna elverse de, cep telefonu kullanıcıları gelecekte tüm özellikleri bünyesinde barındıran tek bir modele sahip olamayacak. İş ve eğlence amaçlı cep telefonları iki farklı kitleyi hedef alacak.

Ödeme yaparken: Cep telefonları RFID etiketlerini okuyabiliyor ve ödeme yapabiliyor. Japonya'da cep telefonunu daha şimdiden kredi kartı olarak kullanmak mümkün.

Oyun oynamak: Pacman ve diğerleri karmaşık bir gerçekçilik içerisinde sizi dijital oyunlara davet ediyor. Kamera ve navigasyon sistemleri sayesinde bu yeni oyunları oynamak mümkün olacak.

çeklik" telefon üzerindeki kameradan ve GPS'ten yararlanacak. Oyuncular, yer bulma sistemleri sayesinde diğer katılımcıların konumlarını öğrenebilecekler. Özetle kameralı cep telefonu ve ekranlar yeni aksiyon oyunlarına zemin hazırlayacak.

Ofis asistanı: Daha yüksek işlem gücü, daha kaliteli ekran ve GPS alıcısı, cep telefonlarının iş amaçlı kullanım alanlarını da artıracak. Üreticiler kamerasız telefon modelleri de geliştiriyor. Sebep, bazı firmalardaki fotoğraf çekme yasağı. Cep telefonunu iş amaçlı kullanmak isteyenler için e-posta alışverişi ve firma ağına bağlanabilmek küçük bir dijital kameradan daha önemli. Cep telefonu üzerinde çalışabilen Office uygulamaları da bu gerçeğe uygun olarak son şeklini alıyor. Powerpoint sunumları da cep telefonlarına taşınacak.

Blackberry, içinde bulunduğumuz yaz aylarında bir atılım yapıyor. Güncel Blackberry işlemcisi bu amaç için yetersiz kaldığından, bir Enterprise Server üzerinden dolayı bir yol izlenmesi gerekiyor. Konferans verecek kullanıcıların seyahat için basit bir sunum tarzına alışması yerinde olacak.

Konferans bağlantılarında da cep telefonu önemli bir rol üstlenecek. Böylece yalnızca sırası gelen kişi konuşabilecek. Walkie Talkie benzeri bu özellik, mobil cihazlarda Bas Konuş adını alıyor. Konuşmanın gerçekleştirilmesi için bir tuşa basmak yeterli oluyor. Kullanıcı karşı tarafı ancak tuştan parmaklarını çektiğinde duyabiliyor. Eş zamanlı iletişimse mümkün değil.

Kredi kartı: RFID (Radio Frequency Identification / Radyo Frekans Kimliği) etiketlerinin yayılmasıyla birlikte kablosuz etiketlerin bilgilerini değerlendirebilecek özellikler de cep telefonlarına eklenecek. Ayrıca NFC (Near Field Communication / Yakın Alan İletişimi) farklı cihazlar arasında bilgi alışverişi sağla-

yacak. NFC ile donatılmış bir cep telefonu, kullanıcısına süpermarket gezintisi sırasında karşılaştığı ürünler hakkında bilgi verecek. Ayrıca kasada doğrudan cep telefonu üzerinden ödeme yapılabilecek. Siemens, RFID altyapısıyla uyumlu NFC destekli bir cep telefonunu halen test etmekte.

Dikte cihazı: Ses tanıma özelliğinde öncülüğü Samsung yapıyor. Koreliler kullanılan sözcükleri otomatik olarak metin mesajlarına çeviren ilk cep telefonunu geliştirdiler. VoiceMode adı verilen bu özellik sayesinde cep telefonunda sesle kısa mesaj oluşturmak mümkün olacak. Sesli okuma da gündemde.

Ve elbette telefon: Kullanıcılara gelecekteki cep telefonlarından neler bekledikleri sorulduğunda alınan yanıtlar, üreticilerin şaşırtıyor. İstek listesinin başında daha kolay kullanılabilen bir cep telefonu yer alıyor. eco-Forumlarının bir uzman anketinde elde edilen anahtar sonuç da bu gerçeğe işaret ediyor. Bozma ya da yanlışlıkla değiştirilen ayarları düzeltmemeye korkusu kullanıcıların cihaz özellik ve hizmetlerinden pek azından yararlanmasına neden oluyor.

Vivai Software AG yönetim kurulu üyesi ve Alman Ekonomi Bakanlığı'nın MobilMedia inisiyatif sorumlularından Dr. Bettina Horster'e göre, "Daha az bazen daha fazla anlamına gelebiliyor". Kullanıcı sezgisel kullanım özellikleri beklentisinde. Bu anlayış ve Apple'ın iPod'la elde ettiği başarısı Apple'ın kendi cep telefonlarını geliştireceği konusundaki spekülasyonları besliyor. Apple'ın bu konudaki tekdüze farklı yönleri çekilebilir. Firmanın basın sözcüsü Georg Albrecht "Birinci olacağımızdan emin olmadığımız pazarlara girmeyiz" diyor. Gelecek, gerçekleri bir kez daha açığa çıkartacak. ■

MF/Ozan Ali Dönmez, ozand@chip.com.tr

İÇİNDEKİLER

168

Google Earth, World Wind
Dünya parmaklarınızın ucunda

170

Browser karşılaştırması
Opera, Firefox ve Explorer

172

PC'nizi hackleyin
Hacker'ları tanıyın

Endüstri casusluğu için “Haute Cauture” virüsler

Rakipleriniz bilgisayarınızda

Endüstri casuslarının rakip firmaya çalışanlarla sızması artık demode bir yöntem. Firmaya özel yazılan Truva atları, bu işi çok daha kolay yapıyor.

■ Avrupa'da faaliyet gösteren birbiriyle bağlantılı ve hatta kardeş sayılabilecek bazı firmalar, bilgisayar sistemlerinde bir Truva atı buldu. Bilgisayarda Truva atı bulmak garipsecek bir durum değildir. Web'de gezinen herhangi bir çalışan bile, farkında olmadan sisteme Truva atı bulaşmasına neden olabilir. Sistem yöneticileri, herkesin evlerine gittiği, ofisin boşaldığı saatlerde düzenledikleri rutin virüs taramalarında bu Truva atlarını bulur ve silerler.

Hedefe özel küçük virüsler

Oysa bu habere konu olan Truva atı, dünyada eşi benzeri görülmemiş, başka şirketlere, başka kullanıcılara bulaşmamış, anti-virüs yazılımı üreticilerinin haberdar bile olmadıkları, dolayısıyla yamasını geliştirmedikleri bir Truva atıydı. Şans eseri farkına varılan Truva atının uzun süredir sistemde barındığı, anti virüs yazılımları tarafından tespit edilemediği için de kendisini tasarlayanlara gizlice bilgi gönderdiği ve sistemde kapılar açarak sahiplerinin içeri girmesine izin verdiği anlaşıldı. Güvenlik alarmı üzerine yapılan araştırmalarda ise kardeş kuruluşların sistemlerinde de bu Truva atına rastlandı. Olayı daha kısa bir şekilde özetlemek gerekirse, belki bir rakip firma endüstri casusluğu amacıyla, sadece söz konusu şirkete özel ve başka bilgisayarlara, başka sis-

temlere bulaşmayan özel bir Truva atı yazıp kurban şirketin sistemine yerleştirmiş. Moda dünyasındaki terimiyle, Haute Cauture veya kişiye özel virüs yazılmıştı.

2.000 dolara milyar dolarlık bilgi

Endüstri casusluğunda artık Truva atlarının kullanılması da aslında şaşırtıcı değil. Çünkü artık bir Truva atı yaratmak çok basit bir işlem kabul ediliyor. Birazcık teknik bilgisi olan bir kullanıcı bile Web üzerinde kolayca bulabileceği araçlar yardımı ile kendine özel bir Truva atı yaratabilir. Zira örnek olayda yakalanan Truva atı da son derece basit bir yapıya sahipti. Ama yakalanmamasının tek nedeni, internette gezinen yüz milyonlarca insana bulaşmadan, sadece bir şirketin sistemine yerleştirilmiş olmasıydı. Böylece devamlı interneti taramayan anti virüs geliştiricilerinin bu zararlı koddan haberleri bile olmadı. Hiçbir anti virüs firması Truva atının kopyasını elde edemedi. İnsanları ya da firmaları izlemek için bu tip Truva atlarının gitgide daha fazla kullanıldığı tahmin ediliyor. Ama bu kodlar o kadar “kişiyeye özel” hazırlanıyor ki, yakalamak ve önlemek için anti virüs yazılımı satın alıp sistemi taramak gibi klasik yöntemler işe yaramıyor. Ortaya çıkan durum, neredeyse her firmanın kendine özel bir anti virüs uzmanı çalıştırmasını veya bir bölüm kurmasını gerektiriyor.

internet

İsveç'te P2P'ye büyük darbe

Edonkey, KaZaa, iMesh...

Amacından saptırılarak telifli dosyaların yasadışı olarak paylaşılması için kullanılan dosya paylaşım ağları, film ve müzik yapımcılarının, yazılım geliştiricilerinin büyük tepkisini çekiyordu. Bu ağların yöneticileri, yasadışı dosya paylaşımının sorumlusunun kullanıcılar olduğunu, kimsenin hangi dosyayı paylaşma açıp açmayacağını

takip etmelerinin imkânsız olduğunu savunuyorlardı. Buna rağmen ABD mahkemeleri yasadışı dosya paylaşımına destek verdikleri gerekçesiyle paylaşım ağlarını da suçta sınırlı sorumlu olarak kabul ettikten sonra, İsveç'te de P2P ağlarına darbe vuracak bir yasa yürürlüğe girdi. Artık İsveç'te internetten müzik ve film indirmeyi yasaklayan bir yasa var. Fiilin cezası ise hapis olacak.

Bilgi için: www.kazaa.com

OGO ile gençlere sınırsız iletişim

Anında mesaj, e-posta, SMS

Amerika'da yaygın biçimde kullanılan OGO, ilk kez bu ülkenin dışına çıkarak, Türk kullanıcıların hizmetine sunuluyor. OGO, her zaman ve her yerde sohbet etmek ve e-posta yoluyla iletişim kurmak isteyenler için son derece ekonomik ve pratik bir cihaz olarak ön plana çıkıyor. Gün içinde bilgisayarından

uzak kalan herkes, OGO sayesinde haberleşmeyi sürdürebiliyor. OGO ayrıca, çok yakında kısa mesaj (SMS) gönderme servisini de başlatıyor. OGO ile anında mesajlaşmanın (IM) yanı sıra, e-postalarınızı da görebiliyorsunuz. OGO, geniş ekranı, ergonomik Q klavyesi, pil dayanıklılığı, hafifliği ve kişiye özel kapaklarıyla görücüye çıkıyor ve satın alınır alınmaz kullanıma açılmasıyla dikkat çekiyor.

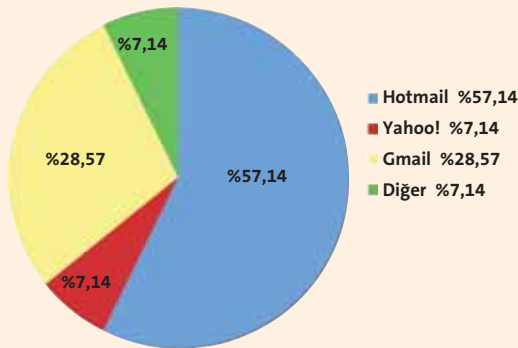
Bilgi için:

www.e-kolay.net/ogo

ELEKTRONİK POSTA ADRESLERİ

Web tabanlı mail servislerinden hangisini daha çok kullanıyorsunuz?

Kaynak: CHIP Online

Microsoft yine lider: Microsoft'un web tabanlı elektronik posta servisi Hotmail'in, rakipleri karşısında daha çok tercih edildiği anlaşıyor. Katılımcıların dörtte birinden fazlası ise gmail kullanıyor.

INTERNET ÜCRETLERİ

superonline	superonline.com (212) 310 0000
Aylık	18,9 YTL
tt net	ttnet.net.tr (212) 444 0145
Aylık	9,5 YTL
turknet	turk.net (212) 444 0077
Aylık	15 YTL
e-kolay	e-kolay.com (212) 478 0478
Aylık	15 YTL
trnet	tr.net (312) 295 9000
Aylık	13 YTL
işnet	iş.net (312) 306 21 00
Aylık	14 YTL
anet	anet.com.tr (212) 336 1919
Aylık	11 YTL
Webbee	webbee.com.tr
Aylık	14 YTL
Mynet	mynet.com.tr
Aylık	8,9 YTL
ADSL	www.ttnet.net.tr
256/64 Kbps	49 YTL
512/128 Kbps	99 YTL
Kotalı (256)	29 YTL
Kotalı (512)	49 YTL

EDİTÖRDEN NOTLAR

Cem Şancı,
Haber Müdürü

P2P'nin sonu

Bu ay haberlerde de sıkça adı geçen dosya paylaşım ağları, artık yasa koyucuların da dikkatini çekiyor. Batıda P2P'ye karşı ciddi bir yasal tanımlama ve yaptırım getirme çabası göze çarpıyor. Hatta telif hakkı sahipleri, yasaların ulaşamadığı veya yetersiz kaldığı noktalarda haklarını korumak için P2P ağlarında dolaşan telifli eserleri bozarak paylaşımı anlamsız kılacak teknolojiler üzerinde çalışıyorlar. Öte yandan, telifli eserleri internet üzerinden kolay ve yasal yollardan dağıtacak yeni oluşumlar da şekillenmeye başlıyor. Tüm bu gelişmeler, P2P'nin en çarpıcı özelliğini, yani popülerliğini bitirmeyi hedefliyor. Çünkü dosya paylaşan kullanıcıların sayısı azaldıkça dosyaları bulmak zorlaşacak ve indirmek için geçen süre katlanılmaz hale gelecek.

Intel ve Clickstar ile internette film

Online filmler için yeni dönem

■ Intel, ilk kez gösterilen filmle-
rin Internet üzerinden online ola-
rak dağıtımını hızlandırmak
amacıyla, ünlü aktör Morgan

Freeman'in ortak olduğu Revela-
tions Entertainment tarafından
kurulan yeni şirkete yatırım yapı-
tı. Intel ve Revelations Entertain-
ment, film yapımcılarını dünya-
nın çeşitli yerlerindeki film sever-
lerle buluşturmak amacıyla, film-
leri internet üzerinden tüketicile-
re ulaştırmayı sağlayan yeni bir
dijital eğlence şirketi kurdukları-
nı duyurdu. Bu yeni şirketin adı
ise "ClickStar". ClickStar'ın stra-
tejisi, tüketicilerin ilk defa göste-
rilen, henüz DVD sürümü çıkmamış
filmlere ve sanatçıların ken-
dilerinin oluşturdukları eğlence
kanallarına, para ödeyerek ulaşı-

malarını sağlayacak online bir
hizmet oluşturmak. Bu yeni hiz-
met, film yapımcılarının doğru-
dan film severlere ulaşmak için
bir araç olmasının yanı sıra, tüke-
ticilere de yeni bir ev eğlencesi
deneyimi sunuyor. ClickStar, bu
sayede, film endüstrisine, gelirle-
rini artıracak yeni fırsatlar sağla-
yacak. ClickStar'la işbirliği içinde
olan taraflar, tüketicilerin dijital
eğlenceyi benimsediklerine ve
korsancılığı engellemenin en iyi
yolunun da daha iyi korunan eğ-
lence deneyimi sağlamak oldu-
ğuna inanıyor.

Bilgi için: www.clickstarinc.com

Cep telefonu ile müzik satılacak

Napster ve Ericsson

Napster internette müzik dev-
rimine neden olduktan sonra,
şimdi de cep telefonlarında
müzik devrimi başlatmaya ha-
zırlanıyor. Cep telefo-
nu üreticisi
Ericsson ve
müzik takas bor-
sası Napster or-
taklığa giderek,
cep telefonu üzerinde müzik
dinlemeye yeni bir alternatif
getiriyor. Hedef, dünyadaki ilk
entegre müzik satışını hazırla-

mak. İsim de çoktan belli:
Napster. Yeni müzik hizmeti
önümüzdeki 1 yıl içinde Avru-
pa'da start alacak ve tüm mobil
telefon operatörleri bu iş
modelini hizmet-
lerine uygula-
yabilecek. Ser-
vis sağlayıcılar,
cep telefonu yo-
luyla müzik satışından
elde edilen kâra da ortak ola-
cak.

Bilgi için: www.ericsson.com

Yahoo ücretli sitelere de erişecek

Google'a sağlam çelme

Google'ın yükselişi ile arama
motoru pazarında gücünü kay-
beden Yahoo, popülerlik kazan-
ma arayışı içinde önemli bir
adım atıyor ve daha önce içeri-
ğine hiçbir arama motorunun
ulaşamadığı, özel üyelik gerek-
tiren ücretli web sitelerini de
arama portföyüne dâhil ediyor.
Yahoo yaptığı açıklamada, uc-

retli sitelerdeki içeriğe bu şekil-
de bedava ulaşmanın mümkün
olmayacağını, sadece arama
yapılan konu hakkındaki böl-
ümlerin gösterileceğinin altı
çizildi. Ayrıca akademik arama
motoru LexisNexis üzerinde de
içerik araması yapılabileceği
belirtili. Arama motorları bir-
birleriyle rekabet halinde ve
kullanıcılarına diğer motorların
ulaşamayacağı kaynaklar sun-
mak için çaba harcıyor.

Bilgi için: www.yahoo.com

Belediyelerde internet
"e-vatandaşlık
2004" raporu

Pazar araştırma şirketi Deloitte,
"e-Vatandaşlık 2004" baş-
lıklı raporunu yayınladı. Rapor-
da, aralarında Yalova'nın da
bulunduğu birçok Avrupa şeh-
rinde e-vatandaşlık ve e-devle-
tin durumu inceleniyor. Araş-
tırmaya göre, Avrupa şehirle-
rinde, e-vatandaşlığın yayılma-
sının ardındaki en büyük etken,
yüzde 79 ile vatandaşlardan
gelen talep. Avrupalıların yüz-
de 90'dan fazlası seçimle iş ba-
şına gelenlere e-posta ile ulaş-
abilmeyi istiyor. 23 Avrupa ülke-
sinden toplam 102 şehrin katıl-
dığı e-Vatandaşlık 2004 başlıklı
raporda, Türkiye de yer aldı.
Araştırma, vatandaşlar ve işlet-
melerden gelen talebin elek-
tronik hizmetlerdeki artışı te-
tikleyen unsurların başında
geldiğini gösteriyor.

Bilgi için: www.deloitte.com.tr

Microsoft BitTorrent'e rakip oluyor

Yeni dosya paylaşım sistemi

İngiltere'nin Cambridge şehrinde Microsoft'un geliştiricileri büyük yankı uyandıran bir araştırma projesi üzerinde kılı kırk yararak çalışıyor: Daha iyi bir dosya paylaşım projesi. Microsoft'un Avalanche kod adlı P2P aracı, büyük miktarda verinin dağıtımı için şimdiye kadarki en etkili ve ekonomik sistem olan BitTorrent'i örnek alıyor. Ancak Bit-

Torrent'in de zayıf yanları var: Merkezileştirilmiş ve "Seed" olarak adlandırılmış dosya parçalarının bir dosya için yeterince çok bulunması gerekiyor. Bu nedenle, indirme işlemlerinin ancak yüzde onu başarı sağlayabiliyor. Dosyalar çoğunlukla indirilemez hale gelebiliyor. Microsoft bu zayıf noktalara yöneliyor.

Bilgi için: www.microsoft.com

İnterneti "bot"lar sardı

Her adımı gözetliyorlar

Anti virüs yazılımları üreticisi McAfee araştırmasına son üç ayda "bot" olarak adlandırılan zararlı yazılımların sayısının 13 bi-

ne ulaştığını duyurdu. Bu tür yazılımlar kullanıcının internette dolaştığı siteleri kaydediyor ve kullanıcının bir profilini çıkartarak, gezdiği sitelerde ilgi alanına göre 'pop-up' reklâm pencereleri açıyor. Sayıları giderek artan reklâm pencereleri ise internet trafiğini meşgul ediyor ve kullanıcıların zamanını çaldığı gibi, büyük rahatsızlık da verebiliyor.

Bilgi için: www.mcafee.com

Motorola, İngiliz cep telefonu şirketini satın aldı

Kablosuz iletişime yatırım

Motorola, İngiliz cep telefonu üreticisi Sendo'nun AR-GE bölümünü ve bölümün bugüne kadar geliştirdiği portföyün fikir haklarını satın aldı. Sendo'nun İngiltere ve Singapur'daki mühendisleri, Motorola Mobil Cihazlar Bölümü'ne katılarak, kablosuz iletişim alanındaki operatörlere yönelik katma değerli servisler üzerine çalışacaklar. Sendo'nun ana AR-GE ekibi, 170'i İngiltere ve geri kalanı Singapur da olmak üzere yaklaşık 200 mühendisten oluşuyor. Motorola, Sendo mühendislerine Mobil Cihazlar bölümünde görev verecek. Ekip, kablosuz iletişim operatörlerinin müşte-

rilerine artı değer sunmalarını sağlayacak tasarım çözümleri geliştirecek.

Motorola AR-GE bölümüne ek olarak, bölümün tasarım ve test ekipmanlarını, patentlerin de bulunduğu tüm fikri mülkiyet portföyünü devralacak. 2000 yılında kurulan Sendo, kablosuz iletişim operatörlerine yönelik düşük maliyetli cep telefonları tasarlamak ve üretmek konusunda başarı yakalamış ve 2004 yılında 5 milyon adet cep telefonu satmıştı. Yapılan anlaşma ile Motorola'nın ilgi çekecek yeni teknolojiler piyasaya sürmesi bekleniyor.

Bilgi için: www.motorola.com

Google Earth ve NASA World Wind...

Dünya parmak ucunda

Google Earth ve NASA World Wind yazılımlarıyla, uydu üzerinden çekilmiş fotoğraflarla dünyanın istediğiniz herhangi bir noktasını bilgisayar ekranınızdan rahatlıkla görüntüleyebilirsiniz. CHIP bu ay bu iki yazılımı kullanarak dünyayı nasıl parmaklarınızın ucuna getirebileceğinizi anlatıyor.

YAŞADIĞINIZ ŞEHİRİ UYDU ÜZERİNDEN çekilmiş fotoğraflarla bir daha keşfetmek veya dünyanın öbür ucunda ki bir mekânı, adres bilgilerine göre uydudan alınan görüntülerle cadde cadde arayıp bilgisayar ekranına getirmek hiç de zor değil. Google Earth ve NASA World Wind yazılımları, dünya üzerindeki herhangi bir bölgeyi gerçek uydu fotoğraflarıyla izlememizi sağlayan başarılı iki proje. Dilerseniz bu görüntüleri 3 boyutlu olarak izlemenizi sağlayan yazılımların ekranınıza getireceği fotoğraflar karşısında, şaşkınlığınızı gizleyemeyeceksiniz.

Bu iki yazılımın da kullanımı birbiriyle neredeyse aynı. Yapacağınız bir arama ile dünya üzerindeki herhangi bir noktayı otomatik olarak ekranınıza getirebiliyorsunuz. Daha sonra bu noktaya yaklaştıkça, yazılımlar o bölgeye ait verileri internet üzerinden yüklemeye başlıyor ve görüntü yavaş yavaş netleşiyor. Önce kıta, daha sonra ülke ve yaklaştıkça şehirler ve köyler belirmeye başlıyor ve meraklıları tatmin edecek düzeyde fotoğraflar elde

edilebiliyor. Google Earth ve NASA World Wind yazılımları ancak dünya üzerindeki en gelişmiş şehirleri detaylandırabiliyor. Yani görüntülemek istediğiniz her noktadan aynı performansı alabilmeniz mümkün değil. Mesela Londra veya Paris'i her caddesine kadar ayrıntılı verebilen yazılımlar, ülkemizdeki herhangi bir şehri aynı şekilde detaylandıramıyor ma-

alesef. Ama yine de, özellikle İstanbul için çok başarılı uydu görüntüleri elde etmek mümkün.

Uydu üzerinden elde edebildiğimiz bu görüntülerin gerçek zamanlı olarak bizlere ulaştığını söyleyemiyoruz. Belirli uydular aracılığı ile önceden çekilmiş uydu görüntülerinden oluşturulmuş veritabanları var ve biz hangi noktayı görüntülemek istersek o bölgeye ait istekte bulunmuş oluyoruz. Bu aşamadan sonra, yazılımlar internet üzerinden veritabanlarına bağlayıp bize bu bölgenin önceden çekilmiş uydu görüntülerini sunuyor. Yani bu iki yazılımı kullanabilmeniz için iyi bir internet bağlantısına sahip olmanız gerekiyor.

Google Earth

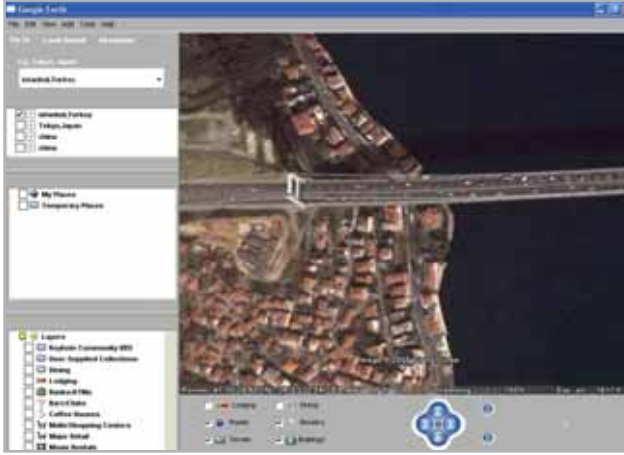
(© eCHIP-Code Google Earth)

<http://earth.google.com>

World Wind: Uzay araştırma merkezi NASA'nın gerçekleştirdiği yazılımla, dünyayı görüntülemek mümkün.

Dünya devi Google'ın Keyhole'u kendi bünyesine alarak sunduğu hizmeti, Google Earth yazılımı ile kullanabiliyorsunuz. Ücretsiz olarak web sayfasından (<http://earth.google.com>) indirebileceğiniz yazı-

Boğaz Köprüsü: Google Earth ile İstanbul Boğaz'ından bir görünüm.

lımın daha gelişmiş özelliklerle donatılmış Plus (20\$) ve Pro (400\$) sürümleri, ücret karşılığında profesyonel kullanıcılara sunuluyor. Bunun yanında Google Earth Pro'nun 7 günlük deneme sürümünü bilgisayarınıza indirip kullanabilirsiniz.

Standart kurulum işlemi tamamlandı-ğında, programı çalıştırıp dünya üzerinde istediğimiz herhangi bir noktanın uydu görüntülerini elde edebiliriz. Program arabiriminin sol üst kısmındaki *Fly To* düğmesine bastıktan sonra, hemen altındaki kutucuğa görüntülemek istediğimiz noktayı yazıyoruz. Mesela "İstanbul, Turkey" yazarsak sağ kısımdaki dünya dönüp önce Türkiye'yi bulacak ve daha sonra İstanbul'a yaklaşıp uydu görüntülerini ekrana getirmeye başlayacak. Program ile yaptığımız denemeler sonucu İstanbul için hayli tatmin edici sonuçlar elde ettik. Mesela Ali Sami Yen stadyumu ve Boğaz Köprüsü gibi büyük yapıları kolayca seçebildik ve yazılımın görüntüyü farklı açılarda gösterebilme özelliği ile 3 boyutlu görünüm elde edebildik.

Görüntü bölümünün hemen alt kısmındaki araçlar, uydu görüntülerini değişik açılardan izleyebilmeye olanak sağlıyor. Mesela *Tilt Up* ve *Tilt Down* düğmeleri ile ekrandaki görüntüyü yana eğebilir ve bu şekilde daha değişik fotoğraflar elde

edebilirsiniz. Yerleşim merkezlerini ekrana yakınlaştırmak için, fare'nizin kaydırma tekerini kullanabilirsiniz.

Yakaladığınız görüntüyü [Ctrl]+[S] tuş bileşimini kullanarak kolayca kaydetmenize olanak sağlayan yazılım, birçok yabancı şehir merkezi için çok yararlı hizmetler de verebiliyor. Mesela bulunduğu bölgedeki ATM'ler, eczaneler, lokantalar, okullar, hava alanları, parklar ve stadyumlar gibi birçok mekanı kolayca görüntüleyebilir ve buralara en yakın ulaşabileceğinizi, cadde ve sokak isimlerine varıncaya değin, rahatlıkla bulabilirsiniz. Tabii ki bu hizmet şimdilik Türkiye için geçerli değil, sadece dünyanın önde gelen yerleşim merkezlerini kapsıyor.

NASA World Wind

(© eCHIP-Code World Wind)

<http://worldwind.arc.nasa.gov>

Uydu üzerinden görüntü almanızı sağlayan yazılımlardan biri de NASA World Wind. Amerikan Uzay Araştırma Merkezi NASA'nın geliştirmiş olduğu World Wind isimli program, internet üzerinden uydu görüntülerini, kullanıcılarını fazlasıyla tatmin edecek ayrıntılı bilgiler ve resimlerle verebiliyor. Bu detaylı bilgiler, görüntülerine ulaşmak istediğiniz bölgenin, dünya üzerindeki popülaritesine göre değişebiliyor. Örneğin Amerika'nın herhangi bir bölgesini, uydu üzerinden ekrana getirdiğiniz zaman, görüntülerinin Türkiye'deki bölgelerden çok daha ayrıntılı olduğunu göreceksiniz.

Ücretsiz olan programı, <http://worldwind.arc.nasa.gov> adresinden bilgisayarınıza indirebilirsiniz. Program sağlıklı çalışabilmesi açısından, kurulum aşamasında sizi yönlendirerek çeşitli yazılımları da bilgisayarınıza yüklemenizi sağlıyor ve kurulum işlemi sona eriyor.

NASA World Wind programını çalış-

tırdığınız zaman karşınıza, üzerinde kıtaların yazılı olduğu dünya şekli çıkıyor. Bu aşamada iki seçeneğiniz var, ilk seçeneğiniz, fareyi kullanarak manuel bir şekilde istediğiniz bölgeye ulaşmak. İkinci seçeneğiniz ise bölge ismini yazarak, programın sizi seçmiş olduğunuz bölgeye otomatik götürmesini sağlamak. Bunun için programda büyüteç simgesiyle belirtilmiş *Place Finder* düğmesine tıklayıp, istediğiniz bölgenin ismini yazarak *Search* butonuna tıklamanız gerekiyor. Daha sonra çıkan sonuçlardan istediğinizi seçerek, o bölgeye otomatik olarak ulaşabiliyorsunuz. Ekrana gelen bölge görüntüsünü programın üst kısmındaki butonlarla istediğinize göre değiştirebilirsiniz. Örneğin yerleşim birimindeki yapıları, çok net fotoğraf kalitesinde görebilmeniz için *USGS Urban Area Ortho* seçeneğini kullanmanız gerekiyor. Bunun gibi birçok değişik görüntüleme seçeneği sunan programda, deneme yanılma yöntemi ile her bir seçeneğin görüntü üzerinde ne gibi etkiler yarattığını rahatlıkla çözebilirsiniz.

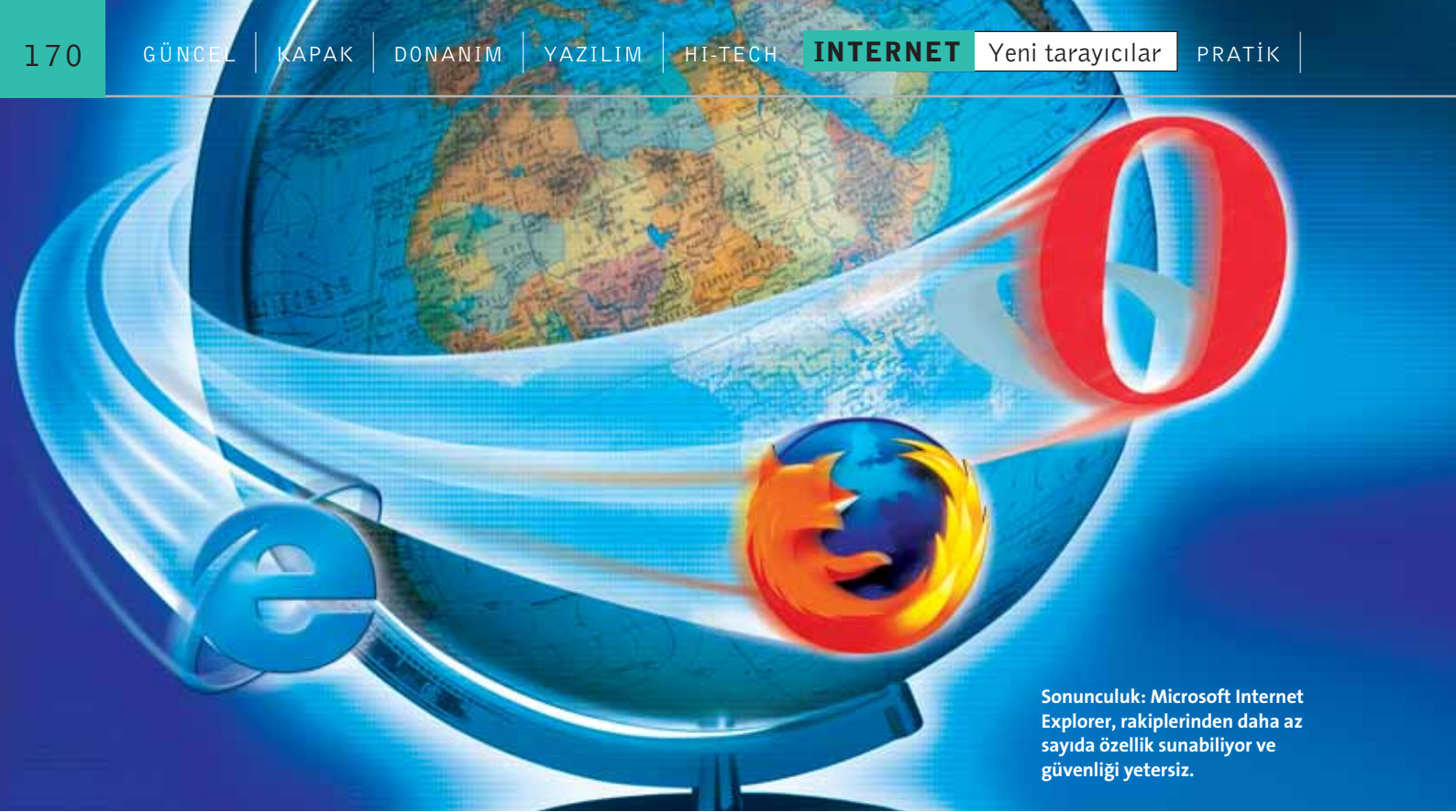
Stadyum: Old Trafford'u görmedim demeyin. Google Earth ile Stadyum gibi büyük yapıları kolayca görüntüledik.

Uydu görüntülerini almak istediğiniz bölgeyi bulduktan sonra, görüntülerin daha da detaylı bir hale gelmesi için, internet hızınıza bağlı olarak belirli bir süre beklemeniz gerekiyor. Farenin kaydırma tekerini kullanarak, bölgeye yaklaşıp, uzaklaşmanız mümkün. Her yaklaşmanızda şehirlerin, ilçelerin hatta köylerin isimlerine kadar görebilir ve daha net görüntüler elde edebilirsiniz. Görüntülemiş olduğunuz yerleşim birimlerini programın *Favorites* kısmına ekleyerek daha sonra, hızlı bir şekilde tekrar bu bölgeleri ekrana getirebilirsiniz. Google Earth programında olduğu gibi, NASA World Wind yazılımında da, [Ctrl]+[S] tuş bileşimiyle görüntü kaydetme işlemi gerçekleştirebiliyorsunuz. ■

Uğur Seven-Onur Seven, uguronur@chip.com.tr

Pentagon: Amerika Savunma Bakanlığı Pentagon'u, NASA World Wind yazılımı ile rahatlıkla görüntüledik.

Sonunculuk: Microsoft Internet Explorer, rakiplerinden daha az sayıda özellik sunabiliyor ve güvenliği yetersiz.

Güncel tarayıcılar karşılaştırmada

Opera: Firefox'tan daha iyi

Daha düne kadar, birçok kullanıcı için Internet Explorer'ın yerini alabilecek tek internet tarayıcısı Firefox'tu.

Fakat gözlerden kaçan ve iyi tasarlanmış olan Opera, modern ve güvenli bir internet tarayıcısının nasıl olması gerektiğinin ideal bir örneği olarak rakiplerinin gözünü korkutuyor.

■ Microsoft hüznü içinde tahından çekilmeye hazırlanıyor: Çok değil, daha birkaç ay öncesine kadar internetin räkipsiz hü-kümdarı konumundaki Internet Explorer, pazar payının büyük kısmını kaptırdı. Internet Explorer'ın %98 olan kullanım oranı, sırf Almanya'da %70'e kadar geriledi. Internet tarayıcısı savaşlarının şu anki galibiyse Firefox. Peki, bu yarışta üçüncülüğü kazanan Opera'nın yepyeni bir sürümünü piyasaya sürülürse, bu en çok kimin ilgisini çeker? Tabii ki aradığı özellikleri ne Firefox'un son sürümünde ne de Internet Explorer'da bulabilen kullanıcıların. Akıllı tarayıcı Opera'nın Norveç'in başkenti Oslo'dan yıllardan beri yükselen sesi, nihayet diğer tarayıcıların sesini bastırabiliyor. Sürüm 8 ile Opera, çoğu ince ayarlardan oluşan birçok akılcı yenilik sunuyor. CHIP sizlere yeni Opera internet tara-

yıcısının sunduğu yenilikleri gösteriyor ve rakipleri Internet Explorer ve Firefox ile karşılaştırıyor.

► **Yeni adres satırı özellikleri:** Opera, adres satırıyla ilgili birkaç özelliği bir araya getirmiş. Adres satırına tıkladığınızda, Amazon'un veya fiyat karşılaştırması yapılabilen başka sitelerin arama motorlarına ulaşabiliyor, sık kullanılanlara ve en sık ziyaret ettiğiniz son on sitenin adreslerine ulaşabiliyorsunuz. Bu yeni adres özelliklerinin yararı, programın arayüzündeki düğmeler için daha az ve internet sitesi için daha çok yer açılması.

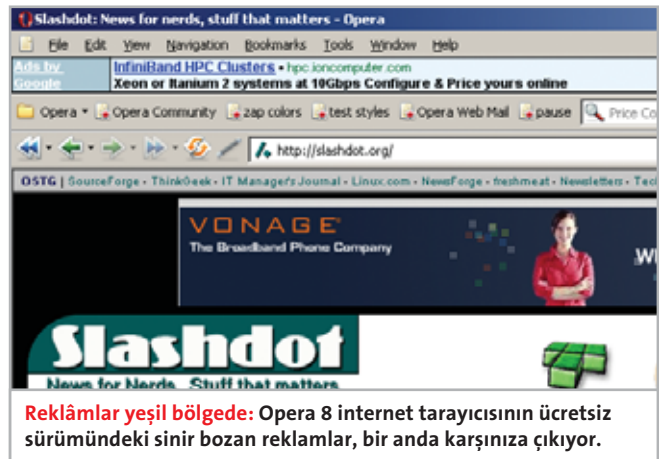
► **Phishing koruması:** Girdiğiniz sayfanın güvenli olup olmadığını ya da açıklanmış olan güvenlik sertifikasının girilen her sayfa için geçerli olup olmadığını, adres satırından görebiliyorsunuz.

► **Tarayıcı sekmeleri:** Opera tarafından icat edilmese de Ope-

ra'nın çok iyi kullandığı bir özellik. Yalnız dikkat etmeniz gereken şey, Opera'nın sekmeli gezintileri "Session" olarak tanımlaması. Örnek vermek gerekirse, yeni bir araba almak istiyorsunuz ve tarayıcınızda birden fazla sekmeyle internet sayfalarını açmışsınız. Artık sadece *Save Session* düğmesine

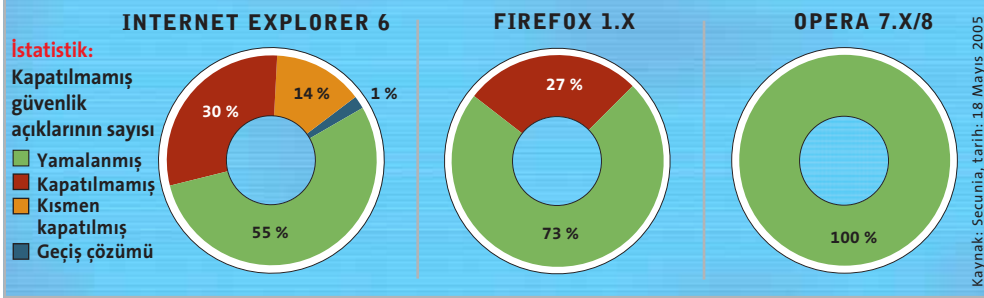
tıklayarak bütün sekmelerdeki internet sayfalarını tek seferde kaydedebiliyor ve istediğinizde hepsini birden tek seferde açabiliyorsunuz. Kulağa pek de olağanüstü gelmeseyse de gerçekte sekmeleri ve sık kullanılanları bir araya getiren bir özellik.

► **Fare hareketleri:** Sadece fare hareketleriyle internette gezin-

» Hata yamaları: Sadece Opera güvenli bölgede

Yama yaptım diye sevinmeyin, Internet Explorer'da bulunan hataların sadece bir kısmı düzeltilmiş. Ama bir diğer internet tarayıcısı olan Firefox da düzeltilmemiş hatalar ile internette sörf yapıyor.

mek o kadar kolay ve hızlı ki, birkaç dakika geçtikten sonra geriye dönmek istemiyorsunuz. Nasıl çalıştığına gelecek olursak, farenin sağ tuşuna basıyor ve fareyi sola hareket ettiriyorsunuz, böylece gezdiğiniz internet sitesinde bir gerideki sayfaya gidiyorsunuz. Fareyi sağa götürürseniz, Opera bir sonraki sayfaya geçiyor. Bu yararlı özelliği kullanarak internette sörf yaparken klavyenizi bir kenara bırakabilirsiniz.

Özellikler: Internet Explorer'ın hiç şansı yok

Karşılaştırmamızdaki bir kate-goride Internet Explorer internet tarayıcısının hiç şansı yok çünkü neredeyse Formula 1 pistinde yarışan bir Opel Corsa'ya benziyor. Her şeye rağmen Firefox da bu tip çekici özelliklerle donatılmış ve diğer özellikleri çeşitli eklemelerle değiştirilebiliyor, ama bu da yetmiyor. Bu kadar çok avantaja sahip olduğuna görünce aklımıza şu soru geliyor: Neden Internet Explorer'ın tahtını sallayan internet tarayıcı Firefox da Opera değil? Piyasadaki payları yüzde 30 (Firefox) ve yüzde 3 (Opera) olan bu iki tarayıcının arasındaki uçurum, Opera'nın 34 Euro'luk fiyatından kaynaklanıyor. Eğer ücretsiz sürümdeki reklamlardan kurtulmak istiyorsanız, Norveçli internet tarayıcısının tam sürümü için bu fiyatı ödemeniz gerekiyor. Opera'nın masaüstü yöneticisi Carsten Fischer'in CHIP'e yaptığı açıklamaya göre, şu anki kullanıcıların sadece yüzde biri,

internet tarayıcısının ücretsiz sürümünü tercih ediyor. Geri kalan kullanıcıların tamamı reklamlarla beraber sörf yapıyor ve Google reklamlarının sadece kullanıcıların girdiği sayfalarla alakalı reklamlar göstermesinden memnun. Buna göre tasarlanmış olan reklamlar ise pek göze çarpmıyor, çünkü tasarımları çok sade ve sayfanın en üst kenarında yer alıyorlar.

Hız: Tarayıcılar arası farkı ölçmek kolay değil

Hangi internet tarayıcısının daha hızlı olduğu, tamamen kişisel fikrinize kalmış durumda. Opera bütün sayfanın büyük bir bölümünün indirilmesinden sonra bunu kullanıcıya gösterirken, Firefox anlık olarak aktarılmış olan içeriği sırasıyla göstermeyi tercih ediyor. Bu yüzden sayfa-

nın oluşturulması sırasında geçen zamanı bir Pentium 4, Athlon 64 ya da daha hızlı işlemcilerle ölçerek bir sonuca varmak, değerlendirme açısından anlamsız olacağından, konforu sağlayan başka özellikleri değerlendirmeye karar verdik. Mesela Opera'daki baskı sırasında *Fit to paper width* özelliği. Bu özellik, bir internet sitesindeki resim ve yazıları öyle ölçekliyor ki, sitadaki içerikten hiç kesinti yapmadan bütün siteyi yatay bir şekilde A4 kâğıda basabiliyorsunuz. Firefox ve Internet Explorer da benzer özellikler sunmalarına rağmen, ölçeklerken sitenin tasarımını değiştirip, yazıları okunmaz hale getirebiliyorlar.

Güvenlik: Yamalı tarayıcı Internet Explorer

Microsoft ne kadar güvenli

kampanyaları başlatıp, piyasaya yeni yamalar sunarsa sunsun, Internet Explorer ile sörf yapanlar için tehlikeyi seviyorlar, diyebiliriz. Secunia.com adlı internet sitesinin elindeki istatistiklere göre, Internet Explorer tarayıcısında henüz kapatılmamış 28 adet güvenlik açığı bulunuyor. Firefox ise sadece beş tane güvenlik açığı ile kullanıcıları büyük oranda tatmin ediyor. Opera ise bütün güvenlik açıklarının kapatılmış olması ile sörfçülerin yüzünü güldürüyor.

Sonuç: Tarayıcılarda Opera zamanı gelip çattı

İnternet tarayıcılar arasında Opera'yı seçmemizi sağlayan, ufak ve akıllıca iyileştirmeler. Düzgün baskı yapabilmesi ve sörf yaparken kullandığınız sek-melerin hepsini "session" halinde kaydedebilmesi, onu reklamsız ve ücretsiz dağıtılan Firefox'un bile üzerine çıkartabilen en önemli özellikleri. Internet Explorer ise onların yanında sönük bir mum gibi kalıyor. Fakat yaz aylarında Microsoft'un popüler tarayıcısının da yeni bir beta sürümünün piyasaya çıkması bekleniyor. Geliştiriciler tarafından, Internet Explorer'ın en temel internet standartlarına uygun olacağı belirtiliyor.

Bilgi: www.opera.com
www.mozilla.org

ÖZELLİKLER VE RAKAMLAR: BİR BAKIŞTA TARAYICILAR

Tarayıcı	Opera 8	Firefox 1.04	Internet Explorer 6
İnternet adresi	www.opera.com	www.mozilla.org	www.microsoft.com
Sekmeli kullanım	Var	Var	Yok
RSS haber okuyucu	Var	Var	Yok
Arama (Google vb.)	Var	Var	Yok
Fareyle kullanım	Var	Yok	Yok
İndirme yöneticisi	Var	Var	Var
Popup önleyici	Var	Var	Sadece SP2 ile
Otomatik güncelleme	Var	Yok	Var (Win-Update ile)
Çoklu sekme kaydetmek	Var	Yok	Yok
Türkçe sürüm	Var	Var	Var
Ekklenti yönetimi	Var	Var	Yok
Fiyat	Bedava (reklamlı)/34 Euro	Bedava	Bedava
Sonuç	Güvenle çalışmak için internet tarayıcısı arayanlar, Opera kullanmalı	IE'ye başarılı bir rakip, Opera ile karşılaştırıldığında konfor konusunda eksikleri var.	Teknik açıdan artık yetersiz.
Artılar/ Eksiler	+ Zaman kazandıran özellikler + Açık, anlaşılır - Fiyat/Performans	+ Sörf profili + Çok sayıda eklenti - Otomatik güncelleme yok	+ Önceden kurulmuş - Eskimiş özellikler - Güvensiz

Büyük güvenlik kontrolü

Kendi PC'nize ilk siz saldırın!

Siz de profesyonel bir Hacker gibi davranın ve kendi sisteminizdeki zayıf noktaları tespit edin. Çünkü bilgisayarınız, tahmin edebileceğinizden daha tehlikeli bir hayat sürüyor olabilir.

Gerilimi, Jack Bauer'in yüzünden okunuyor. Eğer gerçek zamanlı macera dizisi "24"ün anti terörizm uzmanı beş dakika içerisinde erişim bilgisayarını kıramazsa mağaza havaya uçacak. Nitekim süre dolmadan kısa bir süre önce bunu başarıyor ve ölümcül geri sayımı bitiriyor. Mutlu son!

Film dünyasında her şey güzel, ancak acaba gerçekte nasıl? CHIP, kendi bilgisayarınızı kıranın ne kadar kolay olduğu ve hangi stratejilerin başarıya ulaştırdığını öğrenmek istiyor. Bunun öğrenmek için bir Hacker dizüstü bilgisayarını, üzerinde SP2 yüklü ve güvenlik duvarının etkinleştirildiği bir Windows XP'nin internete bağlandığı DSL Router'a bağladık. Aşağıdaki altı adımlık planın başarıyla sonuçlanması gerekiyor:

1. Bilgisayar hakkında bilgi toplanması.
 2. Veri trafiğinin dinlenmesi.
 3. Veri trafiğinin yön değiştirmesi, analiz edilmesi.
 4. Truva atı sokulması, güvenlik duvarı tünellemesi ve veri okunması.
 5. PC'nin ilerideki geri dönüşler için hazırlanması.
 6. Son olarak kendi izlerimizin silinmesi.
- Bu adımlar, bir LAN partisi, dizüstü bilgisayar ile açık bir W-LAN Hotspot üzerinden sörf yapılması ve işyeri ağındaki bir PC ile çalışırken uygulanabilecek gerçek durumları simgeliyor. Hacker dizüstü bilgisayarını denemelerimizde kullanmak üzere içerisinde tüm saldırı araçlarının bulunduğu bir Knoppix CD'si olan Auditor ile açıyoruz. Alternatif olarak bir USB hafızayı da bir nevi Hacker maymuncuğu olarak kullanabilirsiniz (Bk. "Hacker maymuncuğu olarak USB hafıza").

21:02 İlk bilgilerin toplanması

Güvenlik duvarı ile korunan bilgisayarlar bile çok ilginç bilgilerin açığa çıkmasına izin verebilir. Biz de Jack gibi ilk olarak arka planda çalışıyor ve test saldırımız hakkında mümkün olan en çok bilgiyi toplamaya çalışıyoruz. Sonuç olarak rasgele saldırarak kullanıcının dikkatini kendi üzerimize çekmek istemiyoruz.

Burada bilgisayardaki açık portları taramayan Nmap (© **eCHIP-Code Saldırı**) isimli aracı kullanıyoruz. Aracın çalışma prensibi oldukça pratik. Bu, bilgisayardan ağa gönderilen TCP/IP paketlerindeki sisteme özel işaretleri, yani parmak izlerini (Fingerprints) kontrol ediyor. Bu bilgiler

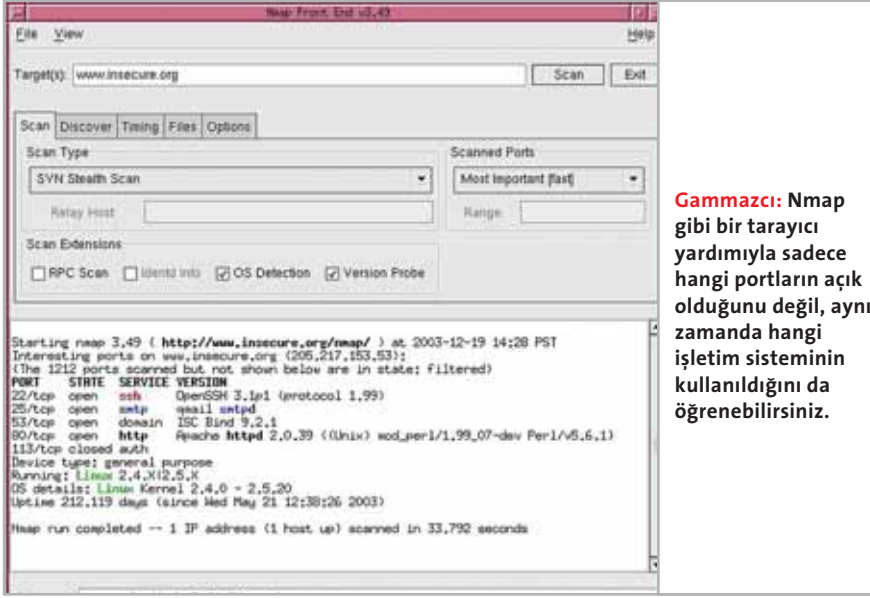
» Bu yazıda

Yerel bilgisayar ağı üzerinden bir PC'ye saldıracak ve uygun güvenlik önlemlerini araştıracağız. **172**

Korsanlar güvenlik açıklarını nasıl buluyorlar? Bir bakışta tüm araçlar ve hileler **174**

Windows XP için ilkyardım: Yeni bilgisayarınızı nasıl koruyabilirsiniz? **175**

Mükemmel güvenlik duvarı: Güvenlik duvarınız için en iyi ayarlar **176**

Gammazcı: Nmap gibi bir tarayıcı yardımıyla sadece hangi portların açık olduğunu değil, aynı zamanda hangi işletim sisteminin kullanıldığını da öğrenebilirsiniz.

sayesinde PC ortaya çıkıyor. Böylece neredeyse hiçbir çaba harcamadan Windows XP işletim sisteminin yüklü olduğunu ve daha da önemlisi hangi ağ hizmetlerinin etkin olduğunu tespit ediyoruz. RPC ve NetBIOS hizmetleri bunlar arasında sayılabilir. Bu hizmetler için birçok Exploit, yani güvenlik açıklarını kullanan ve bilgisayara erişmemizi sağlayacak olan program mevcut.

Ayrıca PC kullanıcısının bir e-postaya tepki vermesini sağlamalıyız. Çünkü bu cevap sayesinde başka birçok bilgiye daha ulaşabileceğiz. Outlook altında doğrudan başlık satırlarına bakarak bile e-posta sunucusu hakkında bilgi edinebilirsiniz. Bu da bilgisayar kullanıcısının sahip olduğu e-posta istemcisi hakkında sonuçlar verilebilir. Buradaki "X-Mail" başlığı altında hangi e-posta istemcisinin kullanıldığı ve sürüm numarası da açık olarak görünür. Ardından "Bugtraq" (Bkz. "Saldırganlar güvenlik açıklarını nasıl buluyor ve kullanıyorlar?") e-posta listesine bakarak söz

konusu sürüm için güvenlik açığı olup olmadığını öğrenebilirsiniz.

Bilgisayarınızda kullandığınız web tarayıcı da arkasında önemli bilgiler içeren izler bırakır. Bunları okuyabilmek için kurbanımızı yanlış bir yola, burada özellikle bilgi toplamak için kurduğumuz bir web sunucusuna yönlendireceğiz. Bu sayede sunucunun kayıt dosyalarını rahat-

lıkla okuyabilir ve kullanılan işletim sistemi veya tarayıcı sürümü hakkında ayrıntılı bilgiler edinebiliriz. Hemen hemen tüm tarayıcılar bu bilgileri standart olarak web sunucusuna gönderir. Ayrıca PC kullanıcısı, gönderdiğimiz e-postadaki bir bağlantıya tıklayarak buraya ulaştığı için, "Referrer ID" bilgisine de yani ziyaretçinin hangi web sayfasından geldiğini de öğrenebiliriz. Örneğin, gizli bir forum, bir web postası hizmeti veya firma içerisindeki bir sunucu olabilir.

Kendinizi korumak için: Yaygın olarak kullanılan e-posta istemcileri söz konusu önemli bilgilerin kapatılmasına izin vermiyor. Ancak birçok web tarayıcısı için bu görevi yazılımsal güvenlik duvarları yerine getirebilir.

21:36 Ağ veri trafiğinin dinlenmesi

Şimdi sıra ilk saldırının gerçekleştirilmesine geldi. Artık bilgisayarın bazı sırlarına ulaşmak istiyoruz! Bunun için bilgi toplama programı olan Ethereal ve ARP Spoofer isimdeki özel araçları kullanacağız (Her ikisini de (© eCHIP-Code Saldırı) altındaki Hacker Knoppix içerisinde bulabilirsiniz). Bilgisayarlara ve yönlendirici-

USB BELLEKTE KNOPPIX

» Hacker maymuncuğu olarak USB hafıza

eCHIP'te, (© eCHIP-Code Saldırı) altında "auditor.zip" dosyasını bulabilirsiniz. Bu, yaygın olarak kullanılan Knoppix Linux'un özel USB hafıza sürümü ve yazı içerisinde bahsettiğimiz tüm programları da içeriyor. USB hafızalar, kendi işletim sistemi ve özel araçlarına ihtiyaç duyan korsanlar için küçük ve ideal bir araç. Bunun için gereken tek şey sistem açma özelliğine sahip olan minimum 1 GB kapasiteli bir USB hafızadır. Alternatif olarak Knoppix'in CD sürümünü de kullanabilirsiniz.

1. USB hafızanın biçimlendirilmesi

USB hafızanızı bilgisayara takın. Ardından hafızanın *Bilgisayarım* penceresindeki sürücü simgesine sağ tuşla tıklayın ve açılan kısayol menüsündeki *Biçimlendir* komutunu çalıştırın. Dosya sistemi olarak FAT'i seçin ve *Başlat* düğmesine tıklayın. USB hafıza birkaç saniye içerisinde tamamen biçimlendirilmiş olacak.

2. Auditor Knoppix'in yüklenmesi

Şimdi "Auditor.zip" arşivindeki tüm dos-

yaları açın ve bunları yeni biçimlendirdiğiniz USB hafızaya kopyalayın.

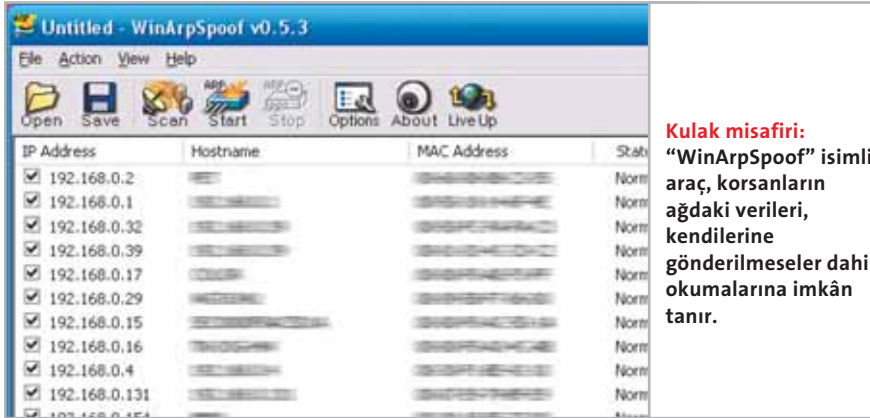
3. Sistemi açabilecek hale getirilmesi

Şimdi gerekli açılış bilgilerinin hafızaya atılması gereklidir. Bunun için eCHIP'ten ((© eCHIP-Code Saldırı) ya da <http://syslinux.zytor.com> adresinden) "syslinux-3.07.zip" dosyasını sabit diskinize kopyalayın. Bu dosyadan "win32" klasörünü, örneğin "C:\win32" konumuna çıkartın. Ardından *Başlat / Çalıştır* komutunu kullanarak "syslinux a:" ifadesini çalıştırın. Burada USB hafızanın sürücü isminin "a:" olduğunu varsayıyoruz. Artık Hacker USB hafızanız hazır!

Açıklama: Sistem açma özelliğine sahip olan tüm USB hafızalar, bütün anakartlar ile çalışmayabilir. Bazı bilgisayarlarda ara sıra, rahatlıkla çözülebilecek zamanlama sorunları ortaya çıkabiliyor. Eğer sistem açılışı en başında yanıp sönen bir imleç ile takılıyorsa bazen [Ctrl]+[Alt]+[Delete] tuş bileşimiyle ikinci bir deneme yardımcı olabilir.

Bilgi merkezi: E-postaların başlıkları, gönderen hakkında hangi istemciyi kullandığı gibi, gizli bilgileri içerir.

lere gönderilen tüm veri paketlerini ARP Spoofing yardımıyla kendimize yönlendireceğiz. Bu, yönlendiricinin sahip olduğu Switch'in, diz üstü bilgisayarımızın sadece kendisi için gönderilen paketleri almasını sağladığı için mümkün olabilmektedir. Kurbanımıza çok kısa aralıklarla ARP paketleri gönderiyor ve böylece diz üstü bilgisayarımızın ağ geçidinin IP adresine sahip olduğunu zannetmesini sağlıyoruz.

Ağ geçidinin kendisi de bu paketleri gönderebilir ancak bu çok daha yavaş olur. Artık PC, diz üstü bilgisayarımızı ağ geçidi olarak görüyor ve tüm internet sorgularını bize gönderiyor. Ancak bu durumun fark edilmemesi için söz konusu sorguları gerçek hedeflerine de yönlendiriyoruz. Artık "Man in the middle" yani ortadaki insan olarak, aynen daha önceden olduğu gibi, PC kullanıcısının dikka-

tini çekmeden veri trafiğini sakın bir şekilde değerlendirebiliriz. Paketleri açmak için ilk olarak bir kere Ethereal (www.ethereal.com) programını kullanıyoruz. Bu araç hemen hemen tüm Linux dağıtımlarında bulunuyor ve HTTP veya FTP gibi protokolleri bizim için anlaşılır bir şekilde görüntüleyebiliyor. Ancak aslında komut satırı aracı Dsniff ilginç bir program. Bu, tüm veri trafiğini değil, bunun yerine sadece ilginç bilgileri süzüyor. Bu aracı devamlı değil sadece yeteri kadar çalıştırabilir ve bulunan parolaları ileride toplayabilirsiniz.

Kendinizi korumak için: Dışarı ile PC'niz arasındaki tüm veri trafiğinin şifrelenmesi gereklidir. Web postallarınızı HTTP yerine HTTPS bağlantısı ile okumalı ve Telnet ile FTP yerine de SSH kullanmalısınız. Ancak bu, birçok web sunucusu söz konusu hizmetleri sunmadıkları için pratikte pek mümkün değildir. Bu nedenle en azından ağ geçidinizin MAC yani donanım adresini öğrenmeli ve ARP

KNOW-HOW

» Saldırganlar güvenlik açıklarını nasıl buluyor ve kullanıyorlar?

Korsanlar, Bugtraq gibi e-posta listelerinde her gün düzinelerce yeni güvenlik açığı yayın ediyorlar. Pekî, saldırganlar bu güvenlik açıklarını nasıl buluyorlar? Ancak asıl materyali bilenler programlardaki hataları tespit edebilir ve doğru şekilde değerlendirebilirler. C/C++, Assembler ve TCP/IP bilgisi Hacker'lar için vazgeçilmez.

1 Tesadüfî buluşlar: Kulağa çok saçma gibi gelebilir, ancak birçok güvenlik açığı tamamen rastlantısal bir şekilde keşfediliyor. Ancak bunun için tabii ki söz konusu programın etkin bir şekilde kullanılması gerekli. Bu nedenle birçok güvenlik açığının izini, "kurban" yazılımları ile çalışan saldırganlar takip ediyor.

2 Hata mesajları: Ortalama kullanıcıların büyük bir kısmı kilitlenmelere sinirlenirken, korsanlar devamlı olarak bu durumların peşinde koşarlar. "Fatal Exception" hatası çoğu zaman bir tampon bellek hatası olduğu anlamına gelir. Bu durumda kullanıcılar *Tamam* düğmesine tıklarken korsanlar ayrıntılar arkasında gizli olan bilgileri incelemeye koyulurlar.

3 Öğrenme tekrarları: Eğer bir hatayı ileride kullanmak istiyorsanız nedenleri yeniden oluşturulabilmelidir.

Başka bir araca gerek duymamak için korsanlar, çalışma durumunu yeniden oluşturarak devamlı olarak hatanın nasıl meydana geldiğini anlamaya çalışırlar. Ardından nedenini sınırlayabilmek için devamlı olarak farklı varyasyonlar denerler.

4 Çevrimdışı çözümleme: Hatalı program bir kere tespit edildikten sonra, sıra ilk olarak önemli araçlar ile çalışmaya gelir. Programı Assembler, yani makine koduna dönüştürmek için www.data-rescue.com adresinden indirilebilen popüler IDA (© eCHIP-Code Saldırı), gibi bir Disassembler aracı kullanılır. Bu, açık kaynak projeleri haricinde genellikle kaynak kod yayınlanmadığı için programın nasıl çalıştığının anlaşılabilmesi için uygulanabilecek tek yöntemdir.

5 Çevrimiçi çözümleme: IDA gibi programlar sadece ilk istatistiksel analizler için yardımcı olur. Asıl bir programın farklı bilgilere nasıl tepki verdiğinin ölçülebildiği çalışma sürecinin analizi çok şaşırtıcı sonuçlar verebilir. Bu nedenle OllyDbg (© eCHIP-Code Saldırı) gibi bir Debugger, korsanların standart donatıları arasında yer alır. Program, bu araç yardımıyla komut komut çalıştırılabilir veya belirli nokta-

larda durdurulabilir. Bu sayede hafıza içeriği ve işlemci kayıtları okunabilir veya değiştirilebilir. Olly Dbg, yüklendiği zaman tüm program kilitlenmelerini de yakalayarak korsanların çökme durumundaki kodu tam olarak görebilmelerine izin verir.

6 Programlama bilgisi: Şimdi programlama dilleri bilgisinin temel alındığı adıma sıra geldi. Çünkü Debugger veya Disassembler ile toplanan bilgiler Exploit olarak adlandırılan programcıklar yardımıyla kullanılacak. Exploit, temel olarak ilgili hatayı otomatik olarak oluşturan küçük bir programdan başka bir şey değildir. Exploit, genellikle kurbanın bilgisayarının hafızasına hatanın nedenini çalıştıracak olan bir Truva atı yükler.

7 Şan ve şeref: Korsanlar son adım olarak çalışmalarını yayınlırlar. Korsanlar ancak özel durumlarda keşiflerini kendilerine saklarlar. Keşiflerin ayrıntılı bir şekilde yayınlanmaları için genellikle tercih edilen yol ise, ilk olarak üreticinin bilgilendirilmesi, ardından güncelleme ve takip eden belirli bir çalışma süresinin geçmesidir. Bunun için de özellikle internetteki saldırılar ile ilgilenen Bugtraq ve NTBugtraq e-posta listeleri kullanılır.

belleğinize sabit bir girdi olarak kaydetmelisiniz. Bu adresi, yönlendiricilerinizin altındaki bir etiket üzerinde görebilirsiniz. Bu sayede hiç olmazsa ayarlanmış ARP Spoofing saldırılarına karşı korunabilirsiniz. Ama dinlemeye karşı bir şey yapamazsınız.

21:58 Yön farklarını etkinleştirme

Yeteri kadar bilgi toplandı. Bilgisayarın ağ trafiğini okuyabilme yeteneği sayesinde artık veri akışını da değiştirebiliriz. Şimdi DNS Spoofing ile trafik akışının yönünü değiştireceğiz. Bunun çalışma prensibi ise şöyle: İlk olarak kurbanın DNS sunucusuna gönderdiği sorguları yakalıyor ve gerçek DNS sunucusu yapmadan önce değiştirilmiş bir cevap gönderiyoruz. Söz konusu hatalı cevap ise kendi kurduğumuz web sunucusunun IP adresini içeriyor. Kurban artık beklediği, internet bankacılığı portalı gibi bir web sayfasının mükemmel bir kopyası ile karşılaşabilir. Şu anda yön değişikliğinin başarılı bir şekilde gerçekleştirilmesi bizim için yeterli. Bu, DNS protokolü hiçbir güvenlik mekanizmasına sahip olmadığı için bu işlem çok kolay.

Kendinizi korumak için: Kaliteli güvenlik duvarları son zamanlarda kendi DNS belleklerine sahiptir. İlk seferde elde edilen doğru cevap bir kere belleğe alındığı

zamanda ilerideki sorgularda DNS Spoofing hakkında endişelenmenize hiç gerek kalmaz.

22:44 Güvenlik duvarı tünellemesi

Duvardan geçebilir misiniz? Bunu Jack bile yapamaz. Hiçbir güvenlik duvarı yazılımının saldırganlara ve Truva atlarının karşı yüzde yüz koruma sağlayamadığı bilgisine sahip olarak yapmamız gereken ilk şey, PC'nin güvenlik duvarının zayıf noktalarını bulmaya çalışmak olmalı. Gerçi bu tür bir güvenlik duvarı dışarıdan gelen saldırıları engelleyebilir ancak bilgisayardan saldırı başarılı olduğu zaman da pratikte hiçbir koruma olmayacaktır. Şimdi bunu deneyeceğiz: Şu ana kadar topladığımız bilgiler sayesinde bir kullanıcı denetimi veya bulduğumuz bir Exploit yardımıyla bilgisayara erişmeyi başardık. Hızlı bir şekilde Firehole test Truva atını yükledik. Bu araç PC'deki standart tarayıcıyı çalıştırıyor ve bunu kullanarak bilgilerini gönderiyor. XP güvenlik duvarı, sonuç olarak tarayıcı güvenilir programlar arasında bulunduğu için bunu sorgusuz sualsiz kabul ediyor. Gerçi bu hile birçok üçüncü parti güvenlik duvarına işlemiyor; ancak saldırganlar da her geçen gün yeni şeyler keşfediyor. Yazılımları kandırmaya yönelik olarak yaratıcı bir şekilde geliştirilmiş araçları internette bulmak her zaman mümkün. Söz konusu araçların zararsız test sürümlerinin bir listesini, www.firewallleaktester.com adresinde bulabilirsiniz.

Buna karşılık donanımsal güvenlik duvarları tamamen farklı sorunlar ile savaşmak zorunda. Bir protokol filtresi yardımıyla tüm veri trafiği engellenebilir ancak bilgisayardaki parolaları güvenlik duvarına rağmen çalmak için zararsız bir veri akışı gibi görünen web sayfası istekleri de kullanılabilir.

Bu konuda bir örnek verebiliriz. Truva atı, elde ettiği parolayı "http://www.evil-hacker.com/password=gizli" şeklindeki

KONTROL LİSTESİ

» Windows XP için ilk yardım

XP, standart yapılandırması ile saldırganlar için açık bir kale kapısı gibidir. Ancak birkaç küçük hile ile bu kapıyı kapatabilirsiniz.

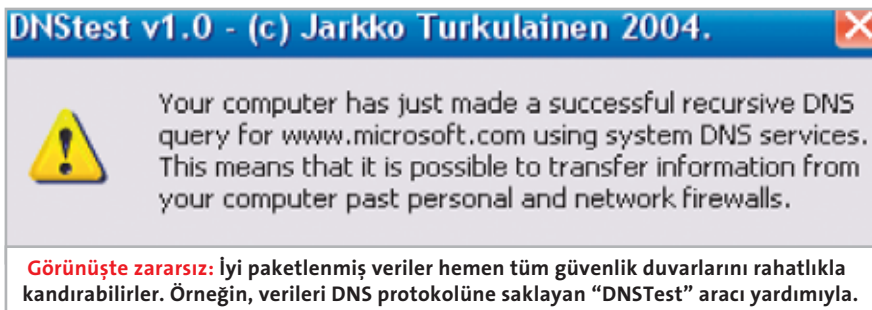
✓ Yönetici olarak sörf yapmayın: Yönetici hakları ile sörf yaparken bir virüs bulaşırsa, tüm kapı ve pencereleriniz açılır. Bu nedenle sıvrılı haklara sahip bir hesap açmalısınız. Bunu Denetim Masası'ndaki *Kullanıcı Hesapları* üzerinden gerçekleştirebilirsiniz. Ayrıca Truva atlarının işini zorlaştırmak için tüm hesaplar için etkili bir parola seçmelisiniz.

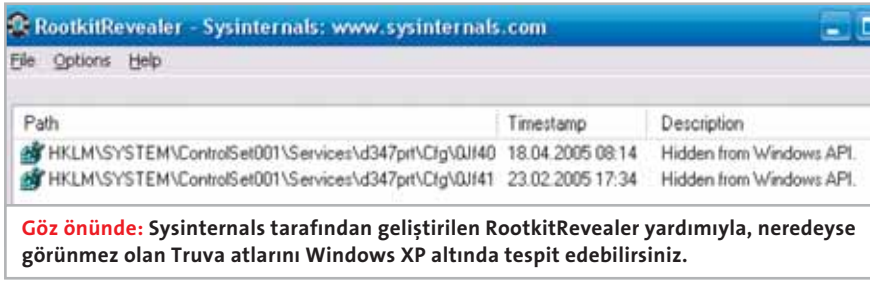
✓ Güvenlik düzeyini yükseltin: Internet Explorer'dan vazgeçemeyenlerin en azından maksimum güvenlik düzeyini kullanmaları gereklidir. Bunun için *Araçlar / Internet Seçenekleri / Güvenlik / Özel Düzey* üzerinden güvenlik düzeyi için Orta'yı seçmelisiniz. Eğer devamlı şüpheli sayfalar arasında geziniyorsanız en yüksek düzeyi kullanmalısınız. Bu sayede browser Hijacker'larından korunabilirsiniz.

✓ Klasörleri sınırlayın ve şifreleyin: Microsoft, Windows NT'den itibaren erişim haklarının belirli kullanıcılar için sınırlandırıldıkları ve klasörlerin şifrelenmesine olanak tanıyan NTFS dosya sistemini sunuyor. Bunun için farenin sağ tuşunu kullanarak klasör üzerine tıklayın ve *Özellikler / Gelişmiş / Veriyi Korumak için İçeriği Şifrele* seçeneğini etkinleştirin. Buradan şifreleme ayarlarını ve erişim haklarını belirleyebilirsiniz.

✓ Güvenlik duvarı kullanın: Eğer üçüncü parti bir yazılıma sahip değilseniz Service Pack 2 ile yüklenen güvenlik duvarını Denetim Masası/Windows Güvenlik Duvarı üzerinden etkinleştirmelisiniz.

✓ Güncellemeleri yükleyin: Windows, standart olarak Microsoft web sayfasına bağlanır ve yeni sistem güncellemeleri olup olmadığını kontrol eder. Bu kontrolü kesinlikle etkinleştirmenizi tavsiye ediyoruz. Güncelleme ayarlarını *Denetim Masası / Sistem / Otomatik Güncelleştirmeler* üzerinden istediğiniz gibi yapabilirsiniz.

bir sorgu ile korsanların web sunucusuna gönderebilir. Veya tüm dosyaları metin biçimine dönüştürebilir ve daha sonra bunları bir web formu kullanarak hedefe gönderebilir. Tekrar keşfedilen DNS Tunnel ise özellikle etkili bir hile ve aynı zamanda her iki tür güvenlik duvarı için de ciddi bir sorun. Yeniden keşfedilmesinin sebebi ise DNS protokolünün Web'deki en eski keşiflerden biri olması ve kötü amaçlı kullanım olanaklarının uzun zamandır bilinmesi.

Eğer bir saldırgan güvenli bir konumdan harici bir bilgisayar ile bağlantı kur-

mak isterse, bilgilerini bir Domain ismi içerisine saklar. Böylece söz konusu isim "gizlibilgiler.evilhacker.com" şeklinde görünebilir. DNS sunucusundan "evilhacker.com" adresi istediğinde ise bir seferde 254 Byte içerebilen bir .TXT kaydı biçimindeki cevabı alır. DNS protokolündeki bu olanak, aslında sunucunun oda numarası gibi metin bilgilerini saklamak için kullanılır.

Söz konusu güvenlik duvarı tünelleme, yöneticilerin DNS sorgularını filtreleyebilmeleri çok zor olduğu için genellikle işe yarar. Hemen tüm internet

hizmetleri bir DNS ismi çözümlemesi gerektirdiği için, birçok yönetici bu isim çözümleme işlemini olumsuz etkileyebilecek her türlü güvenlik duvarı kuralından uzak durur. Dan Kaminsky kendi web sayfasında (www.doxpara.com) hevesli korsanlar için bir DNS Tunnel yazılımı sunuyor. Bu araç Linux için geliştirilmiş, ancak Linux ortamı "Cygwin" kullanılarak Windows altında da çalıştırılabilir.

Kendinizi korumak için: Bu tür bir saldırı için basit ve etkili bir koruma maalesef mevcut değil. Ancak DNS Tunnel'in kurulumu çok kolay değil ve bu nedenle şu anda çok fazla kullanılmıyor.

23:33 | Dönüşün garantilenmesi

Şu ana kadar harcadığımız bunca emekten sonra saldırdığımız bilgisayara ileride de rahat bir şekilde erişebilmeliyiz. Bu nedenle bir sonraki saldırıyı daha da kolaylaştırmak için bilgisayara bir Truva atı

MÜKEMMEL GÜVENLİK DUVARI

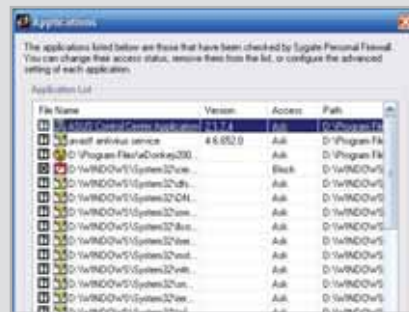
» Güvenlik duvarınız için en iyi ayarlar

1 Hazırlık kontrolü: Bir masaüstü güvenlik duvarı kurmadan önce iyi bir virüs tarayıcı yardımıyla sisteminizi virüslere ve Truva atlarına karşı kontrol etmelisiniz. Eğer sisteminiz zaten virüslüyseniz yazılımsal güvenlik duvarlarının sundukları tüm koruma tamamen etkisiz olacak ve kötü yazılımlar kendilerini güvenlik duvarına adapte edeceklerdir. Biz, ücretsiz olarak dağıtılan Sygate Personal Firewall'u (© e-CHIP-Code Saldırı) kullanmanızı tavsiye ediyoruz. Araç, bir port filtresine sahip ve internete erişmeye çalışan uygulamaları standart olarak yasaklayabiliyor veya izin verebiliyor.

2 Program kontrolü: Virüs kontrolü ve kurulumun hemen ardından güvenlik duvarı çalışmaya başlar ve internete erişmeye çalışan tüm programları bildirir. Burada izin verirken dikkatli olmalısınız. Yani bir programı tanıyamadıysanız, ilk olarak internet erişimini yasaklayın. Ancak uygulama bunun sonucunda çalışmayı reddederse Sygate'in araç çubuğunda *Applications* düğmesine tıklayarak yeni haklar tanıyabilirsiniz. Burada her satırın başında bir kutucuk ekrana gelir. İletişim penceresindeki bir soru işareti ise internete her erişmek istediğinde sorulacağı anlamına geliyor. Uygulamanın önündeki kutucuğun işaretlenmesi genel olarak izin verildiğini gösterirken çarpı işareti ise internet bağlantısı-

nın yasaklandığını belirtiyor.

3 Gelişmiş kurallar: Programlar için *Applications* altından gelişmiş kurallar tanımlayabilirsiniz. Bunun için istediğiniz programın satırını seçin ve *Advanced* düğmesine tıklayın. Takip eden iletişim penceresine, programın bağlantı kurmasına izin verdiğiniz IP adresini girin. Ayrıca programın kullanabileceği port ve protokolleri de sınırlandırabilirsiniz. Ek olarak internet erişimini belirli bir zaman aralığı içerisinde de tutabilirsiniz. Bunun için sayfanın sonundaki *Enable Scheduling* seçeneğini etkinleştirin. Ardından *Beginning At* altından başlangıç zamanını ve hemen altından da süresini belirleyebilirsiniz.

Eksiksiz yapılandırma: Internet bağlantısı kuracak programları *Applications* altından belirleyebilirsiniz.

4 Paylaşımların serbest bırakılması: Eğer bir yerel ağa bağlı olarak çalışıyorsanız normalde bunu güvenilir olarak derecelendirmelisiniz. Bu sayede ağdaki diğer bilgisayarlara erişirken veya diğer kullanıcıların sizden bilgi almak istemeleri durumunda sorunla karşılaşmazsınız. Paylaşımları serbest bırakmak için ana program penceresindeki *Tools / Options* komutunu çalıştırın. Takip eden pencere *Network Neighborhood* sekmesini açın ve her iki seçeneği de etkinleştirin. Eğer birden fazla ağ kartına sahipseniz yukarıdaki açılır listeden doğru ağ bağlantı noktasının seçili olmasına dikkat edin. Artık *Tamam* düğmesine tıklayarak bilgisayarınız paylaşımları tekrar kullanabilirsiniz.

Sorunsuz paylaşım: Yerel ağdaki paylaşımlarınızı kullanabilmek için güvenlik duvarınızı ayarlamalısınız.

kuracağız. Bunun için de bir sistem dosyasında değişiklik yapabiliriz. Ancak bu işlemin bir dezavantajı sistemde yüklü bir virüs tarayıcının alarm verebilecek olmasıdır. Bu nedenle Truva atının bilgisayara farklı bir dosya olarak yerleştirilmesi ve sayısız otomatik başlangıç olanakları kullanılarak sistem açılışında otomatik olarak yüklenmesi çok daha başarılı olacaktır. En çok bilinen otomatik başlangıç yöntemi ise “Başlangıç” program gurusudur. Ancak kullanıcılar buradaki yeni kayıtları hemen fark edebilirler ve zaten özellikle şık bir çözüm olmayacaktır. Windows’un Kayıt Defteri daha iyi bir sonuç verir. Buradaki otomatik başlangıç kayıtlarını kontrol etmek çok kolay olmadığı için özel yazılımlar haricinde çok fazla dikkat çekmeyecektir.

Kendinizi korumak için: Ancak yöneticilerin işini oldukça kolaylaştıran ve tüm otomatik başlangıç yöntemlerini tanıyan ücretsiz bir araç var. Sysinternals tarafından geliştirilen “Autoruns” (© eCHIP-Code Saldırı) tüm kayıtları gösterir ve bunun haricinde dosya imzaları gibi bir grup ek işleve de sahip. Bu sayede yöneticiler, tüm imzaların geçerliliklerini kontrol edebilir ve istenmeyen kayıtları silebilir veya devre dışı bırakabilirler. Şayet tanımadığı bir program ile çalışması aksarsa araç, Google arama işlevini içeren özel bir hizmet sunuyor. Tanımlanamayan programın üzerine sağ tuşla tıkladığınızda ilgili program hakkında Google’da arama yapmaya hazır bir arayıcı penceresi ekrana gelecektir.

00:15 Geride iz bırakmayın

Jack’in hayatta kalma stratejisi mümkün olan en uzun süre tanınmadan kalmak. Biz de aynısını yapacağız. Tabii ki PC kullanıcılarının da bizim çalışmalarımızdan mümkün olduğu sürece haberdar olma-

DENIAL OF SERVICE

» Bilgisayarın çalışamaz hale getirilmesi

Ağ barbarlığının en kaba biçimi Denial of Service saldırısıdır. Buradaki amaç bir sunucunun veya sunucu üzerindeki bir hizmetin düzenli sorgular ile engellenmesidir. Basit bir DoS saldırısı, bilgisayarın çok sayıda Ping gibi anlamsız sorgular ile çalışamaz hale getirilmesidir. Ancak bunun için saldırı-
nın çok yüksek bir bant genişliğine sahip olması gereklidir. Nitekim yönlendiriciye 100 MBit bir kablo ile bağlandığımız test sistemi için hiç sorun değil.

```
ping -t -l 65500 -a alici
```

Yukarıdaki komut satırını kullanarak kurbanımıza arka arkaya maksimum paket büyüklüğü 65.500 Byte olan Ping sorguları gönderiyoruz. Bu sayede bilgisayarı, normal ağ trafiğine artık cevap vermeyecek şekilde meşgul ediyoruz.

Ping Flood olarak adlandırılan bu tür saldırılar internet üzerinden de gerçekleştirilebilir. Ancak yerel ağlar için çok daha kötü tehlikeler mevcut. TCP Re-

set ile ağdaki iki bilgisayar arasında gerçekleşen veri akışı sadece frenlenmekle kalmaz, kesilebilir de. Normalde haberleşme sonunda gönderilen “RST” paketi ile bağlantı kesilir. Ancak henüz görüşme esnasında kurbanımıza diğer tarafın bağlantıyı kesmek istediğine dair yanlış bir sinyal gönderebiliriz. Ancak bu yöntem, sadece her iki bilgisayar arasındaki veri akışını rahatlıkla dinleyebileceğimiz ve doğru paket numaralarını tanıyabileceğimiz yerel ağ üzerinde etkili olur.

Savunma: Kendinizi, ne bir güvenlik duvarı ne de yazılım güncellemesine rağmen bu tür saldırılara karşı koruyamazsınız. Ancak saldırıyı gerçekleştiren tespit edebilirsiniz ona karşı haklarınızı savunabilirsiniz.

Çökme tehlikesi: Ağ üzerinden Windows’u çökerten programlardan internette çok sayıda bulabilirsiniz.

malari gerekiyor. Bu nedenle sistemi terk etmeden hemen önce bilgisayarda oluşturduğumuz kayıtların hepsini temizleyeceğiz. Hakkımızda bilgi sızdırabilecek kayıtlar Windows altında EventLog tarafından tutulur. Windows, Linux’taki Syslog’a benzer şekilde tüm kayıt işlemlerini, çöken hizmetler ve programlar ile çeşitli sorunların hepsine ait kayıtları burada tutar. RPC sayesinde bu kayıtlara ağ üzerinden ulaşabiliriz. Yapmamız gereken tek şey ise bilgisayar üzerinde daha önce gerçekleştirdiğimiz işlemlere ait kayıtları silmek. Ancak bu o kadar da önemsiz bir işlem değildir. Microsoft’un Olay Görün-

tüleyicisi sadece tüm güvenlik protokollerinin silinmesine izin verir. Bu sayede arka-
kada bıraktığımız izleri silebiliriz ancak tüm kayıtlar silineceği için fark edilebilir. Sistemi, dikkat çekmeyecek şekilde biz erişmeden önce olduğu gibi bırakmak istiyoruz. Google’da kısa bir arama sonrasında çözümü buluyoruz. Rus korsanlar tarafından geliştirilmiş olan özel bir araç, kayıt dosyasındaki öğelerden sadece istediklerinizin silinmesini mümkün kılıyor.

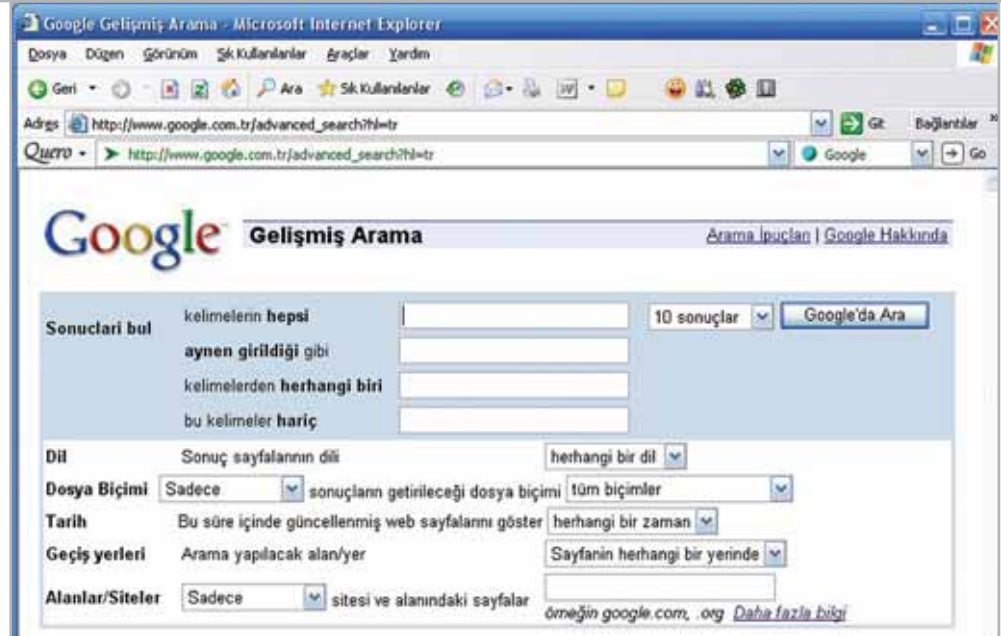
Peki, daha sonra? Jack Bauer gibi siz de işinizi bitirince gönül rahatlığıyla derin bir nefes alabilirsiniz. Ancak yaptığımız denemelerden ders almalı ve ileride birçok korsan saldırıya maruz kalmamak için vakit kaybetmeden güncelleme veya yamaları en kısa sürede yüklemelisiniz. ■

VP / Kadir Tuztaş, ktuztas@chip.com.tr

Time	Date	Source	Category	Detail	User	Action
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	log	KDRI
0:00	13.07.2008	Service Control Manager	log	7030	SYSTEM	KDRI

İÇİNDEKİLER

- 179 **Ayın hatası**
Isınan P4 işlemci
- 180 **Tam sürümler**
Tam sürüm programlar
- 184 **Tips&Tricks:**
Pratik ipuçları

Ayın ipucu

Google'la akıllı arama

Google ile aramalarınız sonucunda genellikle karmaşık sonuçlar ile karşılaşabilirsiniz. Bunun yerine, sonuç listesini sınırlamak ve sadece belirli kısıtlara göre arama yapmak çalışmanızı daha da kolaylaştıracaktır.

■ Google, özel arama görevlerini yerine getirebileceğiniz veya arama işlemini belirli web sayfası alanları ile sınırlayabileceğiniz özel anahtar terimlere sahip. Söz konusu arama parametrelerini ve işlevlerini aşağıdaki tabloda bulabilirsiniz. Bunları kullanırken parametrenin arkasına iki nokta üst üste eklemeyi ve ardından bir boşluk bırakmayı unutmamalısınız. Örneğin, bir firmanın ana sayfasını aramak istediğinizde, Google, firmanın ismini herhangi bir yerde içeren yüzlerce siteden oluşan bir sonuç listesi ile karşınıza çıkabilir.

Ancak aradığınız ana sayfa büyük bir ihtimalle firma ismini başlık çubuğunda veya doğrudan internet adresinde bulundurulur. Arama sınırlarını daraltarak sonuç listesini de kısıtlayabilirsiniz. Örneğin, sadece "Chip" kelimesini aratırsanız, Google milyonlarca sonuç görüntüler. Ancak arama ifadesini "intitle: chip" olarak değiştirirseniz bu sayı 686.000'e düşecektir. İfadeleri aynı anda aramak için de "allintitle" veya "allinurl" gibi parametreleri kullanabilirsiniz. Örneğin, "chip download" ifadesini arattığınız zaman yaklaşık 10 milyon sonuç ile karşılaşabilirsiniz ancak söz konusu parametreleri kullanarak arama sonuç sayısı 50.000 adetle sınırlanacaktır. Ayrıca "related" parametresi yardımıyla benzer web sayfalarının aranması da oldukça ilginç bir işlev.

Bunun sonucunda Google, benzer içerikle-

re sahip web sayfalarını da görüntülüyor. Örneğin, "related: www.weather.com" ifadesini aratacak olursanız, hava durumu sayfasına benzer sitelere ulaşabilirsiniz. Bu sayede benzer konulardaki web sayfalarına rahatlıkla ulaşabilirsiniz.

GOOGLE ARAMA PARAMETRELERİ

Cache	Web sayfalarının Google'ın belleğinde bulunan sürümlerini gösterir.
Link	Girilen sayfaya bağlantısı bulunan web sayfalarını görüntüler.
Related	Girilen sayfaya benzeyen web sayfalarını görüntüler.
Info	Girilen sayfa hakkında ayrıntılı bilgiler görüntüler.
Define	Girilen terimle ilgili web'den bulunduğu açıklamaları görüntüler
Stocks	Borsa bilgilerinin görüntülenmesinde kullanılır.
Site	Arama işlemini girilen alan ismi ile sınırlar.
allintitle	Tüm Arama kriterlerinin sadece web sayfası başlığında bulunduğu sonuçları görüntüler.
Intitle	Arama kriterinin sadece web sayfası başlığında bulunduğu sonuçları görüntüler.
Allinurl	Tüm Arama kriterlerinin sadece URL içerisinde bulunduğu sonuçları görüntüler.
Inurl	Arama kriterinin sadece URL içerisinde bulunduğu sonuçları görüntüler

Ayın Hatası

Açılır açılmaz ısınan Pentium 4

Bir donanım hatası sinirinizi mi bozdu? Bize iletin. CHIP Yazı İşleri, Donanım Hatası başlığı ile Mevlüt Pehlivan Cad. Vefa Bayırı Sok. Gayrettepe İş Merkezi No:6 Blok B 34349 Gayrettepe/İstanbul veya ktuztas@chip.com.tr adresine sorularınızı gönderin.

PROBLEM: Kendi topladığı Pentium 4 bilgisayarındaki IDE bağlantı noktasını kullanan CD-ROM ve DVD yazıcısını hiçbir şekilde çalıştırmayı başaramamış. Her iki sürücü de eski bilgisayarı sorunsuz bir şekilde çalıştığı için cihazlarda sorun olmadığından emin olan okuyucumuz, son bir çare olarak bize başvurdu.

HATA TESPİTİ: Sorun, CHIP Test Merkezi'nde incelediğimiz zaman da hemen kendini belli etti. Her iki cihaz da, Windows'un Aygıt Yöneticisi'nde görünmüyor ve bu nedenle sürücülere ulaşılamıyor. Her ihtimale karşı Asus anakart üzerindeki Intel yonga seti için yeni sürücüyü ve güncel anakart BIOS'unu yükledik. Bunun sonucunda BIOS, bilgisayarın açılış sırasında her iki sürücüyü de doğru olarak tanıdı. Ardından Windows'u, açılış CD'sini kullanarak yeniden kurmak istediğimizde ise kurulum programı, Windows dosyalarını kopyalamaya başlamadan kilitlendi. Denemek üzere IDE kablosunu değiştirdik ve bu sırada hatanın nedeni ile karşılaştık. Asus anakartın eğilmiş IDE bağlantı noktasındaki, DMA isteğini belirten DDREQ sinyalini gönderen 21 numaralı Pin yamulmuş ve fiş ile bağlantı kurulamaya- cık şekilde, plastik kaplamanın dışarısına çık-

Bükülmüş: IDE veriyolundaki DMA, geriye doğru bükülmüş 21 numaralı pin yüzünden çalışmıyor.

mış. Okuyucumuz IDE kablosunu takarken ters çevirip IDE konektörüne biraz güç uygulamış. Bunun sonucunda fişteki kutup koruması olarak boşluğa sahip olmayan 20 numaralı Pin konektörün 21 numaralı Pin'i ile çarpışmış ve bunu plastik korumanın arkasından dışarı atmış. Bilgisayarın BIOS'u cihazlar ile DMA olmadan haberleştiği için açılış sırasında sorunsuz bir şekilde sürücüler tanınıyor. Ancak işletim sistemi DMA'yı etkinleştirdiği zaman sürücülere erişmek mümkün olmuyor.

ÇÖZÜM: 21 numaralı Pin'i dikkatli bir şekilde eski konumuna getirdik ve altından sabitledik. Artık PC, sürücüler ile sorunsuz bir şekilde haberleşiyor.

SÜRPRİZ YUMURTA

► **Oyun koleksiyonu:** Macromedia Flash MX Pro 2004 geliştiricilerinin, hoş vakit geçirmeniz için programa gizledikleri oyunlara ulaşmak için ilk olarak *Help / About Professional* komutunu çalıştırın. Şimdi ekrana gelen penceredeki 2004 sayısının hemen yanındaki küçük 7M simgesine tıklayın. Artık takip eden pencerede üzerinde sunulan altı oyundan istediğiniz bir tanesini seçebilir ve oynamaya başlayabilirsiniz.

AYIN KİTABI

Dijital Video

Kendi filminizi yönetmeye ne dersiniz? Dijital kameraların ucuzlayıp yaygınlaşması, dijital fotoğraf makinelerinin ve cep telefonlarının da hareketli görüntü kaydedebilir duruma gelmesi, herkesi kendi videolarının yönetmeni yapacak. Üstelik tüm bu aygıtlardan elde edilen görüntülerin ortak bir noktada, yani evinizdeki PC'de işlenebilir olduğunu da unutmamak lazım. Murat Satır'ın yazdığı bu kitap, DV kameralarla bilgisayar arasında bağlantının kurulması gibi donanım konularına da değiniyor. Kendi filminizi yaratma süreci video ve ses yakalamayla başlıyor ve kitapta bu ham verileri klibe dönüştürmeyi, efektlerle süslemeyi, hazır şablonları kullanmayı örnekler eşliğinde öğreniyorsunuz. Kitabı üç adet de CD eşlik ediyor. **Bilgi için: www.pusula.com**

OKUYUCU İPUCU

W-LAN veriminin artırılması

Dizüstü bilgisayarınızı satın alırken özellikle öncelik verdiğiniz TV çıkışı üzerinden, DVD filmlerinizi izlemek istediğinizde, sadece siyah beyaz görüntü alabiliyorsunuz.

İPUCU: Bilgisayarınızın TV çıkışı muhtemelen NTSC ve farklı televizyon akımı ile ayarlanmıştır. Ancak Türkiye'de PAL biçimi kullanılmaktadır. Söz konusu biçimi, televizyon bağlı durumdayken aşağıdaki şekilde değiştirebilirsiniz. Bunun için Denetim Masası'ndaki *Görüntü* simgesini açın. Buradaki *Ayarlar* sekmesini etkinleştirdiğinizde, eğer TV çıkışı kullanılıyorsa bir tanesi bilgisayarın ekranını, diğeri de televizyonu simgeleyen iki tane mavi kutucuk bulunmalı. Şimdi *Gelişmiş* düğmesine tıklayarak, seçili ekranın özellikler penceresine ulaşabilirsiniz. Bundan sonra yapacağınız işlemler ise

sahip olduğunuz grafik işlemcisine göre (ATI veya Nvidia) değişiyor. ATI için *Görüntü* ve ardından da *TV* isimlerindeki düğmelerine tıklayın. Bunun sonucunda televizyon özelliklerinin görüntülediği pencereye ulaşabilirsiniz. Buradaki *Format* başlığı altındaki seçim alanından PAL televizyon biçimini seçebilirsiniz.

Nvidia'da ise ekran kartının isminin bulunduğu sekmeyi etkinleştirin. Ardından *Primary* ve *Secondary Display* seçim alanları için *Dijital Flat Panel/TV* öğesini seçin. Görünen televizyon simgesini seçip *Device Settings* düğmesine tıklayın. Şimdi fare imleci *Select TV Format* kaydının üzerine taşındığında farklı TV biçimlerinin listelendiği bir kısayol menüsü açılacak. Buradan PAL biçimini seçerek kesintisiz bir DVD keyfi çıkarmaya başlayabilirsiniz.

» ADIM ADIM TAM SÜRÜM PROGRAMLAR

3D Canvas 6.5.1.0

3B tasarım dünyası

3B tasarım ve animasyon dünyasına adım atmayı hedefliyor, ancak bunun için ekstra para harcamak istemiyorsanız, 3D Canvas tam size göre.

■ Bilgisayarlı tasarım ile ilgilenen herkes, hayatının bir noktasında üç boyutlu tasarımlara ve animasyonlara mutlaka ilgi duymuştur. Ancak bu isteği bastırmak için kapsamlı programların deneme sürümleri ile uğraşmak veya para harcamak hiç de mantıklı değil. Bu nedenle 3B tasarımın temellerini öğrenmek ve bir animasyon hazırlamak için çalışmaya 3D Canvas programı ile başlayabilirsiniz. Gerçek zamanlı bir üç boyutlu modelleme ve animasyon programı olan 3D Canvas ile ilkel üç boyutlu nesneler veya karmaşık modeller oluşturabilirsiniz. Hareketli bir sahne oluşturmak için de nesnenizin zaman noktalarındaki konumunu belirlemeniz yeterli. Bu sayede oluşturduğunuz animasyonu çerçeve çerçeve oynatabilir, gerçek zamanlı izleyebilir veya AVI biçiminde kaydederek yayınlatabilirsiniz. Eğer oyun geliştirmeyi tasarlıyorsanız veya gerçeğe çok yakın görüntüler elde etmek için profesyonel işlevlere ihtiyaç duyuyorsanız, programın Plus ve Pro sürümlerini satın alabilirsiniz.

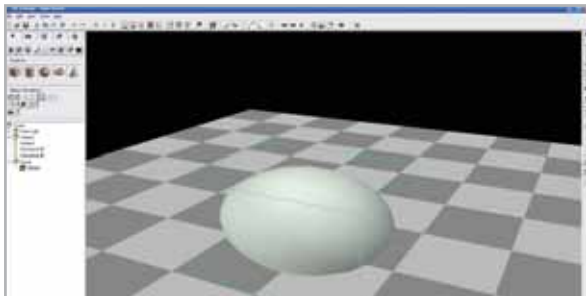

3D Canvas 6.5.1.0'ı eCHIP'ten hemen yükleyebilirsiniz.

1

3D Canvas temelleri

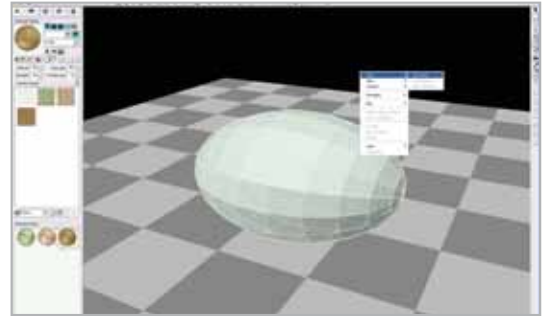
Üç boyutlu koordinat sistemini kullanan program çalıştırıldığında, otomatik olarak boş bir sahne oluşturulur. Sol tarafta bulunan *Component Panel*, sahne üzerine yerleştirilebilecek bileşenleri içerir. Örneğin, bir küre eklemek için nesneyi panel üzerinden sahneye taşımanız yeterli. Küreye tıkladığınızda, bağlantı noktalarını gösteren bir kutu ekrana gelir. Düzenleme kontrollerini kullanarak nesneyi taşıyabilir, yönünü değiştirebilir veya ölçeklendirebilirsiniz. Durum çubuğu ise seçili nesnenin konumunu, poligon ve nesneyi oluşturan nokta sayısını görüntüler. Nesneyi yüzeyde hareket ettirmek için farenin sol, aşağı yukarı içinse sağ tuşunu kullanmanız gerek.

2

Nesneleri ve sahneyi hareketlendirmek

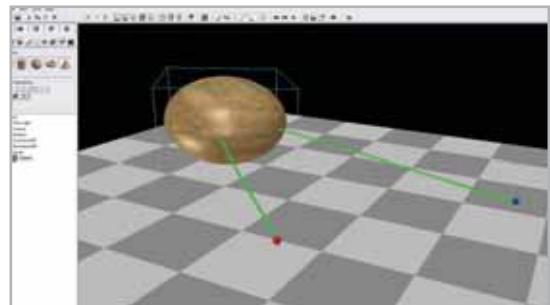
Nesnelerin düzgün görünmesi için pencerenin en üstünde yer alan *Primary* araç çubuğundaki *Visible Objects / Flat* komutunu çalıştırın. Bu görünüm, sahnelerin son hallerini görmek için kullanılır. Şimdi *Edit Controls* üzerindeki koyu renkli XZ yüzeyine tıklayıp fareyi hareket ettirin. Bu, nesnenin XZ yüzeyi üzerinde ölçeklendirilmesini sağlar. Eğer nesneyi her yönde büyütme istiyorsanız [Ctrl] tuşuna basılı tutmalısınız. *Navigation Control* ise sahnenin sol tarafında ekrana gelir. Bu kontrolleri kullanarak sahneyi her yönde ve kendi etrafında hareket ettirebilirsiniz. Kayıt ve sahne resmi alınması için kullanılan kamera açısından baktığınızın unutmayın. Varsayılan 3D Canvas açısından bakmak için sağ tuşla tıklayın ve açılan menüdeni *Look / At Scene* komutunu çalıştırın.

3

3D Canvas ile animasyon temelleri

İlk olarak *View / animation Toolbar* komutunu kullanarak ilgili araç çubuğunu görüntüleyin ve animasyon modunu etkinleştirmek için *Animate* düğmesine tıklayın. Animasyon araç çubuğunun sağ tarafından zaman çubuğundaki işareti ortaya taşıyın. Ardından nesneyi, animasyonun o anda bulunmasını istediğiniz konuma taşıyın. 3D Canvas, nesnenin animasyon yolunu yeşil bir çubuk ile görüntüler. Zaman çubuğundaki işareti en sona, nesneyi de sahne üzerinde bulunmasını istediğiniz yere taşıyın. Animasyonun yolu da uygun olarak değişecektir. *Play* düğmesine tıklayarak animasyonu izleyebilir veya *Record* ile AVI biçiminde kaydedebilir, e-postayla gönderebilir veya web sayfasında yayınlatabilirsiniz.

Eset NOD32

Eksiksiz güvenlik

Minimum kaynak kullanımı ve yüksek başarı oranı ile göz dolduran Eset NOD32 anti virüs programının 3 aylık tam sürümünü, eCHIP'te bulabilirsiniz.

■ Bir bilgisayarın olmazsa olmaz yazılımları arasında yer alan ve anti virüs pazarındaki yerini her geçen gün daha sağlamlaştıran Eset NOD32, özellikle yüksek performansı ve güncelleme desteği ile dikkat çekiyor. Oldukça basit bir kullanıcı arayüzüne sahip programın kullanımı ise bazı rakiplerine kıyasla daha karmaşık. Bu yüzden de yeni başlayan kullanıcıların maksimum performans için biraz uğraşmaları gerekiyor. Programın tüm özelliklerine, ayarlarına ve sahip olduğu araçlara Control Center üzerinden ulaşabilirsiniz. Ayrıca sistem güvenliğini arttırmak için bazı önemli ayarları parola ile koruyarak izinsiz kişilerin değişiklik yapmalarını engelleyebilirsiniz. NOD32'nin sisteminin tüm tarama parçaları (erişim monitörleri, filtreler, isteğe bağlı tarayıcılar, e-posta sunucusu çözümleri, ağ geçidi filtreleri, API ve DLL modülleri vb.) desteklenen tüm platformlar için aynı karmaşık tarama motorunu kullanıyor. Bu tarama motorunun en önemli özelliği ise, NOD32'yi en hızlı ve başarılı anti virüs programlarından biri haline getirmesi.

Eset NOD32'nin 3 aylık tam sürümünü eCHIP'ten yükleyebilirsiniz.

1

Kontrol merkezi ve sistem ayarları

NOD32'nin yöntemin merkezi olan Control Center; AMON (Antivirus MONitor), NOD32, IMON (Internet MONitor), DMON (Document MONitor) ve EMON (Email MONitor) saldırı koruma modüllerini üzerinde barındırıyor. Burada ayrıca program ve virüs bilgisi güncelleme ile ilgili olarak Update, sistem kayıtlarının tutulduğu Logs ve kullanıcıların işlerini kolaylaştıran çeşitli araçların bulunduğu NOD32 System Tools kategorileri mevcut. NOD32 sistem konfigürasyonuna ulaşmak için NOD32 System Tools / NOD32 System Setup ile açılan penceredeki Setup düğmesine tıklamalısınız. Takip eden penceredeki

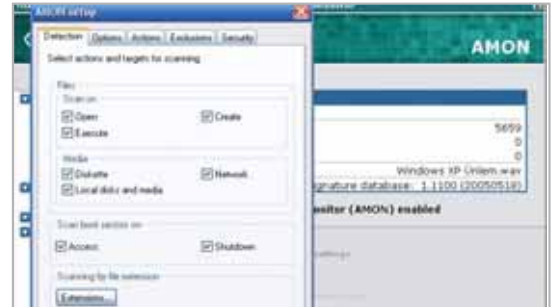
General, Notification, Log Maintenance, Advanced, Remote Administration, License Keys ve Early Warning System sekmelelerini kullanarak, program ile ilgili tüm genel ayarları yapabilirsiniz. Özellikle bilgisayar başında olmadığınız zamanlarda karşılaşılan sorunlar hakkında bilgi almak için Notification sekmesinden uygun ayarları yapabilirsiniz.

2

Özel tarama modülleri

AMON, bilgisayar açılışından sonra devamlı olarak hafızayı kontrol eden ve zararlı kodların çalıştırılmasını engelleyen bir dosya tarama programı. Eğer sadece NOD32'yi kullanıyorsanız bu aracı kesinlikle kapatmamalısınız. AMON'un görevi sistem ve kullanıcı işlevlerinin gerçek zamanlı ve devamlı olarak anti virüs taramasından geçirilmesiyken, IMON ise dış dünya ile bilgisayarınız arasındaki veri trafiğini tarar. IMON'un asıl görevi gelen e-postaları taramak, ancak rakiplerine (POP3 tarayıcılar) kıyasla en büyük avantajı kullanım kolaylığı. Windows soket seviyesinde çalışması sayesinde istemciye bağlı olmayan araç için hiçbir ayar yapılmasına da gerek yok. Buna karşılık EMON'un görevi ise Microsoft Outlook ve Microsoft Exchange Extension uyumlu posta istemcilerinin gönderdikleri ve aldıkları e-postaları taramak.

3

Belge ve sistem tarayıcıları

DMON, Internet Explorer tarafından download edilen dosyaları ve Microsoft Office belgelerini tarayan bir NOD32 anti virüs sistemi eklentisi. AMON için ek bir güvenlik seviyesi sunan DMON, sadece MS Office 2000 ve Internet Explorer 5.0 ve üstü gibi MS Antivirus API desteğine sahip programlar ile çalışabilir. NOD32'nin sistemini manuel olarak taraması için de, kontrol merkezindeki NOD32 başlığını etkinleştirmelisiniz. Local ile yerel disklerinizi, Diskettes seçeneğiyle disket sürücülerinizi ve bütün disklerinizdeki tüm dosyaları derinlemesine taramak için de In Depth Analysis düğmesini kullanabilirsiniz. Kendi arama stratejilerinizi belirlemek için Run NOD32 düğmesine tıklamalı ve ekrana gelen yönergeleri takip etmelisiniz.

ADIM ADIM TAM SÜRÜM PROGRAMLAR

PDF995 Suite

Mobil dokümanlar

Çevrenizle paylaşmak istediğiniz dokümanlarınızı Pdf995 Suite ile hızlı ve basit bir şekilde PDF biçimine dönüştürebilirsiniz.

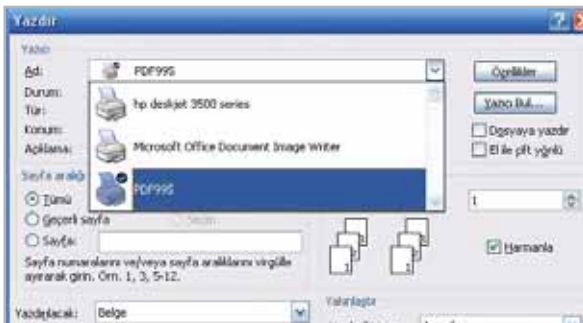
Adobe'un geliştirdiği PDF biçimi sayesinde kullanıcılar, hazırladıkları dokümanları nasıl görünecekleri konusunda endişe etmeden, platformdan bağımsız olarak dağıtabiliyorlar. Ancak bunun bir bedeli var ve Adobe'un PDF hazırlanması için geliştirdiği Acrobat yazılımı, ne kadar kullanışlı da olsa, rakiplerine kıyasla son derece pahalı. Eğer hızlı ve basit bir şekilde PDF dosyası oluşturmak istiyorsanız çok geniş bir işlev yelpazesine sahip olan Pdf995 Suite paketini mutlaka denemelisiniz. *Yazdır* komutunu kullanarak e-postadan Word belgesine kadar birçok belgeyi doğrudan olarak PDF biçimine dönüştürebileceğiniz Pdf995 Suite paketi içerisinde, ayrıca PdfEdit995 ve Signature995 araçları mevcut. Pdf995'i kullanarak belgeleri izleyebilir, dosyaları birleştirebilir, sayfa yönünü değiştirebilir, PDF dosyalarınıza "Çok Gizli" gibi damgalar ekleyebilir, resim çözünürlüklerini belirleyebilir, belgeleri özetleyebilir veya Microsoft Office yazılımlarından yığın işlemleri gerçekleştirebilirsiniz.

PDF995 Suite'i eCHIP'ten hemen yükleyebilirsiniz.

1 PDF dosyalarının hazırlanması

PDF dosyası oluşturmak için *Yazdırma Özellikleri* penceresinden Pdf995'i seçip yazdırın. *Farklı Kaydet* penceresinden PDF dosyasının ismini ve kaydedileceği yeri belirleyebilirsiniz. Pdf995'i ağdan kullanmak için adını "PDF995Share" olarak değiştirin ve Pdf995 klasörünü "pdf995" olarak paylaşın. "res\drivedir" ve "res\convert" klasörlerine erişim ve "res\pdf995.ini" dosyasına yazma hakkı verin. "pdfdata" klasörünü paylaşım açın ve kullanıcılara okuma/yazma izni verin. "pdf995.ini" dosyasına, "servername" yerine sunucunuzun ismini girerek "Initial Dir=MYDOCUMENTS, Data Folder=\\servername\pdfdata\" parametrelerini ekleyin. PDF995Share yazıcısını paylaşın.

2 Pdf995 yapılandırması

PDF995 programının yapılandırması için PdfEdit995'i kullanabilirsiniz. *Başlat / Tüm Programlar / Software995* altından ulaşabileceğiniz bu araç ile bağlantılar oluşturabilir, sık kullanılanlar ekleyebilir, PDF dosyasını otomatik olarak bir e-postaya ekleyebilir veya açılmasını sağlayabilirsiniz. Bu aracın en önemli özelliklerinden biri ise Word, PowerPoint, Excel ve hatta diğer PDF belgelerini tek bir PDF dosyası içerisinde toplanmasına da imkân sağlaması. Ayrıca PDF belgelerine arka plan veya antet ekleyebilir ve kullandığınız yazı tiplerinin dosyaya gömerek, farklı platformlarda sorun çıkmasını engelleyebilirsiniz. Programın yardımıyla bulabileceğiniz özel kodları kullanarak baskı tarihi, zamanı veya yazar gibi alt ve üst bilgi alanları ekleyebilir ve eğer yoksa sayfa numaralarının da görünmelerini sağlayabilirsiniz.

3 Dijital imza veya PDF'in şifrelenmesi

Başlat / Tüm Programlar / Software995 altından ulaşabileceğiniz Signature995, Microsoft'un 128 Bit DES teknolojisini kullanıyor. Signature995, dijital imzaların oluşturulması ve onaylanması için de Microsoft'un dijital sertifika teknolojilerini kullanıyor. Signature 995 ile PDF belgelerindeki metin ve resimlerin kopyalanmalarını, yazdırma ve değiştirme işlemlerini yasaklayabilirsiniz. Araç; PDF, Microsoft Office ve Zip dosyalarını şifrelemek için, parolanızdan bir anahtar oluşturup şifrelenmiş ".encrypt.995" uzantılı dosyayı, orijinali ile aynı yerde saklıyor. Doğru parola girildiğinde ise şifrelenmiş dosyaları açıyor. Signature995, "SecureSign" seçeneği işaretlendiğinde belgeyi ayrıca şifreleme yeteneğine de sahip.

CHIPUCU KATALOG AĞUSTOS 2005

WINDOWS

184

- 1 **Windows 98, Me, 2000, XP:** Kayıt Defteri'ndeki değişikliklerin takibi
- 2 **Windows 2000, XP:** Çökmüş gibi görünen bilgisayarın kullanılması
- 3 **Windows XP:** Görev çubuğundaki yazıcı iletilsinin engellenmesi
- 4 **Windows Media Player 10:** MP3 dosyalarının sorunsuz bir şekilde çalınması
- 5 **Windows XP SP2:** Firewire'dan maksimum performans

UYGULAMALAR

187

- 6 **Excel 97, 2000, XP, 2003:** Dakikaların sayı biçiminde görüntülenmesi
- 7 **Word 2000, XP, 2003:** Hatalı sözlük kayıtlarının düzeltilmesi
- 8 **Excel 97, 2000, XP, 2003:** Toplama işlevinin yeni hücreye taşınması

İLETİŞİM&İNTERNET

188

- 9 **Outlook XP, 2003:** Kullanıcı tanımlı randevuların yayınlanması
- 10 **Firefox:** Açılışta birçok web sayfasının yüklenmesi
- 11 **Firefox:** Birden fazla sık kullanılan oluşturulması
- 12 **Firefox:** Web sayfalarındaki dil seçeneklerinin kullanımı
- 13 **Firefox:** Download'ların ayrı bir sekmede görüntülenmesi
- 14 **Firefox:** Navigasyon araç çubuğunun değiştirilmesi

DONANIM

192

- 15 **Lityum pil:** Notebook pilindeki önemli bilgiler
- 16 **Anakart:** Gigabyte kartlarındaki gizli ayarlar
- 17 **Dizüstü:** Ölümcül kesintilerin engellenmesi

TIPS & TRICKS

Donanım ve yazılım sorunları bilgisayar kullanıcılarının günlük hayatlarının bir parçası. CHIP size sorunları güvenli bir şekilde çözebilmeniz için önerilerde bulunuyor ve rehberlik ediyor.

1 Windows 98, Me, 2000, XP

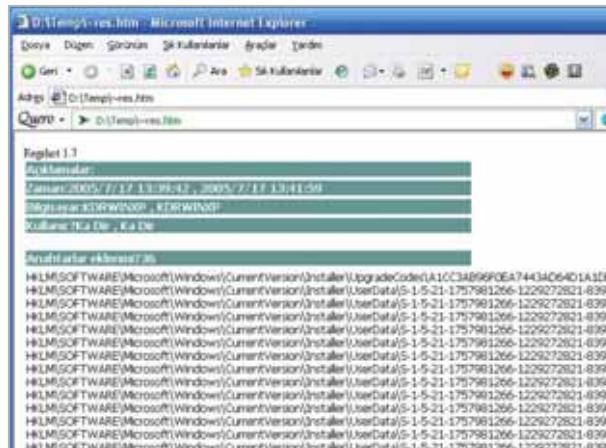
Kayıt Defteri'ndeki değişikliklerin takibi

Belirli bir uygulamanın kurulması veya özel bir yapılandırma sonrasında Kayıt Defteri'nde hangi değişikliklerin olduğunu öğrenmek istiyorsunuz.

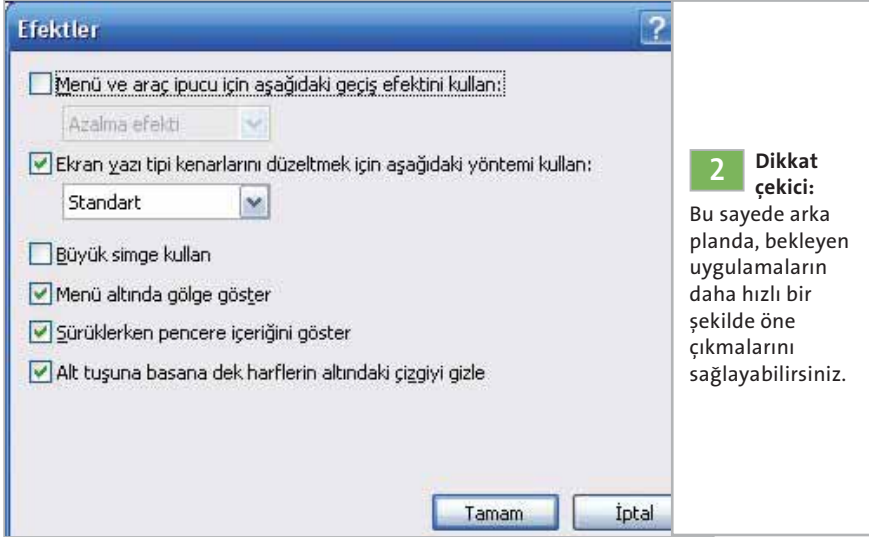
İPUÇU: Bu isteğinizi, sadece 56 KB büyüklüğündeki ücretsiz yazılım Regshot (<http://the7thlab.mybesthost.com/>) yardımıyla gerçekleştirebilirsiniz. Buradan "Regshot172.zip" arşiv dosyasını indirdikten sonra istediğiniz bir klasöre, örneğin "C:\Program Files\Regshot" konumuna açın. Kurulum gerektirmeyen aracı çalıştırmak için yapmanız gereken tek şey ise "Regshot.exe" dosyasına Windows gezgini penceresinde çift tıklamak. Daha hızlı çalıştırmak için de isterseniz masaüstünüze bir kısayol oluşturabilirsiniz. İlk olarak pencerenin sağ alt tarafındaki açılır listeden program dili olarak Türkçeyi seçebilirsiniz. Ardından Kayıt Yeri kutusundan da Regshot'ın elde ettiği sonuçların kaydedileceği klasörü belirleyebilirsiniz.

Programın kullanımı ise oldukça basit. İlk olarak 1. *Kayıt* düğmesine tıklayın ve açılan menüdeki *Gözle* komutunu kullanarak, yapılacak değişiklikleri ortaya çıkarmak istediğiniz işlem öncesinde Kayıt Defteri'nin bir resmini çıkartın. Eğer sistemin yeniden başlatılması gerekiyorsa *Gözle* ve *Kaydet* komutunu çalıştırmalı ve *Farklı Kaydet* penceresindeki *Dosya Adı* alanına ".HIV" uzantısına sahip dosya için açıklayıcı bir isim girmelisiniz. Şimdi istediğiniz uygulamayı yükleyin veya yapılandırma değişikliklerini gerçekleştirin. Ardından 2. *Kayıt* / *Gözle* komutunu kullanarak Kayıt Defterinin yeni halini de inceleyin. Ardından *Karşılaştırma* düğmesine tıkladığınızda Regshot, *Karşılaştırmayı Kaydet* kısmı altındaki seçiminize bağlı olarak .TXT veya .HTMNL dosyası biçiminde karşılaştıracaktır.

Eğer sisteminizi, bazı uygulamaların gerektirdiği gibi kurulum sonrasında yeniden başlatırsanız, Regshot'ı ikinci gözlem öncesinde yeniden çalıştırmalı ve 1. *Kayıt* / *Yükle* komutunu kullanarak önceki durumu yüklemelisiniz. Kaydettiğiniz veya bir dosyadan yüklediğiniz Kayıt Defterilerini *Temizle* düğmesini kulla-

1 Gözlem altında: Regshot, tespit ettiği Kayıt Defteri değişikliklerini HTML biçiminde listeleyebiliyor.

2 Dikkat çekici:
Bu sayede arka planda, bekleyen uygulamaların daha hızlı bir şekilde öne çıkmasını sağlayabilirsiniz.

narak istediğiniz zaman programdan uzaklaştırabilirsiniz. Açılan bir menü yardımıyla hangi durumları temizlemek istediğinize karar verebilirsiniz.

2 Windows 2000, XP

Çökmüş gibi görünen bilgisayarın kullanılması

Bir PDF veya Word belgesini doğrudan tarayıcı üzerinden açmak istiyorsunuz. Ancak bilgisayar, belge içeriğini görüntülemek yerine bir süre hareketsiz kalmayı tercih ediyor.

İPUCU: Bu sorun genellikle arka planda çalışan bir uygulamanın başka bir pencere tarafından örtülen bir iletişim penceresinden giriş yapılmasını beklediği durumlarda ortaya çıkar. Bu, Word'ün bir makroyu çalıştırmadan önce ekrana getirdiği bir güvenlik sorgusu veya Adobe Acrobat'ın internet üzerinden güncelleme isteği olabilir. Windows, görev çubuğundaki simgelerini üç kere parlatıp söndürerek bekleyen uygulamalara dikkat çeker. Windows, ancak 200 saniye sonra söz konusu iletişim penceresini otomatik olarak etkinleştirir. Bu süreyi kısaltmanız çok daha iyi olur.

Bunun için ilk olarak **Başlat / Çalıştır** komutu ile ekrana gelen penceredeki Aç kutusuna "regedit" yazdıktan sonra **Tamam** düğmesine tıklayarak Kayıt Defteri Düzenleyicisi'ni çalıştırın. Ardından "HKEY_CURRENT_USER\Control Panel\Desktop" anahtarını etkinleştirin. Şimdi pencerenin sağ tarafındaki "ForegroundLockTimeout" kaydını seçin ve **Düzen / Değiştir** komutunu çalıştırın. Takip eden iletişim penceresinden **Taban**

olarak **Ondalık** seçin. Son olarak **Değer verisi** alanına istediğiniz bekleme süresini milisaniye, örneğin "10000" girin. Uygulamaların kontrolsüz bir şekilde hareket etmemesi için çok kısa bir süre girmemelisiniz. Yaptığınız değişikliği **Tamam** düğmesine tıklayarak onaylayın.

Kayıt Defteri'ndeki bu anahtarın altından aynı zamanda görev çubuğundaki simgelerin göz kırpmaya davranışlarını da değiştirebilirsiniz. Bunun için "ForegroundFlashCount" kaydının değerini ondalık tabanda "10" yaparak program simgelerinin on kere göz kırpmasını sağlayabilirsiniz.

3 Windows XP

Görev çubuğundaki yazıcı iletisinin engellenmesi

Service Pack 2'yi kurduktan sonra, yazıcıya ne zaman bir iş gönderseniz, görev çubuğunun açıklama alanında bir iletişim ekranı geliyor. Bu mesajlara ihtiyaç duymuyor ve bu nedenle kapatmak istiyorsunuz.

İPUCU: Windows'un yazıcı sunucusunun ayarlarını değiştirerek söz konusu mesajların çeşitli durumlar için kapatılmalarını sağlayabilirsiniz. Bunun için **Denetim Masası / Yazıcı ve Faks**lar penceresini açın ve ardından hiçbir sunucuyu işaretlemeyen **Dosya / Sunucu Özellikleri** komutunu çalıştırın. Takip eden iletişim penceresindeki **Gelişmiş** sekmesi üzerinde bulunan **Yerel yazıcılar için bilgi veren bildirimleri göster** ve **Ağ yazıcıları için bilgi veren bildirimleri göster** seçeneklerinin her ikisini de devre dışı bırakın. Yaptığınız değişiklikleri **Uygula** ve **Tamam** düğmelerine tıklaya-

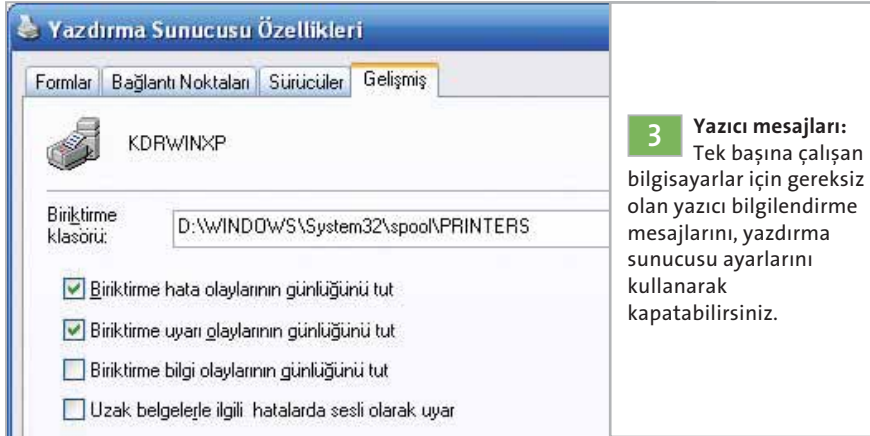
BAZI BAĞLANTILAR ELİNİZİ KOLUNUZU BAĞLAR

Geleceğin teknolojisi
kablosuz iletişim,
hareket özgürlüğü
demektir.

Sizi sınırlayan
kablolardan kurtulun,
kablosuz iletişime,
özgürlüğe geçin.
AirTies ile geçin!

AirTies
wireless networks

3 Yazıcı mesajları:
Tek başına çalışan bilgisayarlar için gereksiz olan yazıcı bilgilendirme mesajlarını, yazdırma sunucusu ayarlarını kullanarak kapatabilirsiniz.

rak onaylayın. Artık Windows sizi çok daha az rahatsız edecek.

Fakat ağ yazıcılarının kullanılması durumunda, uzak işlemler için yazıcı mesajlarının açık bırakılması daha iyi olur. Bu sayede yazıcının durumu hakkında bilgi alabilirsiniz. Ancak tabii ki tek başına çalışan bir bilgisayar için bu kesinlikle gereksiz.

4 Windows Media Player 10

MP3 dosyalarının sorunsuz bir şekilde çalınması

Windows Media Player 10'u yükledikten sonra MP3 dosyalarını artık bu programla çalamıyorsunuz. Bunun yerine her seferinde sistemin bir veya daha fazla codec'i bulamadığına dair bir hata mesajı ile karşılaşıyorsunuz.

İPUCU: Windows Media Player, güncelleme sırasında muhtemelen MP3 dosyalarının çalınması için gerekli olan bir codec dosyasına zarar vermiştir. Bu sorunu çözmek üzere gerekli codec dosyasını temin etmek ve yüklemek için ilk olarak Media Player'ı kapatın.

Ardından Windows gezginini açın ve "C:\Windows\System32" klasörünü açın. Burada "l3codeca.acm" dosyasını arayın ve ismini değiştirin. Ardından Windows Media Player'ı çalıştırın ve bir MP3 dosyası çalmayı deneyin. Bunun sonucunda program gerekli codec dosyasını sisteminizce bulamayacağı için otomatik olarak internette indirmek isteyecektir. Tabii ki bu işlem sırasında internet bağlantısına sahip olmanız şart. Yeni codec dosyası yüklendikten sonra MP3 dosyalarını sorunsuz bir şekilde çalabilmelisiniz.

! DİKKAT: Eğer sorun bu şekilde de çözülmezse codec dosyasının sisteme kaydedilmesi gereklidir. Bunun için Media

Player'ı yine kapatın ve daha önceki codec dosyasının ismini tekrar "l3codeca.acm" olarak değiştirin. Ardından *Başlat / Çalıştır* komutu ile ekrana gelen penceredeki Aç kutusuna "regsvr32.exe l3codeca.acm" yazdıktan sonra *Tamam* düğmesine tıklayın.

5 Windows XP SP2

Firewire'dan maksimum performans

Service Pack 2'yi kurduğunuzdan beri Firewire bağlantı noktası el freni çekili olarak çalışıyor ancak sizin hayati önem taşıyan bu bağlantı noktasından maksimum performans almak istiyorsunuz.

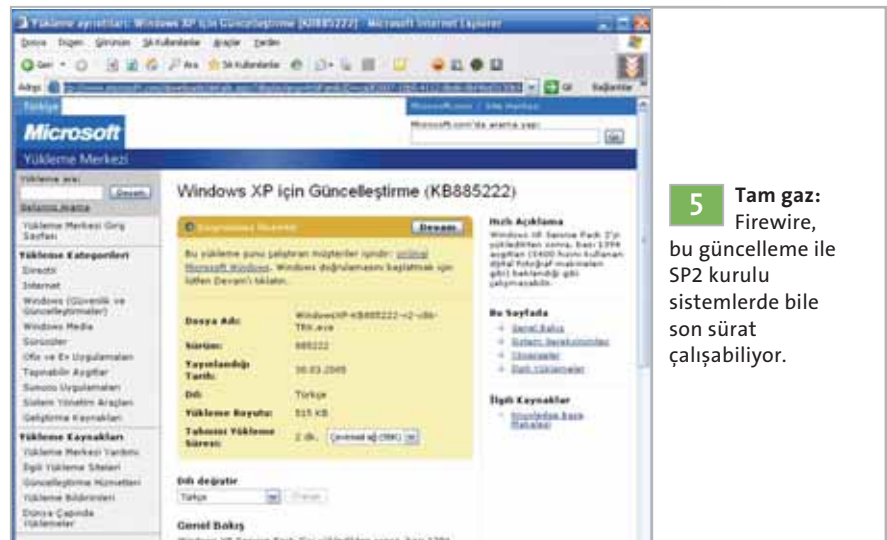
İPUCU: Bu sorun, 1394b standardını kullanan bir Firewire cihazını bilgisayara bağladığınız zaman ortaya çıkıyor. Windows XP, Service Pack 2 kurulumu ile beraber bu sürümü destekliyor, ancak aktarım hızı olarak Firewire için en düşük değer olan "S100"ü kullanıyor. Microsoft, bu sorunun çözümü için <http://www.microsoft.com/downloads/details.aspx?displaylang=tr&FamilyID=ca0f2007-18b5-4112-8bd6-8bf4bd3130b9> adresinden ücretsiz olarak temin edebileceğiniz KB885222 kodlu bir güncelleme yayınladı.

! DİKKAT: Güncelleme sadece Service Pack 2 kurulu sistemlerde çalışıyor. Yeni dosyaları yükledikten sonra Firewire bağlantı noktasından maksimum performans alabilmek için bilgisayarınızı yeniden başlatın.

Eğer ileride yeni bir Firewire cihazı için ek bir denetleyici yükleyecek olursanız, söz konusu cihaz için geçerli olacak bağlantı hızını Kayıt Defteri'ni kullanarak ayarlayabilirsiniz. Bunun için Kayıt Defteri Düzenleyicisi'ni açın ve buradaki "HKEY_LOCAL_MACHINE\SYSTEM\CurrentControlSet\Enum\PCI\1394_hc_hw_id\1394_instance_id\Device Parameters" anahtarını etkinleştirin. Şimdi pencerenin sağ tarafından "SidSpeed" DWORD değerini arayın. Şayet mevcut değilse *Düzen / Yeni/DWORD Değeri* komutunu kullanarak oluşturabilirsiniz.

Ardından farelin sağ tuşunu kullanarak üzerine tıklayın ve açılan kısayol menüsündeki *Değiştir* komutunu çalıştırın. Şimdi mümkün olan maksimum hız olan S400/S800'ü kullanabilmek için *Değer Verisi* kutusuna "3" girin ve *Tamam* düğmesine tıklayın. Burada ayrıca S100 için "0", S200 için "1" ve S400 için de "1" değerlerini kullanabilirsiniz. Eğer buraya üçten büyük bir değer girerseniz Windows, standart olarak "0" değerini kullanacak ve dolayısıyla minimum hızda çalışacaktır. Son olarak Kayıt Defteri Düzenleyicisi'ni kapatarak Windows'taki çalışmanıza geri dönebilirsiniz.

Ardından farelin sağ tuşunu kullanarak üzerine tıklayın ve açılan kısayol menüsündeki *Değiştir* komutunu çalıştırın. Şimdi mümkün olan maksimum hız olan S400/S800'ü kullanabilmek için *Değer Verisi* kutusuna "3" girin ve *Tamam* düğmesine tıklayın. Burada ayrıca S100 için "0", S200 için "1" ve S400 için de "1" değerlerini kullanabilirsiniz. Eğer buraya üçten büyük bir değer girerseniz Windows, standart olarak "0" değerini kullanacak ve dolayısıyla minimum hızda çalışacaktır. Son olarak Kayıt Defteri Düzenleyicisi'ni kapatarak Windows'taki çalışmanıza geri dönebilirsiniz.

5 Tam gaz:

Firewire, bu güncelleme ile SP2 kurulu sistemlerde bile son sürat çalışabiliyor.

	A	B	C	D	E	F
1						
2			Gün	Saat	Dakika	Saniye
3	05:25:15		2	19	=DAKİKA/A14)	
4	02:54:56					
5	01:32:57					
6	03:05:06					
7	02:04:07					
8	02:16:08					
9	08:56:28					
10	15:15:15					
11	20:12:23					
12	06:08:09					
13	Çalışma Süreleri Toplamı					
14	67:50:44					
15						
16						

6 Zaman değeri: Sayı biçimlendirmesi sonucunda hatalı görünen dakika bilgisini "DAKİKA" işlevini kullanarak düzeltebilirsiniz.

6 Excel 97, 2000, XP, 2003

Dakikaların sayı biçiminde görüntülenmesi

Tabloya girdiğiniz zaman bilgilerinizi topladınız ve şimdi sonucu gün, saat, dakika ve saniye biçiminden farklı hücrelere yazdırmak istiyorsunuz. Bunun için uygun sayı biçimi kodlarını kullandınız ancak dosyayı kaydettikten sonra kapattığınızda yeniden açtığınızda, dakika yerine hücre içeriklerinin ay olarak biçimlendirildiğini gördünüz.

İPUCU: Dakika görünümünün korunması için doğrudan dakika çıktısının önünde saat için sayı biçimi kodu ("h", "hh" veya "[hh]") ya da hemen arkasında saniye görünümü için gerekli olan kod ("s", "ss" veya "[ss]") bulunmalıdır. Bu sorun bir Excel hatasından kaynaklanmaktadır.

Hesaplama işlemi tamamlandıktan sonra sonucu doğru şekilde görebilirsiniz. Ancak dosya kaydedildikten sonra Excel, dakika için kullanılan "mm" sayı biçim kodunu ay için kullanılan "MM" olarak algılar. Program, ayarlarını otomatik olarak büyük harflere göre değiştirir ve bunun sonucunda hatalı bir şekilde ay bilgisini görüntülemeye çalışır.

Zaman bilgisini farklı hücrelere dağıtmak istediğiniz yani saat ile dakika bilgisini yan yana kullanamayacağınız için bu sorunu başka bir yoldan çözmelisiniz. Bunun için Excel'in sunduğu "DAKİKA" işlevinden faydalanabilirsiniz. Bunun için dakika bilgisinin görüntülenmesini istediğiniz hücreye "=DAKİKA(Kaynak)" formülünü girmelisiniz. Buradaki "Kaynak" yerine de toplama sonucunun bulunduğu hücrenin adresini girebilirsiniz. Ardından hücreyi bir standart biçimde ayarladıktan sonra doğru dakika bilgisini görebilirsiniz.

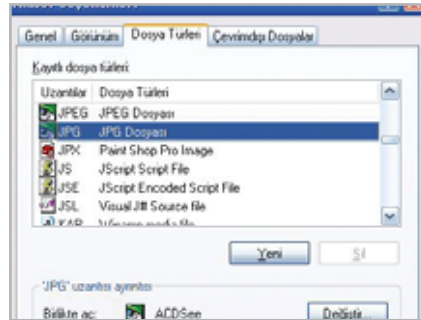
! DİKKAT: Eğer bu hücredeki sayı ile işlem yapmak isterseniz ilk olarak Excel'in sahip olduğu dâhili sayı biçiminde doğru dakika süresini bulmak için 1.440'a bölmelisiniz.

7 Word 2000, XP, 2003

Hatalı sözlük kayıtlarının düzeltilmesi

Word'ün yazım kılavuzuna bazı bilinmeyen terimler eklediniz ancak bu sırada yanlış yazılmış birkaç kelime gözünüzden kaçtı. Şimdi bunları düzeltmek istiyorsunuz.

İPUCU: Araçlar / Seçenekler komutunu çalıştırın, ekrana gelen penceredeki Yazım Denetimi ve Dilbilgisi sekmesini etkinleştirip buradaki Özel Sözlükler düğmesine tıklayın. Takip eden iletişim penceresinin üzerinde kullanılabilir sözlüklerin bir listesi bulunur. Ancak buradaki sözlüklerden sadece seçili olanlar yazım kılavuzu için kullanılabilir. Buradan içerisinde değişiklik yapmak istediğiniz sözlüğü seçin, ardından Değiştir düğmesine tıklayın. Şimdi sözlük içerisinde yanlış yazılmış kelimeyi bulun ve seçtikten sonra Sil düğmesine tıklayın.

7 Hatalı kayıtlar: Sözlüğünüzün içeriğinin bu iletişim penceresini kullanarak kontrol edebilirsiniz.

ADSL'DE LİMİTİNİ BİL!

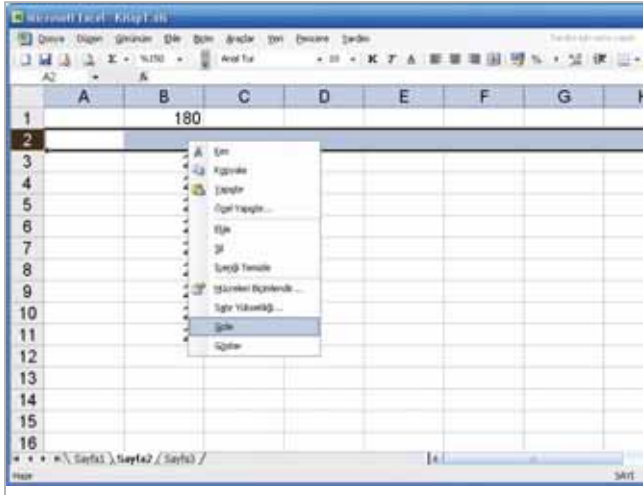
Download ederken nerede duracağınızı biliyor musunuz?

AirTies biliyor!
Size de söylesin.

ADSL'e limitli tarifeye
bağlananlar için
ADSL SAYACI
sadece AirTies'da!

AirTies
wireless networks

8 Gizli çalışma: Toplama formülünün altındaki satırı gizleyerek Excel'in formülü uygun şekilde genişletmesini sağlayabilirsiniz.

Yazım denetimi için söz konusu kelimenin doğru yazımını *Sözcük* kutusuna girin ve *Ekle* düğmesine tıklayın. Aynı işlemleri hatalı diğer sözcükler için de tekrar edin. Son olarak *Tamam* düğmesine tıklayarak iletişim penceresini kapatın.

8 Excel 97, 2000, XP, 2003

Toplama işlevinin yeni hücreye taşınması

Altında kalan alandaki içerikleri doğrudan bir hücre içerisinde topluyorsunuz. Her veri girişinden sonra değer alanını, yeni hücreleri toplamaya ekleyerek genişletiyorsunuz. Ancak Excel, söz konusu yeni hücreleri sonuca otomatik olarak eklemiyor.

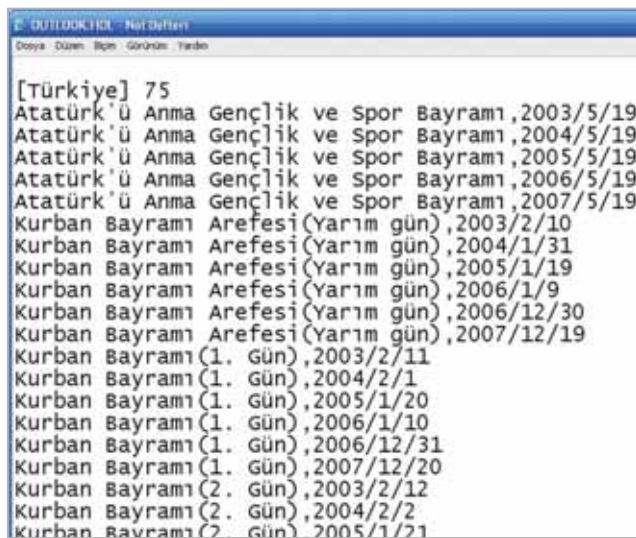
İpucu: Bu ipucuna göre içerisinde bulunan “=TOPLA(B2:B10)” formülü ile “B2” ile “B10” hücreleri arasında kalan değerler “B1” hücresinde toplanır. Ancak bu veri alanı, toplam altındaki yeni satırların eklenmesi ile daha da genişletilir. Bu konuda Excel'i kandırmak için toplama altına yeni, boş bir satır ekleyin. Bunun için farenin sağ tuşunu kullanarak ikinci satırın hemen yanında sol tarafta bulunan “2” satır numarasına tıklayın ve açılan kısayol menüsündeki *Ekle* komutunu çalıştırın. Bunun sonucunda “B2”den “B10”a kadar olan hücreler aşağıya kaydırılır ve Excel, “B1” içerisindeki formülü otomatik olarak uyarlar. Buna göre yeni formül “=TOPLA(B3:B11)” olur. Şimdi “B1” hücresine tıklayın ve [F2] kısayol tuşunu kullanarak formülü, [B2] hücresini de kapsayacak şekilde genişletin. Bunun sonucunda yeni formül “=TOPLA(B2:B11)” şeklinde olmalı. Ardından ikinci satırı, yani toplama

alanının ilk satırını gizleyin. Bunun için farenin sağ tuşunu kullanarak ikinci satırın başlığına tıklayın ve *Gizle* komutunu çalıştırın. Artık ileride toplamın altına yeni bir satır eklerseniz aslında gizlenmiş satırın altında bulunan bu hücre, Excel için toplam alanı içerisinde bulunur. Bu sayede tablo eşlem programı toplama alanını istediğiniz gibi otomatik olarak genişletir. Şayet toplama alanına hiçbir değer girmediyseniz formülü bir satır aşağıya kaydırabilir ve ardından toplam hücresinin altındaki satırı gizleyebilirsiniz.

9 Outlook XP, 2003

Kullanıcı tanımlı randevuların yayınlanması

Bir çalışma grubundaki belirli Outlook randevularını hızlı ve pratik bir şekilde ilgili iş arkadaşlarınıza aktarmak istiyorsunuz. Ancak bu sırada her kullanıcının bilgileri tek tek girmesini ve kaydetmesini istemiyorsunuz.

9 Hızlı ve kolay paylaşım: Özel tarihlerinizi hızlı ve kolay bir şekilde paylaşmak için, tatil günleri listesini kullanabilirsiniz.

İpucu: Bunun için tatil günleri işlevini ihtiyacınız doğrultusunda değiştirebilirsiniz. Söz konusu ek tarihleri OUTLOOK.HOL dosyasına girebilirsiniz. Bunun için “C:\Program Files\Microsoft Office\OFFICE11\1055” klasöründe bulunan metin dosyasını bir düzenleyici yardımıyla açın. Bu dosya içerisindeki kayıtlar bölümlere ayrılmıştır ve her bölüm isminin köşeli parantezler içerisinde bulunduğu ve hemen yanında da sahip olduğu kayıt sayısının görüntülediği bir başlık satırı ile başlar. Bunun altındaki her randevu kaydı ayrı bir satırda saklanır. Bunlar tatil gününün ismi ile başlar ve bir virgülden ardından “YYYY/MM/DD” biçimindeki tarih bilgisi ile sona erer. Tekrar eden tarihler için de her seneye ayrı bir kayıt açılması gereklidir. Kendi özel kayıtlarını eklemek için dosyanın sonuna kadar gidin ve örneğin, buraya aşağıdaki satırları ekleyin:

[Özel Tarihler] 6

Dogum Günü Kutlamasi, 2005/9/17

Dogum Günü Kutlamasi, 2005/9/16

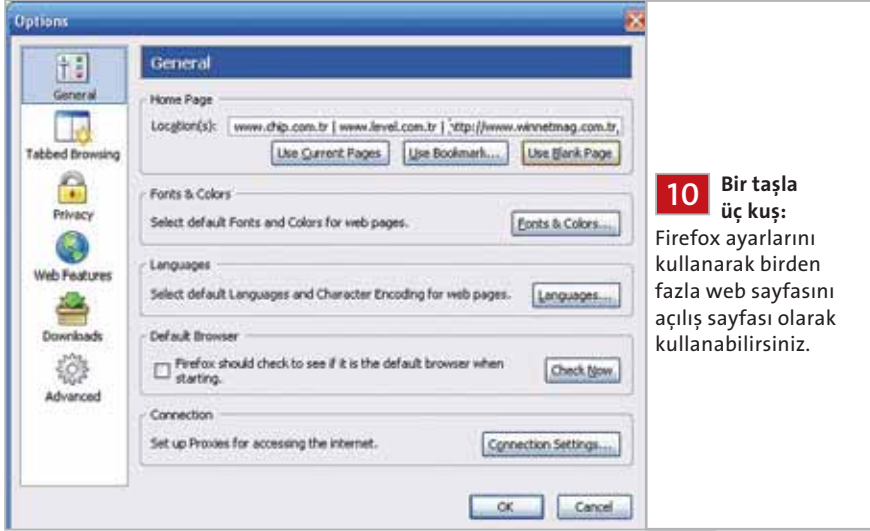
Dogum Günü Kutlamasi, 2005/9/18

Dogum Günü Kutlamasi, 2005/9/19

Dogum Günü Kutlamasi, 2005/9/15

Dogum Günü Kutlamasi, 2005/9/17

Yukarıdaki örnek kayıtlar ile her seneki doğum günü kutlama tarihini izin günü olarak kaydedebilirsiniz. Ancak tatil dönemleri, fuarlar veya başka özel kutlamalar gibi çeşitli tarihler için de ayrı ayrı kayıtlar oluşturabilirsiniz. Burada en çok dikkat etmeniz gereken nokta, takip eden tarih sayısını başlık satırında doğru girmek. Son olarak dosyada yaptığınız değişiklikleri kaydedin ve editörü kapatın.

10 Bir taşla üç kuş: Firefox ayarlarını kullanarak birden fazla web sayfasını açılış sayfası olarak kullanabilirsiniz.

Artık yeni OUTLOOK.HOL dosyasını iş arkadaşlarınıza gönderebilirsiniz. Bilgilerinizi başka bir sistemdeki Outlook'a aktarmak için de aşağıdaki işlemleri yerine getirmelisiniz. İlk olarak Outlook'u kapatın ve ardından "C:\Program Files\Microsoft Office\OFFICE11\1055" klasöründeki OUTLOOK.HOL dosyasını, üzerinde değişiklik yaptığınız dosya ile değiştirin. Ardından Outlook'u yeniden başlatın ve Araçlar / Seçenekler komutunu çalıştırın. Şimdi Tercihler sekmesindeki Takvim Seçenekleri düğmesine ve takip eden penceredeki Tatil Ekle düğmesine tıklayın. Ekranı gelen pencereye Türkiye seçeneğini, aynı tarihleri bir daha eklememek için devre dışı bırakın. Ardından kendi özel tarihlerinizi içeren seçeneği işaretleyin ve bu bilgileri almak için Tamam düğmesine tıklayın. Son olarak tüm pencereleri Tamam düğmelerine tıklayarak kapatın.

10 Firefox

Açılıştaki birçok web sayfasının yüklenmesi

Tarayıcıyı çalıştırdıktan sonra devamlı olarak belirli sayfaları ziyaret ediyorsunuz. Bu nedenle Firefox'un söz konusu sayfaları otomatik olarak açmasını istiyorsunuz.

İPUCU: Firefox, açılıştaki birden fazla web sayfasını otomatik olarak ayrı sekmeler üzerinde açabilir. Bunun için ilk olarak Tools / Options komutunu çalıştırın ve sol taraftaki kategori listesinden General'ı seçin. Ardından Homepage başlığı altındaki Location(s) kutusuna, açılıştaki otomatik olarak yüklenmesini istediğiniz web sayfalarının adreslerini girebilirsiniz. Adres-

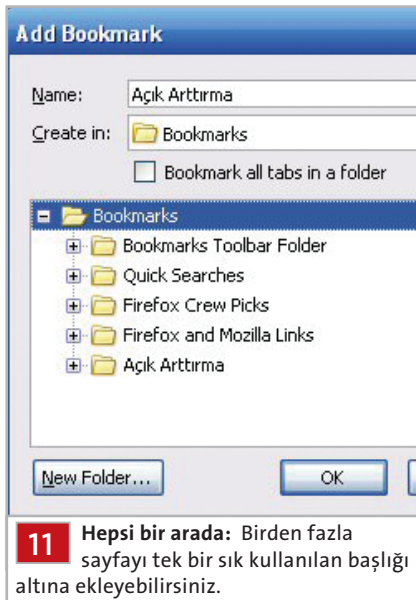
leri birbirinden ayırmak için de dik çizgi "]" ([AltGr]+[<]) kullanmalısınız. Yaptığınız değişiklikleri OK düğmesine tıklayarak onaylayın. Bundan sonra Firefox, girdiğiniz adresleri program açılışında otomatik olarak farklı sekmeler üzerinde görüntüleyecek.

11 Opera

Birden fazla sık kullanılan oluşturulması

Kısayol tuşlarını kullanarak birden fazla sayfayı tek bir sık kullanılan başlığı altına ekleyebilirsiniz.

İPUCU: Açık olan tüm sekmelerdeki adresleri tek bir hamlede bir klasöre saklayabilirsiniz. Bunun için ilk olarak [Ctrl]+[D] tuş bileşimini uygulayın. Takip eden iletişim penceresindeki Bookmark all tabs in a folder seçeneğini işaret-

11 Hepsi bir arada: Birden fazla sayfayı tek bir sık kullanılan başlığı altına ekleyebilirsiniz.

KAT KAT FAZLA ADSL KAPSAMA ALANI

Çok katlı binalarda kablosuz ağ kurmak artık çok kolay.

AirTies, bütün kablosuz ADSL modemlerin karşılaştığı "duvar sorunu"nu çözüyor.

MESH TEKNOLOJİSİ

(En Geniş Kapsama Alanı)

Sadece AirTies'da

AirTies
wireless networks

12 Çok dilli: Tercih ettiğiniz dilleri ve çok dilli sayfalarının gösterim sıralarını kısaltmalarla belirleyebilirsiniz.

leyin. Ardından bu klasör için bir isim girin ve *Create in* açılır listesinden istediğiniz klasörü seçin. Firefox, OK düğmesine tıkladığınızda tüm adresleri kaydedecek. Bunun sonucunda sık kullanılanlar listesine girdiğiniz isimde bir başlık eklenecek ve web sayfaları da bu başlık altına saklanacak.

12 Opera

Web sayfalarındaki dil seçeneklerinin kullanımı

Bazı web sayfalarının birden çok dilde sürümleri mevcut. Web tarayıcınızın, söz konusu web sayfalarını otomatik olarak daha önceden belirlediğiniz dilde açmasını istiyorsunuz.

İPUÇU: Bunun için gelişmiş yapılandırma altından bir kaydı değiştirmelisiniz. Ancak kullanmak istediğiniz dilin iki harften oluşan kısaltmasını bilmeniz gerektiği için bu ayar değişikliği çok da kolay değil. İlk olarak konfigürasyon seçeneklerine ulaşmak için adres çubuğuna "about:config" yazın ve [Enter] tuşuna basın. Takip eden penceredeki listeden "intl.accept_languages" kaydını bulun. Bunun üzerine farenin sağ tuşunu kullanarak

tıklayın ve açılan kısayol menüsündeki *Modify* komutunu çalıştırın. Şimdi ekrana gelen pencereye tercih ettiğiniz dillerin kodlarını birbirlerinden virgülle ayırarak girebilirsiniz. Dil sırasını istediğiniz gibi belirleyebilirsiniz. İlk sıraya Türkçe için "tr" kısaltmasını eklemelisiniz. Diğer dilleri de istediğiniz sırada eklemeli ve yaptığınız değişiklikleri *Ok* düğmesine tıklayarak onaylamalısınız.

İki harften oluşan dil kısaltmaları ISO 639-1 standardında tanımlanmıştır. Eğer istediğiniz bir dilin kodunu bilmiyorsanız http://en.wikipedia.org/wiki/ISO_639 adresindeki listeye göz atabilirsiniz.

13 Firefox

Download'ların ayrı bir sekmede görüntülenmesi

Firefox, dosyaların indirilmesi sırasında download yöneticisini ayrı bir pencere üzerinde görüntüler. Yeni bir download başlatmak veya başka bir program ile çalışmak için devamlı olarak bunu kapatmak zorunda kalmak ise bir süre sonra oldukça can sıkıcı olabilir.

İPUÇU: DownloadManager Tweak isimli tarayıcı eklentisi ile download yöneticisinin nerede ve nasıl görüneceğine kendiniz karar verebilirsiniz. Bu eklentiye kurmak için <http://dmextension.mozdev.org/installation.html> adresine gidin ve buradaki *Install* bağlantısına tıklayın. Ardından pencerenin üst tarafında ekrana gelen uyarı mesajındaki *Edit Options* düğmesine tıklayın ve <http://dmextension.mozdev.org/> adresini *Allow* düğmesine tıklayarak izinliler listesine ekleyin.

İletişim penceresini kapattıktan sonra *Install* bağlantısına bir kere daha tıklayın ve *Install Now* düğmesine tıklayarak eklenti sisteminize kurun. Ardından aracın çalışabilmesi için Firefox'u kapatın ve yeniden çalıştırın.

Yeni ayarlara ulaşabilmek için *Tools / Extensions* komutunu çalıştırın, takip eden penceredeki listeden *Download Manager Tweak* ögesini seçin ve *Options* düğmesine tıklayın. Buradaki *Download Manager Window* altından *Open in a tab* seçeneğini işaretleyin. Ayrıca *Advanced Options* altındaki *Load the Download Manager tab in the background* seçeneğinin de işaretli olmasına dikkat etmelisiniz. Ayrıca download yöneticisinin görünümü ve davranışlarını da kendi çalışma alışkanlıklarınıza uygun şekilde değiştirebilirsiniz. Son olarak ayarlar penceresini OK düğmesine tıklayarak kapatabilirsiniz. Bundan sonra download'larınız otomatik olarak yeni bir sekme üzerinde başlayacak.

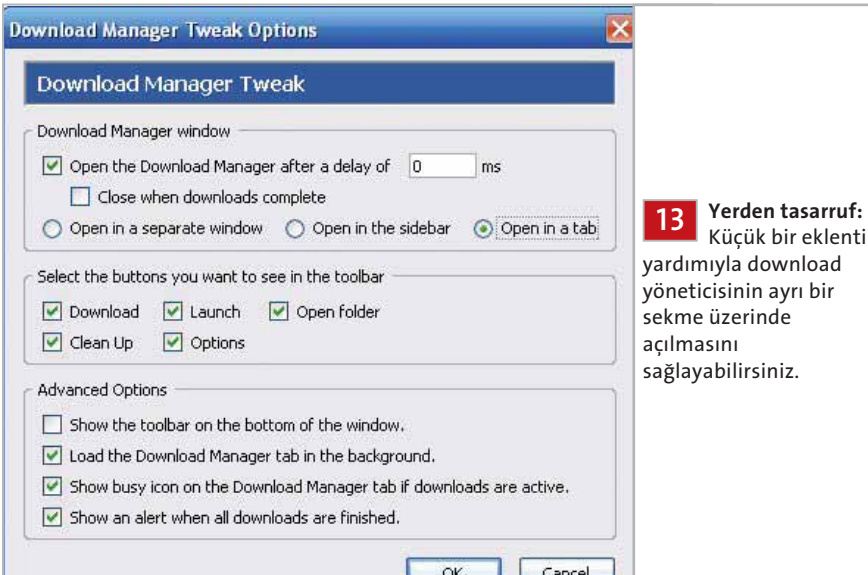
14 Firefox

Navigasyon araç çubuğunun değiştirilmesi

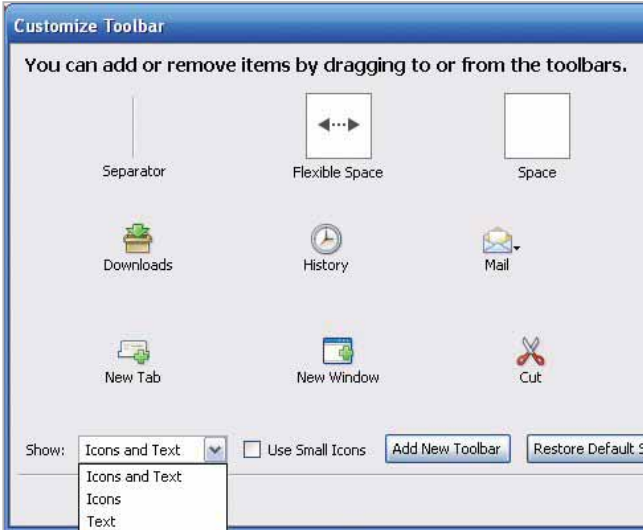
Araç çubuğunda, diğerlerinin haricinde bir yazıcı düğmesi eksik. Web sayfalarının yazıcı çıktılarını almak için File menüsünü kullanmak yerine yazdırma düğmesine tıklamak çok daha kolay.

İPUÇU: İsteddiğiniz düğmeyi rahatlıkla araç çubuğuna ekleyebilirsiniz. Bunun için farenin sağ tuşunu kullanarak araç çubuğuna tıklayın ve *Customize* komutunu çalıştırın. Artık sunulan simgelerden istediğiniz bileşenleri sürükleyip, bırak yöntemi kullanarak araç çubuğunda istediğiniz alana taşıyabilirsiniz.

Buradaki *Show* açılır listesinden Mozilla'nın sadece simgeleri mi yoksa metinlerini de mi göstereceğini belirleyebilirsiniz. Eğer çubuğun görüntüleyebileceğinden daha fazla düğme kullanmak istiyorsanız, simgelerin daha küçük görünmelerini sağlamak için *Use Small Icons* seçeneğini işaretleyerek çubuk üzerinde yer açabilirsiniz. Ayrıca *Add New Toolbar* düğmesini kullanarak yeni bir araç çubuğu da ekleyebilirsiniz. Bunun için bir isim giriniz ve OK düğmesine tıklamanız yeterli. Artık yukarıda bahsettiğimiz gibi buraya da yeni simgeler ekleyebilirsiniz. Yapılandırmayı tamamlamak için *Done* düğmesine tıklamanız yeterli.

13 Yerden tasarruf: Küçük bir eklenti yardımıyla download yöneticisinin ayrı bir sekme üzerinde açılmasını sağlayabilirsiniz.

14 Özel araç çubukları:
Firefox, Customize penceresinde araç çubuklarına ekleyebileceğiniz birçok düğme sunuyor.

16 Anakart

Gigabyte kartlarındaki gizli ayarlar

İşlemcinizin ve hafızanızın overclock potansiyelini arttırmak için besleme gerilimlerini de arttırabilirsiniz. Ancak Gigabyte anakartınızın BIOS'u bunu desteklemiyor gibi görünüyor.

İPUCU: Tayvanlı kart üreticisi, overclock özelliklerini istenmeyen erişimlere karşı iyi bir şekilde gizlemiş. Söz konusu gelişmiş işlevleri görebilmek için BIOS'ta [Ctrl]+[F1] tuş bileşimini uygulamalısınız. Bunun sonucunda sadece çalışma frekanslarını değil aynı zamanda çarpan değerlerini ve hatta işlemci ve hafızanın besleme gerilimlerini (Vcore) bile değiştirebilirsiniz. Bu kısayol tuş bileşimi, Gigabyte'ın Intel temelli Socket 478 ve 775; AMD işlemcileri için de nForce 2/3/4 yonga setine sahip hemen tüm güncel anakartlarında kullanılabilen bir özelliktir.

17 Dizüstü

Ölümcül kesintilerin engellenmesi

Bir sonraki LAN partisinde zor durumda kalmamak için Counterstrike gibi oyunları sorunsuz bir şekilde çalıştıran yüksek performanslı bir dizüstü edindiniz. Ancak neredeyse mükemmel donanıma sahip olmanıza rağmen oyun esnasında ses çıkışında kısa kesintiler meydana geliyor.

İPUCU: Muhtemelen oyun sırasında kaynak çakışmaları yaşıyor. Ancak sorun büyük bir ihtimalle, ekran kartlarında olduğu gibi birkaç üretici tarafından dikatli bir şekilde takip edilmeyen ses kartı sürücülerinden kaynaklanıyor olabilir. Ayrıca arka plan işlemciye aşırı yük bindirecek uygulamalar da ses kesintilerine neden olabilir. Dizüstü bilgisayarlar için belirli aralıklara ortamdaki ağı kontrol eden W-LAN veya Bluetooth kartlarının etkinleştirilen sürücülerini soruna neden olabiliyor. Bu nedenle, oyun sırasında ihtiyaç duymadığınız tüm uygulamaları devre dışı bırakmalısınız.

15 Lityum pil

Dizüstü pilindeki önemli bilgiler

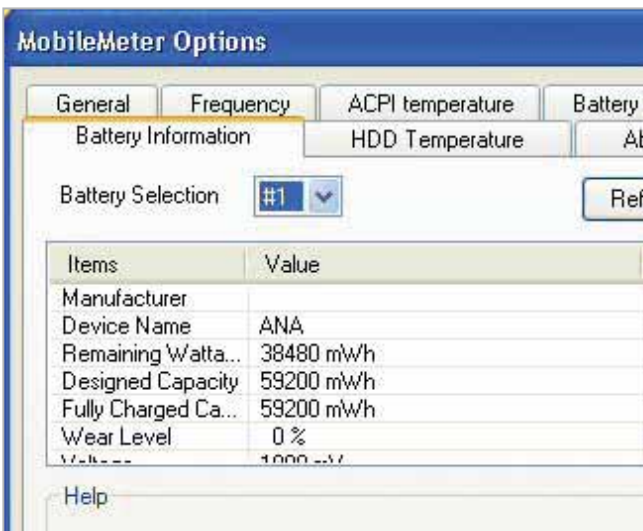
Dizüstü bilgisayarınızı ilk satın aldığınız pili yaklaşık olarak dört saat kadar dayanırken şimdilerde üç saatlik bir çalışma sonrasında bitiyor. Güç kaynağınızın hala sağlıklı veya yeni bir pil almak zorunda olup olmadığınızı öğrenmek istiyorsunuz.

İPUCU: Windows, zaten tam doğru olmayan bir şarj durumu göstergesi haricinde, cihazın pili üzerinde saklanmış olan bilgileri ayrıntılı bir şekilde görüntülemek için hiçbir şey sunmaz. Tüm dizüstü bilgisayar pilleri, seri içerisinde yüklü olan lityum hücrelerini dengeleyen, yani aynı şarj durumunda tutan ve bunun haricinde pil ömrünü ölçen, yani ne kadarının şarjlı ne kadarının tükenmiş olduğunu hesaplayan özel bir mikro denetleyiciye

sahiptir. Söz konusu denetleyici, tüm bilgileri MobileMeter gibi özel bir Windows aracı ile okunabilen dahili bir EEPROM üzerinde saklar.

Sadece 40 KB büyüklüğündeki bu ücretsiz aracın en son sürümünü <http://www.geocities.co.jp/SiliconValley-Oakland/8259/> adresinden temin edebilirsiniz. MobileMeter, önemli tüm pil bilgilerini açıkça görüntüleyen bir denetleme aracı. Şarj durumunun grafiksel gösterimi haricinde, bilgisayarın pile ne kadar yük bindirdiğini ve şebekeye bağlı kullanım sırasında şarj performansının nasıl olduğunu da öğrenebilirsiniz. Buradaki *Battery Information* sekmesi üzerinde bulunan *Wear Level* özellikle ilginç bir kayıt. Bu değer, pilin ne kadar sağlıklı veya sorunlu olduğunu gösteriyor. Buradaki sayı ne kadar küçük olursa pil de o kadar sağlıklı demek. Yüzde 75 oranından sonra yeni bir pil almanızda fayda var.

MobileMeter ayrıca üretim tarihi veya

15 Dizüstü pili:
MobileMeter aracı, dizüstü bilgisayarınızın pilinin sağlık durumunu bir bakışta görüntüleyebilir.

ISSN: 1300-9419

K Ü N Y E

Yayın Koordinatörü Mahmut Karslıoğlu, mkars@chip.com.tr
Genel Yayın Yönetmeni Ufuk Yamankılıçoğlu, uyaman@chip.com.tr
Yazı İşleri Şefi Şahin Ekşioglu, esahin@chip.com.tr
Haber Merkezi Cem Şancı, cemsanci@chip.com.tr
Yazı İşleri Kadir Tuztas, ktuztas@chip.com.tr
 Hakkı Alkan, alkan@chip.com.tr
 Murat Karslıoğlu, muratk@chip.com.tr
 İlkay Zaman, ilkay@chip.com.tr
CHIP Test Merkezi Ecevit Bıktım, ecevitb@chip.com.tr
 Yavuz Şahin, yavuz@chip.com.tr
 Aytun Çelebi, aytun@chip.com.tr
CHIP CD Korcan Meydan, korcan@chip.com.tr
CD Asistanı Sinan Yorulmaz, sinan@chip.com.tr
CHIP Online Sorumlusu Selçuk İslamoğlu, sislamoglu@chip.com.tr
CHIP Online Uğur Seven, Onur Seven, uguronur@chip.com.tr
Redaksiyon Barış Alkim, balkim@chip.com.tr
 Berk Ergin, berk@chip.com.tr
Katkıda Bulunanlar Garo Antikacıoğlu, M. Gökhan Ahi, Uğur Seven, Onur Seven, Mete Pinar, Ozan Ali Dönmez, Sultan Yanmaz, (DW) Daniel Wolff, (DB) Daniel Bader, (MF) Manfred Flohr, (RF) Ronald Freist, (AH) Andreas Henstchel, (MS) Markus Schmidt, (VP) Valentin Pletzer, (SG) Stephan Goldmann, X
Görsel Yönetmen Fatoş Teymur, fatos@chip.com.tr
Grafik Asistanı Zeynep Bilmez, zeynep@chip.com.tr
Genel Müdür Hermann W. Paul
Genel Müdür Yardımcısı Beste Özderem
Finans Müdürü Aylin Aldemir
Pazarlama Müdürü Özlem Cenker
Halkla İlişkiler Müdürü Ayten Çar
İş Geliştirme Müdürü Gülcan Bayraktar
Abone Satış Müdürü Asu Bozyayla
Abone Servisi Nihan Özkasap, Ebru Cinek
Dağıtım Müdürü Cem Cenker
Dağıtım Asistanı Mehmet Çil
Üretim Koordinatörü Turgay Tekatan
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Gökhan Sungurtekin, sgokhun@chip.com.tr
 Vefa Bayırı Sok. Gayrettepe İş Merkezi No:6 B Blok 34349 Gayrettepe/İstanbul
VOGEL BURDA MEDYA YAYIMCILIK ve TİCARET A.Ş. adına sahibi Hermann W. Paul
 Vefa Bayırı Sok. Gayrettepe İş Merkezi No:6 B Blok 34349 Gayrettepe/İstanbul
VOGEL MEDYA YAYIMCILIK REKLAM GRUBU
Satış Müdürü Güler Okumuş, oguler@vogel.com.tr
CHIP Reklam Müdürü Yeliz Koyun, kyeliz@vogel.com.tr
Müşteri Temsilcisi Zühal Söylemez, zuhal@vogel.com.tr
 Özden Aliyagici, ozdena@vogel.com.tr
Reklam Trafikeri Aynur Kına, aynur@vogel.com.tr
Renk Ayırımı- Film ve Baskı ASIR Matbaacılık Ltd. Şti.
 Demirbaş Sokak. No:4 Oto Sanayi 4.Levent - İstanbul Tel:(212) 283 84 38
Dağıtım DPP A.Ş.
Yönetim Yeri Adresi VOGEL BURDA MEDYA YAYIMCILIK ve TİCARET A.Ş.:
 Vefa Bayırı Sok. Gayrettepe İş Merkezi No:6 B Blok 34349 Gayrettepe/İstanbul
 Telefon: (212) 217 93 71, Faks: (212) 217 95 32
 Abone Faks: (212) 217 94 23
 Abone web: http://abone.vogel.com.tr
Yayın Türü Yaygın, süreli, aylık

REKLAM İNDEKSİ

AIRTIES	19-191-185-187-189	İNDEX	165-167
AJANS PRESS	163	KINGMAX	111
AMD	67	KOMTEL	113
ARMA	35	KONT	117-123-131-141
ART SİSTEM	89	KOYUNCU	7,-11-61,
ASUS	38-39	MARKET	197-198-199-200
AŞKAR	37	MARKOM	45-47
AVEA	15	MASCOM	119-127
BİLGE ADAM	69	MAVİ	133
BOĞAZIÇI	21-33	MINTON	31-Ö.K.İ
CEBIT	149	MOBILINK	A.K.İ
COMPEX	193	MSI	121
CREATIVE	71	PHILIPS	13-A.K
ÇÖZÜM	73	PRESTİJ EĞİTİM	125
DATATEKNİK	81	SONY ERICSSON	57
ELEMENT	145-183	TEKNOTEL	23
ELKOTEK	99	TİTAN	83
EMN	135	TUNÇMATİK	65
HIZLI SİSTEM	16-17-63	TURANLI	49-51-53-55
HTB	115	TURKCELL	25
INSELBERG	79	UFOTEK	75
İBM	129-130	VEGA	101

DÜNYADA CHIP

► CHIP'in yayınlandığı diğer ülkeler:

Endonezya	Hindistan	İtalya	Almanya	Çek Cum.	Çin
Romanya	Rusya	Singapur	Macaristan	Malezya	Polonya
Tayland	Slovakya Cumhuriyeti	Ukrayna	Yunanistan		

Merkezi Almanya'da bulunan ve Almanya'nın en çok satılan aylık bilgisayar dergisi olan CHIP, Türkiye ile birlikte 17 ülkede yayınlanmaktadır.

Pratik

Webde İzinizi Belli Etmeyin

Webdeki hareketlerinizin kolayca gözetlenebileceğini biliyor muydunuz? CHIP, internette kimliğinizi gizleyen ve arkanızda bıraktığınız izleri silen en başarılı programları test ediyor.

İnternet

Firewall'unuz ne kadar güvenli?

Firewall'unuz gerçekten bir koruma duvarı mı yoksa elekten farksız mı? CHIP, Firewall korumasının pratikte ne kadar etkili olduğunu açıklıyor ve daha verimli bir güvenlik stratejisi sunuyor.

Yazılım

Yeni XP İpuçları

Windows'unuza yepyeni özellikler kazandırmak ister misiniz? Mesela önemli Linux işlevlerini kullanabilir veya XP Home sürümünüzü Professional sürüme dönüştürebilirsiniz...

VE DİĞERLERİ...

- **Daha fazla iPod**
iPod'unuza yeni özellikler kazandırın
- **USB belleklere doping**
En iyi ipuçları ve araçlar
- **Test: plazma televizyonlar**
42 inçlik dev ekranlar testte

Windows & .NET Magazine Ağustos 2005

KAPAK KONUSU:

Sistem çökmelerine son!

Bir Exchange 2003 kümesi nasıl kurulur? Standart Server 2003 kümelerine nazaran Exchange Server 2003 kümesi kurmak biraz dikkat gerektiriyor.

Disk güncelleme kalınası

MBSA sadece yerel bilgisayardaki eksik Office yamalarını gösteriyor. Ancak Office Update Inventory Tool yardımı ile tüm ağ tarayıp tüm eksiklikleri anında görüntüleyebilirsiniz.

İş dünyası

İş süreçlerine yönelik yeni bir yazılım veya uygulama satın alırken dikkat etmeniz gerekenler.

Daha güvenli paylaşım

Windows SharePoint Services kullanıyorsanız erişiminizi daha güvenli hale getirmek için bu püt noktaları mutlaka uygulayın.

Disk tabanlı veri yedekleme birimleri

Eğer bir KOBİ'nin bilgisayar yükünü taşıyorsanız yedekleme konusunda disk tabanlı bir çözüme başvurarak hayatınızı çok kolaylaştırabilirsiniz.

PeopleUpdate 2.0

Web tabanlı bu kullanıcı araç sayesinde Active Directory içerisinde kullanıcı bilgilerine ulaşmak çok kolaylaşıyor.

Windows 2003 R2

Yeni güncelleme iş dünyasına yönelik birçok seçenek içeriyor ancak bu tür seçeneklere ihtiyaç duymayan firmalar için çok fazla anlam ifade etmeyecektir.

DropMyRights

Güvenlik açıklarından korktuğunuz için sisteme Admin hakları ile login olmaktan çekiniyor musunuz? İşte size rahat etmenizi sağlayacak bir yardımcı.

Kullanıcı başına belgelendirme

Windows Server 2003 SP1 ve Windows XP SP2 ile beraber gelen yeni bir özellik sayesinde log dosyalarına inceleme ayarları çekilebilir ve belgelendirme (auditing) raporlarını istediğiniz gibi özelleştirebilirsiniz.

Exchange Arşivleme Araçları

E-mail mesajlarının arşivlenmesi ve istenildiğinde geri alınması firma içerisindeki e-mail trafiğinde çıkacak aksamların önüne geçilebilir. Bu işi yapan 13 Exchange arşiv programı sizler için inceledik.

Bunları bilin

Web tarayıcı dünyasında kılıçlar çekilmiş durumda. Mozilla Firefox ve Internet Explorer 7.0 karşı karşıya.

Windows Script Edinir

Windows altında kullanılan en popüler 10 Windows Script editörünü Michael Oney mercek altına alıyor.

Kümelendirme Gözle

Eğer bir Windows Server 2003 kümesi üzerinde Microsoft SQL Server 2000 veya Exchange Server 2003 kurmayı ve kullanmayı düşünüyorsanız size bazı yararlı tavsiyelerimiz var, mutlaka aklınızın bir köşesinde bulunsun.